

CUVÂNT ÎNAINTE
Dragi cetățeni ai comunei Răchiteni,

O comunitate modernă trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare pentru a fructifica toate oportunitățile și pentru a utiliza rațional resursele.

Administrația locală este pionul principal dintr-un mecanism complex ce asigură o legătură între stat și instrumentele sale de exercitare a puterii pe de o parte și cetățeni pe de altă parte.

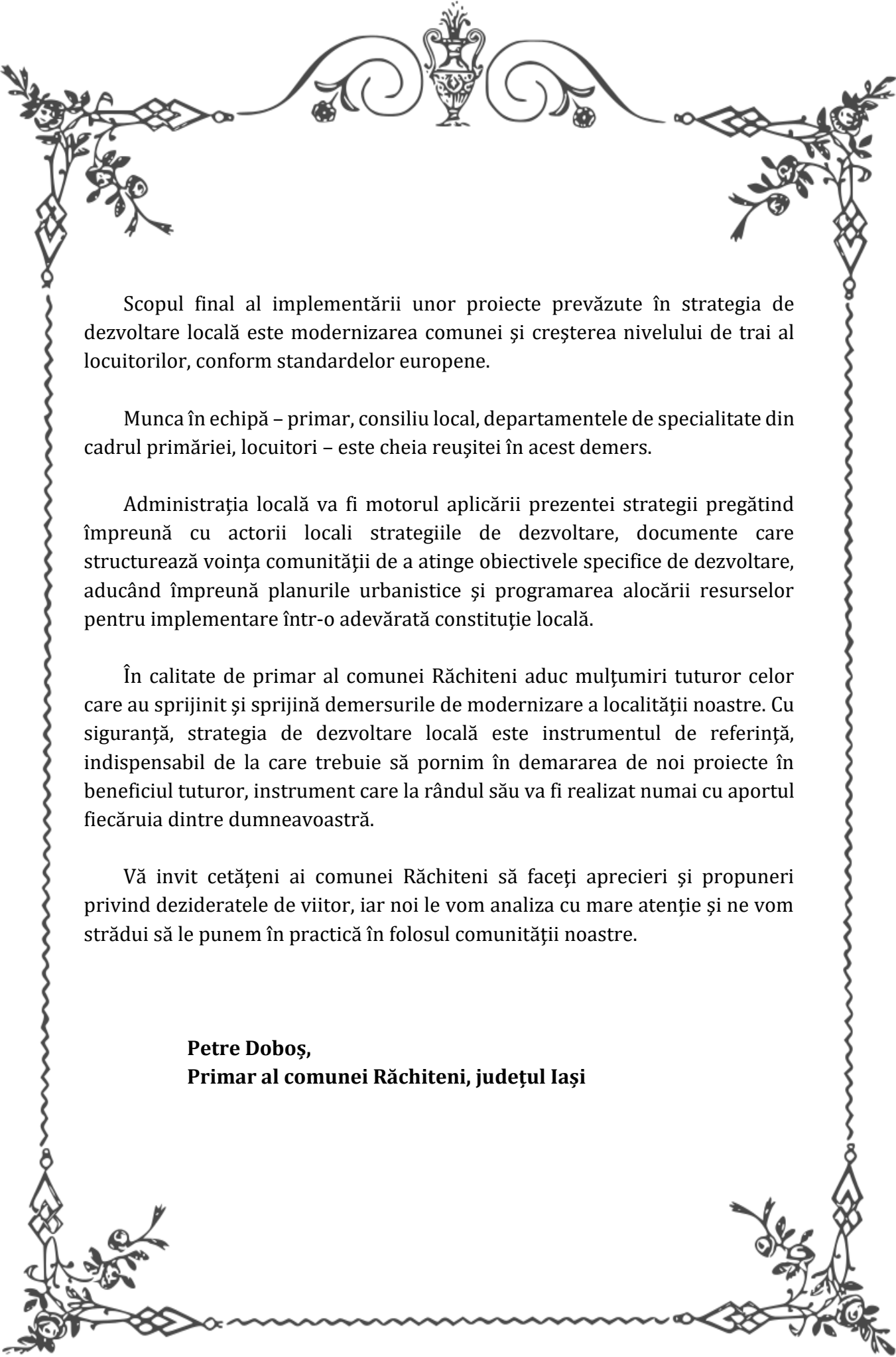
Rolul administrației locale este de a crea o strategie integrată care să includă acțiuni finanțate prin instrumentele structurale oferite de Uniunea Europeană, cât și de alte structuri guvernamentale .

Strategia de dezvoltare economico-socială a comunei Răchiteni orizontul de timp 2021-2027 este un document cadru de referință ce conține aspecte cheie de management, viziune și obiectivele strategice de dezvoltare pentru viitorul comunei precum și al cetățenilor, facilitând luarea de decizii importante în toate domeniile de activitate pe baza problematicei teritoriale și a prognozei bugetare.

Aceasta reprezintă și platforma de coordonare a investițiilor multisectoriale, instrumentul de lucru al administrației locale pentru gestionarea fondurilor structurale pentru perioada planificată.

În aceste pagini este surprinsă o imagine de ansamblu a comunei Răchiteni, informații despre trecutul și prezentul comunei, dar și propuneri pentru un viitor prosper al acesteia.

Administrația Locală a comunei Răchiteni are în vedere accesarea celor mai eficiente programe de finanțare din fonduri structurale, în raport cu nevoile comunității și potențialul zonei.

Scopul final al implementării unor proiecte prevăzute în strategia de dezvoltare locală este modernizarea comunei și creșterea nivelului de trai al locuitorilor, conform standardelor europene.

Munca în echipă – primar, consiliu local, departamentele de specialitate din cadrul primăriei, locuitori – este cheia reușitei în acest demers.

Administrația locală va fi motorul aplicării prezentei strategii pregătind împreună cu actorii locali strategiile de dezvoltare, documente care structurează voința comunității de a atinge obiectivele specifice de dezvoltare, aducând împreună planurile urbanistice și programarea alocării resurselor pentru implementare într-o adevărată constituție locală.

În calitate de primar al comunei Răchiteni aduc mulțumiri tuturor celor care au sprijinit și sprijină demersurile de modernizare a localității noastre. Cu siguranță, strategia de dezvoltare locală este instrumentul de referință, indispensabil de la care trebuie să pornim în demararea de noi proiecte în beneficiul tuturor, instrument care la rândul său va fi realizat numai cu aportul fiecăruia dintre dumneavoastră.

Vă invit cetățeni ai comunei Răchiteni să faceți aprecieri și propuneri privind dezideratele de viitor, iar noi le vom analiza cu mare atenție și ne vom strădui să le punem în practică în folosul comunității noastre.

Petre Doboș,
Primar al comunei Răchiteni, județul Iași

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI RĂCHITENI, JUDEȚUL IAȘI

CUVÂNT ÎNAINTE	1
INTRODUCERE	8
CAPITOLUL I – DESCRIERE	11-97
1. CARACTERISTICI GENERALE	12
1.1. Prezentarea generală a Regiunii Nord-Est	12
1.2. Prezentarea generală a județului Iași	30
1.3. Prezentarea generală a comunei Răchiteni	35
2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL – COMUNA RĂCHITENI	36
2.1. Așezare geografică	36
2.2. Geologie	38
2.3. Relief	40
2.4. Tectonică	41
2.5. Climă	42
2.6. Hidrografie	43
2.7. Vegetație și faună	45
2.8. Soluri	50
3. ACTIVITĂȚI ECONOMICE	52
3.1. Activitatea economică generală	52
3.2. Agricultură în comuna Răchiteni	56
4. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE	63
4.1. Evoluția populației	63
4.2. Densitatea populației	65
4.3. Structura populației	65
4.4. Dinamica populației	68
4.5. Resursele umane	70
5. CIRCULAȚIA. CĂI DE COMUNICAȚIE	73
6. INTRAVILAN. ZONE FUNCȚIONALE	74
6.1. Zona pentru instituții publice și servicii	76
6.2. Activitatea culturală în comuna Răchiteni	79
6.3. Activitatea școlară	80
7. ZONE CU RISCURI NATURALE	84
8. ECHIPAREA EDILITARĂ	85
9. PROBLEME DE MEDIU	86
10. COMUNA RĂCHITENI, PARTE DIN GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ PODIȘUL DE NORD AL BÂRLADULUI	94
11. CONCLUZII REZULTATE DIN ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE REALIZATE LA NIVELUL COMUNEI RĂCHITENI	95
12. NECESITĂȚI ALE POPULAȚIEI	97

CAPITOLUL II – ANALIZA SWOT	98-117
1. ASPECTE TEORETICE	99
2. REPERE ÎN ANALIZA SWOT	100
3. ANALIZA SWOT PE DOMENII DE ACTIVITATE	102
4. CONCLUZII ANALIZA SWOT	117
CAPITOLUL III – PLANIFICARE STRATEGICĂ	118-183
1. TIPURI DE STRATEGII	119
2. CONCEPTE	122
3. DIMENSIUNILE PLANIFICĂRII	124
4. UTILIZAREA PLANIFICĂRII STRATEGICE	126
5. STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI	127
6. PRINCIPII ȘI OBIECTIVE- STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ	129
7. PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD - EST	147
8. MONITORIZARE ȘI IMPLEMENTARE	182
CAPITOLUL IV – DIRECȚII DE ACȚIUNE	184-225
1. DIRECȚII DE ACȚIUNE COMUNA RĂCHITENI PERIOADA 2021-2027	186
2. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2021-2027	195
3. ASPECTE SOCIALE GENERALE – COMUNA RĂCHITENI	198
4. DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA SERVICIILOR SOCIALE ÎN COMUNA RĂCHITENI PERIOADA 2021-2027	201
5. PORTOFOLIU DE PROIECTE – COMUNA RĂCHITENI 2021-2027	209
6. MONITORIZAREA. EVALUAREA PROCESULUI DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE	219
7. POTENȚIALE SURSE DE FINANȚARE NERAMBURSABILĂ	221
8. CONCLUZII	223
BIBLIOGRAFIE	226
ANEXA 1	227-232

LISTA FIGURILOR

CAPITOLUL I – DESCRIERE

- Fig. 1.1.1 Suprafața totală(ha) – Regiunea Nord – Est
- Fig. 1.1.2 Evoluția populației – Regiunea Nord – Est
- Fig. 1.1.3 Evoluția populației – județul Vaslui
- Fig. 1.1.4 Populația rezidentă în Regiunea Nord – Est
- Fig. 1.1.5 Harta gradului de dezvoltare în România
- Fig. 1.1.6 Harta locuințelor cu acces la canalizare în România
- Fig. 1.1.7 Utilități publice de interes local în Regiunea Nord – Est - km
- Fig. 1.1.8 Lungimea rețelei de distribuție a apei în Regiunea Nord – Est - km
- Fig. 1.1.9 Lungimea conductelor de canalizare în Regiunea Nord – Est - km
- Fig. 1.1.10 Lungimea totală a drumurilor în Regiunea Nord – Est – km - 2019
- Fig. 1.1.11 Străzi orașenești în Regiunea Nord – Est – km - 2019
- Fig. 1.1.12 Drumuri naționale în Regiunea Nord – Est – km - 2019
- Fig. 1.1.13 Drumuri județene și comunale în Regiunea Nord – Est - 2019
- Fig. 1.1.14 Lungimea căilor ferate în Regiunea Nord – Est
- Fig. 1.1.15 Solicitări de finanțări – PNDL – toate domeniile 2015-2016
- Fig. 1.1.16 Solicitări de finanțări – PNDL – pe domenii de investiții 2015-2016
- Fig. 1.1.17 Obiective de investiții finalizate PNDL I
- Fig. 1.1.18 Obiective de investiții finalizate PNDL II
- Fig. 1.2.1 Harta județul Iași
- Fig. 1.2.2 Evoluția populației rezidente în Iași
- Fig. 1.2.3 Populația rezidentă în Regiunea N-E
- Fig. 1.2.4 Grupuri de Acțiune Locală în județul Iași
- Fig. 1.3.1 Amplasarea comunei Răchiteni
- Fig. 2.1.1 Amplasarea comunei Răchiteni în județul Iași
- Fig. 2.1.2 Amplasarea geomorfologică a comunei Răchiteni
- Fig. 2.2.2 Geologie – comuna Răchiteni, județul Iași
- Fig. 2.2.3 Geologie – comuna Răchiteni, județul Iași
- Fig. 2.3.1 Amplasarea comunei Răchiteni în județul Iași - relief
- Fig. 2.4.1 Harta riscului seismic
- Fig. 2.4.2 Harta riscului seismic
- Fig. 2.5.1 Harta climatică
- Fig. 2.6.1 Inundații în România
- Fig. 2.7.1 Fig 2.7.1 Vegetație - comuna Răchiteni
- Fig. 2.7.2 Porc mistreț
- Fig. 2.7.3 Căprioara
- Fig. 2.7.4 Jderul
- Fig. 2.7.5 Cucuveaua
- Fig. 2.7.6 Ciocârlia de câmp
- Fig. 2.7.7 Stârcul cenușiu
- Fig. 2.7.8 Situl Natura 2000 “Râul Siret între Pașcani și Roman”
- Fig. 2.7.9 Situl Natura 2000 “Lunca Siretului Mijlociu”
- Fig. 3.1.1 Structura activităților economice a comunei Răchiteni
- Fig. 3.1.2 Structura activităților economice a comunei Răchiteni
- Fig. 3.2.1 Structura terenurilor în comuna Răchiteni (ha)
- Fig. 3.2.2. Structura terenurilor în comuna Răchiteni (ha)
- Fig. 3.2.3 Modul de utilizare al terenurilor agricole

Fig 3.2.4 Ponderea culturilor agricole, comuna Răchiteni
Fig. 3.2.5 Producții medii, comuna Răchiteni
Fig. 3.2.6 Structura efectivului de animale
Fig. 4.1.1 Evoluția populației în comuna Răchiteni
Fig. 4.1.2 Evoluția populației pe sexe în comuna Răchiteni
Fig. 4.2.1 Densitatea loc/km2 comunei Răchiteni
Fig. 4.3.1 Structura populației pe grupe de vârstă - 2021
Fig. 4.3.2 Piramida populației pe grupe de vârstă - 2021
Fig. 4.3.3 Piramida vârstelor în comuna Răchiteni, 2021
Fig. 4.3.4 Structura populației feminine după fertilitate
Fig. 4.4.1 Născuți vii – comuna Răchiteni
Fig. 4.4.2 Natalitate - comuna Răchiteni
Fig. 4.4.3 Decedați – comuna Răchiteni
Fig. 4.4.4 Mortalitate – comuna Răchiteni
Fig. 4.4.5 Evoluția indicatorilor dinamicii naturale în perioada 2016- 2020
Fig 4.5.1 Numărul mediu de salariați 2015 - 2019
Fig 4.5.2 Numărul de șomeri 2016 - 2020
Fig. 6.1 Evoluție suprafață locuibilă 2015- 2019
Fig. 6.1.1 Primăria comunei Răchiteni, județul Iași
Fig. 6.1.2 Comuna Răchiteni
Fig. 6.2.1 Biserica Sfântul Anton de Padova
Fig. 6.2.2 Biserica Sfânta Schimbare la față
Fig. 6.2.3 Biserica Sfânta Fecioara Maria
Fig. 6.3.1. Școala gimnazială Răchiteni, com. Răchiteni, jud. Iași
Fig. 6.3.2. Școala gimnazială Izvoarele, com. Răchiteni, jud. Iași
Fig. 6.3.3 Situația numărului de elevi pe trepte de învățământ
Fig. 6.3.4 Evoluția de cadre didactice pe cicluri de învățământ
Fig. 6.3.5 Elevi, pe cicluri de învățământ/ cadre didactice
Fig. 10.1 Teritoriul de activitate a GAL Podișul de Nord al Bârladului

CAPITOLUL II – ANALIZA SWOT

Fig. 2.1. Prezentare analiza strategică

CAPITOLUL III – PLANIFICARE STRATEGICĂ

Fig 1.1 Reprezentare grafică a întocmirii SDL
Fig 2.1 Relația planificării cu alte procese decizionale
Fig 2.2. Ciclul de viața al unui proces de planificare
Fig. 3.1. Dimensiunea planificării – reprezentare grafică

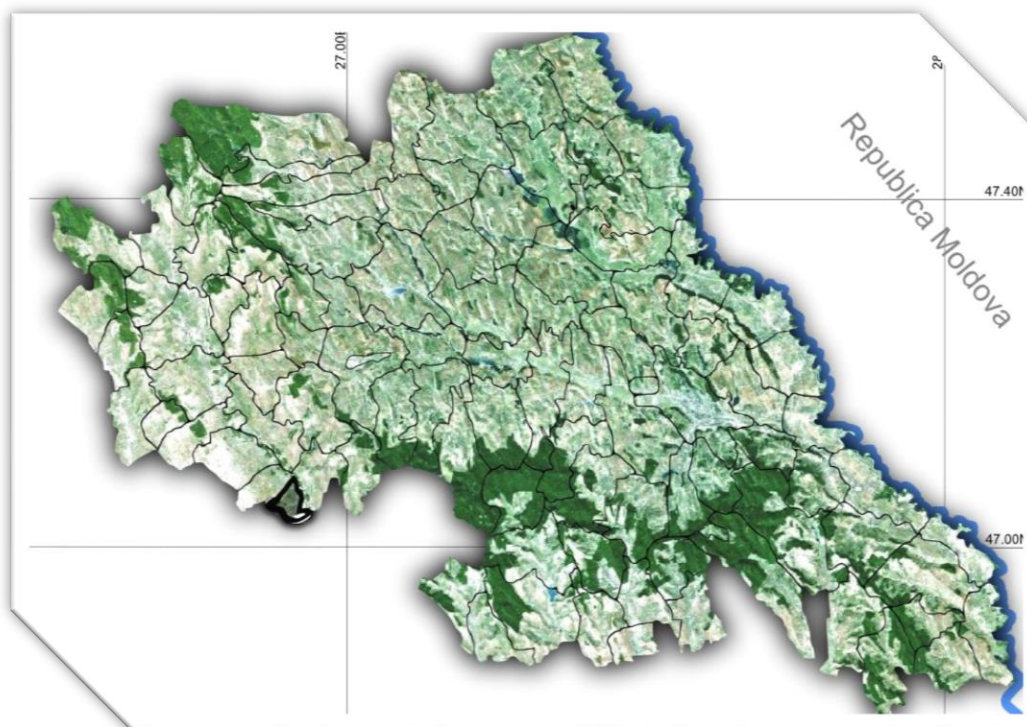
LISTA TABELELOR

CAPITOLUL I – DESCRIERE

Tabelul 1.1.1: Organizarea administrativă a teritoriului
Tabelul 1.1.2: Populația rezidentă în Regiunea Nord - Est
Tabelul 1.1.3: Populația după mediul de rezidență în Regiunea Nord – Est - 2019
Tabelul 1.1.4: Utilități publice de interes local – 2019
Tabelul 1.1.5: Lungimea drumurilor publice pe categorii de drumuri – 2019 - km
Tabelul 1.1.6: Distanțe rutiere între principale județe și capitală
Tabelul 1.1.7: Lungimea cailor ferate în exploatare, pe categorii de linii de cale ferată - 2019
Tabelul 1.2.1: Structura mediului de afaceri în județul Iași
Tabelul 1.2.2: Structura mediului de afaceri în județul Iași
Tabelul 3.2.1: Structura culturilor agricole, comuna Răchiteni
Tabelul 3.2.2: Producția totală obținută, comuna Răchiteni – tone
Tabelul 3.2.3: Efective de animale comuna Răchiteni
Tabelul 4.1.1: Evoluția populației în comuna Răchiteni
Tabelul 4.2.1: Densitatea populației în comuna Răchiteni
Tabelul 4.3.1: Structura populației pe grupe de vârstă
Tabelul 4.5.1: Populația aptă de muncă cu vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani
Tabelul 4.5.2: Raportul de substituire a populației
Tabelul 6.1: Evoluția fondului de locuințe pentru comuna Răchiteni 2015 - 2019
Tabelul 6.3.1: Situația numărului de elevi pe trepte de învățământ
Tabelul 6.3.2: Evoluția efectivului de cadre didactice în comuna Răchiteni
Tabelul 6.3.3: Evoluția numărului de elevi / 1 cadru didactic
Tabelul 6.3.4: Evoluția dotării sălilor de clasă și numărului de elevi/1 sală de clasă
Tabelul 9.1: Disfuncționalități identificate în comuna Răchiteni 2021

CAPITOLUL II – ANALIZA SWOT

Tabelul 2.1: Analiza SWOT

INTRODUCERE

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

COMUNA RĂCHITENI, JUDEȚUL IAȘI

Strategia de Dezvoltare Locală reprezintă un demers integrator cu privire la direcțiile de urmat pentru realizarea dezideratului de dezvoltare durabilă în comună.

Această strategie va ajuta la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acesteia spre atingerea acestor obiective.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Răchiteni este realizată pe o perioadă de 6 ani respectiv perioada 2021-2027.

În elaborarea Strategiei de Dezvoltare s-a pornit de la o evaluare a stării actuale a comunei, atât din punct de vedere cantitativ (date statistice furnizate de diferite instituții publice) cât și calitativ (focus grupuri cu reprezentanți ai sectorului public și privat și chestionare individuale aplicate cetățenilor comunei).

Așadar această evaluare a pornit de la analiza Regiunii Nord Est și a județului Iași pentru a vedea unde se situează indicatorii și datele analizate a comunei Răchiteni în raport cu media județeană și cea regională.

Analiza comunei Răchiteni a pornit de la prezentarea cadrului natural și a elementelor specifice care caracterizează relieful comunei.

Analiza indicatorilor economici, demografici și sociali a conturat specificul economic al comunei și tendințele actuale și viitoare ale populației.

În baza analizei stării actuale a comunei Răchiteni a fost realizată analiza SWOT a principalelor sectoare economice pentru a avea o viziune asupra comunei în ansamblul său.

Pe baza concluziilor etapei de evaluare a stării actuale precum și a analizei SWOT a teritoriului au fost formulate, în cadrul unei echipe multidisciplinare, obiectivele strategice precum și cele specifice care stabilesc direcțiile de acțiune pentru comuna Răchiteni în ansamblul său.

Obiectivele propuse, precum și direcțiile de acțiune destinate a genera atingerea acestor obiective au făcut subiectul unui proces consistent de consultare publică deoarece **Strategia de Dezvoltare Locală** reprezintă un instrument participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice.

În vederea realizării unui nivel cât mai ridicat de consens în cadrul procesului de consultare s-a urmărit obținerea unui feed - back din partea instituțiilor publice/private de pe teritoriul comunei.

Astfel, pe baza nevoilor identificate în urma auditului teritorial și luând în calcul dezideratele celor consultați, viziunea de dezvoltare a comunei Răchiteni este „Dezvoltare durabilă și echilibrată prin susținerea unui mediu economic stabil, sănătos, diversificat și prin creșterea calității vieții cetățenilor”.

Un instrument important de verificare periodică a legitimității și relevanței Strategiei de Dezvoltare a localității este **actualizarea periodică a listei de proiecte prioritare**.

Se recomandă ca la un interval de 12-18 luni, Autoritatea Publică Locală să evalueze fiecare proiect din lista de priorități pe baza unor criterii cum ar fi:

- impactul estimat la nivelul comunei,
- posibilitatea de a atrage sursele de finanțare,
- orizontul de timp necesar pentru finalizarea investiției, etc.

Pe baza analizei efectuate, Consiliul Local ia decizia de menținere sau actualizare a listei de proiecte prioritare.

Strategia este definită drept cadrul care orientează alegerile, care determină natura și direcția unei comunități.

Planurile strategice sunt documente elaborate pe termen lung, care se revizuiesc periodic și care pun în relație eforturile de planificare a acțiunilor.

Un astfel de exercițiu permite unei comunități să realizeze o prioritizare, o ierarhizare a problemelor în funcție de resursele disponibile.

Principiile de bază folosite în planificarea strategică:

- șansele comunității de a avea succes sporesc în cazul când există un plan strategic care include folosirea oportunităților apărute în mediul exterior;
- șansele comunității de a avea succes sunt mai mari dacă liderii ei își proiectează perspectiva împreună cu membrii organizației astfel, încât toți să fie implicați în procesul de realizare a perspectivei.

În cele mai multe cazuri, o strategie de dezvoltare locală este un demers pe termen lung, fiind o proiecție în viitor a comunității.

Această viziune a comunității cu privire la dezvoltarea sa viitoare trebuie să fie împărtășită de toți actorii relevanți de la nivel local și transpusă într-un set de obiective specifice și un plan concret de acțiuni.

Strategia nu este altceva decât un instrument care permite luarea unei decizii la un moment dat pe baza evaluărilor anterioare cu caracter justificativ.

Planificarea strategică este un proces sistematic prin care comunitatea agreează anumite priorități, care sunt esențiale pentru îndeplinirea misiunii ei și se află în concordanță cu evoluția mediului înconjurător.

CAPITOLUL I

DESCRIERE

COMUNA RĂCHITENI, JUDEȚUL IAȘI

1. CARACTERISTICI GENERALE

1.1. Prezentarea generală a Regiunii Nord – Est

Nord-Est este o regiune de dezvoltare a României, creată în 1998. Sediul Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est se află în municipiul Piatra Neamț, chiar dacă cel mai mare oraș al regiunii este municipiul Iași.

Ca și celelalte regiuni de dezvoltare, Regiunea de dezvoltare Nord-Est nu are puteri administrative, funcțiile sale principale fiind coordonarea proiectelor de dezvoltare regionale care fac parte din regiunile istorice Moldova și Bucovina.

Regiunea Nord-Est este cea mai întinsă regiune de dezvoltare a României, o unitate teritorial-statistică de nivelul al doilea (NUTS 2), conform clasificării EUROSTAT. Grupează 6 județe - unități administrativ teritoriale de nivelul al treilea (NUTS 3): Bacău, Botoșani, Neamț, Iași, Suceava și Vaslui.

Are o suprafață de 36.850 kmp, reprezentând 15,46% din suprafața totală a țării, iar granițele externe ale regiunii sunt cu Ucraina și Republica Moldova.

Regiunea se caracterizează printr-o îmbinare armonioasă între toate formele de relief: 28% munți, 12% relief subcarpatic, 60% podiș. Relieful bogat oferă zone de deal și câmpie care sunt adecvate unei game largi de culturi agricole, iar zonele de munte cu peisaje spectaculoase sunt favorabile dezvoltării turismului.

Pe ansamblul Regiunii Nord - Est sunt evidente discrepanțele ca nivel dar și ca potențial de dezvoltare între vestul mai dezvoltat al Regiunii și estul mult rămas în urma (județele Botoșani, Vaslui, Iași).

Regiunea Nord-Est este organizată în 6 județe, 17 municipii, 29 orașe și 112 localități componente ale municipiilor și orașelor.

Mediul rural al acestei regiuni este format din 506 comune și 2.414 sate.

Din tabelul 1.1.1 se observă faptul că în județul Suceava sunt cele mai multe centre urbane, adică 16, urmat de județul Bacău cu 8 centre urbane, 7 în județul Botoșani și câte 5 centre urbane în județele Iași, Neamț și Vaslui.

Tabel 1.1.1

Organizarea administrativă a teritoriului

Unitate teritorială	Suprafață totală(ha)	Număr municipii	Număr orașe	Localități componente ale municipiilor și oraselor	Număr comune	Număr sate
Bacău	662.052	3	5	19	85	491
Botoșani	498.569	2	5	17	71	333
Iași	547.558	2	3	11	93	418
Neamț	589.614	2	3	16	78	344
Suceava	855.350	5	11	33	98	379
Vaslui	531.840	3	2	16	81	449
Regiunea N - E	3.684.983	17	29	112	506	2.414

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Localizare geografică

Regiunea Nord-Est este regiunea de dezvoltare cu cea mai mare suprafață din România, fiind amplasată în partea de nord-est a țării.

În cadrul Uniunii Europene, Regiunea de Dezvoltare Nord-Est reprezintă una din regiunile situate la limita estică ale acesteia, alături de Regiunea Sud-Est și alte regiuni de dezvoltare din alte state.

Cele mai importante resurse naturale din regiune sunt: materiale de construcții, gaze naturale, sare, turbă, mangan, sulfuri polimetalice, ape minerale carbogazoase, ape minerale etc.

Județele din vestul regiunii dispun de o gamă mult mai variată de resurse naturale.

Regiunea Nord-Est dispune de potențial în producerea de energie solară, și de potențial în producerea de energie eoliană și biomasă.

Județele cu cel mai ridicat potențial în energia solară și biomasă sunt cele din partea de est: Vaslui, Iași, Botoșani.

Din punct de vedere teritorial – administrativ, Regiunea Nord-Est se învecinează la nord cu Ucraina, la est cu Republica Moldova, la sud cu Regiunea Sud-Est (județele Vrancea și Galați), la vest cu Regiunea Centru (județele Covasna, Harghita și Mureș) și Regiunea Nord-Vest (județele Bistrița Năsăud și Maramureș).

Regiunea de Dezvoltare Nord-Est are o suprafață de 3.684.983 hectare, și este cea mai mare regiune de dezvoltare a României ca suprafață și populație.

Județul Suceava ocupă cea mai însemnată suprafață, de 855.350 hectare, respectiv 23% din Regiunea Nord – Est, urmat de județul Bacău care se desfășoară pe 662.052 de hectare și reprezintă 18% din suprafață, județul Neamț cu 589.614 hectare și 16% din regiune și județul Iași cu 547.558 hectare și cu un procent de 15% din suprafață.

Județele Vaslui și Botoșani în procente reprezintă câte 14% din regiunea Nord-Est cu o suprafață de 531.840 hectare a județului Vaslui și 498.569 hectare a județului Botoșani.

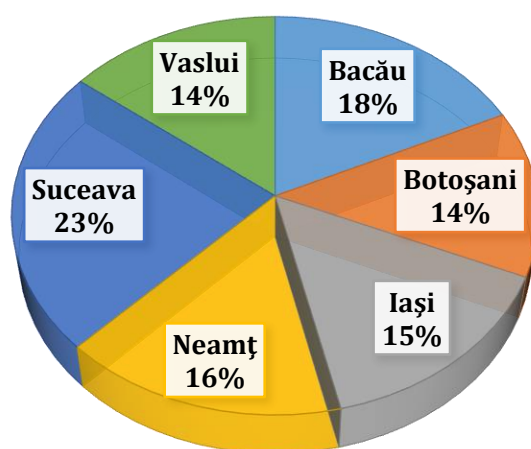

Fig. 1.1.1 Suprafața totală(ha) – Regiunea Nord – Est

Date demografice

Disparitățile de ordin demografic din Regiunea Nord-Est sunt influențate în foarte mare măsură, atât de cadrul natural (amplasare, forme de relief, influențe climatice, resurse naturale, etc.), cât și de nivelul de dezvoltare economică.

Populația regiunii este de 3.180.791 locuitori, adică 16,47% din populația rezidentă a României care în anul 2020 este de 19.317.984 locuitori, iar densitatea populației era de 81,04 loc/km². Din punct de vedere al densității, Regiunea Nord – Est ocupă locul al doilea, după Regiunea București-Ilfov.

În perioada analizată populația din Regiunea Nord –Est a înregistrat un curs descendent, având o scădere de

2,79% în anul 2020 față de anul 2015.

Fig. 1.1.2 Evoluția populației – Regiunea Nord – Est

Deși la nivelul regiunii se conturează un rezultat negativ, acest rezultat nu se regăsește în toate județele componente ale acestei regiuni.

Astfel în perioada de referință 2015-2020, județul Botoșani înregistrează cea mai mare scădere de 5,75%, urmat de județul Vaslui cu o scădere de 4,84% și județul Neamț cu o depreciere de aproximativ 4,62%.

Județul Bacău înregistrează o scădere în anii 2015-2020, de 3,91 %, urmat de județul Suceava cu o scădere a populației de 1,39 %.

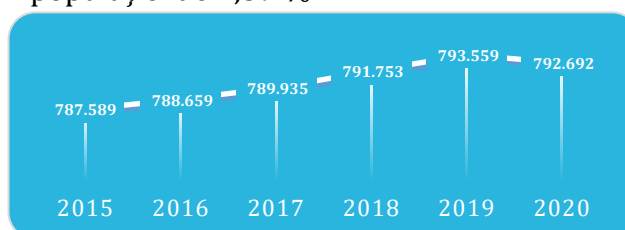

Fig. 1.1.3 Evoluția populației – județul Iași

Singurul județ în care se înregistrează o creștere a populației este județul Iași, cu o creștere de 0,52%.

Tabelul 1.1.2

Populația rezidentă în Regiunea Nord - Est

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regiunea Nord - Est	3.272.210	3.256.734	3.239.573	3.222.732	3.198.564	3.184.215
Bacău	604.567	600.549	595.534	591.053	585.146	581.442
Botoșani	399.273	394.625	390.320	385.268	379.622	376.562
Iași	787.589	788.659	789.935	791.753	793.559	792.692
Neamț	459.457	455.643	451.544	447.232	441.811	438.460
Suceava	631.309	629.733	628.316	627.439	624.563	623.019
Vaslui	390.015	387.525	383.924	379.987	373.863	372.040

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Tabelul 1.1.3

Populația după mediul de rezidență în Regiunea Nord – Est - 2020

Regiunea Nord - Est	Total	3.184.215	
	Urban	1.344.549	42,23
	Rural	1.839.666	57,77
Bacău	Total	581.442	
	Urban	252.281	43,39
	Rural	329.161	56,61
Botoșani	Total	376.562	
	Urban	155.242	41,23
	Rural	221.320	58,77
Iași	Total	792.692	
	Urban	372.375	46,98
	Rural	420.317	53,02
Neamț	Total	438.460	
	Urban	155.788	35,53
	Rural	282.672	64,47
Suceava	Total	623.019	
	Urban	254.219	40,80
	Rural	368.800	59,20
Vaslui	Total	372.040	
	Urban	154.644	41,57
	Rural	217.396	58,43

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Din totalul locuitorilor din Regiunea Nord - Est, 58% locuiesc în mediul rural în număr de 1.839.666 persoane, iar 42% dintre aceștia locuiesc în mediul urban în număr de 1.344.549 persoane.

Diferențe destul de semnificative apar și în ceea ce privește gradul de urbanizare înregistrat de aceste județe.

Cele mai urbanizate județe – din punct de vedere al ponderii populației urbane din totalul populației stabile sunt Iași (46,98%) și Bacău (43,39%).

Județul Vaslui are o pondere a populației urbane de 41,57%, județul Botoșani de 41,23% iar județul Neamț are ponderea cea mai redusă de populație în mediul urban, de 35,53%.

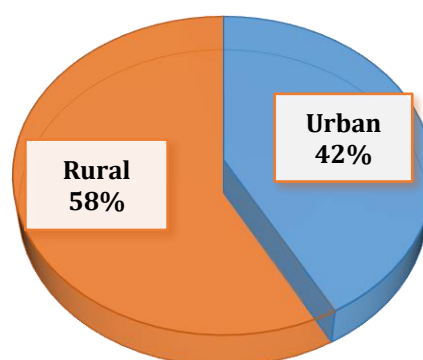

Fig. 1.1.4 Populația rezidentă în Regiunea Nord – Est

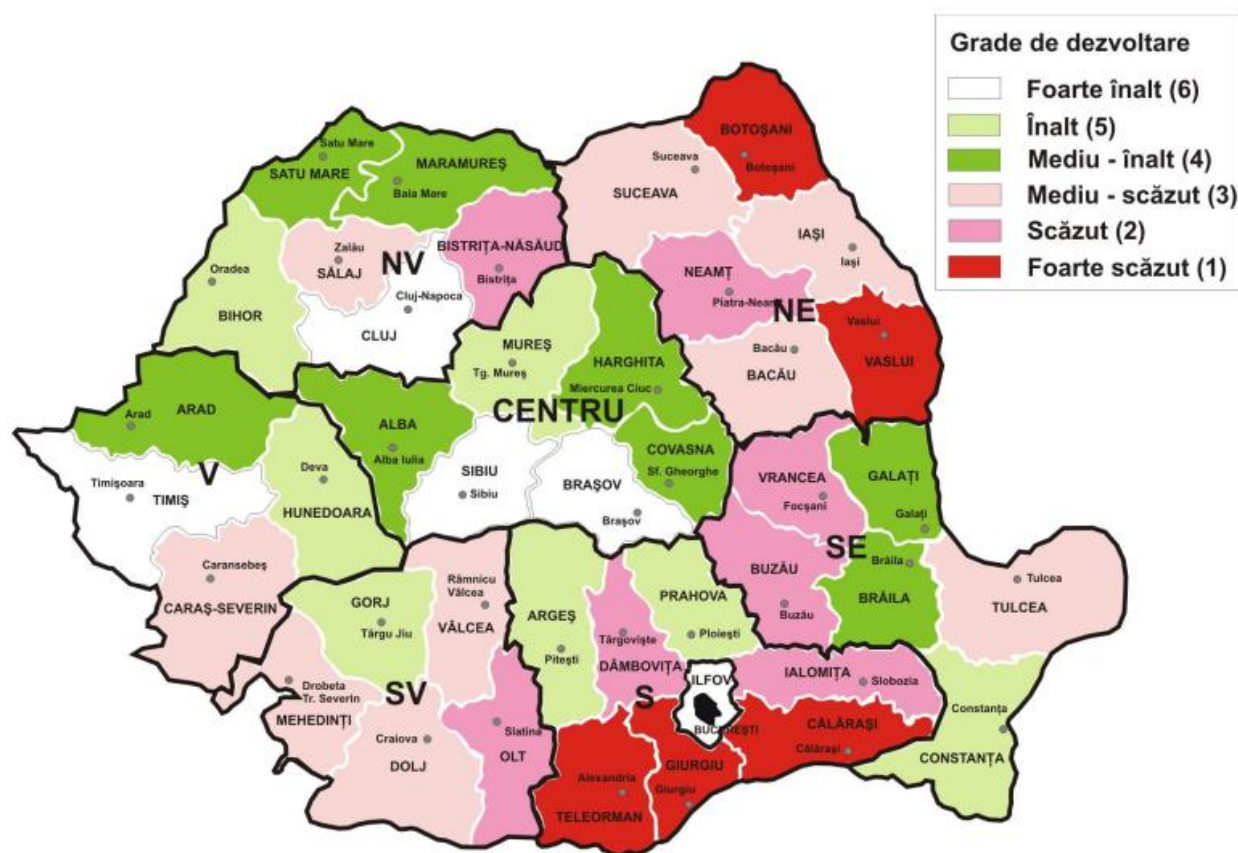

Fig. 1.1.5 Harta gradului de dezvoltare în România

Cu toate că Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute, ea se situează pe ultimul loc în raport cu nivelul de dezvoltare.

Astfel, se remarcă discrepanțe între județe în ceea ce privește situația utilităților publice de interes local.

Mai există încă sate, cătune sau gospodării izolate neelectrificate, concentrate mai ales în zona județului Vaslui și Botoșani.

Totodată, deși numeroase zone dispun de oportunități (energii regenerabile, potențial agricol și zootehnic ridicat), datorită gradului redus de atractivitate nu reușesc să atragă investițiile necesare care să valorifice aceste oportunități și implicit să contribuie la relansarea economică.

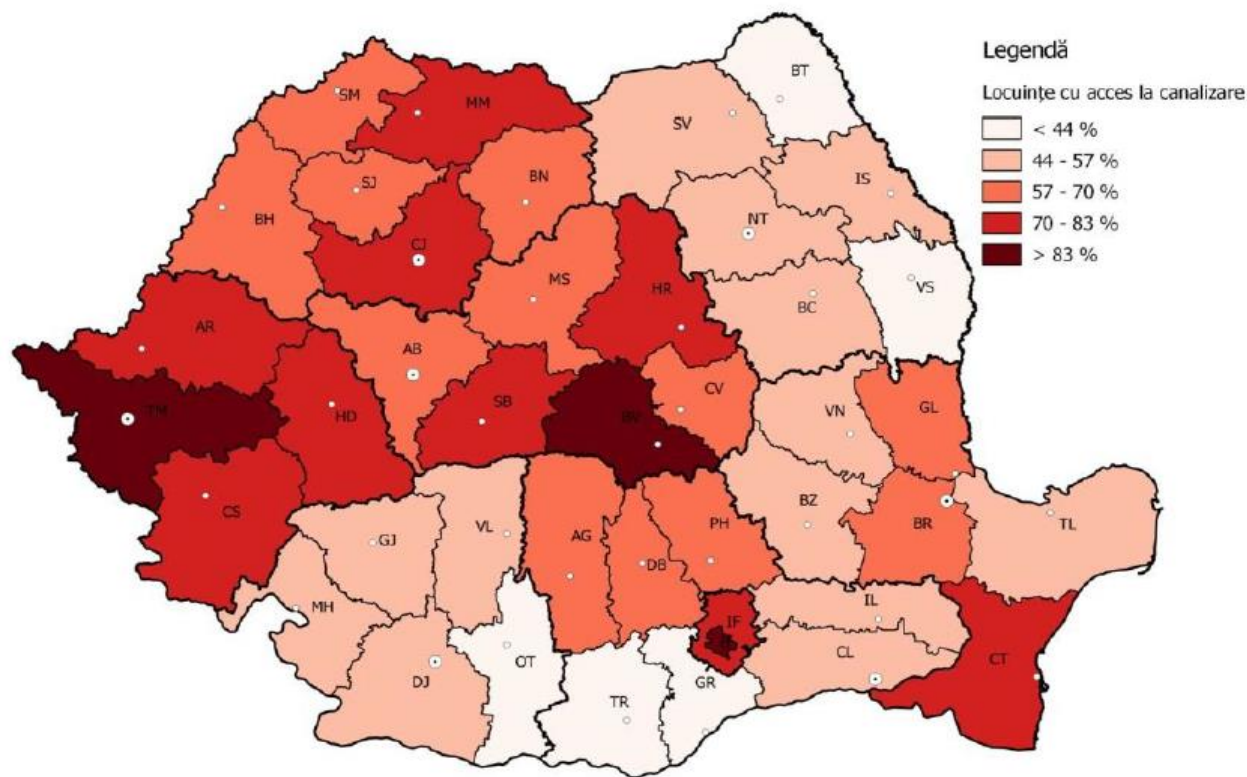

Fig. 1.1.6 Harta locuințelor cu acces la canalizare în România

Totodată, zona rurală se confruntă cu probleme de mediu - suprafețe întinse sunt afectate de fenomenele de pantă (eroziune, alunecări de teren, inundații), însumând o treime din suprafața totală afectată a României.

Cele mai multe din orașele mici și mijlocii ale regiunii se confruntă cu un nivel scăzut de atractivitate datorat unui complex de factori economici, sociali, de mediu.

Mai mult, fenomenul migratoriu are loc și în rândul tinerilor absolvenți de liceu care dețin o calificare – mulți fiind plecați în căutarea unui loc de muncă în alte State Membre ale Uniunii Europene.

În aceste condiții, asistăm la un nivel ridicat al șomajului în rândul tinerilor – practic, la fiecare trei tineri cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani, unul dintre ei este șomer.

Tabelul 1.1.4

Utilități publice de interes local – 2019

	Regiunea Nord Est	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile (km)	10.315,2	2.111,5	999,9	2.766,1	1.623,9	1.521,1	1.292,7
Lungimea simplă a conductelor de canalizare (km)	4.880,6	1.032,0	314,5	1.328,6	609,4	1.058,0	538,1
Total	15.195,8	3.143,5	1.314,4	4.094,7	2.233,3	2.579,1	1.830,8

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Atât rețeaua de alimentare cu apă potabilă, cât și cea de canalizare sunt insuficient dezvoltate pentru a corespunde nevoilor populației, atât în mediul rural cât și în mediul urban, iar în unele localități poluarea straturilor freatice datorată infiltrărilor de reziduuri nemetalifere, periclitează grav sănătatea populației, chiar în arealele cu rețele convenționale sau unde instalațiile de tratare sunt insuficiente sau vechi.

De asemenea, capacitatea stațiilor de epurare a apelor reziduale cât și capacitatea de depozitare a deșeurilor sunt insuficiente, față de cerințele actuale.

Se observă faptul că județul cel mai dezvoltat din punct de vedere a utilităților publice este județul Iași cu 4.094,7 km de rețea (2.766,1 km apă, 1.328,6 km canal), iar cel mai slab dezvoltat județ din acest punct de vedere este județul Botoșani cu 1.314,4 km de rețea (999,6 km apă, 314,5 km canal).

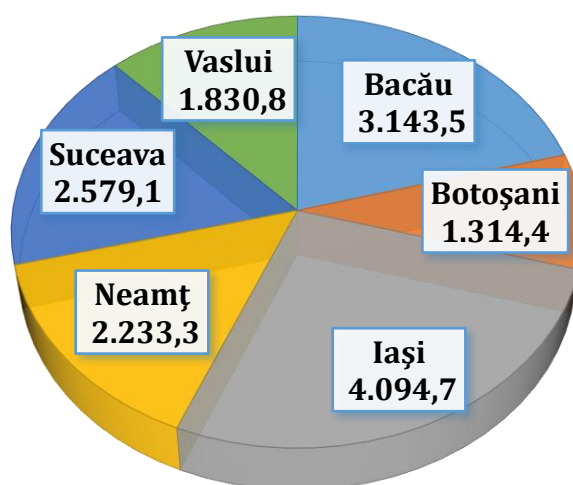

Fig. 1.1.7 Utilități publice de interes local în Regiunea Nord – Est - km

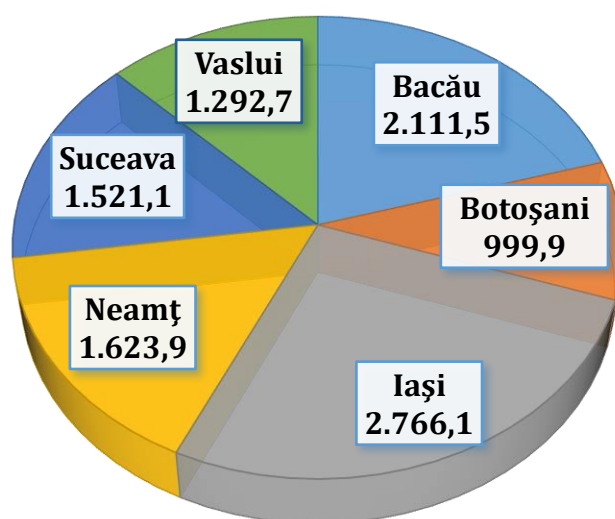

Fig. 1.1.8 Lungimea rețelei de distribuție a apei în Regiunea Nord – Est - km

În ceea ce privește rețeaua de aducțiune cu apă, în județul Iași erau 2.766,1 km în 2019, în județul Suceava 1.521,1 km de rețea, în județul Bacău 2.111,5 km și în județul Neamț 1.623,9 km.

Județele cele mai slab dezvoltate sunt Vaslui cu 1.292,7 km de rețea de distribuție a apei și județul Botoșani cu 999,9 km.

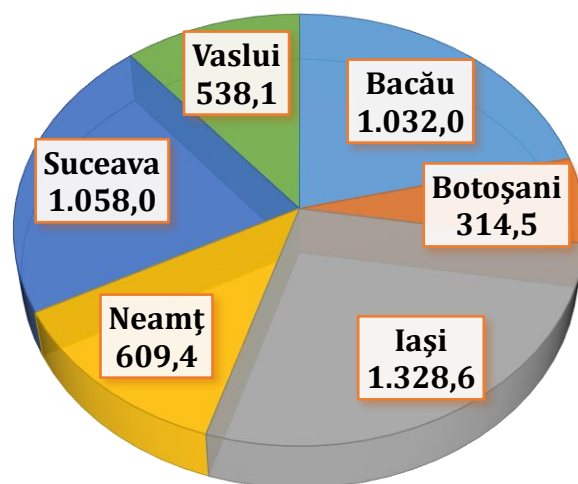

Fig. 1.1.9 Lungimea conductelor de canalizare în Regiunea Nord – Est - km

În județul Iași în 2019 erau 1.328,6 km de rețea, în județul Bacău 1.302 km rețea de canalizare, în județul Suceava 1.058 km și în județul Neamț 609,4 km.

Și în ceea ce privește rețeaua de canalizare, județele Vaslui și Botoșani sunt cele mai slab dezvoltate, cu 538,1 km de conducte de canalizare în județul Vaslui, respectiv 314,5 km de rețea în județul Botoșani.

Transporturi

Accesul în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est se poate realiza atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul căilor feroviare sau aeriene. Cele mai importante rețele rutiere care traversează regiunea sunt:

- Drumul European **E85**: (Lituania, Belarus, Ucraina) - Siret - Suceava - Fălticeni - Roman - Bacău - Buzău - Urziceni - București - Giurgiu - (Bulgaria, Grecia);
- Drumul European **E574**: Bacău - Onești - Târgu Secuiesc - Brașov - Pitești - Craiova;
- Drumul European **E581**: Tișița - Tecuci - Bârlad - Huși - Albița - (Republica Moldova, Ucraina);
- Drumul European **E58**: (Austria, Slovacia, Ucraina) - Halmeu - Baia Mare - Dej - Bistrița - Vatra Dornei - Suceava - Botoșani - Târgu Frumos - Iași - (Republica Moldova, Ucraina, Rusia);
- Drumul European **E583**: Săbăoani - Iași - Sculeni;
- Drumul European **E576**: Suceava - Vatra Dornei - Cluj-Napoca.

De asemenea, Regiunea de Dezvoltare Nord-Est este traversată de Coridorul paneuropean IX: Helsinki - Viborg - Sankt Petersburg - Pskov - Gomel - Kiev - Lijubașevka - Chișinău -

București - Dimitrovgrad - Alexandroupolis, cu ramificațiile Sankt Petersburg Moscova-Kiev, Kaliningrad, respectiv Klaipeda - Vilnius, Minsk, Gomel și Liubașevska - Odessa.

Transportul rutier reprezintă cel mai dezvoltat sistem de transport din punct de vedere teritorial, care acoperă aproape în întregime zonele locuite, diferența fiind făcută de calitatea drumurilor.

Principalele magistrale feroviare care asigură accesul în Regiunea Nord-Est sunt:

- **Magistrala principală 500**: București (nord) - Ploiești (sud) - Adjud - Pașcani - Suceava - Vicșani;
- **Magistrala principală 600**: Făurei - Tecuci - Bârlad - Crasna - Vaslui - Iași - Ungheni.

La acestea se adaugă aproximativ 20 magistrale feroviare secundare, care asigură conexiunea celor mai importante localități din regiune.

Accesul în Regiunea Nord-Est se poate realiza și prin intermediul căilor aeriene:

- Municipiul Iași - Aeroportul Internațional Iași;
- Municipiul Bacău - Aeroportul Internațional "George Enescu";
- Orașul Salcea - Aeroportul Internațional "Ștefan cel Mare".

Tabelul 1.1.5

Lungimea drumurilor publice pe categorii de drumuri – 2019 - km

Categorii de drumuri publice	Regiunea Nord Est	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Total	18.980	3.235	3.146	3.297	2.475	4.211	2.616
Străzi orașenești	4.071	779	566	807	436	1.066	417
Drumuri Naționale	2.665	450	422	356	419	628	390
Drumuri Județene și comunale	12.244	2.006	2.158	2.134	1.620	2.517	1.809
Județene	5.386	922	675	997	727	1.130	935
Comunale	6.858	1.084	1.483	1.137	893	1.387	874

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

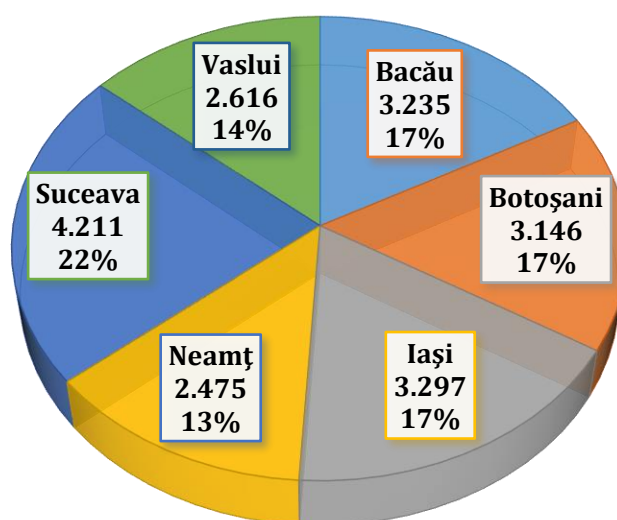

Fig. 1.1.10 Lungimea totală a drumurilor în Regiunea Nord – Est – km - 2019

Din datele furnizate de Institutul Național de Statistică reiese faptul că lungimea totală a drumurilor din Regiunea Nord Est este de 18.980 km.

Din județele componente ale regiunii se detașează județul Suceava care deține o rețea de drumuri de 4.211 km, cea mai densă rețea, urmat de județele Iași, Bacău, Botoșani, Vaslui și Neamț.

Județul Suceava deține cel mai mare procent, de 22% din totalul drumurilor din Regiunea Nord – Est urmat de județul Iași cu o rețea de drumuri de 3.297 km, județul Bacău cu 3.235 km, Botoșani 3.146 km, județul Vaslui cu 2.616 km și cea mai mică rețea de drumuri în județul Neamț cu doar 2.475 km de drumuri.

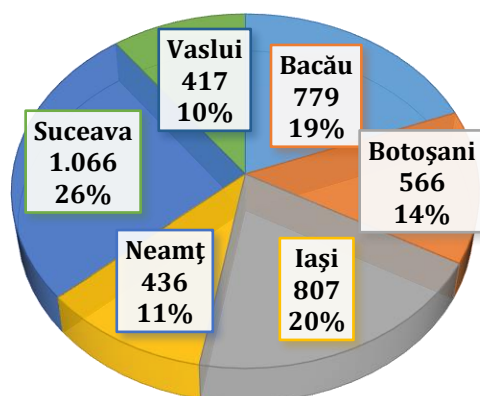

Fig. 1.1.11 Străzi orășenești în Regiunea Nord - Est - km - 2019

În anul 2019 lungimea totală a străzilor orășenești era de 4.071 kilometri.

Din această valoare, ponderea cea mai mare se regăsește la nivelul județului Suceava cu 1.066 km și 26% din lungimea totală a străzilor orășenești, urmat de județul Iași cu 807 kilometri și un procent de 20%, județul

Bacău cu 779 kilometri și un procent de 19% precum și județul Botoșani cu 566 kilometri și 14 procente.

Din figura 1.1.11 se observă că cea mai mică pondere a străzilor orășenești se regăsește în județul Neamț cu 436 kilometri cu un procent de 11% din total și în județul Vaslui cu 417 kilometri cu un procent de 10%.

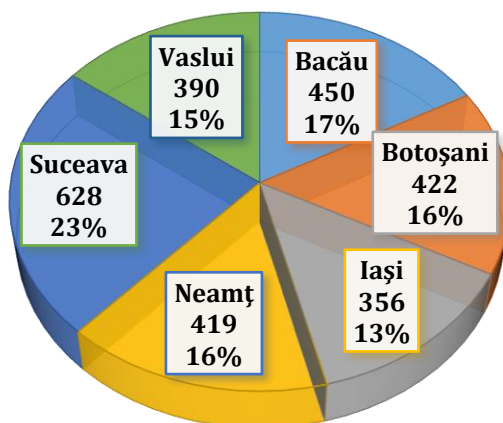

Fig. 1.1.12 Drumuri naționale în Regiunea Nord - Est - km - 2019

Drumurile naționale care se găsesc în regiunea nord - est însumează 2.665 de kilometri. Și pentru această categorie de drumuri județul Suceava deține cel mai mare procent, de 23%, iar pe ultimul loc se află județul Iași cu 356 kilometri.

Județul Bacău are o rețea de drumuri naționale de 450 kilometri, județul Botoșani deține o rețea de 422 km, urmat de județul Neamț cu o rețea de drumuri naționale de 419 kilometri. Din punct de vedere a drumurilor naționale județul Vaslui are în rețeaua sa o rețea de 390 kilometri.

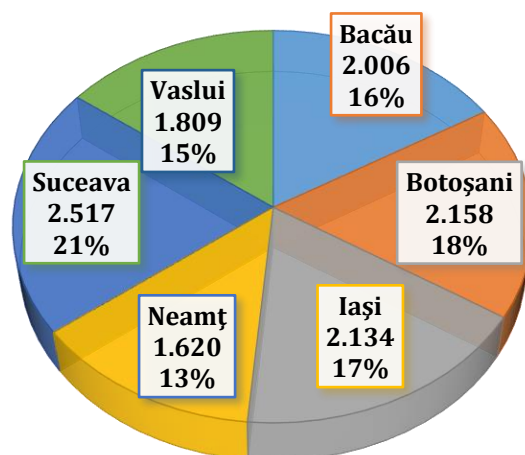

Fig. 1.1.13 Drumuri județene și comunale în Regiunea Nord – Est - 2019

Și densitatea drumurilor județene și comunale este insuficient dezvoltată, fiind de 12.224 km. Cele mai slab dezvoltate județe în acest sens sunt județul Neamț cu 1.620 km și județul Vaslui cu 1.809 km.

La lungimea drumurilor județene și comunale, pe primul loc se situează județul Suceava, cu o rețea de drumuri de 2.517 km și un procent de 21% din totalul drumurilor din Regiunea Nord – Est.

Județul Iași deține o rețea de drumuri de 2.134 km, urmat de județul Botoșani cu 2.158 km de drumuri și județul Bacău cu o rețea de 2.006 km.

Tabelul 1.1.6

Distante rutiere între principale județe și capitală

	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui	București
Bacău	-	193	130	58	151	83	294
Botoșani	193	-	125	145	42	258	499
Iași	130	187	-	139	145	71	430
Neamț	58	145	139	-	103	129	354
Suceava	151	42	145	103	-	216	457
Vaslui	83	258	71	129	216	-	359

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

După cum se observă în tabelul de mai sus, cel mai aproape municipiu de capitala București este Bacăul fiind în partea cea mai sudică a regiunii, la o distanță de 294 km, iar cel mai îndepărtat este municipiul Botoșani la o distanță de 499 kilometri fiind situat în partea cea mai nordică.

Din județul Suceava până la capitala României sunt 457 km, iar din județul Iași sunt 430 km.

Distanța din județul Vaslui la capitala București este de 359 km, iar din județul Neamț de 354 km.

Tabelul 1.1.7

Lungimea căilor ferate în exploatare, pe categorii de linii de cale ferată - 2019

Categorii de căi ferate	Regiunea Nord Est	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Total	1614	221	161	290	173	520	249
Electrificată	663	189	0	137	89	248	0
Linii normale	1583	221	161	274	173	508	246
Linii normale cu o cale	1043	109	161	145	99	338	191
Linii normale cu 2 căi	540	112	0	129	74	170	55

Din punct de vedere a infrastructurii feroviare, în județele Vaslui și Botoșani nu există căi electrificate. De asemenea în județul Botoșani nu există căi feroviare cu 2 linii.

Cel mai dezvoltat municipiu din punct de vedere feroviar este județul Suceava cu 520 km de căi ferate, din care 508 km linii normale și 248 km linii electrificate, iar cel mai slab dezvoltat în acest sens este județul Botoșani cu 161 km linii normale.

Județul Iași are o infrastructură feroviară de 290 km, dintre care 274 km linii normale și 137 km linii electrificate, județul Vaslui are o rețea feroviară de 249 km doar de linii normale, județul Bacău are o rețea de 221 km rețea feroviară dintre care 221 km linii normale și 189 km linii electrificate iar județul Neamț are o rețea feroviară de 173 km, dintre care 173 km rețea normală și 89 km rețea electrificată.

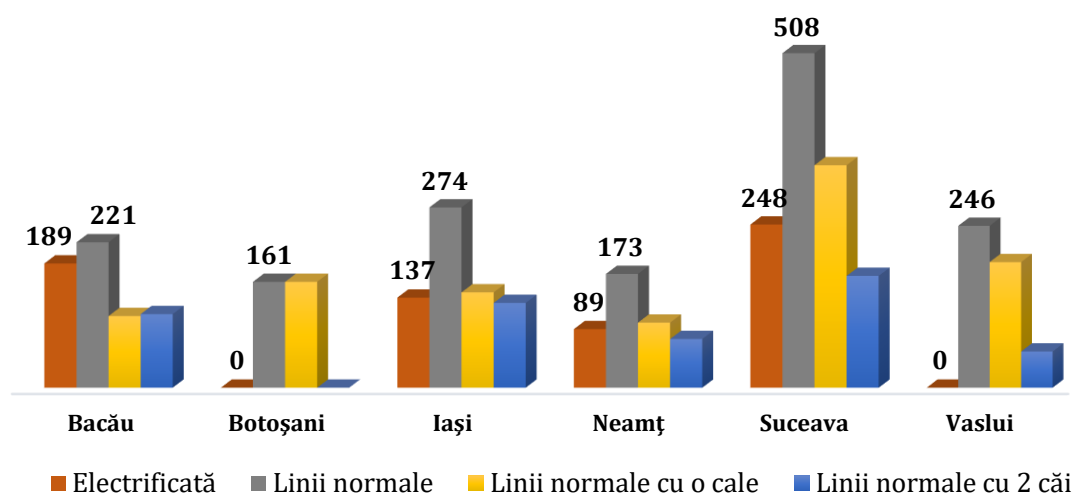

Fig. 1.1.14 Lungimea căilor ferate în Regiunea Nord - Est

Investiții

Zonele rurale sunt caracterizate printr-un nivel redus de dezvoltare al infrastructurii de bază – gradul redus de modernizare a drumurilor comunale care determină o accesibilitate redusă către centrele urbane (implicit la servicii de educație și sănătate), infrastructura de utilități insuficient dezvoltată din punct de vedere cantitativ și calitativ în raport cu populația existentă, accesul redus la internet și la serviciile aferente societății informaționale.

În cele mai multe cazuri infrastructura tehnică-edilitară existentă este învechită, iar satele arundate nu sunt conectate la rețele de utilități.

Accesibilitatea și mobilitatea în interiorul localităților este limitată de gradul avansat de uzură a străzilor orășenești, de lipsa/insuficiența locurilor de parcare, de foarte slabă prezență a unor forme alternative de transport (biciclete, transport ecologic).

Nivelul redus al investițiilor private realizate, precum și efectele crizei economice și financiare au condus la o restrângere a locurilor de muncă existente. Lipsa locurilor de muncă atractive, a oportunităților de petrecere a timpului liber determină numeroși absolvenți de învățământ superior să își stabilească domiciliul în alte zone, urbane, mai dezvoltate.

Adăugând la toate aceste elemente și lipsa locurilor de muncă, obținem un tablou al cauzelor care determină migrarea tinerilor din mediul rural fie către alte State Membre (în căutarea unui loc de muncă), fie către zonele urbane dezvoltate.

Regiunea Nord – Est este puternic influențată de următoarele:

- Nefinalizarea lucrărilor de investiții demarate în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală;
- Capacitate insuficientă a grădinițelor/numărului de locuri în raport cu populația preșcolară existentă; Numărul insuficient de grădinițe existente în mediul rural – aspect confirmat și de datele statistice existente (56% din totalul populației preșcolare are domiciliul în mediul rural și este deservită de doar 9% din numărul total de grădinițe).
- Starea avansată de degradare a unor școli generale, grupuri școlare, inclusiv a sălilor de sport aferente;
- Dotare materială insuficientă pentru atelierele din școli;
- Mijloacele de transport insuficiente pentru elevii din satele arundate orașelor;
- Campusuri școlare insuficiente;
- În mediul rural există școli renovate care au fost închise din lipsa de elevi;
- Dotări insuficiente pentru cabinetele de terapie din învățământul special;

Investiții PNDL

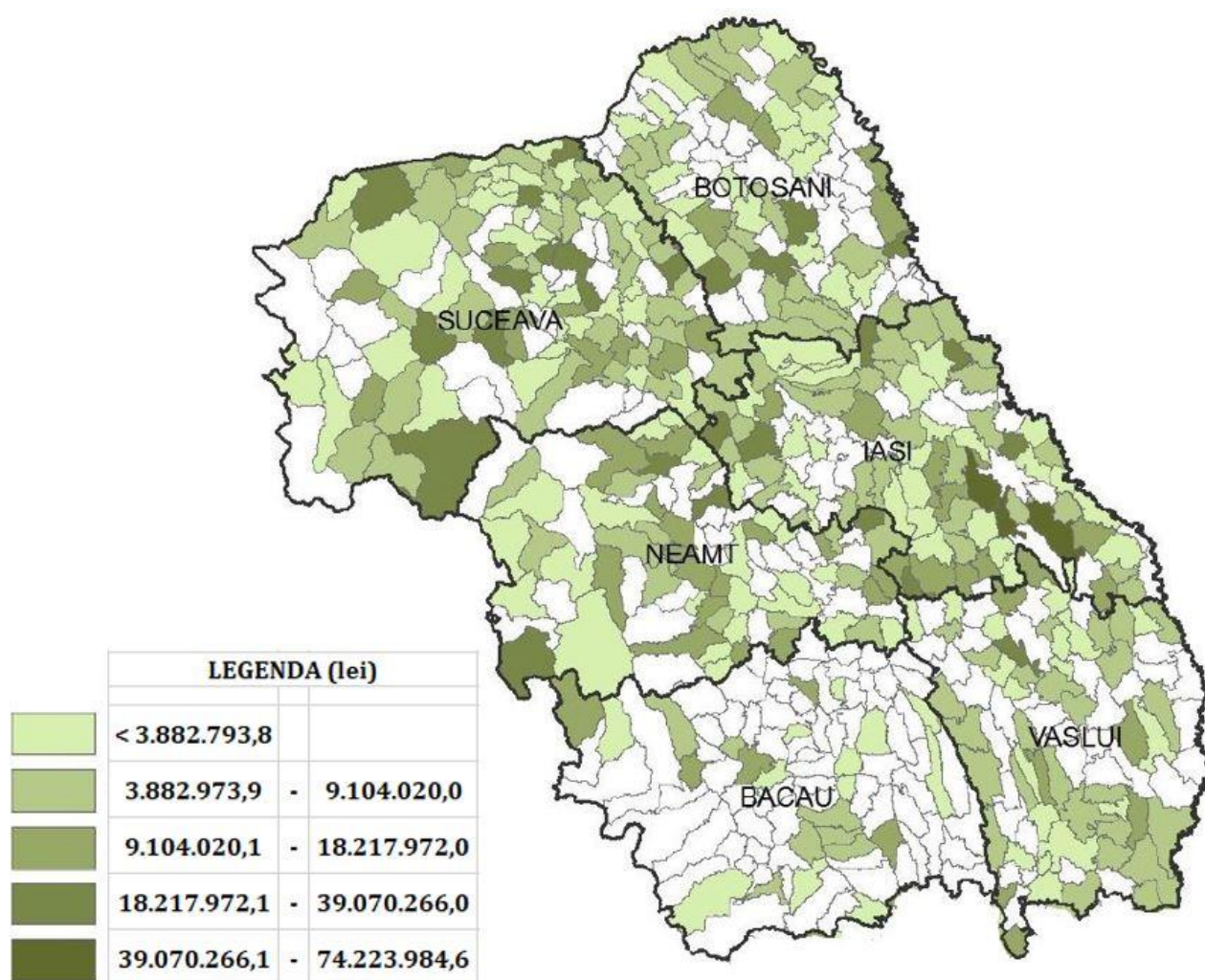

Fig 1.1.15 Solicități de finanțări – PNDL – toate domeniile 2015-2016

Din harta de mai sus se observă faptul că cele mai multe solicitări de finanțare au venit din partea unităților administrative din județele Iași, Suceava și Botoșani.

Cele mai puține solicitări au venit din partea unităților administrative aparținând județelor Neamț, Vaslui și Bacău.

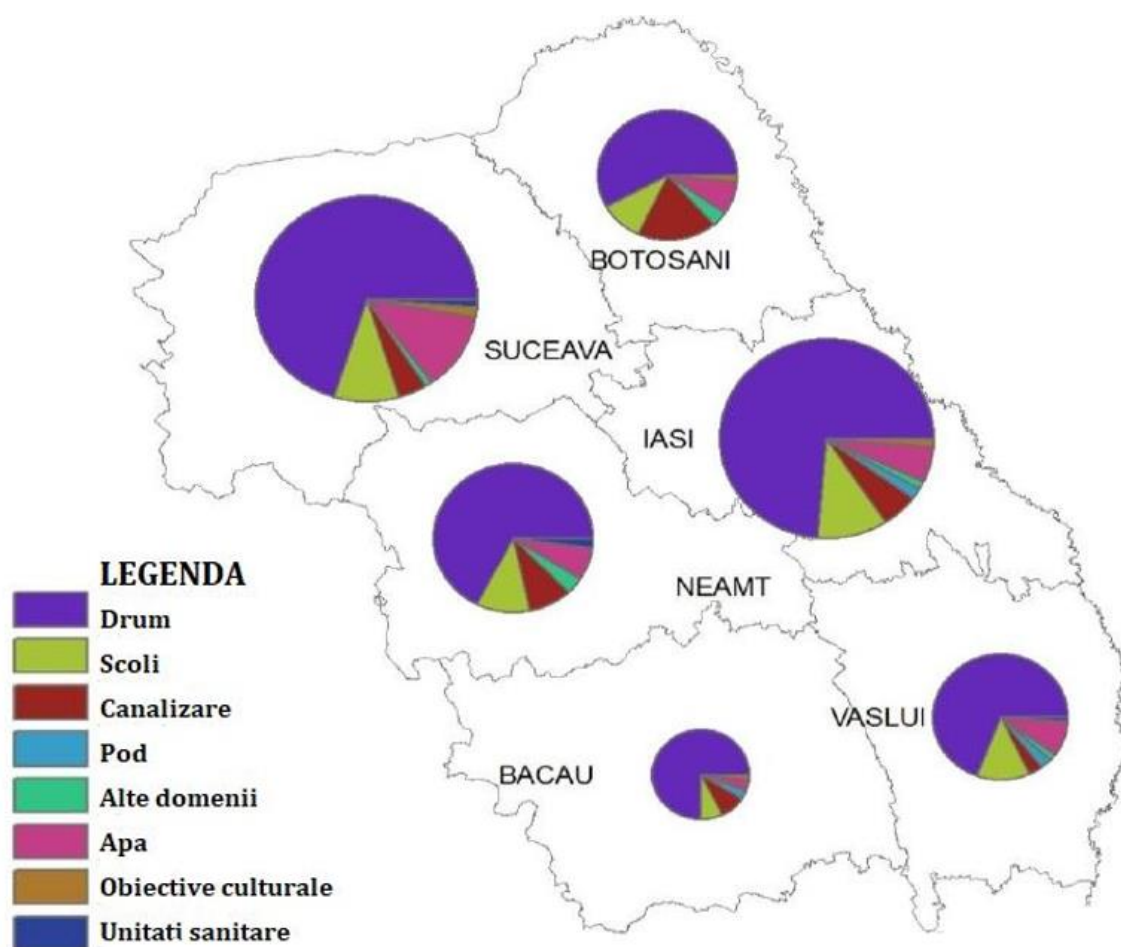

Fig. 1.1.16 Solicitări de finanțări - PNDL - pe domenii de investiții 2015-2016

Din figura alăturată se poate observa faptul că cele mai multe solicitări au fost pentru drumuri care reprezintă o mare problemă pentru toate unitățile administrative ale regiunii.

De asemenea infrastructura educațională trebuie adusă la un

standard adecvat unui stat membru al Uniunii Europene, creând condiții optime pentru desfășurarea învățământului.

Și rețeaua edilitară ridică mari probleme în această zonă, însă datorită diverselor fonduri alocate, lucrurile încep să urmeze un trend pozitiv.

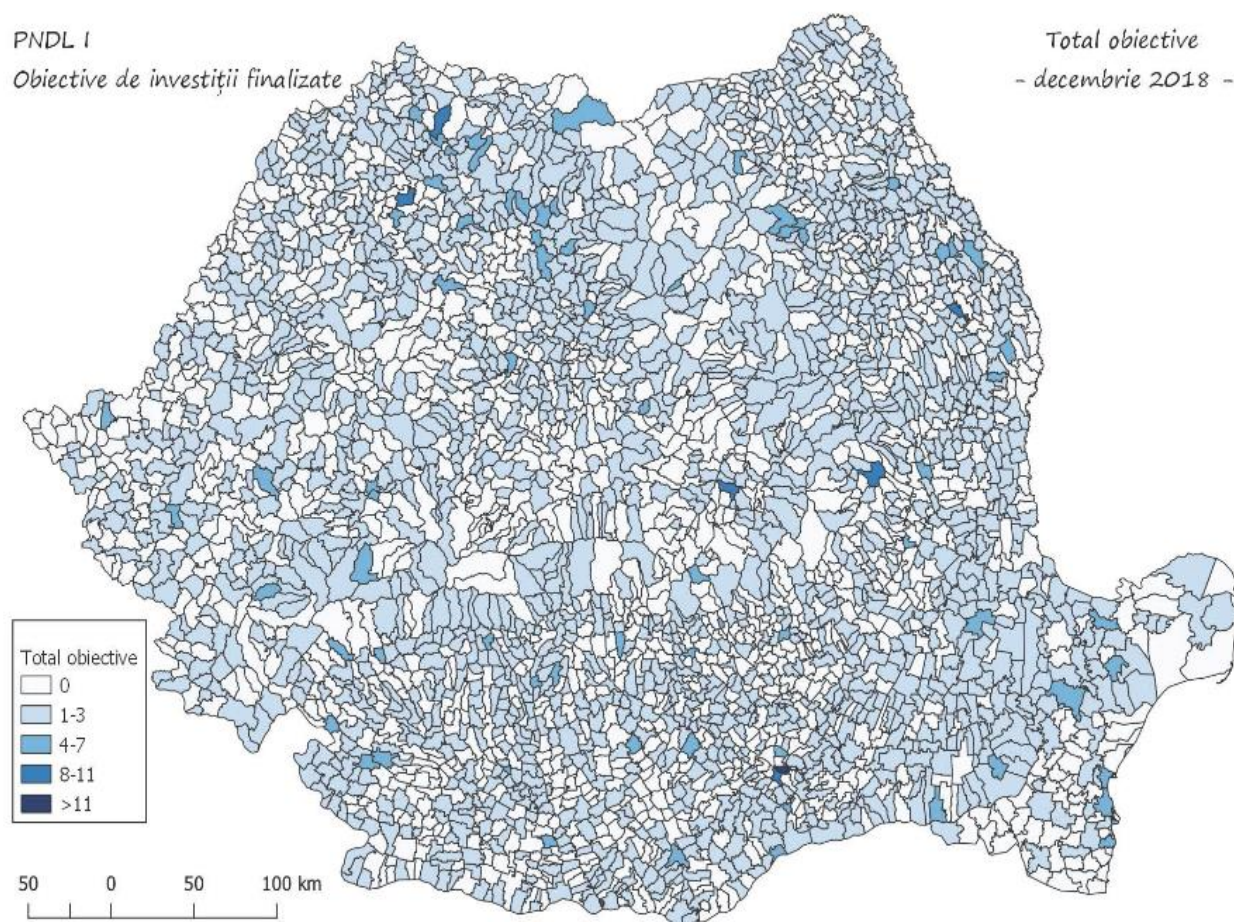

Fig. 1.1.17 Obiective de investiții finalizate PNDL I

Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

PNDL reprezintă sursa principală de finanțare pentru infrastructura locală și are la bază principiul conform căruia în fiecare localitate din țară trebuie să fie asigurat un set minim de servicii publice (10S), în domeniile: sănătate, educație, apă – canalizare, energie termică și electrică, inclusiv iluminat public, transport / drumuri, salubritate, cultură, culte, locuire și sport.

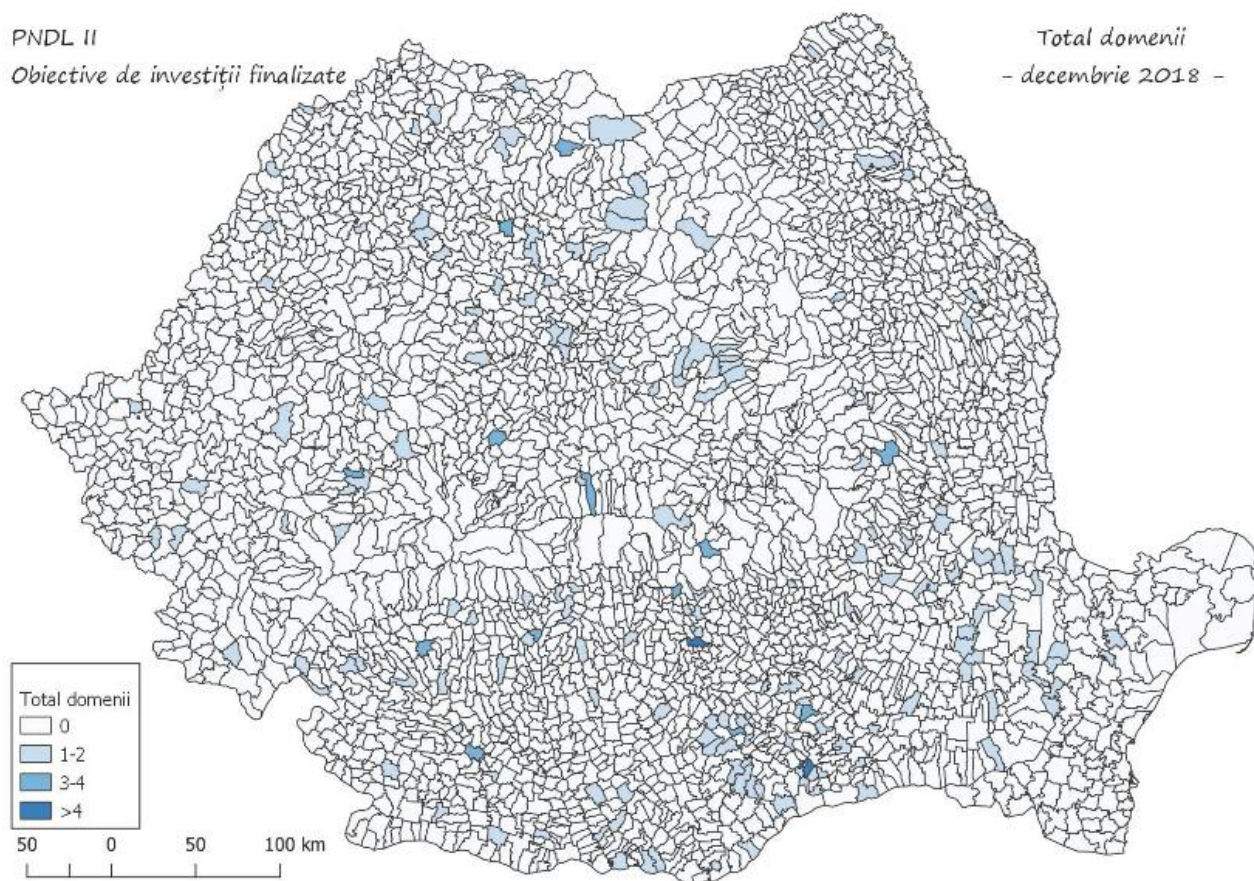

Fig. 1.1.18 Obiective de investiții finalizate PNDL II

Subprograme:

Subprogramul „Modernizarea satului românesc”

Subprogramul „Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”

Subprogramul „Infrastructură la nivel județean”

Cea de-a doua etapă a programului finanțează **9.500 de obiective de investiții**, dintre care 2.500 de creșe și grădinițe, 2.000 de școli și 5.000 de alte obiective (din toate domeniile eligibile).

Pentru aceste investiții sunt alocate fonduri în valoare de **30 de miliarde de lei** credite de angajament.

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul MDRAP, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

1.2. Prezentare generală, județul Iași

Fig. 1.2.1 Harta județul Iași

- Suprafață: **5.476 km²**;
- Populație rezidentă: **792.692 locuitori**;
- Drumuri publice: **3.297 km** - din care drumuri naționale: **356 km**;
- Linii de cale ferată: **291 km** - din care electrificate: **137 km**.

Distanțe rutiere:

București – 389 km
Oradea – 565 km
Arad – 678 km
Constanța – 423 km
Chișinău – 170 km
Cernăuți – 230 km
Botoșani – 123 km
Suceava – 148 km
Piatra Neamț – 135 km
Bacău – 128 km
Vaslui – 73 km
Galați – 221 km

Transport aerian:

22 destinații

Rute interne:

București;
Timișoara;
Oradea (via București).

Rute externe:

Viena, Londra, Tel Aviv,
Paris, Roma, Bruxelles,
Koln, Munchen, Larnaca,
Barcelona, Milano,
Veneția, Catania, Bologna,
Dortmund, Eindhoven,
Malmo, Salonic, Billund.

Populația județului Iași

Situat în nord-estul României, județul Iași face parte din Regiunea de dezvoltare Nord-Est.

Delimitat la est de râul Prut și de granița României cu Republica Moldova, județul Iași asigură o importantă punte de legătură funcțională, economică dar și socială între țara noastră și spațiul estic, extracomunitar.

Totodată, această poziționare geografică „la est de vest, la vest de est” îi conferă o serie de caracteristici distincte, care decurg direct din situarea în cea mai săracă regiune a României și a Uniunii Europene, la interferența cu influențele culturale venite din zona estică.

Municipiul Iași, reședința de județ, păstrează eleganța și elitismul de fostă capitală a regiunii istorice Moldova și a României, între anii 1916 și 1918, constituind un spațiu în puternic contrast cu restul teritoriului județean.

Nivelul său de dezvoltare îl poziționează ca principalul centru urban din nord-estul României, pol național de creștere cu rol important la nivelul întregii regiuni.

Fig. 1.2.2 Evoluția populației rezidente în Iași

Potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, populația rezidentă a județului este în creștere cu 5.103 persoane, înregistrând 792.692 locuitori în anul 2020, față de 787.589 locuitori în 2015.

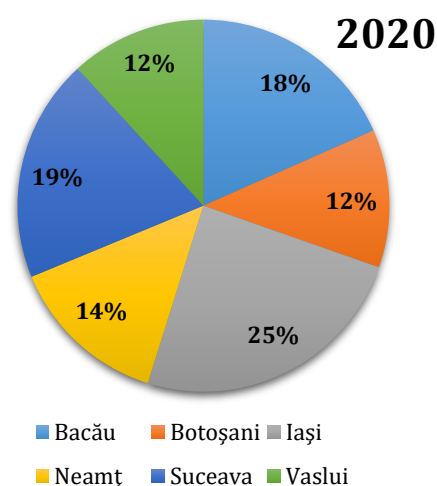

Fig. 1.2.3 Populația rezidentă în Regiunea N-E

La nivel regional, Iași reprezintă cel mai mare județ ca populație, însumând 25% din totalul înregistrat în regiunea Nord-Est.

Cu o suprafață de 5.476 km², și o concentrare masivă a locuitorilor în municipiul Iași, județul are o densitate a populației ridicată, de 144,76 locuitori/km², semnificativ mai mare decât media regională de 86,41 locuitori/km² și cea națională de 81,08 locuitori/km².

Privind distribuția pe medii de locuire, se remarcă un grad ridicat de ruralitate, în contextul în care, în județul Iași, 53% din populație trăiește în mediul rural (față de 46% media națională), pe teritoriul a 93 de comune.

Mediul urban este compus din cinci unități administrative, dintre care municipiul Iași este cea mai mare așezare urbană.

Sistemul urban al județului Iași este, așadar, un sistem de tip policentric cu relații mono-direcționate, dominat de Iași.

Tabelul 1.2.1

Structura mediului de afaceri în județul Iași

Județul Iași Activități (secțiuni CAEN, Rev. 2)	Total	din care: pe clase de mărime, după numărul de salariați				Nr. salariați
		0-9	10-49	50-249	250 și peste	
Agricultură, vânătoare și silvicultură	447	388	51	5	3	4.023
Industrie extractivă	13	9	4	0	0	209
Industrie prelucrătoare	1.607	1.273	248	69	17	27.331
Energie electrică și termică, gaze și apă	77	61	6	7	3	5.909
Construcții	2.057	1.735	274	46	2	12.029
Comerț	5.345	4.911	402	30	2	26.596
Hoteluri și restaurante	720	550	147	22	1	5.833
Transport și depozitare	1.438	1.305	115	15	3	7.987
Informații și comunicare	1.115	988	99	24	4	12.027
Intermedieri financiare și asigurări	232	218	13	1	0	2.010
Tranzacții imobiliare	694	671	21	2	0	1.090
Activități profesionale, științifice și tehnice	2.354	2.255	86	12	1	5.514
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	727	627	76	16	8	15.373
Învățământ	253	231	22	0	0	18.224
Sănătate și asistență socială	779	719	56	3	1	20.286
Activități de spectacole, culturale și recreative	345	324	19	2	0	2.462
Alte activități de servicii	623	595	23	5	0	2.457
Total	18.826	16.860	1.662	259	45	169.360

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE 2019

Mediul de afaceri local este dominat de comerț, cu un număr de 5.345 societăți, domeniul construcțiilor cu 2.057 societăți și domeniul de activități profesionale și științifice cu 2.354 de societăți.

În județul Iași cele mai multe societăți au un număr mic de salariați, respectiv 16.860 de societăți au până la 9 angajați, 1.662 de societăți au între 10 și 49 de angajați, 259 de societăți au între 50 și 249 de salariați și doar 45 societăți au peste 250 de angajați.

Cea mai mare parte a salariaților, un număr de 27.331 persoane, sunt angajați în domeniul industriei, respectiv în industria prelucrătoare.

26.596 de salariați regăsim în domeniul comerțului și 20.286 de salariați în domeniul sănătății și asistenței sociale.

În învățământ erau angajate 18.224 de persoane în anul 2019, iar în domeniul serviciilor erau angajate 15.373 de persoane.

În cifre absolute, în județul Iași în anul 2019 erau angajate 169.360 de persoane, în cadrul a 18.826 societăți.

Tabelul 1.2.2

Structura mediului de afaceri în județul Iași

Județul Iași Activități (setiuni CAEN, Rev. 2)	Cifra de afaceri mil. lei
Industria extractivă	519
Industrie prelucrătoare	8.011
Energie electrică și termică, gaze și apă	688
Construcții	3.986
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor și a bunurilor personale și casnice	17.270
Hoteluri și restaurante	893
Transport și depozitare	1.941
Informații și comunicații	2.467
Tranzacții imobiliare și activități prestate întreprinderilor	2.716
Învățământ	48
Sănătate și asistență socială	460
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	576
Total	39.574

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE 2019

În ceea ce privește cifra de afaceri generată de întreprinderile ieșene, 43,64% provine din sectorul comerțului, 20,24% din industrie, 10,07% din construcții, 6,86% din tranzacții, 6,23% din informații și telecomunicații și cele mai puține încasări se înregistrează în sectorul învățământului și al sănătății.

În anul 2019, în domeniul comerțului cifra de afaceri a însumat 17.270 milioane de lei, în domeniul industriei cifra de afaceri a însumat 8.011 milioane de lei, iar în domeniul construcțiilor 3.986 milioane de lei.

În domeniul tranzacțiilor mobiliare, cifra de afaceri a fost de 2.716 milioane de lei.

În domeniul informațiilor și a comunicațiilor cifra de afaceri în 2019 a fost de 2.467 milioane de lei.

Domeniul transporturilor din județul Iași a avut în anul 2019 o cifră de afaceri de 1.941 milioane de lei.

Domeniul energiei a avut în anul 2019 o cifră de afaceri de 688 milioane de lei.

Valori mai mici s-au înregistrat în domeniul industriei extractive, unde cifra de afaceri în anul 2019 a fost de 519 milioane de lei și în domeniul turismului care a înregistrat o cifră de afaceri de 893 milioane de lei.

În domeniul sănătății s-a înregistrat o cifră de afaceri de 460 milioane de lei, iar în învățământ s-a înregistrat o cifră de afaceri de doar 48 milioane de lei.

Domeniul alte activități și servicii a înregistrat o cifră de afaceri de 576 milioane de lei în anul 2019 în județul Iași.

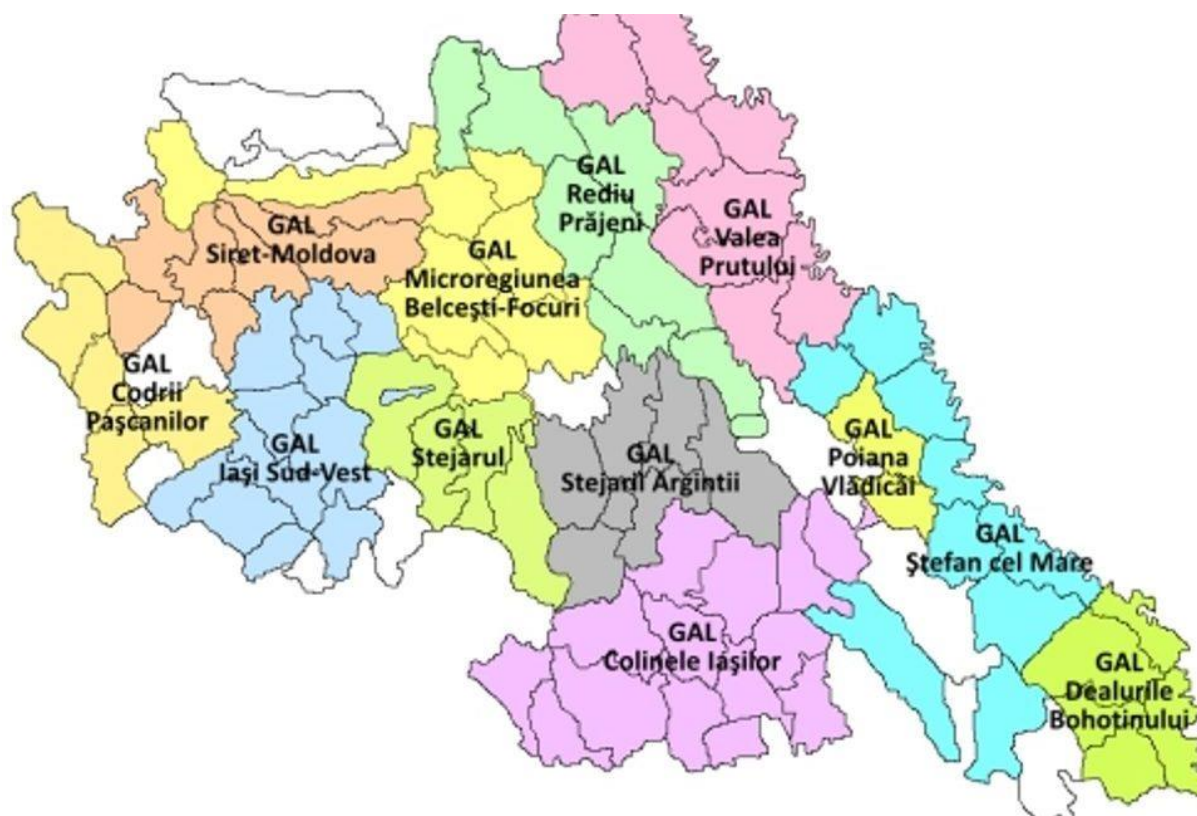

Fig. 1.2.4 Grupuri de Acțiune Locală în județul Iași

G.A.L. – urile sunt Grupurile de Acțiune Locală, și reprezintă parteneriate de tip public-privat, în care partea publică deține un procent de 49%, la nivel decizional de alcătuire și 51% este deținut de partea privată.

Aceste grupuri au un rol important în mediul rural, contribuind la dezvoltarea zonei de pe raza teritoriului de activitate (mai multe comune grupate), având propriile bugete de finanțare a proiectelor de tip: organizare de activități non-agricole, dezvoltarea de întreprinderi mici, dezvoltare locală și infrastructură etc.

Obiectivul GAL-ului este dezvoltarea zonei în care își desfășoară activitatea.

Prin consultarea actorilor locali importanți, se stabilesc prioritățile de finanțare ale teritoriului.

Fiecare GAL își propune un număr de 6-7 linii de finanțare prioritare pentru zonă. Stabilirea liniilor de finanțare prioritare pentru zonă depinde de specificul zonei și cerințelor actorilor de la ședințele de consultare publică.

În linii mari măsurile cuprinse în PNDR 2014-2020 sunt adaptate la specificul zonal și la nevoile specifice dintr-un anumit areal geografic însă dacă echipa GAL identifică niște nevoi speciale care nu se regăsesc în liniile de finanțare naționale, ea are libertatea de a crea o nouă măsură atipică și inovativă pentru a satisface nevoile din zona de activitate.

1.3. Prezentarea generală a comunei Răchiteni

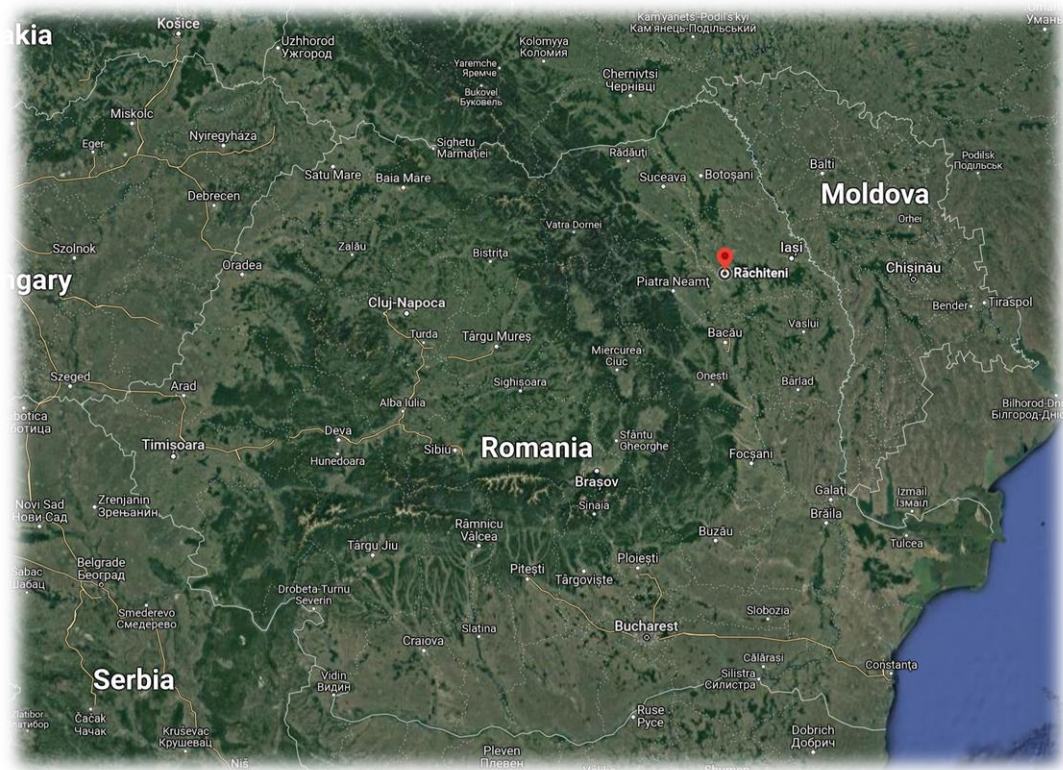

Fig. 1.3.1 Amplasarea comunei Răchiteni

Din punct de vedere administrativ, comuna Răchiteni este situată în partea de vest a județului Iași.

Accesul către comună este asigurat prin drumul județean DJ 201C prin care se asigură legătura cu teritoriile administrative învecinate și cu Municipiul Neamț.

Comuna se învecinează:

- Nord – com. Alexandru I. Cuza, jud. Iași;
- Nord-Vest – com. Mircești, jud. Iași;
- Vest – com. Gherăești, jud. Neamț;
- Sud – com. Tămășeni, jud. Neamț;
- Sud-Vest – com. Săbăoani, jud. Neamț;
- Nord-Est – com. Butea, jud. Iași.

Suprafață: 1.583 ha

Populație: 3.245

Nr. locuințe: 1.101

Nr. grădinițe: 2

Nr. școli: 2

Evenimente locale:

Zilele comunei

**Facilități oferite
investitorilor:**

Teren

Forță de muncă

Numele localităților

aflate în administrație:

- Răchiteni;
- Izvoarele;
- Ursărești.

2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL – COMUNA RĂCHITENI

2.1. Așezarea geografică

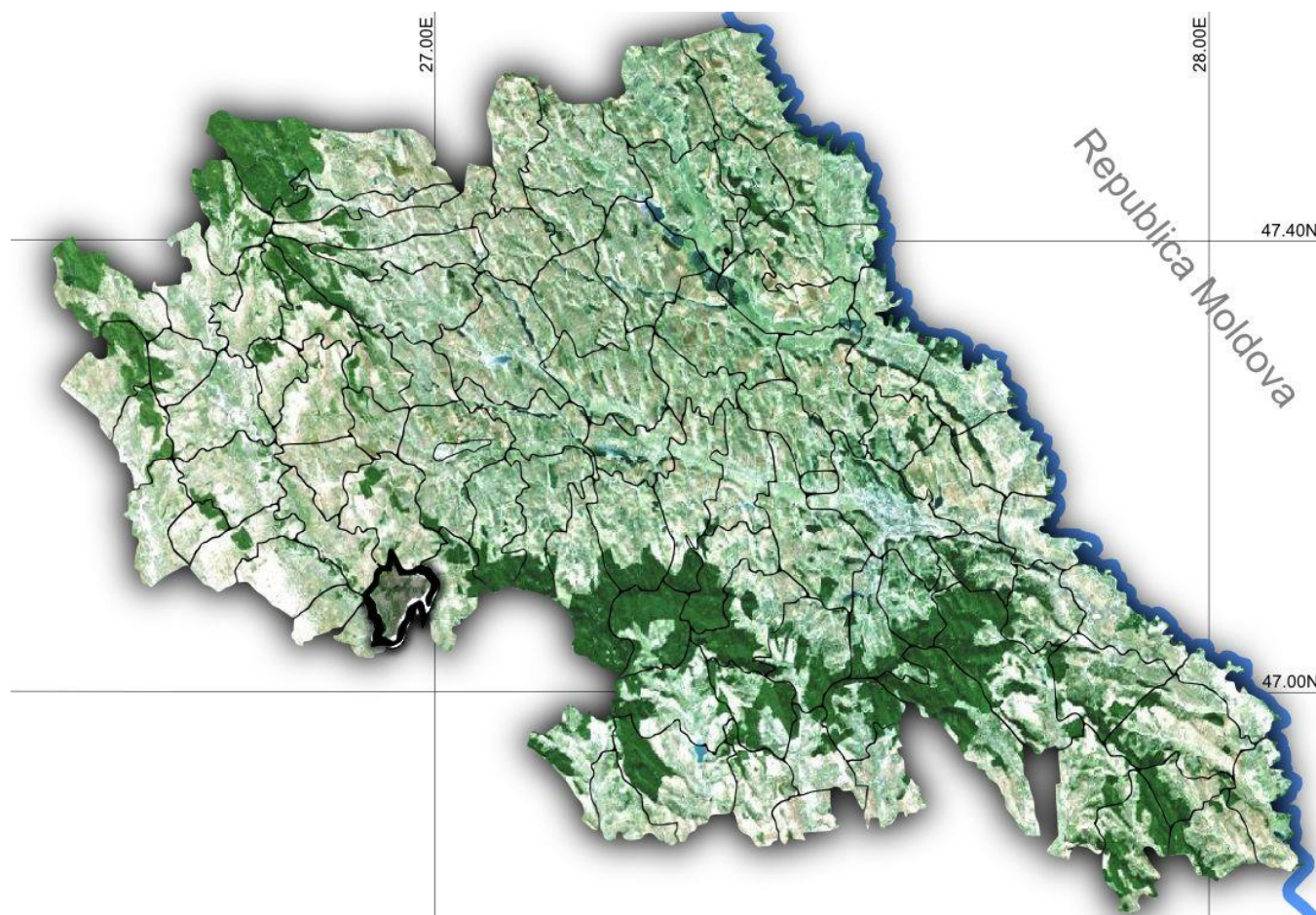

Fig. 2.1.1 Amplasarea comunei Răchiteni în județul Iași

Comuna Răchiteni se află la marginea vestică a județului Iași, la limita cu județul Neamț, situat pe malul drept al Siretului.

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul comunei Răchiteni aparține sectorului nordic al Podișului Central Moldovenesc. Situat în nord – vestul Podișului Moldovei, Podișul Sucevei este delimitat în vest, față de Carpați, prin seria de depresiuni de tip subcarpatic, pe aliniamentul localităților: Straja,

Marginea, Solca, Cacica, Paltinoasa; spre sud, de valea Moldovei și în continuare, peste Siret, de șaua

Ruginoasa; către est, prin o serie de depresiuni de contact dintre culmea Bour–Dealul Mare și Câmpia

Moldovei, pe aliniamentul localităților: Tg. Frumos, Cotnari, Hârlău, Flămânzi, Botoșani, Dorohoi,

Pomirla, iar către nord, limita Podișului Sucevei coincide cu hotarul țării.

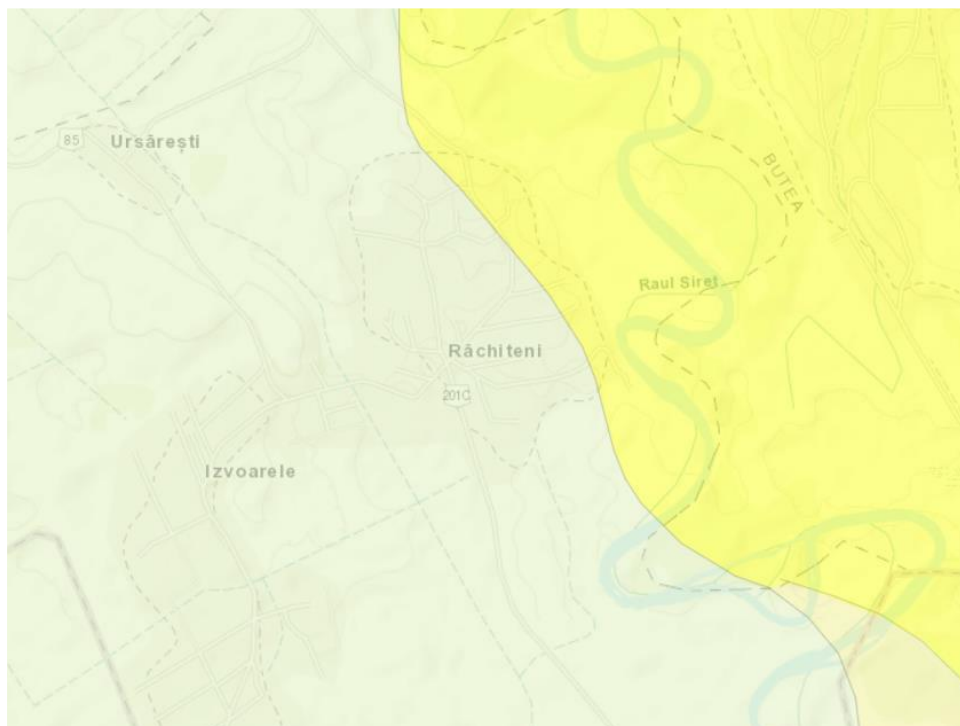

Fig. 2.1.2 Amplasarea geomorfologică a comunei Răchiteni

Petrografic, acest podiș este alcătuit dintr-o alternanță de argile, marne, nisipuri, gresii, calcare oolitice și conglomerate, dispuse monoclinale, toate aparținând sarmațianului inferior, la nord de paralela orașului Fălticeni și sarmațianului superior în sud.

Relieful podișului înregistrează altitudini între 190m (confluența Moldovei cu Siretul) și 692m (vârful Ciungilor). Peste 54% din suprafața sa se situează la altitudini cuprinse între 300 și 500m, 35% între 200 – 300m, 4% depășesc 500m, iar 5 % sub 200m.

Media ponderată este de 342m. Media ponderată a densității rețelei de văi este de 0,52km/km².

Media ponderată a energiei de relief este de 154m. Coeficientul varietății de relief este de 38,10.

Structura monoclină și prezența orizonturilor de roci dure determină predominanța reliefului structural: cuestele Hărmănești, Lespezi, Tudora în masivul Dealul Mare; suprafețe structurale dispuse pe nivelul Broscăroaia – Lalu (nord de Ruginoasa) și nivelul Singeap în Dealul Mare.

Interfluviul dintre Suceava și Siret ca și cel dintre Suceava și Moldova, corespund unor înălțimi deluroase de peste 500m, ce aparțin, primul, Dealurilor Dragomirnei, iar cel de al doilea Platoului Tătăruși.

Spre est, aceste înălțimi domină culoarul Siretului, mărginit spre stânga de cel de-al treilea aliniament de înălțimi, corespunzătoare culmii Siretului. Suspendată cu 200–300m deasupra văii Siretului, această culme este fragmentată în masive deluroase distincte: Dealul Bour, Hopai, Crivăț, Dealul Mare, Holm etc.

2.2. Geologie

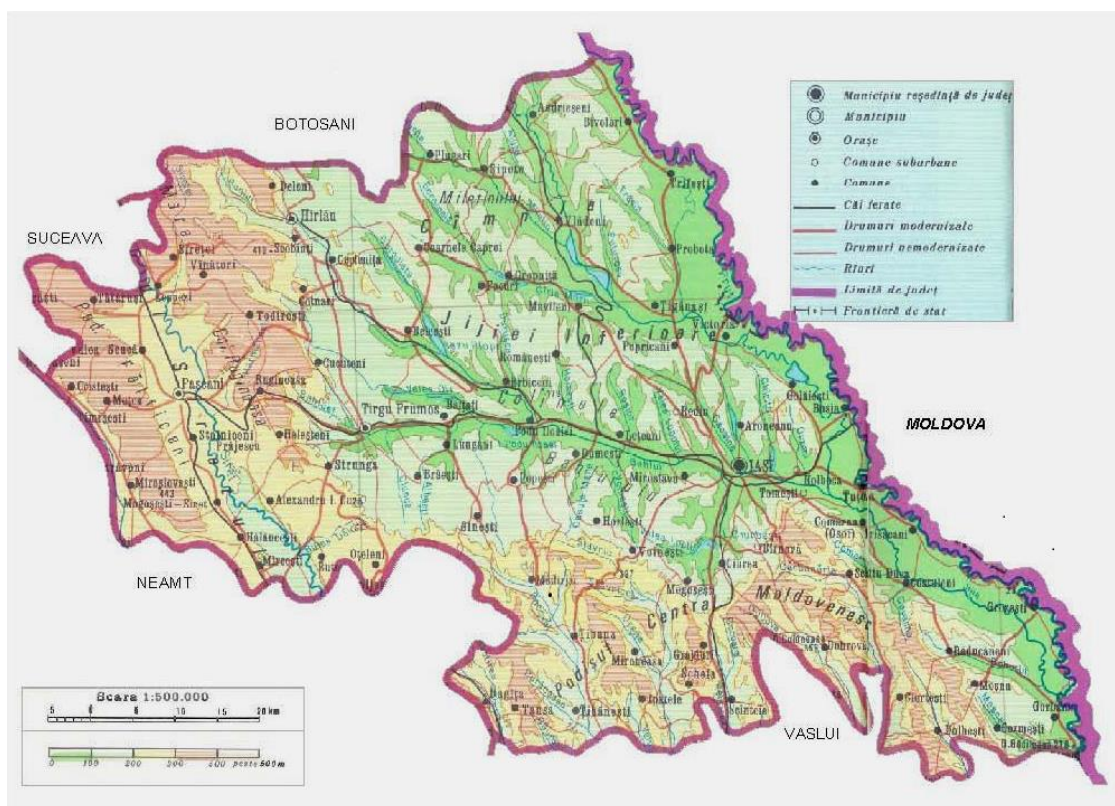

Fig. 2.2.2 Geologie - comuna Răchiteni, județul Iași

Sub raport geologic, se încadrează în unitatea geologică Platforma Moldovenească (o prelungire a Platformei Ruse) - unitate structurală majoră - ce are soclul alcătuit din șisturi cristaline, iar cuvertura din formațiuni sedimentare.

Acestea sunt dispuse transgresiv și discordant peste soclu(fundament).

Fundamentul reprezintă etapa de geosinclinal, în care s-au manifestat, intense procese geodinamice (orogeneza, metamorfism, magmatism), finalizată prin sisteme orogenetice distincte.

Tectonica fundamentului este realizată de un mănunchi de falii, răsfirate, orientate pe direcția SE-Nv, cu tendința de dirijare NNV-N.

Aria vorlandului este acoperită de o cuvertură sedimentară mai nouă, cretacică și miopliocenă, mai dezvoltată în apropierea orogenului carpatic și care se reduce treptat, atât ca grosime cât și ca termeni, pe măsură ce se deplasează către est.

Grosimea cuverturii Platformei Moldovenești este de circa 1200-1400m, depozitele sedimentare de pe raza comunei Miroslava aparținând cuverturii. Platforma Moldovenească este o unitate rigidă, stabilă, fiind considerată a fi cea mai veche platformă ce s-a consolidat în Proterozoicul mediu.

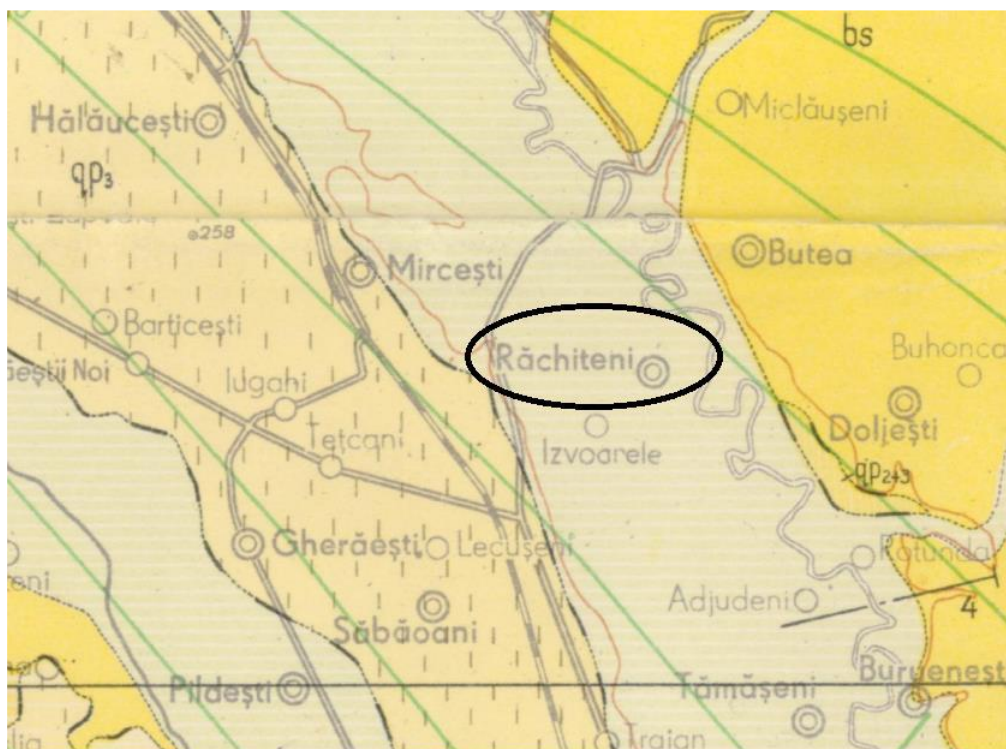

Fig. 2.2.3 Geologie – comuna Răchiteni, județul Iași

Pe cuprinsul platformei află de la nord la sud, în sensul retragerii Mării sarmatice, toate subetajele Sarmațianului: Buglovian, Volhinian, Basarabian, Chersonian și Meoțian.

Buglovianul află în partea nordică, între Prut și Valea Bașeului și Siret și Valea Sucevei, reprezentat prin depozite argiloase și nisipoase cărora li se adaugă calcare recifale.

La nivelul Volhinianului, se modifică morfologia bazinului de sedimentare și se creează condiții faciale diferite de acumulare a sedimentelor.

La est de linia Siretului se depun depozite predominant argiloase, cu intercalații subțiri de gresii și calcare; depozitele devin predominant arenitice (nisipoase), cu intercalații de gresii și calcare oolitice.

Basarabianului îi revin argilele și nisipurile în partea sa inferioară și calcarele oolitice.

Chersonianul este preponderant nisipos, cu intercalații de calcare și argile.

Meoțianul apare în general legat de chersonian ca arie de dezvoltare și este marcat de prezența unui nivel de cinerite, gresii în plăci și conglomerate, care încheie sedimentarea.

Modalitatea de acționare a acestor factori s-au aflat în strânsă legătură atât cu materialul asupra căruia s-a acționat-roca, dar și cu modul de dispunere a straturilor-structura.

Configurația actuală s-a desăvârșit ca urmare a unei evoluții geologice îndelungate, realizate de la sfârșitul miocenului și care continuă și-n prezent. (un rol important avându-l factorii modelatori).

2.3. Relief

Fig. 2.3.1 Amplasarea comunei Răchiteni în județul Iași - relief

Relieful actual derivă dintr-o câmpie sarmatopliocenă, înălțată, fragmentată și transformată într-o regiune de platouri, coline și dealuri.

Format din interfluvii despărțite de văi largi este însoțit de terase bine dezvoltate, propice pentru construcții.

Interfluviile, cu altitudini de 350-400m, au aspect de platou.

Particularitățile lito-stratigrafice, aferente municipiului Iași, sunt subordonate ariei Podișului Moldovenesc și respectă în linii generale, ansamblul morfo-structural al acestuia.

2.4. Tectonică

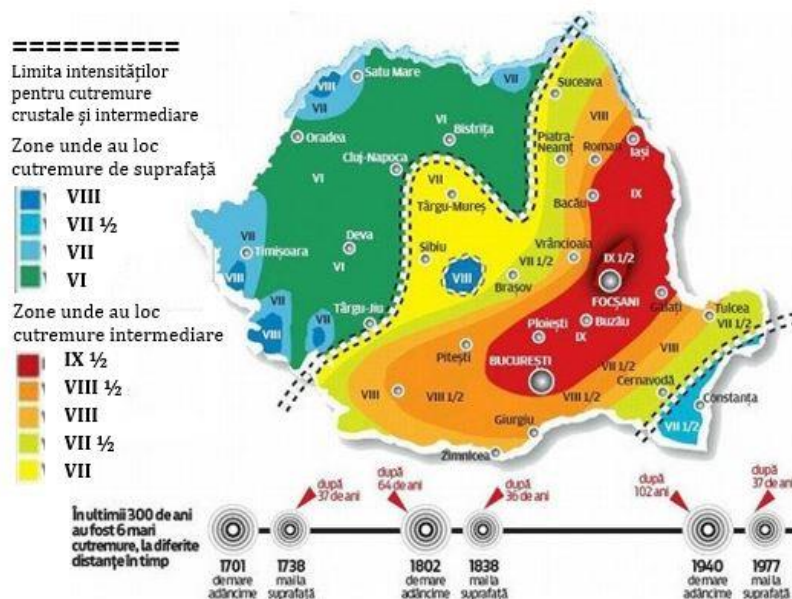

Fig 2.4.1 Harta riscului seismic

Sub aspect geologico-tectonic, zona studiată se află în condițiile specifice județului Iași, găsindu-se sub influența cutremurelor de tip **“moldavic”** ce au epicentrul în zona Vrancei.

Zona Vrancea este principala sursă seismică din țară, dar pe teritoriul României se manifestă mai multe categorii de cutremure, după cum urmează:

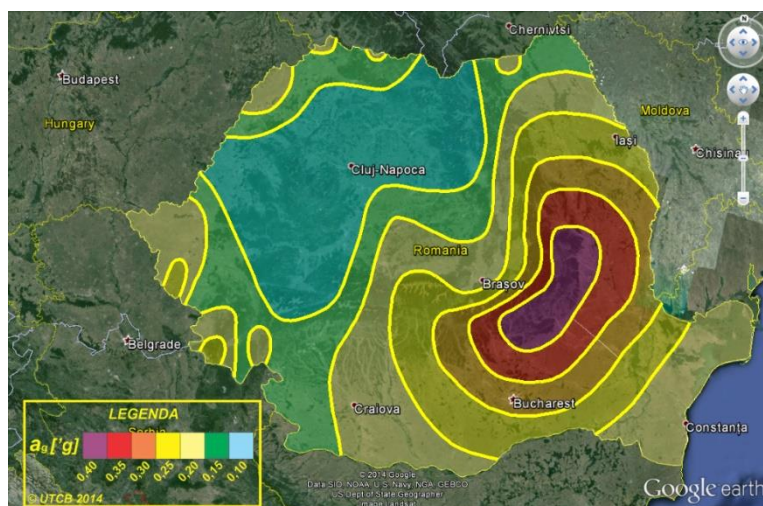

Fig 2.4.2 Harta riscului seismic

- Superficiale - cu adâncimea de focar sub 5 km;
- Crustale (denumite normale) - cu adâncimea de focar între 5 și 30 km;
- Intermediare - cu adâncimea de focar între 70 și 170 km.

Din punct de vedere seismic, teritoriul studiat se află în zona de influență a cutremurelor de tip moldavic cu hipocentrul în zona Vrancea, la adâncimi de 90 ÷ 150 km și se încadrează conform Codului de proiectare seismică indicativ P 100-1/2006 (“Reglementări tehnice, Cod de proiectare seismică - Partea I - Prevederi de proiectare pentru clădiri”) în zona de hazard seismic C, cu o valoare a accelerației orizontale a terenului $a_g = 0,25 \text{ g}$, și o perioadă de colț $T_C = 0,7 \text{ sec}$.

2.5. Climă

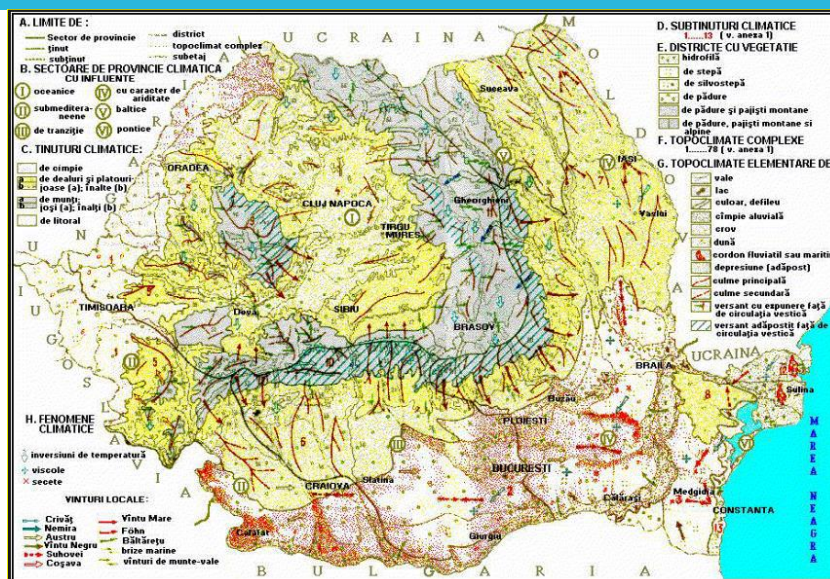

Fig 2.5.1 Harta climatică

Climatul are un caracter temperat continental cu unele particularități determinate de altitudine, circulația atmosferică, formele și fragmentarea reliefului. Iernile sunt friguroase și umede, iar verile călduroase.

Temperatura medie anuală la stația meteorologică Roman este de +8,50C, prezentând: temperatura medie a lunii celei mai calde = 19,90C (iulie) și temperatura medie lunară negativă = -4,50C (decembrie).

Temperatura maximă absolută înregistrată este de +38,20C (în data de 17.08.1952) și temperatura minimă absolută înregistrată este de -33,20C (în data de 20.02.1954), în acest context rezultând o valoare a amplitudinii termice absolute de 71,40 °C.

Aceste diferențieri mari termice sunt rezultatul acțiunii combinate a radiației solare, a circulației maselor de aer și caracteristicile suprafeței active din zona văii Siretului.

Precipitațiile atmosferice au media anuală de 519,4 mm/an.

Cea mai mică cantitate de precipitații se înregistrează în luna ianuarie - 19,6 mm, iar maximum în luna iunie - 78,8 mm.

Trecerea de la anotimpul rece la cel cald și invers se face brusc; există mari diferențe de temperatură între luna martie și luna mai.

Numărul mediu multianual al zilelor cu îngheț fiind de peste 120 zile pe an, 40-50 zile de iarnă, peste 75 zile de vară, amplitudini termice de peste 75° C, înghețuri de durată pe culoarele văilor Prut, Jijia, Bahlui, Sitna, variații mari în regimul anual, sezonier, lunar al precipitațiilor (ploile au caracter torențial), sunt frecvente secetele.

Precipitațiile au o răspândire inegală, cu cantități mai mari în zonele de deal și podiș, din nord și vest (600mm anual) și cantități mai mici în zonele de depresiune și luncă (400-500mm anual).

Vânturile dominante acționează pe direcția nord-vest, sud-est. Tip climatic I.

2.6. Hidrografie

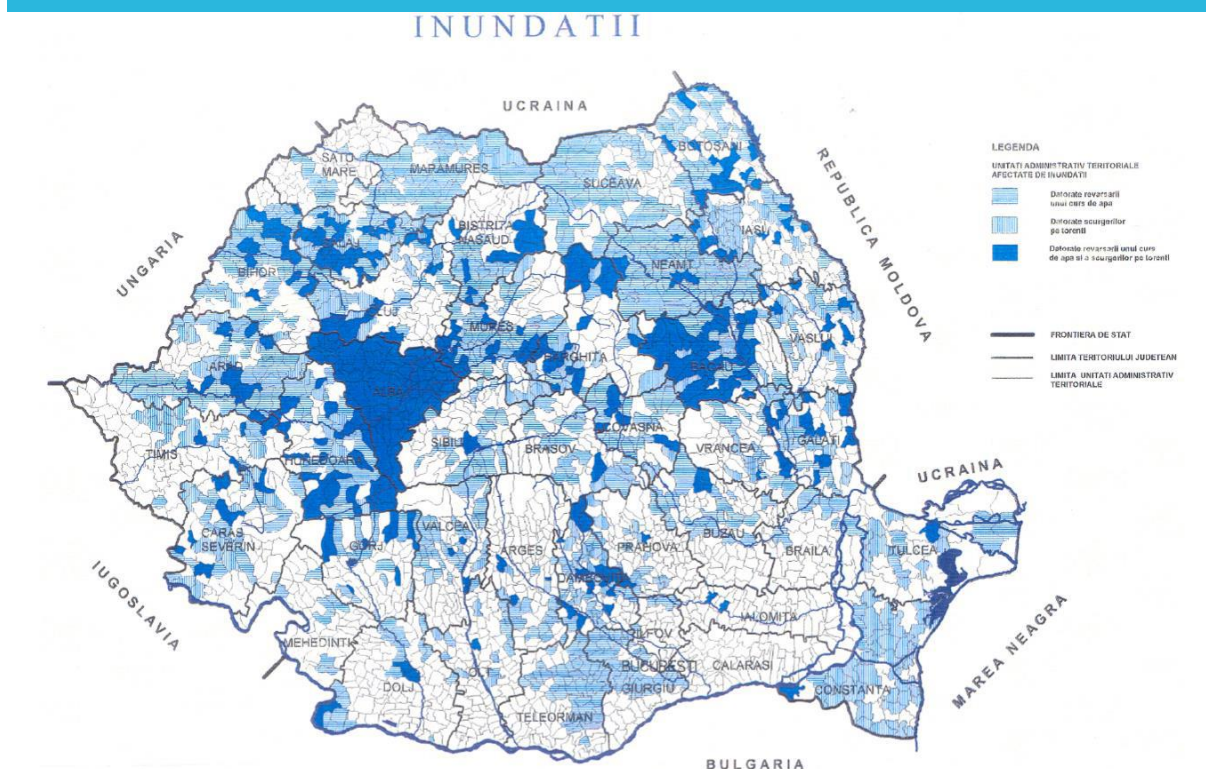

Fig 2.6.1 Inundații în România

Bazinul Siretului, dezvoltat asimetric, își culege apele de pe versanții estici ai Carpaților Orientali care, spre deosebire de cei vestici, au umiditatea mai slabă, datorită caracterului descendent al maselor de aer oceanic ce și-au lăsat o mare parte din vaporii de apă la traversarea culmilor muntoase.

Excepție face partea nordică, aflată direct sub influența unor mase de aer nordice baltice, mai umede.

Cu toate acestea, precipitațiile din zona montană fiind bogate, Siretul primește suficiente ape prin afluenții din Carpați care, rând pe rând de la izvoare și până la vărsare, îi măresc debitul și îi compensează pierderile cauzate prin infiltrație și evaporare.

Ca urmare, la vărsare ajunge cu un volum mediu de apă de 190mc/s, cel mai mare debit al unui râu intern din țara noastră.

Referitor la repartiția sezonieră a scurgerii medii se observă mai întâi ca volumul maxim al acesteia se înregistrează primăvara (45 - 50%), viiturile însă producându-se mai târziu (aprilie-mai).

Vara, datorită precipitațiilor abundente din nord ca și acelor care se produc în mod obișnuit în Carpații Orientali, scurgerea se menține destul de ridicată (25-35%) față de sezonul de iarnă când înghețul de lungă durată împiedică formarea scurgerii superficiale, volumul ei fiind în general de 10-15%.

În condițiile vecinătății obcinelor și a precipitațiilor bogate, rețeaua hidrografică ce aparține bazinului Sucevei și Moldovei, prezintă un regim al scurgerii medii asemănător cu cel al Carpaților Orientali, cu valori maxime primăvara (aprilie-mai) și ridicate vara.

Rețeaua hidrografică este formată din cursul de apă Siret.

Poziția apelor freatice din zonele de podiș evidențiază în multe cazuri o pantă de scurgere monoclinală.

Ca urmare, ele sunt intersectate de văile subsecvente, ceea ce favorizează apariția de izvoare la baza cuestelor: Călinești, Dragomirna în masivul Zaranca – Dragomirna, Hărmănești, Lespezi, Tudora în masivul Dealul Mare.

Precipitațiile și repartitia lor uniformă în timpul anului dau un caracter permanent apelor freatice, care alimentează continuu râurile, sau acolo unde panta este mică și drenajul slab contribuie la formarea mlaștinilor.

După natura lor, apele subterane se împart în două categorii: ape descendente care, situate în orizonturile superioare ale scoarței terestre, sunt în directă legătură cu apele de la suprafață și cu precipitațiile atmosferice.

Ele pot fi ape freatice localizate în orizontul acvifer de suprafață și ape suprafreatice, situate deasupra celor freatice și cu caracter temporar; ape ascendente, de adâncime care, prinse în orizonturi acvifere între strate impermeabile, intră în legătură cu apele de suprafață într-un timp mai îndelungat.

Zona cuprinde ape dulci și sulfatate, alcaline sau sărate, au un caracter fosil fiind cantonate în sedimentele marine din nordul Podișului Moldovenesc.

Apele subterane sunt cantonate în intercalațiile permeabile ale substratului geologic Sarmațian, precum și în baza depozitelor cuaternare a complexului nisipos, fiind întâlnită la adâncimi ce variază de la 2-20m pe terase și interfluvii. În perioadele bogate în precipitații, sub cornișă, în prima treime a versanților, în unele zone apar la zi izvoare de coastă.

2.7. Vegetație și faună

Fig 2.7.1 Vegetație - comuna Răchiteni

Din punct de vedere geobotanic teritoriul comunei Răchiteni aparține în întregime subzonei silvostepii.

Vegetația lemnoasă din pădurile Găvrilan și Bou Bătrân este reprezentată prin plantații silvice (487 hectare) ce cuprind următoarele specii: sunt formate din carpen, tei, ulm și ștejar. Mai menționăm și specii de arbori și arbuști ca: alunul, cornul, păducelul, porumbarul și trandafirul sălbatic.

În partea de vest a satului Răchiteni se află lunca Siretului unde predomină răchita, plop, sânger și salcâmi. În apropierea bălților crește o vegetație formată din pipirig, stuf, papură, rogoz și altele.

Pe văile care străbat teritoriul comunei, cu soluri fertile și conținut ridicat de apă se instalează o vegetație mezofilă și hidrofilă reprezentată de: specii de *Lolium perene*, *Agropyron repens*, *Dactylis aglomerata*, *Festuca pratensis*.

În zonele cu exces permanent de umiditate provenit din apa freatică predomină vegetația hidrofilă: stuf (*Phragmites*), rogozul (*Carex vulpina*), papura (*Typha*), rugina (*Juncus conglomeratus*).

În intravilan este o vegetație abundentă datorită pomilor fructiferi plantați de cetățeni, caracteristic fiind nucul.

Fauna este una săracă, fiind mult mai diminuată în urma expansiunii activităților umane, având aspecte atât celei de stepă (mici rozătoare), cât și ale celei de pădure.

Fauna pădurilor era mult mai abundentă în trecut, când nu era așa mult vânată de om. În prezent, din cauza creșterii densității populației și a reducerii suprafeței ocupată cu păduri, fauna este mult stânenită în înmulțirea și răspândirea ei.

Dintre mamifere, sunt mai comune:

- vulpea (*Vulpes vulpes*),
- mistrețul (*Sus scrofa*),
- căprioara (*Capreolus capreolus*),
- iepurele (*Lepus europaeus*),
- veverița (*Sciurus vulgaris*),
- bursucul (*Meles meles*),
- jderul (*Martes martes*),
- dihorul (*Putorius putorius*),
- pisica sălbatică (*Felis silvestris*),
- diverși șoareci de pădure etc.

Fig. 2.7.2 Porc mistreț

Fig. 2.7.3 Căprioara

Fig. 2.7.4 Jderul

În această zonă se mai întâlnesc, în număr redus, rozătoare, reprezentate îndeosebi prin rozătoare vătămătoare culturilor, ca:

- popândăul (*Citellus citellus*),
- hârciogul (*Cricetus cricetus*),
- iepurele de câmp (*Lepus europeus*),
- cățelul pământului (*Spalax* sp.),
- șoareci de câmp (*Microtus arvalis*).

Fig. 2.7.5 Cucuveaua

Dintre păsările mici abundă:

- ciocârlia de câmp (*Alauda arvensis*),
- huhurez (*Strix nebulosa*),
- mierlă (*Turdus merula merula*),
- rândunică (*Hirundo rustica rustica*),
- lăstun (*Riparia riparia*),
- cucuveaua (*Athene noctua*),
- dumbrăveancă (*Coracias garrulus*),
- ciocănitoarea pestriță (*Dendrocopos major*),
- stârcul cenușiu (*Ardea cinerea*),
- găinușa de baltă (*Gallinula chloropus*),
- cristeiul de baltă (*Rallus aquaticus*),
- lișița (*Fulica atra*),
- grauri (*Sturnus vulgaris*),
- vrăbii (*Passer domesticus*) și ciori (*Corvus* sp.).

Fig. 2.7.6 Ciocârlia de câmp

Dintre păsările mari, mai specifice sunt:

- prepelița (*Coturnix coturnix*),
- potârnichea (*Perdix perdix*),
- fazanul (*Phasianus colchicus*).

Fig. 2.7.7 Stârcul cenușiu

Situl Natura 2000 “Râul Siret între Pașcani și Roman”

Fig. 2.7.8 Situl Natura 2000 “Râul Siret între Pașcani și Roman”

Siturile Natura 2000 ROSCI0378 Râul Siret între Pașcani și Roman și ROSPA0072 Lunca Siretului Mijlociu.

Situl de importanță comunitară ROSCI0378 Râul Siret între Pașcani și Roman se suprapune în cea mai mare parte cu aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0072 Lunca Siretului Mijlociu.

Aria naturală protejată ROSCI0378 Râul Siret între Pașcani și Roman are 3711 ha și se întinde pe două județe - 61 % județul Iași, 39 % județul Neamț. Aceasta este de fapt o zonă umedă din regiunea biogeografică continentală reprezentând habitat specific pentru trei specii de mamifere de interes comunitar și cinci specii de reptile și amfibieni și patru specii de pești, de asemenea, de interes comunitar.

Se protejează: 22 specii de păsări enumerate în Anexa I a Directivei “Habitat”, dintre care mai cunoscute: barza albă, barza neagră, cormoranul mic, lopătarul, pescărușul albastru, vânturelul de seară, ciocârlia de pădure; sunt specii care necesită protecție strictă;

- 19 specii de păsări enumerate în diferite convenții internaționale și liste roșii, aflate în diferite grade de vulnerabilitate, dintre care cele mai cunoscute: rațe sălbatice, pescăruși, șorecarul, șoimul rândunelelor, vânturelul roșu, nagâțul; ele necesită măsuri speciale de management.

Situl Natura 2000 “Lunca Siretului Mijlociu”

Fig. 2.7.9 Situl Natura 2000 “Lunca Siretului Mijlociu”

Aria naturală protejată ROSPA0072 Lunca Siretului Mijlociu se întinde pe o suprafață de 10455 ha, acoperind trei județe - 31 % județul Iași, 52% județul Neamț și 17 % județul Bacău.

Acesta aparține regiunii biogeografice continentală și reprezintă una dintre principalele zone de hrănire și odihnă pentru populațiile de păsări acvatice care urmăresc extremitatea estică a arcului carpatic și se concentrează toamna pe Valea și Lunca Siretului în drumul lor spre bălțile Dunării sau spre teritoriile de cuibărit din nord, primăvara.

Peisaj cu capacitate mare de recuperare de-a lungul cursului superior a râului Siret, reprezentată de meandre, zone împădurite și pășuni mezofile. Râul este populat de *Lutra* iar în canalele și brațuri moarte speciile de pești *Rhodeus sericeus amarus*, *Cobitis taenia* sunt prezente.

Râul și împrejurimile sale par importante pentru speciile migratoare de păsări ca de exemplu *Ciconia nigra* sau *Falco vespertinus*.

Este printre puținele situri desemnate pentru *Emys orbicularis*. De importanță ridicată și pentru speciile de amfibieni *Bombina* și *Triturus*.

2.8. Soluri

Caracteristica învelișului de sol, a comunei Răchiteni, o constituie predominarea cernoziomurilor și a solurilor aluviale.

Suprafețe mai mici ocupă solurile hidromorfe, solurile neevoluate și trunchiate și complexele de soluri.

Cernoziomurile cambice

Sunt solurile zonale ale regiunii de silvostepă în care se plasează acest teritoriu și le întâlnim pe toate platourile largi interfluviale și pe terenurile slab înclinate (cu eroziune slabă, până la imperceptibilă) din partea superioară a versanților, mai sus de curba de 150-160 m.

Cernoziomurile cambice au o morfologie de tip A, B, C în care orizontul A are o grosime de 40-45 cm, iar orizontul B de 30-40 cm. Aceste soluri se caracterizează prin conținut ridicat de humus, grad ridicat de saturație în baze (85-90%) activitate biologică bună, capacitate ridicată de nitrificare și sunt slab erodate.

Pentru mărirea producției nu sunt necesare măsuri pedoameliorative specifice, ci numai parțial îngrășăminte chimice, irigații.

Acolo unde panta este mai mare sunt necesare măsuri antierozionale (arături pe curba de nivel, culturi în fâșii sau benzi înierbate) și măsuri de refacere a grosimii orizontului cu humus prin: gunoi de grajd, doze mărite de îngrășăminte chimice, adâncirea treptată a arăturii.

Cernoziomurile

Ocupă suprafețe mai restrânse, corespunzătoare fragmentelor de terase joase și glacisurilor coluviale (sau coluvio-proluviale) uscate, și la contactul cu șesul văilor.

Cernoziomurile tipice apar și pe versanți cu pante moderate 5-10s.

Din cauza acțiunii de spălare a apelor de șiroire și a carbonaților care sunt levigați mai puțin, aflându-se mai aproape de suprafață (40-50m) adică sub orizontul A, aceste soluri incomplet evolute prezintă o morfologie în care orizonturile nu sunt clar diferențiate – de tipul A/B, C sau A, A/C, C.

Orizontul A este subțire (15-30 cm), conținând humus (1,1-4%), azot (0,15-0,22%), fosfor mobil (2-18 mg/100 g sol), potasiu mobil (12-21 și peste 50 mg/100 g sol), reacție neutră slab alcalină (pH=6,8-8,3) cu o structură glomerurală și textură predominant lutoasă.

Pe teritoriul comunei RĂCHITENI sunt multe varietăți determinate fie de gradul de eroziune, fie de compactizare a rocii, fie de apa freatică aflată aproape de suprafață, fie de existența sărurilor sau a fragmentelor de rocă calcaroasă.

Sunt soluri mai bune pentru cultură, însă și cu luarea unor măsuri pedoameliorative pentru fiecare subtip în parte.

Solurile aluviale

Se dezvoltă în suprafață pe lunca Siretului și pe arii mai restrânse în șesul afluenților acestuia.

S-au format pe depozite fluviatile unele cu textură mai ușoară luto-nisipoasă, altele cu textură mai grea, luto-argiloasă și argiloasă.

Alte aluviuni sunt atât de tinere încât pe profil apare stratificația depunerilor în loc de orizontul de sol.

În cadrul solurilor aluviale se întâlnesc soluri îngropate.

Solurile aluviale sunt slabe, moderate sau bogate în humus, cu predominarea celor moderate.

Orizonturile sunt slab diferențiate, drenajul este moderat până la insuficient (datorită texturii) și cu manifestări de gleizare în partea superioară, datorită stratului de apă subterană la mică adâncime (2-3 m).

Caracteristicile chimice bune ale acestor soluri denotă că sunt terenuri bune pentru culturile prășitoare, cerealiere și masă verde.

Pentru evitarea inundațiilor și pentru coborârea nivelului freatic sunt necesare unele măsuri hidroameliorative. Pentru creșterea productivității lor sunt necesare îngrășăminte chimice și organice.

Solurile coluviale și coluvio-proluviale ocupă suprafețe restrânse la contactul șesului cu versanții sau pe văile înguste .

Aceste soluri s-au dezvoltat pe depunerile coluviale și proluvio-coluviale, au o textură lutoasă și luto-argiloasă, iar conținutul în humus variază între 2,6-4% cu pH 7,1-8.

Sunt necesare măsuri hidroameliorative pentru coborârea nivelului hidrostatic și folosirea îngrășămintelor chimice și organice.

Sunt pretabile pentru culturile de cereale, pășuni și fânețe.

În afara acestor tipuri de soluri, pe teritoriul comunei Răchiteni au fost identificate următoarele clase de sol: Cernisoluri, Luvisoluri, Cambisoluri, Hidrisoluri, Protisoluri și Antrisoluri.

Ravenele, sunt rezultatul eroziunii în adâncime.

La ploi torențiale procesul de eroziune în adâncime continuă.

3. ACTIVITĂȚI ECONOMICE – COMUNA RĂCHITENI

3.1. Activitatea economică generală

În prezent, deși situația economică a județului Iași a devenit mai bună, mai ales din perspectiva investițiilor străine în domeniul industrial, domeniul serviciilor IT, investiții care pot asigura noi locuri de muncă, numeroși locuitori ai comunei, optează pentru munca în afara țării, în timp ce, mare parte a tinerilor rămân să lucreze, după terminarea studiilor superioare, în orașul Iași.

Locuitorii rămași în comună se ocupă îndeosebi cu comerțul și agricultura.

Relațiile economice ale comunei Răchiteni se realizează prin interacțiunea cu comunele învecinate, cu zonele urbane apropiate dar și cu străinătatea.

Referitor la calitatea vieții, situația este departe de nivelul la care s-a ajuns în statele dezvoltate ale UE, la care România se raportează de mai mult de un deceniu.

Gradul de acoperire cu rețelele de utilități este mediu, drumurile ridică probleme de accesibilitate, serviciile publice sunt puține iar nivelul de informare este și el scăzut.

Între comuna Răchiteni și comunele învecinate se conturează un sistem de relații de cooperare, colaborare și coordonare în vederea implementării strategiilor locale de dezvoltare, pentru conservarea patrimoniului rural și cultural, în scopul dezvoltării mediului economic, dezvoltării edilitare și a infrastructurii de transport.

Relația cu orașele Roman și Iași este constituită în principal din deplasările pentru muncă (navetismul), aprovizionarea cu produse și bunuri de larg consum, sau, dimpotrivă, pentru comercializarea în special a produselor agroalimentare, cât și din deplasările pentru învățământ preuniversitar, pentru serviciile specializate din domeniul sănătății, pentru serviciile financiar-bancare, etc.

Aceste relații sunt facilitate de transportul în comun organizat prin rețeaua de autobuze și microbuze între comuna Răchiteni și orașele Roman și Iași.

Relațiile cu zonele urbane se realizează în dublu sens, dar nu sunt prea solide datorită distanței mari.

Orașele Roman și Iași devin piață de desfacere a surplusului de produse agricole rezultat în gospodăriile din comună, și *sursă de aprovizionare cu bunuri și produse de larg consum* pentru societățile comerciale care funcționează în comună.

Alte relații se desfășoară cu străinătatea, prin perspectiva persoanelor din comună, plecate la muncă în diferite țări din Europa.

Repatrierea valutei de către cei care lucrează în străinătate contribuie, într-o anumită măsură, la ridicarea standardului de viață, chiar dacă cea mai mare parte a investițiilor sunt orientate în construcția de locuințe și cumpărarea de bunuri, prea puține fiind direcționate în domeniul antreprenoriatului.

Agenții economici din comună nu sunt foarte optimiști cu privire la perspectivele de viitor ale mediului de afaceri; printre cele mai importante probleme identificate de aceștia fiind:

- Migrația forței de muncă;
- Lipsa de personal calificat;
- Problemele financiare (impozitare, fiscalitate mare, dobânzi bancare ridicate);
- Obținerea dificilă a finanțărilor europene și a informațiilor legate de acestea;
- Condițiile meteo nefavorabile și calamitățile din ultimii ani – aceasta constituind o problemă importantă pentru societățile agricole.

Dintre persoanele care ar dori să-și înceapă o afacere, cele mai multe ar face asta în domeniul agricol și cel de creștere a animalelor, meserii tradiționale în mediul rural.

În ceea ce privește agenții economici, aceștia nu dispun de informații cu privire la transformările pe care le înregistrează România odată cu integrarea în Uniunea Europeană.

Puținele informații de care dispun cu privire la legislație și fondurile structurale provin, în general, din mass-media.

În România, proporția forței de muncă active în agricultură este cea mai mare din UE (aproximativ 30%), o mare parte activând în agricultură de subzistență și de semi subzistență.

Contribuția sectorului primar, respectiv a agriculturii la PIB este de doar 7%, iar productivitatea per persoană reprezintă 25% din media națională.

Serviciile subdezvoltate din zonele rurale și calitatea slabă a infrastructurii împiedică dezvoltarea altor activități economice și implicit, crearea de oportunități de angajare alternative.

Pe de altă parte, dat fiind faptul că aproximativ 28% din forța de muncă din agricultură este sub 35 de ani, are niveluri reduse de educație și calificare și, în consecință, posibilități reduse de adaptare la cerințele pieței muncii, susținerea investițiilor în dezvoltarea programelor de orientare și formare profesională poate contribui la creșterea nivelului de competențe ale forței de muncă.

Aceste măsuri pot concura la o mai bună exploatare a potențialului sectorului agro-alimentar, sporindu-i rolul de motor al creșterii economice sustenabile, competitive și incluzive.

Lipsa utilităților, accesibilitatea inferioară, reducerea deplasărilor pentru muncă spre municipiile din județ (datorită distanței dar și a restrângerii activităților industriale) plasează comuna într-o zonă rurală.

Activitățile economice s-au dezvoltat în concordanță cu potențialul și resursele locale, economia locală fiind axată pe cultura plantelor și creșterea animalelor, valorificând astfel suprafața de teren arabil, precum și suprafețele cu pășuni și fânețe.

În comuna Răchiteni activitatea economică este mediu dezvoltată iar nevoile populației sunt satisfăcute pe plan local într-o măsură satisfăcătoare.

În anul 2021 în comuna RĂCHITENI își desfășurau activitatea 30 de agenți economici.

Activitatea din domeniul comerțului este predominantă cu 9 agenți economici.

Agricultura este a doua activitate economică, iar pe teritoriul comunei Răchiteni, se regăsesc 8 agenți economici cu domeniu de activitate în domeniul agricol și zootehnic.

Agricultura în comuna Răchiteni se desfășoară atât în sistem intensiv în fermele specializate cât și în sistem extensiv în gospodăriile proprii.

În comuna Răchiteni există 1 bar.

În comuna Răchiteni 3 societăți cu activitate în domeniul construcțiilor.

De asemenea pe teritoriul comunei există și o societate cu activitate în industria extractivă – extracție nisip și pietriș - balastiere.

În industria alimentară în anul 2021 în comuna Răchiteni era înregistrat un agent economici care are ca obiect de activitate prelucrarea și conservarea cărnii.

Pe teritoriul comunei există, o farmacie, un agent economic care prestează servicii medicale, un agent economic care prestează servicii veterinare și un agent economic care oferă servicii de cazare.

Ca și servicii, pe teritoriul comunei există o societate pentru întreținere și reparații auto și o agenție imobiliară.

De asemenea în comuna Răchiteni există 2 companii de transporturi și 3 agenți economici cu activitate în domeniul construcțiilor.

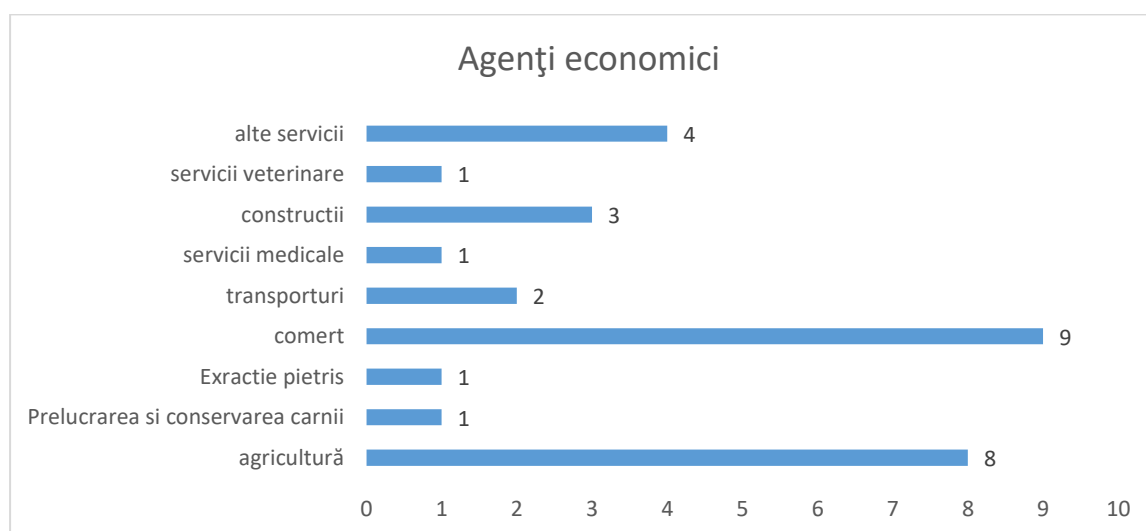

Fig 3.1.1 Structura activităților economice a comunei Răchiteni

Din figura 3.1.2 reiese că din punct de vedere al numărului de societăți economice înregistrate la Registrul Comerțului, comuna Răchiteni are caracter predominant terțiar.

În urma analizei informațiilor furnizate de primăria Răchiteni, județul Iași pentru anul 2021 privind societățile economice înregistrate din comună, pe domenii de activitate, se constată următoarele:

- Activitatea economică principală este reprezentată de activitățile din domeniul serviciilor, unde activează un număr de 20 agenți economici, fiind activitatea economică de bază în ceea ce privește sursa veniturilor din comună, reprezentând 67% din totalul agenților economici din comună.

- Activitatea economică secundară este reprezentată de agricultură, deținând 27% din totalul activităților economice din comună și însumând 8 agenți economici.

Pe locul 3 se află industria, care însumează 2 agenți economici: unul cu activitate în prelucrarea și conservarea cărnii, unul cu activitate în extracție de nisip și pietriș.

Chiar dacă în comuna Răchiteni își desfășoară activitatea un număr de 30 de agenți economici, în comunitate rămâne o problemă migrația tinerilor în orașele apropiate și în străinătate datorită instabilității financiare și a locurilor de muncă neatractive.

Activități economice pe ramuri

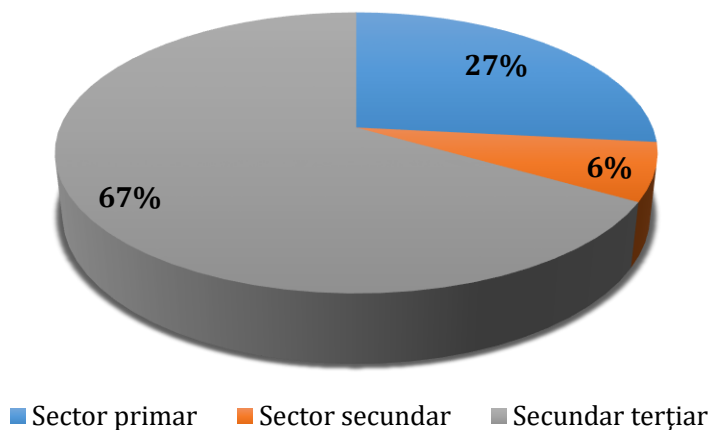

Fig 3.1.2 Structura activităților economice a comunei Răchiteni

3.2. Agricultură în comuna RĂCHITENI

Teritoriul administrativ al comunei Răchiteni se întinde pe o suprafață de **1.583 hectare** și dispune de o ofertă naturală favorabilă pentru dezvoltarea agriculturii.

Comuna deține **1.215 de hectare de teren agricol** din care **981 hectare teren arabil**.

O suprafață însemnată este ocupată cu pășuni, adică **218 hectare**.

Rețeaua hidrografică ocupă o suprafață de **103 hectare**.

Viile și pepinierele viticole însumează **2 hectare**.

Pădurile și vegetația forestieră se întind pe **86 hectare**.

Suprafața ocupată cu construcții deține **106 hectare**, căile de comunicații și căile ferate se întind pe **3 hectare**.

Terenurile degradate și neproductive ocupă o suprafață însemnată de 70 de hectare.

Terenurile neagricole ocupă 368 hectare. Din acestea fac parte și alunecările de teren.

Alunecările de teren împreună cu eroziunea areolară și liniară micșorează potențialul economic al unor terenuri sau le scot complet din categoria terenurilor agricole.

Pe teritoriul comunei Răchiteni, alunecările de teren sunt răspândite pe majoritatea versanților.

Eroziunea areolară produce degradarea solurilor pe toți versanții și platourile slab înclinate.

Eroziune mai intensă întâlnim în zonele de alunecări unde apar roci de solidificare la zi.

Microrelieful de eroziune torențială este puțin răspândit și este reprezentat prin ravene.

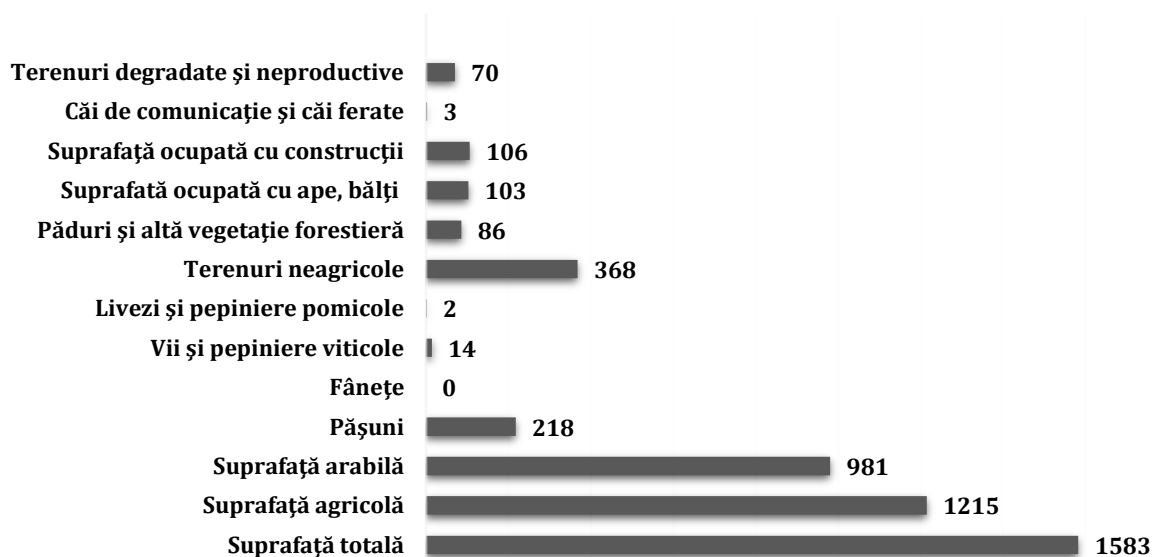

Fig. 3.2.1 Structura terenurilor în comuna Răchiteni (ha)

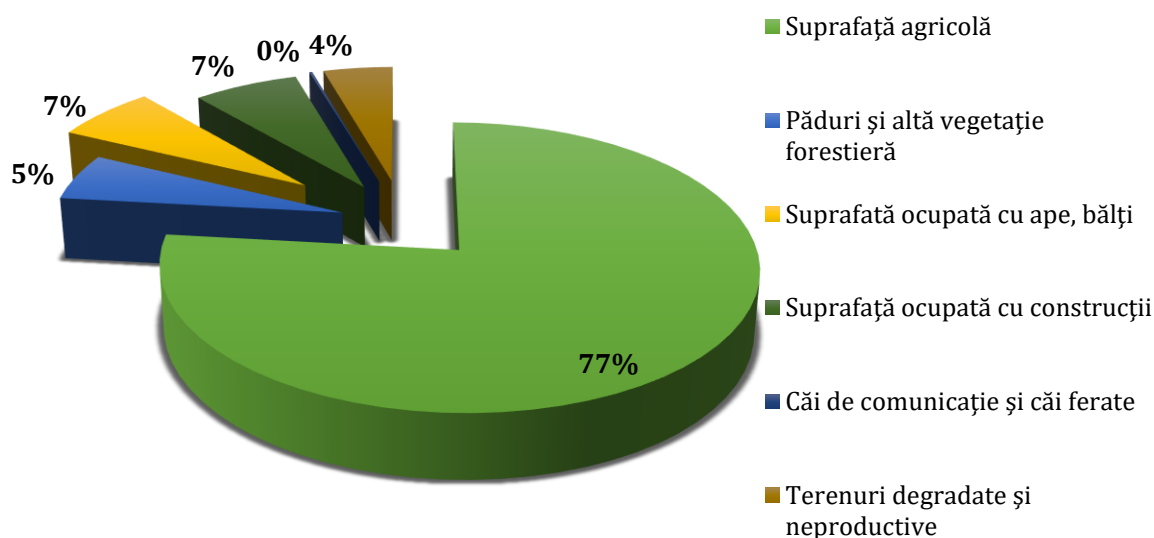

Fig. 3.2.2. Structura terenurilor în comuna Răchiteni (ha)

Potențialul agricol al comunei Răchiteni este determinat de prezența terenului arabil, a terenurilor ocupate de pășuni, fânețe, vii și pepiniere viticole care reprezintă premisele care favorizează activitățile bazate pe cultura plantelor și creșterea animalelor.

Cadrul natural generos, cu dealuri înierbate și cu păduri, câmpuri largi de podiș și terasele mai joase prezintă condiții foarte bune și pentru creșterea animalelor.

Fondul forestier de pe raza teritoriului comunei ocupă o suprafață de 86 ha, adică 5% din suprafața totală a comunei.

Din fondul funciar al comunei, suprafața agricolă ocupă ponderea cea mai mare, cu un procent de 77% și 1.215 hectare, iar suprafața ocupată cu terenuri neagricole ocupă 23% adică 368 hectare.

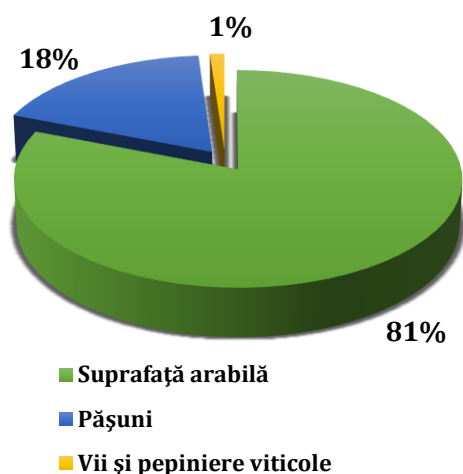

Fig. 3.2.3 Modul de utilizare al terenurilor agricole

Din suprafața agricolă, ponderea cea mai mare, de 81% este ocupată de teren arabil, în special cultura mare.

18% din teren este ocupat de pășuni și 1% este ocupat de vii și pepiniere viticole.

Culturi agricole

Principalele plante care se cultivă pe teritoriul comunei Răchiteni sunt: porumbul, grâul și legumele. Pe suprafețe mai mici se cultivă plantele de nutreț și vița de vie.

Din graficul de mai jos se observă că, cea mai mare pondere a terenului arabil cultivat este ocupat de cultura porumbului care se desfășoară pe o suprafață de 540 hectare și ocupă un procent însemnat din suprafața arabilă a comunei Răchiteni, de 44%.

Porumbul reprezintă cultura de bază și datorită specificului zonal, cultura se pretează destul de bine pe relieful de pe teritoriul comunei Răchiteni.

Este o cultură importantă și datorită faptului că produsele agricole obținute sunt folosite în hrana animalelor.

Grâul se cultivă pe o suprafață destul de întinsă, pe 180 hectare, în anul 2021 și ocupa 14% din terenul arabil al comunei.

Cartofii sunt cultivați pe o suprafață de 180 hectare în anul 2021 și ocupă 14% din suprafața arabilă a comunei.

O suprafață însemnată a fost ocupată de pășuni naturale, respectiv 218 hectare, iar 37 de hectare au fost cultivate cu plante de nutreț.

Legumele s-au cultivat pe 170 hectare în anul 2021 iar vița de vie pe 18 hectare.

Aceste culturi se desfășoară pe 97% din suprafața arabilă a comunei și prezintă numeroase aspecte pozitive cum ar fi evitarea eroziunii solului, a degradării prin spălarea de la suprafață a solului, respectiv a reducerii calității și fertilității, precum și scăderea riscului de alunecare a terenului.

Suprafețe mai mici sunt cultivate cu orz, rapiță, orzoaică și ovăz.

O soluție pentru dezvoltarea zonelor rurale ar fi eficientizarea lucrărilor agricole prin întocmirea unor asolamente eficiente care să asigure o agricultură durabilă și sustenabil.

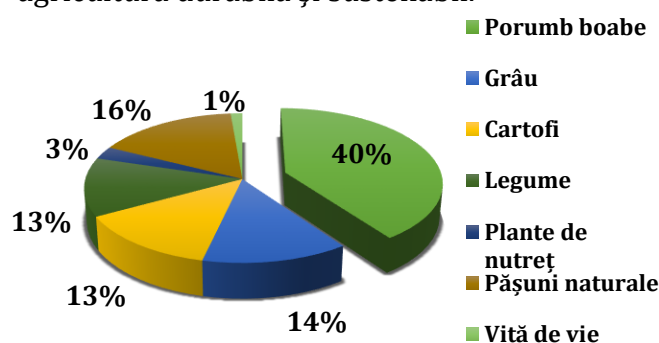

Fig 3.2.4 Ponderea culturilor agricole, comuna RĂCHITENI

Tabel 3.2.1

Structura culturilor agricole, comuna Răchiteni

Structura culturilor agricole - ha	2019	2020	2021
Porumb boabe	520	520	540
Grâu	110	160	180
Cartofi	110	160	180
Legume	200	230	170
Plante de nutreț	37	37	37
Pășuni naturale	218	218	218
Vița de vie	18	18	18
Porumb boabe	520	520	540

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de primăria Răchiteni, Registrul Agricol – 2021

Tabel 3.2.2

Producții, comuna Răchiteni – tone

Producție obținută – tone	2019	2020	2021
Porumb boabe	3.120	3.120	3.240
Grâu	275	400	450
Cartofi	1.100	1.600	1.800
Legume	400	460	340
Plante de nutreț	111	111	111
Pășuni naturale	218,	218	218
Viță de vie	54	54	54

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de primăria RĂCHITENI, Registrul Agricol – 2021

Cele mai importante producții în 2020 se înregistrează pentru culturile de cartof, porumb, vița de vie și plante de nutreț care ocupă și o suprafață cultivată destul de mare din suprafața arabilă a comunei.

Raportând producțiile obținute la suprafețele cultivate, obținem producțiile medii pe hectar pentru fiecare cultură în parte.

Producțiile medii la hectar obținute sunt cu mult sub producțiile obținute de alte țări europene.

Acest lucru este din cauza tehnologiilor agricole învechite folosite de agricultorii care lucrează terenurile și a echipamentelor depășite tehnologic folosite în procesele de cultivare.

Deși comuna dispune de un potențial agricol însemnat, acesta nu este exploatat suficient.

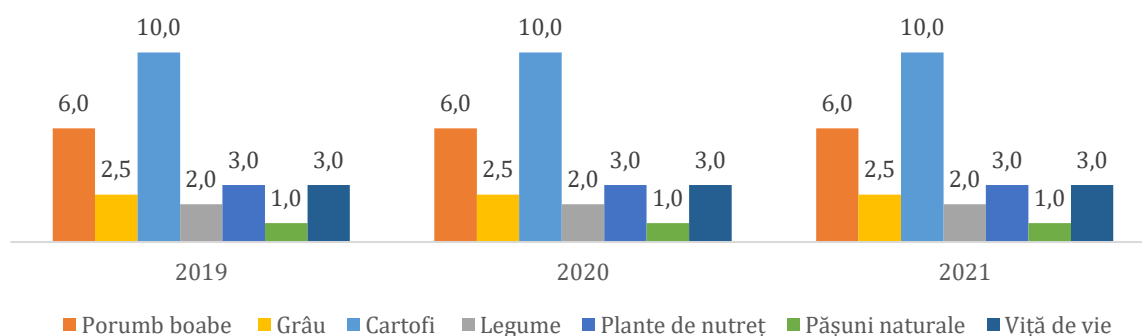

Fig. 3.2.5 Producții medii, comuna Răchiteni

În anul 2021 producția medie la hectar la cultura de porumb este de 6 t/ha și la cultura de grâu producția medie este 2,5t/ha.

Producția medie la hectar la cultura de cartofi este de 10t/ha, la cultura de cartof este de 10t/ha, la legume este de 2 t/ha.

Plantele de nutreț au obținut o producție medie de 3 t/ha iar pășunile naturale au o producție medie de 1 t/ha.

Zootehnie

Creșterea animalelor este un sector care se dezvoltă pe baza potențialului vegetal.

Creșterea animalelor este o ocupație tradițională, asigurându-se necesarul de carne, lapte și produse lactate pentru populația locală și disponibilități de vânzare, atât pe plan local, dar și pe piața urbană apropiată.

Creșterea animalelor se practică în ferme de animale și în ferme mixte în sistem intensiv, dar și familii care practică creșterea animalelor în sistem gospodăresc.

Conform înregistrărilor statistice, efectivele de animale sunt prezentate în tabelul următor:

Tabel 3.2.3

Efective de animale comuna RĂCHITENI

Efective de animale	2019	2020	2021
Bovine	37	42	44
Porcine	180	140	190
Ovine	150	130	110
Cabaline	40	42	38
Păsări	5.600	5.900	4.900

Sursa: date furnizate de primăria Răchiteni, Registrul Agricol – 2021

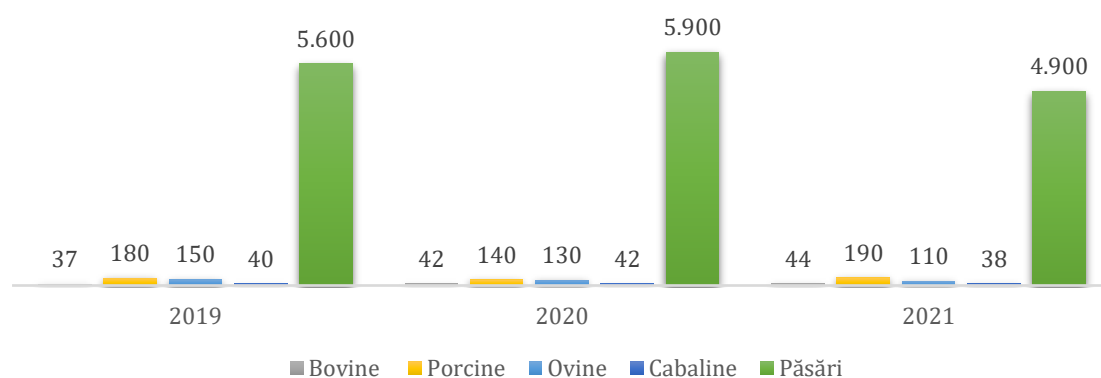

Fig. 3.2.6 Structura efectivului de animale

În perioada 2019-2021 efectivele de animale înregistrează fluctuații la nivelul comunei, dar per total se înregistrează scăderi la numărul total de animale.

Se observă faptul că scăderile s-au înregistrat la nivelul efectivului de ovine cu 27%, ajungând de la 150 de capete în 2019, la 110 capete în anul 2021, la nivelul efectivului de păsări cu 13% care au ajuns în 2021 la 4.900 de capete, cu 700 de capete mai puțin decât în 2019, la nivelul cabalinelor cu 5%, mai puțin decât în 2019 când se înregistrau 40 de capete, iar în 2021 s-au înregistrat cu 2 mai puțin.

Creșteri se înregistrează la numărul efectivului de bovine care au înregistrat o evoluție pozitivă și au crescut de la 37 capete în 2019 la 44 de capete în 2021 și la nivelul efectivului de porcine care au înregistrat o creștere de 6% și au ajuns în anul 2021 la un număr de 190 de capete, cu 10 capete mai mult decât în 2019.

La nivelul anului 2021, structura efectivului de animale se prezintă astfel:

Pentru creșterea producției vegetale și zootehnice se impune fertilizarea suprafețelor existente, utilizarea îngrășămintelor naturale, utilizarea de soiuri productive pentru culturile agricole, creșterea de rase ameliorate de bovine și ovine, folosirea pe scară mai mare a furajelor concentrate, exploatarea rațională a pășunilor și fânețelor.

Pentru mărirea producțiilor animale ar trebui acordată o atenție sporită planurilor de vaccinare, respectarea planurilor de administrare a antibioticelor elaborate de medicul veterinar și de asemenea crearea unei relații strânse cu medicul veterinar pentru a se putea interveni la timp ori de câte ori este cazul.

Pentru comercializarea producției de carne un rol important îl are planul de comercializare a cărnii care ajută fermierii la crearea unor proiecții pe termen mediu și scurt.

De asemenea pentru sporirea fermelor și creșterea numărului de animale ar trebui acordată o atenție sporită fătărilor.

Un aspect important îl constituie și administrarea antiparazitarelor după un plan elaborat de medicul veterinar.

De asemenea fermierii trebuie să ia toate măsurile necesare pentru prevenirea expunerii la boli a animalelor din fermă.

Diversitatea producțiilor pe care le realizează, consumul redus de energie și natura furajelor pe care le valorifică, conferă activității de creștere și exploatare a bovinelor, ovinelor și caprinelor caracterul unei activități durabile și de perspectivă.

Servicii pentru agricultură Mecanizarea

Tabel 3.2.4

Parc utilaje agricole

Nr. crt.	Anul 2019	BUC.
1	Tractoare	48
2	Combina	1

Sursa: date furnizate de primăria RĂCHITENI, Registrul Agricol – 2020

La nivelul anului 2021, **gradul de încărcare pentru un tractor** este de aproximativ **21 ha/tractor fizic**, mult mai mică decât media județeană care este de 59 ha/tractor fizic și decât media pe țară care este de 44 ha teren arabil/tractor.

Din datele de mai sus rezultă că **nivelul mecanizării în agricultură este adecvat gradului de utilizare a terenului în comuna Răchiteni.**

Un punct negativ ar fi faptul că nu există un atelier de reparații pentru utilajele agricole, foarte necesar dacă luăm în considerare suprafața de teren arabil.

Producția agricolă este puternic influențată și de o serie de factori negativi care acționează în corelație, determinând variabilitatea producției.

Aceștia sunt:

- Utilizarea necorespunzătoare a solurilor de către populație și nu conform recomandărilor oficiale și specificului solurilor;
- Lipsa facilităților/ infrastructurii conform normelor europene pentru vânzarea animalelor vii;
- Lipsa resurselor financiare în rândul micilor fermieri pentru realizarea studiilor pedologice și agrochimice;
- Slaba valorificare a potențialului legumicol, viticol și pomicol existent la nivel județean;
- Îmbătrânirea culturilor viticole și pomicole;
- Lipsa culturii asociative și antreprenoriale în rândul micilor fermieri;
- Lipsa fondurilor bănești pentru înnoirea parcului auto în rândul micilor fermieri;
- Gradul scăzut de utilizare al compostului în agricultură din cauza lipsei de informare și încredere al populației în utilizarea acestui produs;
- Neaplicarea în rândul populației a metodologiilor agricole moderne;
- Lipsa sistemelor de irigații;
- Utilizarea necorespunzătoare a pășunilor, fără aplicarea metodelor de parcelare pentru regenerare;
- Capacitate slabă de absorbție a fondurilor europene destinate dezvoltării și diversificării economiei rurale, precum și creșterii calității vieții la sate (informare insuficientă, proceduri greoaie, lipsă resurse financiare);
- Lipsa unui brand local care să stea la baza dezvoltării și promovării turismului;
- Lipsa facilităților de promovare și valorificare a produselor de artizanat și artă populară.

4. POPULAȚIA - ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Populația reprezintă termenul generic ce exprimă numărul locuitorilor într-o anumită arie geografică.

Populația este afectată de insuficienta dezvoltare economică a comunei, fapt ce determină migrația locuitorilor din comună spre marile centre urbane sau în afara țării în căutarea unui loc de muncă.

Evoluția populației comunei Răchiteni este determinată de evoluția indicatorilor demografici: natalitatea, fertilitatea și mortalitatea, precum și de fenomenul de migrație.

Acesta din urmă a avut un rol esențial, atât prin prisma relațiilor stabilite cu centrele urbane aflate în proximitate și cu comunele învecinate, cât și sub aspectul migrației externe.

Dezvoltarea economică și socială la nivel local este puternic condiționată de factorul demografic, ceea ce determină ca analiza situației demografice pe termen mediu și lung, să servească la fundamentarea corectă a planurilor și strategiilor de dezvoltare.

4.1. Evoluția populației

Pentru analiza evoluției populației în comuna Răchiteni au fost considerate datele furnizate de Institutul Național de Statistică în intervalul de timp 2017 - 2021.

După cum se observă în tabelul de mai jos, populația din comuna Răchiteni era formată din 3.245 persoane în anul 2021, dintre care 1.605 femei și 1.640 bărbați.

Tabelul 4.1.1

Evoluția populației în comuna RĂCHITENI

	2017	2018	2019	2020	2021
Masculin	1728	1715	1685	1673	1640
Feminin	1685	1660	1648	1626	1605
Total	3413	3375	3333	3299	3245

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Din graficul alăturat se observă faptul că evoluția populației înregistrează o scădere de 5% în anii 2017 – 2021 ajungând de la 3.413 persoane în anul 2017 la 3.245 persoane în anul 2021, cu 168 de persoane mai puțin.

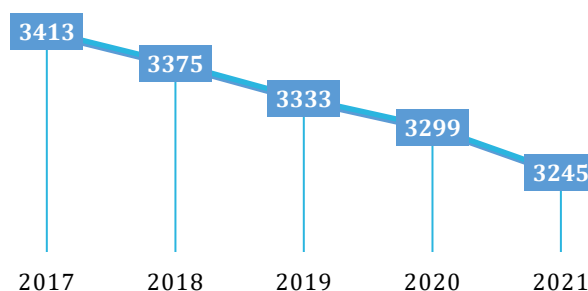

Fig. 4.1.1 Evoluția populației în comuna Răchiteni

Din graficul alăturat se observă faptul că ambele sexe au înregistrat scăderi în perioada 2017-2021 astfel că populația masculină a înregistrat o scădere de 5,09% adică 88 bărbați, iar cea feminină o scădere de 4,75% adică 80 femei.

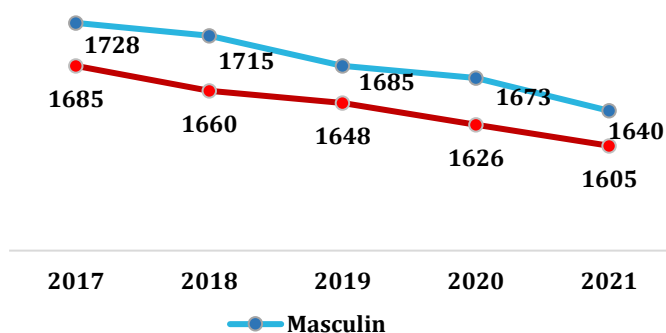

Fig. 4.1.2 Evoluția populației pe sexe în comuna Răchiteni

Această scădere este cauzată de fenomenul de migrație a populației, care are la bază rata șomajului și lipsa locurilor de muncă.

De asemenea dezvoltarea insuficientă a comunei în ciuda eforturilor autorităților locale precum și instabilitatea economică și socială fac ca forța de muncă să migreze spre orașe mai dezvoltate sau chiar în afara țării.

Raportul populației pe sexe este unul echilibrat, având în vedere că 50,54% din populația comunei este de sex masculin, iar populația de sex feminin deține un procent de 49,46 %.

De asemenea, acest raport denotă faptul că la nivelul comunei structura pe sexe se păstrează în limite care permit derularea normală a proceselor specifice din punct de vedere social și economic.

4.2. Densitatea populației

Tabelul 4.2.1

Densitatea populației în comuna Răchiteni

Specificație	2016	2017	2018	2019	2020
Suprafața locuibilă - km ²	15,83	15,83	15,83	15,83	15,83
Populația stabilă la 1.I.	3413	3375	3333	3299	3245
Densitatea loc/km ²	215,60	213,20	210,55	208,40	204,99

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Densitatea populației din comuna Răchiteni conform datelor prelucrate de la Institutului Național de Statistică la nivelul anului 2021 este de 204,99 loc/km², în scădere față de anul 2017 când figurau 215,60 loc/km².

Densitatea populației comunei Răchiteni analizată pentru intervalul 2017-2021, raportând populația înregistrată la 1 ianuarie la suprafața totală a comunei, a cunoscut o scădere proporțională cu scăderea populației tot din aceeași perioadă.

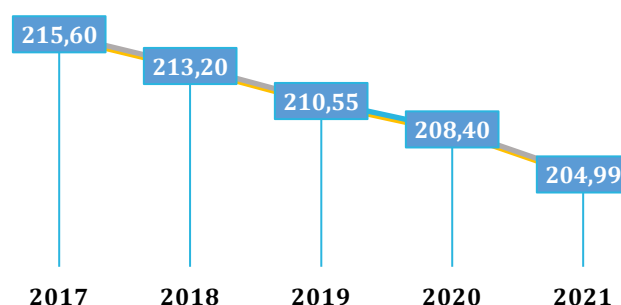

Fig. 4.2.1 Densitatea loc/km² comunei Răchiteni

4.3. Structura populației

Tabelul 4.3.1

Structura populației pe grupe de vârstă

	0 - 14 ani	15 - 59 ani	peste 65 ani	Total
Populație total	397	2.352	496	3.245
Masculin	204	1.271	165	1.640
Feminin	193	1.081	331	1.605

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Calculând indicele de îmbătrânire la nivelul comunei, prin raportarea populației vârstnice – peste 65 ani, la cea tânără cu vârstă între 0-14 ani, obținem valoarea 1,25.

Remarcăm că acest indice se situează peste valoarea unitară, ceea ce arată faptul că populația comunei este afectată de procesul de îmbătrânire.

Grupa populației tinere, cu vârsta cuprinsă între 0-14 ani, reprezintă 15% din totalul populației, fiind sub pragul recomandat de 30%. Dacă acest segment va scădea în viitor, comuna Răchiteni va fi mai afectată de procesul de îmbătrânire demografică.

Structura populației pe grupe de vârstă arată faptul că grupa de vârstă peste 65 ani are ponderea de 12%, iar cea mai însemnată pondere, de 73% este ocupată de populația cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani.

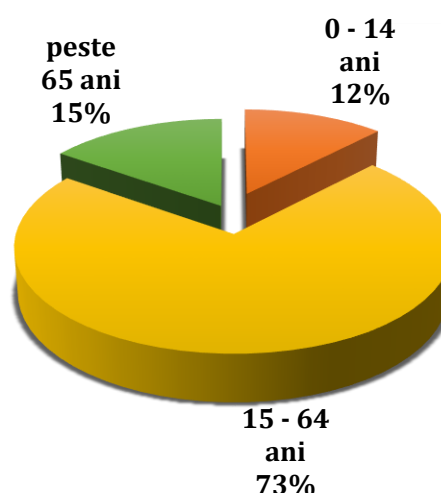

Fig 4.3.1 Structura populației pe grupe de vârstă - 2021

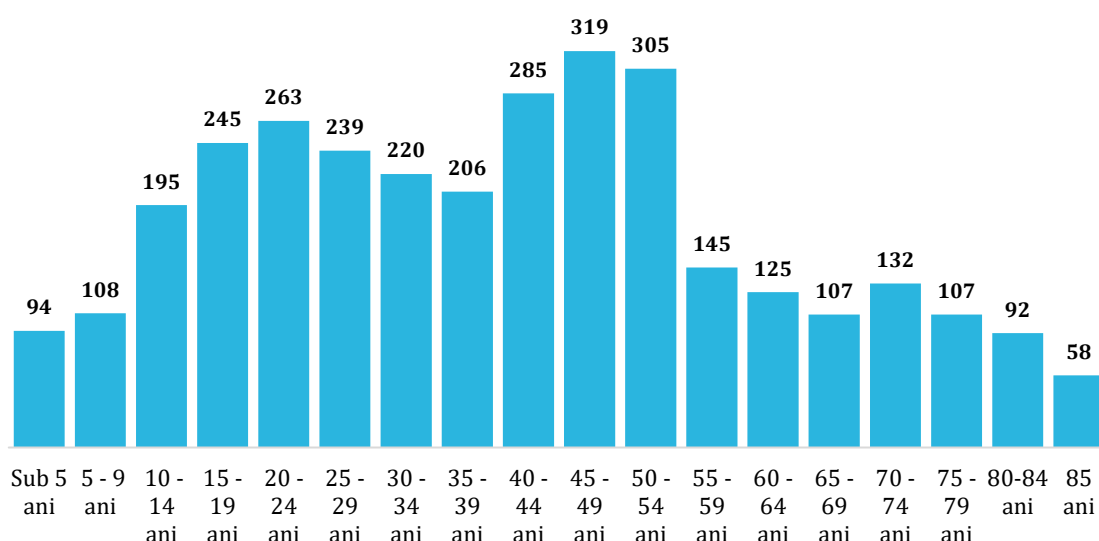

Fig 4.3.2 Piramida populației pe grupe de vârstă - 2021

Forma piramidei populației din anul 2021 este reprezentativă pentru o populație cu capacitate de muncă, aspect observabil prin faptul că segmentele cele mai însemnate aparțin generațiilor de 40-54 ani, ceea ce înseamnă că populația comunei Răchiteni are capital de forță de muncă.

Structura populației pe grupe de vârstă și sexe la 1 ianuarie 2021, reprezentată prin piramida vârstelor, ilustrează un proces de ușoară întinerire demografică, prin creșterea segmentelor de la baza piramidei.

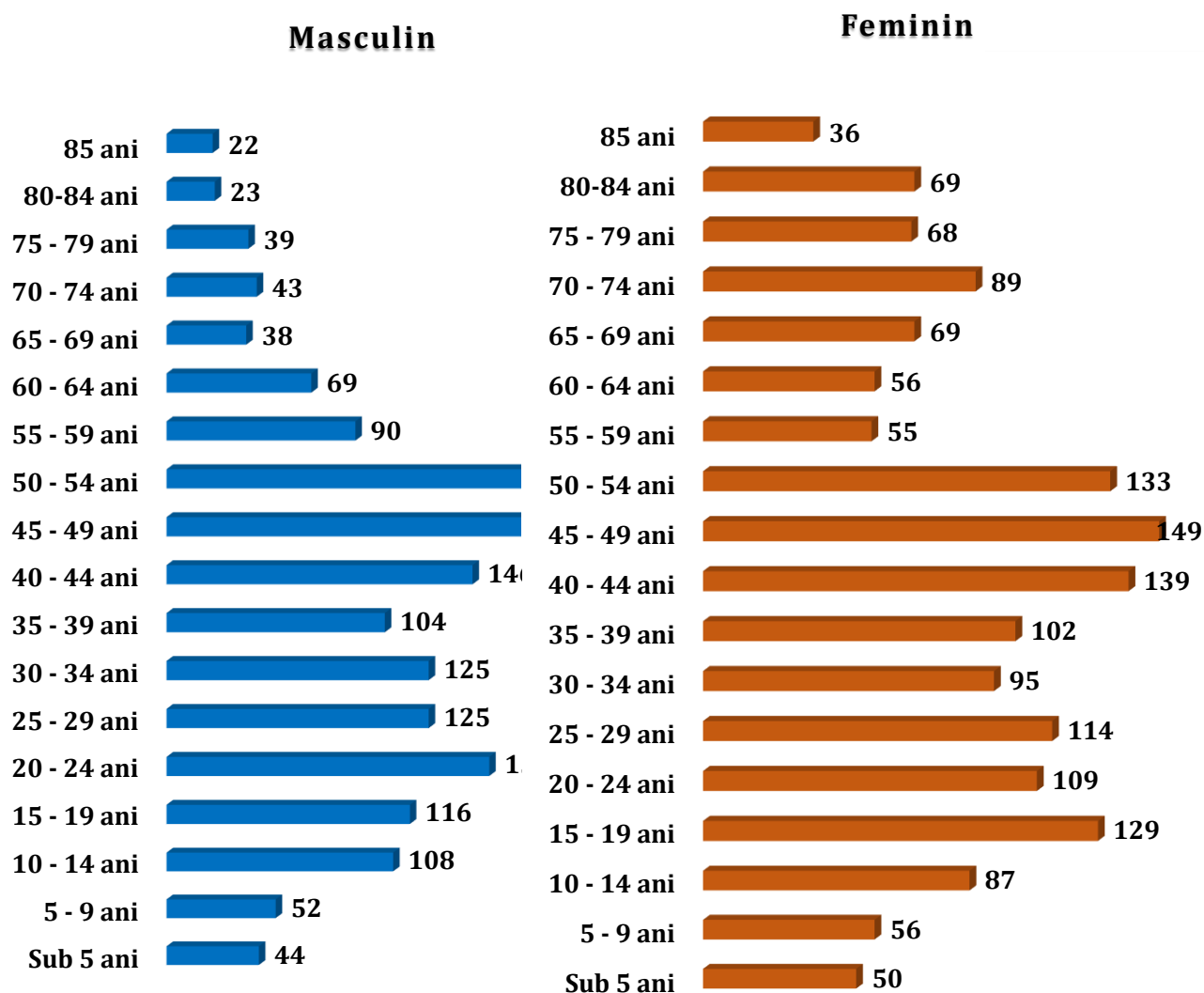

Fig. 4.3.3 Piramida vârstelor în comuna Răchiteni, 2021

În ceea ce privește raportul dintre sexe, exprimat prin **indicele de masculinitate**, în anul 2021 acesta are valoarea supraunitară de 1,16, principalele grupe de vârstă cuprinse între 20 și 50 ani fiind dominate de populația masculină.

Perspectiva are aspecte pozitive datorită ponderii ridicate a populației de fertilitate maximă (20-29 ani), în 2021 ea reprezentând 15,47% (502 persoane) din total. Populația fertilă reprezintă 37,38% din populația comunei Răchiteni în anul 2021.

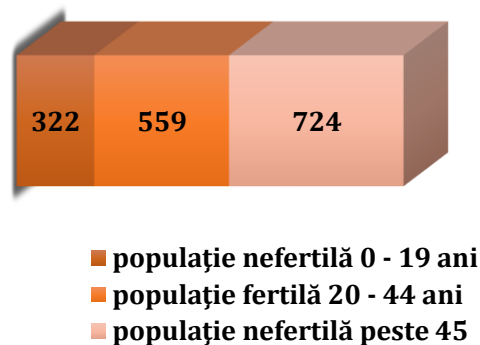

Fig. 4.3.4 Structura populației feminine după fertilitate

4.4. Dinamica populației

Mișcarea naturală a populației reprezintă modificările survenite în numărul și structura populației ca urmare a nașterilor, deceselor, căsătoriilor și divorțurilor.

Această componentă a mișcării populației se reflectă și în structura pe vârste și pe sexe a populației, cât și asupra distribuției în teritoriu.

Mișcarea naturală are o influență directă asupra caracteristicilor dimensionale ale localităților.

Un indicator al mișcării naturale este sporul (bilanțul) natural al populației, care reprezintă diferența dintre rata natalității și rata mortalității și relevă creșterea sau scăderea numărului de locuitori.

Bilanțul natural al populației

Componenta activă a mișcării naturale a populației, *natalitatea*, este cuantificată prin rata natalității, care reprezintă numărul de nașteri înregistrate într-un interval de un an raportat la o mie de locuitori.

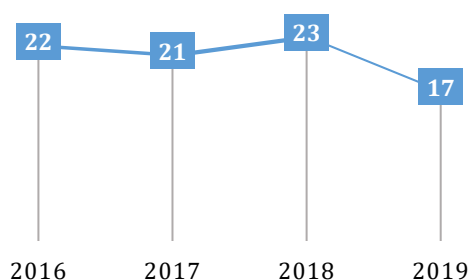

Fig. 4.4.1 Născuți vii – comuna Răchiteni

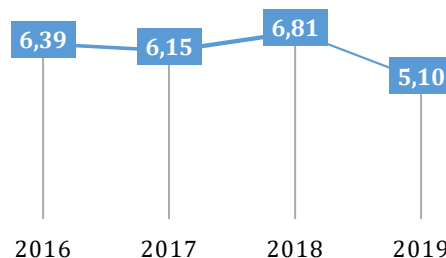

Fig. 4.4.2 Natalitate - comuna Răchiteni

În intervalul 2016-2019 pentru care s-au analizat datele, evoluția natalității a fost una negativă.

Minimul s-a înregistrat în anul 2019, când rata natalității a fost de 5,10‰, în timp ce maximum a fost de 6,81‰, în anul 2018. Pentru anul 2020 nu s-au raportat datele.

Trendul general urmat de acest indicator în comuna Răchiteni a fost unul oscilant, valorile fiind sub cele județene unde natalitatea este 9,07 ‰ și cele naționale 8,05‰.

Faptul că natalitatea în comuna Răchiteni este sub contextul județean și național are un aspect negativ, în România înregistrându-se un trend în continuă scădere a natalității în ultimii ani.

Mortalitatea, cealaltă componentă a bilanțului natural, înregistrează, în același interval 2016 - 2019, tendințe distincte de evoluție, regimul oscilațiilor fiind variat.

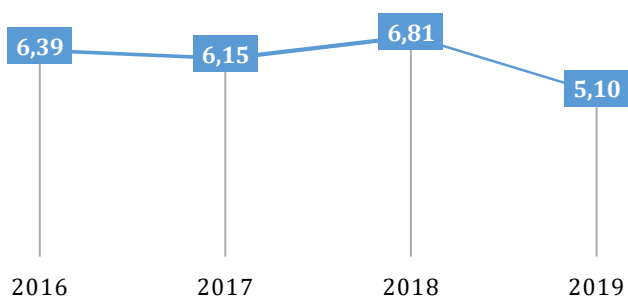

Fig. 4.4.3 Decedați – comuna Răchiteni

Astfel, diferența dintre minimul (9,01‰) din 2016 și maximum (14,36 ‰) înregistrat în anul 2017 ilustrează ritmul fluctuant în care a evoluat mortalitatea în comună.

Populația îmbătrânită a comunei Răchiteni face ca rata mortalității să înregistreze valori peste media județeană care este 10,33‰ și sub media națională de 13,40‰.

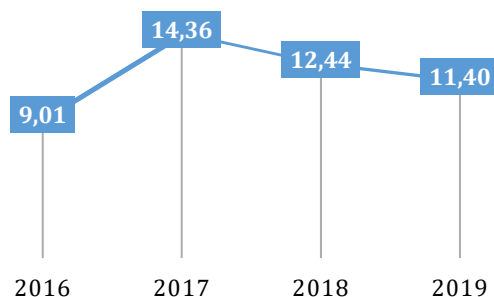

Fig. 4.4.4 Mortalitate – comuna Răchiteni

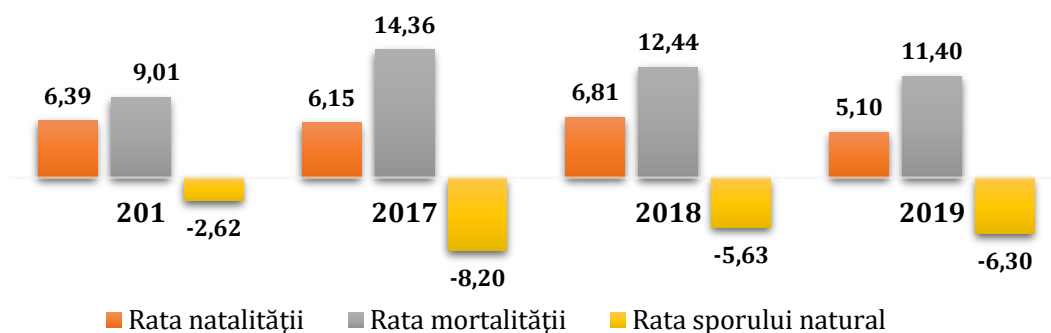

Fig. 4.4.5 Evoluția indicatorilor dinamicii naturale în perioada 2016- 2020

Sporul natural înregistrează un trend negativ în intervalul analizat.

Datorită valorilor mortalității care sunt peste valorile natalității, sporul natural este negativ în anii 2016 – 2019.

În anul 2019 sporul natural a fost de -6,30, valoarea mortalității fiind peste valoarea natalității.

4.5. Resursele umane

Resursele de muncă disponibile ale populației cuprind persoanele cu vârsta între 15-64 ani, atât în cadrul populației feminine, cât și a celei masculine, în număr de 2.352 persoane în anul 2021.

Conform datelor statistice reprezentate tabelar mai jos, în comuna Răchiteni ponderea populației apte de muncă era, în anul 2021 de 72,48%, din totalul populației stabile.

Acest lucru indică faptul că teritoriul dispune încă de un capital important de forță de muncă.

Comparând populația din cele două subgrupe ale populației apte de muncă 15-39 ani și 40-64 ani, se remarcă faptul că raportul a fost favorabil pentru vârstele adulte din eșalonul inferior, ceea ce denotă faptul că teritoriul comunei Răchiteni dispune de resurse de muncă cu un grad crescut de vitalitate.

Tabelul 4.5.1

Populația aptă de muncă cu vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani

An	15-39	40-64	Raport
2021	1.173	1.179	0,99

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Disponibilul actual și de perspectivă de resurse umane poate fi estimat utilizând și raportul de substituție a populației, calculat prin raportarea populației cu vârsta între 15-24 de ani la segmentul de vârstă 55-64 de ani, la nivel comunal.

De remarcat este faptul că valoarea este supraunitară, astfel încât populația cu vârsta de 55-64 de ani care va trece în rândul populației inactive va fi înlocuită de un contingent tânăr superior numeric, asigurând o substituție foarte bună a forței de muncă.

Tabelul 4.5.2

Raportul de substituție a populației

An	15-24	55-64	Raport
2021	508	270	1,88

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Forța de muncă

Numărul mediu de salariați a crescut cu 8% în perioada 2016-2020.

O mențiune importantă este legată de activitatea de agricultură, bine-cunoscută ca fiind un debușeu pentru munca „la negru”, de cele mai multe ori numărul de salariați aflați în evidențe fiind mai mic decât cel real.

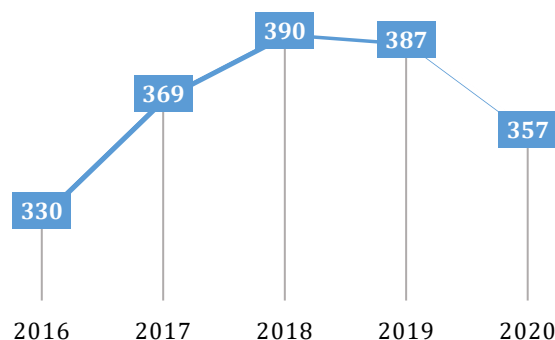

Fig 4.5.1 Numărul mediu de salariați 2016 - 2020

Navetismul

Conform autorităților locale, persoanele care nu au loc de muncă în comuna Răchiteni lucrează în localitățile apropiate, comuna fiind situată la o distanță de 17 km de orașul Roman și la 71 km de orașul Iași, mișcarea de navetism fiind favorizată de cursele regulate de autobuz pe diverse rute.

Comercializarea produselor agricole obținute în gospodării și construcțiile sunt domenii de activitate ce antrenează locuitorii comunei în mișcări de navetism.

Salariații din sectorul bugetar sunt antrenați în acest tip de mișcare și în sens invers, dinspre localitățile apropiate înspre comuna Răchiteni.

Nivelul șomajului

Disponibilul de forță de muncă este calculat de către A.J.O.F.M. ca fiind populația cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani care participă la activități productive retribuite, conform legislației în vigoare.

Ponderea șomerilor este explicabilă în cea mai mare parte prin disponibilizările care au avut loc în unitățile economice din centrele urbane aflate în proximitate, unde activau persoane din comună, precum și dezvoltarea economică insuficientă la nivel de comună.

Lipsa cererii pentru forța de muncă determină o parte a forței de muncă tinere și adulte fie să migreze spre alte orașe, fie să plece în străinătate temporar (sezonier) pentru muncă în țări ca Italia, Spania, Grecia, etc.

Potrivit Institutului Național de Statistică București, în anul **2020 numărul de șomeri înregistrați la nivelul comunei era de 24 persoane.**

Un aspect pozitiv este faptul că numărul de șomeri a scăzut cu 20% din anul 2016 când erau 30 șomeri până în anul 2020.

Este necesar de menționat că datele statistice cuprind doar șomerii înregistrați ca atare la Oficiul Forțelor de Muncă, astfel încât la aceștia se adaugă șomerii neînregistrați, care se ocupă de agricultură pentru a subzista („șomajul ascuns”).

Pe de altă parte, o parte din șomerii înregistrați pot lucra fără forme legale, fie în zonă, fie în străinătate, chiar dacă figurează în cadrul populației șomere.

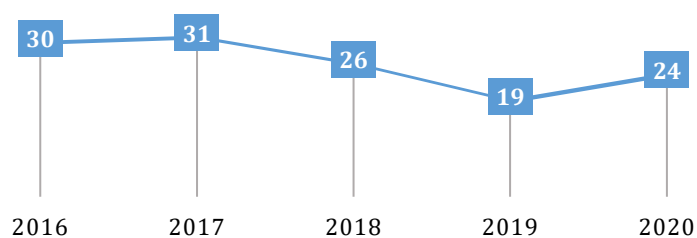

Fig 4.5.2 Numărul de șomeri 2016- 2020

Aprecieri asupra pieței muncii

Piața muncii este definită de cele două componente: oferta de forță de muncă, reprezentată de populația aptă de muncă, și cererea de forță de muncă, sau unitățile economice angajatoare.

Atât capitolul privind potențialul economic al comunei, cât și profilul ocupațional au relevat faptul că teritoriul comunei Răchiteni prezintă un profil economic terțiar cu activități predominante în domeniul comerțului.

Se remarcă tendințele de dezvoltare a inițiativei private, în domeniul serviciilor, însă nu se valorifică suficient resursele umane de care dispune comuna.

Putem aprecia în baza celor de mai sus, că resursele umane din comună sunt utilizate insuficient, fapt care determină un anumit grad de repulsivitate a comunei generată de lipsa locurilor de muncă și are drept consecință de cele mai multe ori emigrarea.

Cea mai mare parte a populației active este ocupată în comerț, agricultură și activități conexe.

Numărul persoanelor salariate în prelucrarea și conservarea cărnii este destul de mare, din cei 357 de angajați înregistrați în 2020, majoritatea fiind încadrați în sistem privat.

Creșterea animalelor este, la rândul său, o ocupație cu potențial în comună, fiind practică atât în sistem individual, cât și în ferme funcționale în teritoriu.

În concluzie, se poate spune că populația comunei Răchiteni, deși afectată de procesul de emigrație, dispune totuși de resurse umane încă numeroase și cu vitalitate ridicată, ce trebuie valorificate, în relație cu potențialul natural și economic, în vederea dezvoltării durabile a teritoriului.

Disfuncționalități

Populația comunei Răchiteni reprezintă elementul organizator al spațiului studiat, astfel încât starea sa actuală și dinamica trebuie să coordoneze măsurile urbanistice preconizate în cadrul acestui plan.

Analiza relativ detaliată asupra populației relevă o serie de disfuncționalități ale populației sub aspect demografic, social, profesional și economic. Elementele esențiale care se constituie în direcții prioritare de intervenție sunt sintetizate mai jos:

- Scăderea natalității;
- Rata mortalității în creștere;
- Rata sporului natural negativă în unii ani analizați;
- Număr însemnat de persoane care părăsesc cu domiciliul comuna;
- Ponderea redusă a salariaților din totalul populației active, care se traduce printr-un nivel scăzut al veniturilor din activități remunerate;
- Proporția încă mare a populației active într-o agricultură de subzistență;
- Dezvoltarea insuficientă a serviciilor și activităților din sectorul terțiar;
- Oferta insuficientă de forță de muncă în comună;
- Accesul redus la facilități de conversie/reconversie profesională.
- Accesul insuficient la servicii sanitare.

5. CIRCULAȚIA. CĂI DE COMUNICAȚIE

Drumurile naționale constituie rețeaua principală de căi de transport a României, asigurând legătura între principalele localități ale țării.

Rețeaua de drumuri județene leagă centrele principale la nivel de județ, având rolul de a colecta și dirija către drumurile naționale traficul rutier local.

Rețeaua stradală ce străbate comuna Răchiteni este distribuită în mod judicios în funcție de normativ, cât și de necesarul de căi comunicație din interiorul teritoriului administrativ.

Din punct de vedere administrativ, comuna este situată în partea de sud a județului Iași, la o distanță de 17 km de orașul Roman și la 71 km de orașul Iași.

Satul Răchiteni se află în partea central – estică a comunei pe drumul județean DJ 201 C, la 4 km distanță de drumul național DN 28 Tg. Frumos – Săbăoani.

Accesul către celelalte sate componente se face pe drumurile comunale DC 739 spre Izvoarele și DC 85 spre Ursărești.

Satul Izvoarele se află în partea de sud a teritoriului comunei, în imediata vecinătate a satului Răchiteni.

Satul Ursărești se află în partea de nord vest a comunei la o distanță de aproximativ 1,5 km de satul Răchiteni

Comuna este tranzitată de curse regulate de autobuze, asigurate de firme private de transport.

Disfuncționalități:

- lățimea variabilă a părții carosabile;
- acostamentele sunt înierbate pe anumite porțiuni, sau lipsesc;
- scurgerea apelor pluviale de pe platforma drumurilor nu este asigurată;
- înnoroiri frecvente: un rol esențial în fluidizarea și eficientizarea traficului rutier este eliminarea cauzelor care duc la acoperirea carosabilului cu material sedimentar;
- caracteristicile geometrice în plan și în profil transversal nu respectă standardele și normativele în vigoare;
- nu au capacitate portantă corespunzătoare pentru preluarea unui trafic rutier care crește cu trecerea timpului;
- numeroase denivelari și gropi;
- geometria transversală și pantele longitudinale nu pot asigura scurgerea apelor, apa stagnează pe partea carosabilă;
- podețele de descărcare transversală a apelor meteorice lipsesc;
- siguranța circulației este periclitată de o geometrie neamenajată;
- pantele longitudinale (declivitățile) și cele în sens transversal nu sunt uniforme;
- geometria drumului în plan nu asigură siguranța și confortul participanților la trafic;
- în unele zone apar băltiri ale apei din precipitații, datorită profilării necorespunzătoare a platformelor drumurilor.

6. INTRAVILAN. ZONE FUNCȚIONALE

Caracteristici ale zonelor funcționale - în componența intravilanului existent intră satele Răchiteni, Izvoarele, Ursărești și trupurile aparținătoare comunei.

Localitățile componente au în intravilan zone de lotizări cu diferite funcțiuni: locuire, agricolă, unități economice, unități de gospodărie publică și echipare edilitară, depozitarea deșeurilor, etc.

Zona pentru locuințe și funcțiuni complementare

Fondul de locuințe este constituit în principal din case cu regim de înălțime P și P+1.

Zona de locuințe se află amplasată în lungul drumurilor satești, comunale și județene, urmând ca în cadrul zonei de locuit să existe unități de deservire curentă (spații comerciale și prestări servicii).

Rezultatele studiilor efectuate la Primăria comunei Răchiteni cât și informațiile furnizate de Institutul Național de Statistică București pentru fondul de locuințe în intervalul 2016 – 2020 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul 6.1

Evoluția fondului de locuințe pentru comuna Răchiteni 2016 - 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Suprafață locuibilă-mp	65.680	66.037	66.856	66.976	67.235
Locuințe existente	1087	1089	1096	1098	1101
Suprafață locuibilă/locuință - mp	60,42	60,64	61,00	61,00	61,07

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de Institutul Național de Statistică

Dacă se raportează suprafața locuibilă la numărul de locuitori, se observă că valoarea maximă a suprafeței locuibile care revine unei persoane se înregistrează în anul 2020 datorită faptului că suprafața locuibilă a comunei nu a înregistrat diferențe mari în perioada de analiză, iar populația comunei Răchiteni a înregistrat scăderi.

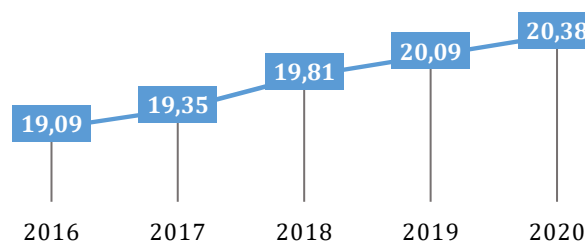

Fig. 6.1 Evoluție suprafață locuibilă 2016- 2020

Structura zonei comunei Răchiteni este caracteristică unui sat moldovenesc: parcelări cu o configurație specifică determinată de condiții istorice și de relief, având case amplasate izolat pe parcelă.

Majoritatea gospodăriilor cuprind casa și anexele, au un nivel mediu de organizare și o calitate uneori chiar mediocră a construcțiilor.

În ceea ce privește materialele folosite la construcția locuințelor, se remarcă două aspecte. Casele vechi erau construite din chirpici, de dimensiuni mai reduse, cu 2 camere despărțite de o tindă. Lângă locuință se construiau anexele constând în grajduri, șoproane, șuri.

Din punct de vedere al dotărilor edilitare, apreciem **că gradul de dotare este mediu.**

Caracteristici:

- fondul construit este format în cea mai mare parte din case dezvoltate pe parter;
- schema funcțională este cea tradițională pentru aceste locuri: un hol cu două până la cinci încăperi, cu bucătăria în interior dar și/sau separat într-o anexă, cu învelitori din tablă;
- o mică parte a fondului construit este alcătuit din case cu regim de înălțime P+1.
- materiale de construcție - gama materialelor este diversificată, de la chirpici, vălătuci, lemn, cărămidă autohtonă până la bolțari BCA, dar și materiale moderne pentru izolare (rigips, vată de sticlă, OSB, panouri de polistiren);

Disfuncționalități:

➤ Unele locuințe noi se realizează fără a avea la bază un proiect și asistență minimă de specialitate în realizarea lor;

➤ Dezvoltarea redusă a echipării edilitare:

- sistemul de canalizare necesită extindere, astfel încât să colecteze apele uzate menajere de la toată populația și de la unitățile administrative și industriale existente în comună;
- sistemul de alimentare cu apă necesită extindere, astfel încât să aibă acces toate gospodăriile la un sistem de distribuție centralizat al apei;
- sistemul de alimentare cu gaze naturale necesită extindere, astfel încât toate gospodăriile să aibă acces la un sistem de distribuție al gazului;
- nu toate locuințele dispun de instalații sanitare și de furnizare a apei calde în locuință;
- iluminatul necesită extindere;
- telecomunicațiile și serviciile sociale necesită îmbunătățiri.

6.1. Zona pentru instituții publice și servicii

Fig. 6.1.1 Primăria comunei Răchiteni, județul Iași

Funcțiunile existente în cadrul zonei centrale sunt cele specifice - obiective social-culturale: primărie, poștă, instituții de învățământ, poliție, dispensar, farmacie, instituții de cultură, instituții de cult.

Primăria și Consiliul Local - funcționează în localitatea Răchiteni.

Servicii în sănătate și asistență socială existente în comună:

- 3 dispensare medicale umane în care regăsim câte un cabinet medical în care își desfășoară activitatea un medic de familie.
- un cabinet stomatologic;
- sediul poliției, sat Răchiteni;
- un centru de îngrijire la domiciliu tip Caritas;

- 1 farmacie localizată în satul Izvoarele;
- 1 dispensar veterinar deservit de un medic veterinar localizat în satul Răchiteni.
- 1 parc în satul Răchiteni;
- 1 școală și o grădiniță în satul Răchiteni;
- 1 școală și o grădiniță în satul Izvoarele.

Poștă și telecomunicații - comuna este deservită de Compania Națională Poșta Română S.A, Oficiul Județean de Poștă Iași – Ghișeul Poștal Răchiteni, din localitatea Răchiteni.

Locuitorii comunei beneficiază de telefonie mobilă, televiziune prin cablu și internet.

Fig. 6.1.2 Comuna Răchiteni

În 2004, conform Legii 84, se înființează comuna Răchiteni desprinsă din comuna Mircești.

Cea mai veche atestare documentară a satului Răchiteni datează din 24 aprilie 1520, într-un uric emis de cancelaria lui Ștefăniță Voievod, din care rezultă faptul că satul facea parte din ținutul Romanului.

Până în 1864, când sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, a avut loc reorganizarea administrativă pe principii moderne, Răchitenii au fost arondați unor diverse ocoale din ținutul Romanului.

După 1864, când vechile ținuturi devin județe, iar ocoalele devin plăși, se înființează o nouă unitate administrativă, comuna.

Odată cu înființarea acestui tip de unitate administrativă, Răchitenii este avansat la statutul de comună, între anii 1864 - 1875 (cu Iuganii din Vale), între 1887 și 1906 (cu satele Ursărești, fost Iuganii din Vale și Sturza).

Între 1908 și 1929, 1932 și 1939 (cu aceeași componență), Răchitenii redevin comuna între 1940 - 1942, fără sate subordonate și între 1943 - 1950, subordonând din nou cele două sate menționate.

În 1950, sub regimul comunist, are loc o nouă reorganizare administrativă, când Romanul decade la rangul de raion în regiunile Bacău (1950 - 1952), apoi Iași (1952 - 1956), apoi din nou Bacău (1956 - 1968). În toți acești ani, Răchitenii sunt fără întrerupere comuna, subordonând aceleași sate, Ursărești și Sturza (numit și Ioan C. Frimu, între 1950 și 1965, apoi Izvoarele, din 1965).

La ultima mare împărțire administrativă din anul 1968, Răchitenii coboară la statutul de sat, în comuna Mircești, din județul Iași.

În anii când Răchitenii n-au fost reședința de comună s-au subordonat comunelor Tămășeni (între 1876 - 1887, 1895 - 1896, 1906 - 1908, 1931 - 1932), Vasile Alecsandri (1929 - 1931) și Adjudei (între 1939 - 1940 și 1942 - 1943).

După căderea regimului comunist, în decembrie 1989, Răchitenii au solicitat reînființarea comunei dar demersul lor a rămas fără nici un răspuns din partea autorităților.

Apariția legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului a creat cadrul legal care a făcut posibilă reluarea eforturilor pentru realizarea acestui deziderat.

La 23 septembrie 2002 ia ființă un comitet de inițiativă, care a avut ca unic scop întocmirea documentației, privind organizarea unui referendum pentru reînființarea comunei Răchiteni.

La apelul comitetului de inițiativă, 1837 de locuitori din satele Răchiteni Izvoarele și Ursărești și-au exprimat dorința pe baza de semnătură, de a reînființa comuna Răchiteni, determinând astfel Consiliul Local Mircești să adopte hotărârea nr. 52/10.10.2002, prin care se aprobă organizarea unui referendum în comuna Mircești.

Referendumul, la care au participat peste 58% dintre alegătorii cu drept de vot, dintre care 96.5 % s-au declarat pentru reînființarea comunei, a avut loc în data de 23 martie 2003, prin legea 84/2004, parlamentul României a consfințit reînființarea comunei Răchiteni, începând cu data de 07.04.2004.

Colectivitatea asupra căreia își exercită autoritatea Consiliul Local, primarul și primăria, cuprinde totalitatea locuitorilor care trăiesc și au domiciliul stabil în comuna Răchiteni sau au reședința și desfășoară activități socio - economice pe teritoriul comunei.

Satul de reședință al comunei este Răchiteni de rangul IV, de la care revine și numele comunei, în care își au sediul autoritățile administrației publice locale și unde sunt grupate și celelalte autorități și instituții publice reprezentative pentru comună.

Celelalte sate componente ale comunei Izvoarele și Ursărești sunt de rangul V trecerea localităților de la un rang la altul se va face prin lege, la propunerea Consiliului Local cu consultarea populației prin referendum și a instituțiilor implicate.

Patrimoniul comunei Răchiteni este alcătuit din bunurile mobile și imobile aflate în proprietatea publică și în proprietatea privată, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial și se află în gestiunea autorităților publice locale.

6.2. Activitatea culturală în comuna Răchiteni

Evenimentele cu caracter de permanență, care au fost până acum organizate sau susținute logistic de către administrația locală, sunt următoarele:

Evenimente locale:

- Hramul Bisericii romano-catolice "Sfântul Anton de Padova" din localitatea Răchiteni – 13 iunie;
- Hramul Bisericii romano-catolice "Sfânta schimbare la față" din Izvoarele, com. Răchiteni – 6 august;
- Hramul Bisericii ortodoxe "Sfânta Fecioara Maria" din Ursărești, com. Răchiteni – 8 septembrie;

Evenimente naționale și internaționale:

- Ziua Culturii – 15 Ianuarie;
- Ziua Unirii – 24 Ianuarie;
- Ziua Internațională a Femeii – 8 Martie;
- Ziua Eroilor;
- Înălțarea;
- Ziua Internațională a Copilului – 1 Iunie;
- Ziua Profesorilor – 5 Octombrie;
- Ziua Națională a României – 1 Decembrie;
- Pomul de Iarnă – ajunul Crăciunului;
- Anul Nou – 31 Decembrie.

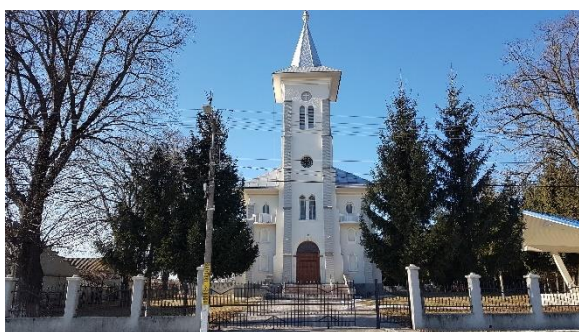

Fig. 6.2.1 Biserica Sfântul Anton de Padova

Fig. 6.2.2 Biserica Sfânta Schimbare la față

Fig. 6.2.3 Biserica Sfânta Fecioara Maria

6.3. Activitatea școlară

Unități de învățământ - în comuna Răchiteni procesul de învățământ se desfășoară în următoarele unități de învățământ:

- Școala gimnazială Răchiteni, com. Răchiteni, jud. Iași;
- Școala gimnazială Izvoarele, com. Răchiteni, jud. Iași;

Fig. 6.3.1. Școala gimnazială Răchiteni, com. Răchiteni, jud. Iași

Fig. 6.3.2. Școala gimnazială Izvoarele, com. Răchiteni, jud. Iași

Tabelul 6.3.1

Situația numărului de elevi pe trepte de învățământ

	2016	2017	2018	2019	2020
Copii înscriși în grădinițe	51	45	41	34	35
Elevi înscriși în învățământ primar	104	107	90	70	77
Elevi înscriși în învățământ gimnazial	126	105	105	112	80
Total	281	257	236	216	192

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

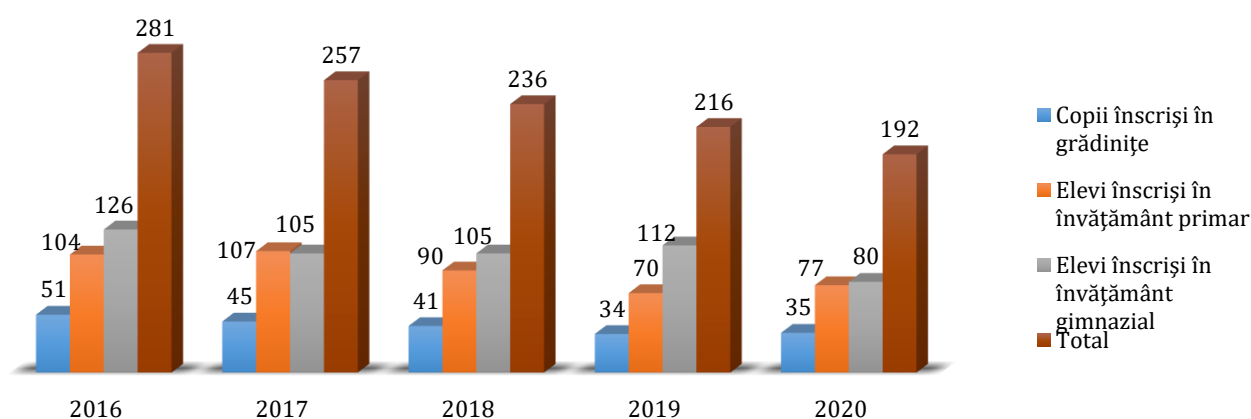

Fig. 6.3.3 Situația numărului de elevi pe trepte de învățământ

Din datele analizate se observă că numărul de elevi a urmat o evoluție negativă de-a lungul anilor analizați.

Așadar, numărul de elevi a scăzut cu 32% în perioada 2016-2020.

Acest lucru se datorează mai multor factori cum ar fi scăderea natalității, sporul natural negativ în unii ani.

Din figura de mai sus se observă faptul că numărul total de elevi are o evoluție negativă, adică a scăzut de la 281 elevi în anul 2016 la 192 elevi în anul 2020.

Cele mai însemnate scăderi s-au înregistrat la nivelul învățământului gimnazial, de la 126 elevi înscriși în anul 2016 la 80 elevi înscriși în anul 2020.

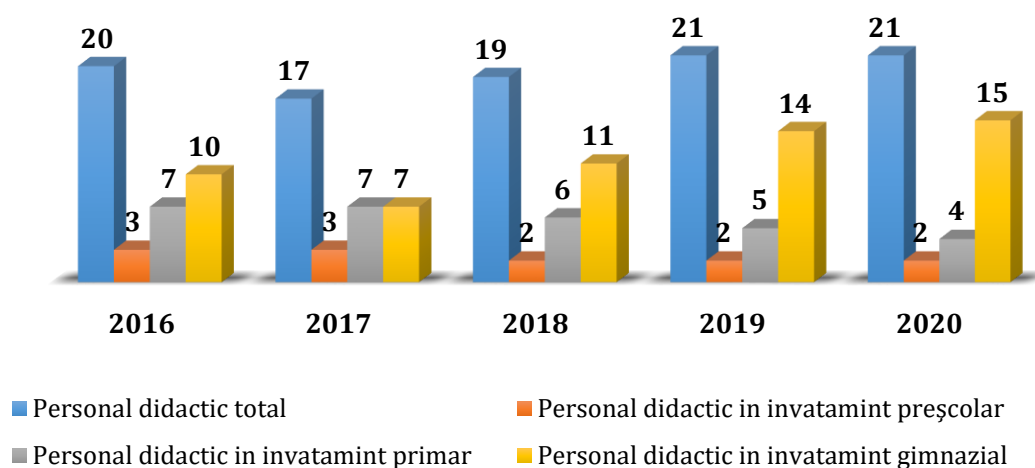
Evoluția efectivului de cadre didactice este prezentată în cele ce urmează. Menționăm că datele sunt furnizate de Institutul Național de Statistică București.

Cadrele didactice care activau pe raza comunei în anul 2020 erau în număr de 21 persoane, din care 2 învățători, 4 educatori și 15 profesori.

Tabelul 6.3.2

Evoluția efectivului de cadre didactice în comuna Răchiteni

	2016	2017	2018	2019	2020
Personal didactic în învățământ preșcolar	3	3	2	2	2
Personal didactic în învățământ primar	7	7	6	5	4
Personal didactic în învățământ gimnazial	10	7	11	14	15
Personal didactic total	20	17	19	21	21

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Fig. 6.3.4 Evoluția de cadre didactice pe cicluri de învățământ

Așa cum reiese din tabelul anterior, pe ansamblu, numărul total al cadrelor didactice care asigură desfășurarea procesului de învățământ în comuna Răchiteni înregistrează o evoluție ascendentă.

Un indicator important care reflectă calitatea actului de învățământ este **numărul de elevi / 1 cadru didactic**.

Evoluția acestui indicator este redată în tabelul de mai jos.

Per total, unui cadru didactic îi revin 9 elevi în anul 2020 în comuna Răchiteni.

Raportând numărul total de preșcolari și elevi înscriși în unitățile de învățământ din comuna Răchiteni la numărul total de cadre didactice, obținem rezultate care se încadrează în valoarea recomandată de 15 elevi / 1 cadru de învățământ.

Tabelul 6.3.3

Evoluția numărului de elevi / 1 cadru didactic

	2016	2017	2018	2019	2020
Preșcolari/1 cadru didactic	17	15	21	17	18
Elevi învățământ primar/1 cadru didactic	15	15	15	14	19
Elevi învățământ gimnazial/1 cadru didactic	13	15	10	8	5
Elevi total/ 1 cadru didactic	14	15	12	10	9

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

În grădinițe este un educator la 18 preșcolari, mai mult decât valoarea recomandată, în învățământul primar este un învățător pentru 19 elevi, iar în învățământul gimnazial unui profesor îi revin 5 elevi.

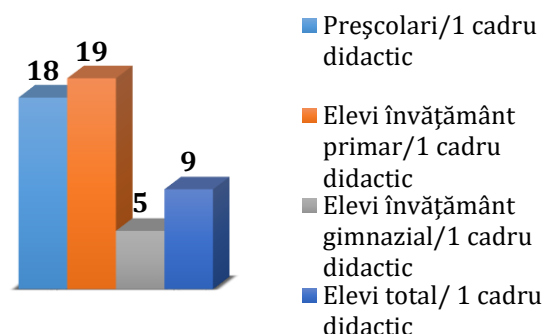

Fig. 6.3.5 Elevi, pe cicluri de învățământ/ cadre didactice

Tabelul 6.3.4

Evoluția dotării sălilor de clasă și a numărului de elevi/1 sală de clasă

	2016	2017	2018	2019	2020
Săli de clasă și cabinete școlare – nr.	29	29	29	29	29
Elevi înscriși în învățământ	281	257	236	216	192
Laboratoare	2	2	2	2	2
Terenuri de sport	2	2	2	2	2
Număr de calculatoare	32	34	33	33	33
Nr. elevi/ 1 sală de clasă	10	9	8	7	7

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Corelând numărul total de persoane școlarizate (preșcolari și elevi) cu numărul total de săli de clasă obținem un indicator important: **numărul de elevi/ 1 sală de clasă**.

Astfel, numărul de elevi/1 sală de clasă, este sub valoarea maximă admisă de 30 elevi/ 1 sală de clasă.

Așadar numărul de săli de clasă este corect dimensionat față de numărul de elevi(7 elevi/1 sală de clasă).

În anul 2020 în comuna Răchiteni erau 33 de calculatoare, 2 laboratoare și 2 terenuri de sport.

7. ZONE CU RISCURI NATURALE

În afara unor procese relativ continue care le deteriorează și le degradează, terenurile sunt supuse efectelor unor riscuri naturale cu urmări grave asupra lor și importante pagube materiale, iar uneori și cu pierderi de vieți omenești.

În literatura de specialitate sunt considerate riscuri naturale următoarele:

- **inundațiile** provocate de rețeaua apelor interioare, datorită ploilor, topirii zăpezilor, ruperii sau distrugerii accidentale a unor lucrări hidrotehnice (caracter antropic), blocarea scurgerii apelor datorită ghețurilor, împotmolire;
- **cutremurele** de origine tectonică;
- **alunecările de teren și eroziunile**, prăbușirile, avalanșele de pământ sau roci.

Pentru teritoriul comunei, zonele expuse la riscuri naturale sunt reprezentate, cu prioritate de zonele cu risc de inundabilitate din zonele de șes și zone cu alunecări de teren.

Fenomenele meteorologice periculoase:

➤ **Furtuni, tornade, secetă, îngheț, înzăpeziri etc.** - se pot produce pe întreg teritoriul comunei.

De regulă nu sunt previzibile, iar despre eventualitatea producerii acestora, *primăria comunei Răchiteni* primește de la *Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență* avertizări de fenomene meteorologice periculoase, în vederea luării măsurilor ce se impun.

De multe ori, timpul necesar pentru luarea unor măsuri de protecție și intervenție într-o asemenea situație, nu este suficient.

Astfel, furtunile pot avea ca urmări:

- inundații ca urmare a scurgerilor de torenți de pe versanți;
- avarii și explozii;
- avarii la locuințele și anexele gospodărești, rețelele de alimentare cu energie electrică, apă, etc.
- incendii;
- distrugerea culturilor agricole;
- pierderi de animale.

Înzăpezirile sunt fenomene sezoniere, produse de căderi masive de precipitații sub formă de zăpadă, fiind accentuate de condițiile meteorologice în care se produc.

Efectele imediate sunt:

- blocarea căilor de transport;
- întreruperea alimentării cu energie electrică, apă, etc;
- afectarea unor activități sociale;
- prăbușiri de planșee și acoperișuri.

➤ **Incendii de pădure**

Posibilitatea producerii incendiilor de pădure este relativ mică, cauzele limitându-se la focul deschis lăsat nesupravegheat, precum și la seceta îndelungată însoțită de caniculă.

➤ **Fenomene distructive de origine geologică**

Regiunea este afectată de „cutremurile moldave”, al căror focar este localizat în zona Vrancea, însă propagarea și intensitatea mișcărilor seismice este dependentă de poziția amplasamentului față de focar, magnitudine, constituția geologică etc.

➤ **Fenomene distructive de eroziune a solului**

Frecvența mare și abundența precipitațiilor atmosferice din ultimii 2-3 ani, au constituit cauza principală a unor fenomene distructive cum ar fi: alunecări de teren, creșteri ale nivelului apelor subterane și de suprafață, inundații, eroziunea solurilor etc.

8. ECHIPAREA EDILITARĂ

Alimentarea cu apă - comuna Răchiteni dispune în prezent (anul 2021) de un sistem de alimentare cu apă în toate satele comunei.

Alimentarea cu apă a gospodăriilor țărănești care nu sunt racordate la sistemul de alimentare cu apă se face din straturile acvifere, prin intermediul fântânilor.

Disfuncționalități:

- Rețeaua necesită extindere, nu toate gospodăriile sunt racordate la rețeaua de apă;
- utilizarea în scop potabil a apei de calitate necorespunzătoare prin exploatarea izvoarelor și a apei freatică, fără posibilitatea controlului sanitar al apei furnizate;
- nerespectarea zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de apă potabilă, conform Legii apelor nr. 107 cu respectarea distanței de 50 m față de posibilele surse de poluare a apei.

Canalizarea - în prezent în comuna Răchiteni nu există rețea de canalizare.

O parte din apele pluviale din comună sunt colectate prin intermediul rigolelor și șanțurilor de pe marginea drumurilor, evacuarea apei făcându-se gravitațional la emisarii naturali.

O parte din locuitori utilizează closete simple uscate, care constituie surse de infecție pentru pânza freatică.

Pentru evacuarea apelor uzate din gospodării se propune extinderea sistemului de canalizare racordat în final la o stație de epurare pentru zonele în care această utilitate nu există.

Disfuncționalități

- Nu există un sistem centralizat de canalizare a apelor uzate menajere.

Alimentarea cu energie electrică

Este asigurată din rețeaua de medie tensiune de 20 KV, care este racordată la Sistemul Energetic Național. Rețeaua de tensiune medie de 20 KV este pozată pe stâlpi de beton tip E-ON.

Posturile de transformare, cu puteri cuprinse între 63-250KVA, sunt de tip aerian și se alimentează radial din rețeaua de medie tensiune.

Rețeaua de joasă tensiune asigură racordarea tuturor beneficiarilor, realizând în același timp și iluminatul public.

Disfuncționalități

- Starea tehnică a rețelei de alimentare cu energie electrică în comună trebuie îmbunătățită și extinsă.
- Rețeaua de iluminat public necesită lucrări de modernizare.

Rețeaua de telecomunicații

Comuna este deservită de Compania Națională Poșta Română S.A, Oficiul Județean de Poștă Iași – Ghișeul Poștal Răchiteni, din localitatea Răchiteni.

Alimentarea cu gaze naturale

Comuna Răchiteni este racordată la rețeaua de gaze naturale.

Alimentarea cu căldură a locuințelor care nu au acces la rețeaua de gaze naturale se realizează în cea mai mare parte cu sobe cu combustibil solid (lemne, deșeuri agricole etc.).

Disfuncționalități

- Rețeaua necesită extindere, nu toate gospodăriile sunt racordate la rețeaua de gaze naturale;
- Principala disfuncționalitate o constituie lipsa instalațiilor de încălzire cu centrală electrică, ceea ce înseamnă reducerea substanțială a confortului.
- O mică parte din gospodării dispun de instalații proprii de furnizare a apei calde pentru baie, bucătărie și încălzire.

9. PROBLEME DE MEDIU

Arii protejate

Pe teritoriul comunei există Situl Natura 2000 ROSCI0378 Râul Siret între Pașcani și Roman și Situl ROSPA0072 Lunca Siretului Mijlociu.

Comuna beneficiază de un cadru natural atractiv și nepoluat, fiind adecvată, din acest punct de vedere atragerii unor fluxuri turistice de weekend.

Spații verzi, sport, agrement

- În comună există un parc în centrul satului Răchiteni.

Mai există spații verzi pe lângă râurile care traversează comuna și pe lângă obiectivele de utilitate publică.

Comuna are potențial de dezvoltare a spațiilor de recreere prin valorificarea cadrului natural.

Identificarea surselor de poluare

Aerul, apa și solul sunt resursele de mediu cele mai vulnerabile dar și cel mai frecvent supuse agresiunii factorilor poluanți, având consecințe directe și grave nu numai asupra calității mediului înconjurător dar și asupra oamenilor, florei și faunei.

Un prim pas în scopul reducerii și eliminării impactului poluării asupra acestor factori constă în identificarea surselor de poluare.

Principalele domenii care pot reprezenta potențiale surse de poluare a mediului comunei sunt:

- agricultura;
- gospodăria comunală;
- echiparea edilitară.

Agricultura

În comuna Răchiteni sunt în total 981 ha terenuri arabile, lucrate în principal în cadrul societăților agricole – sistem intensiv și în sistem individual (gospodăresc) - neintensiv.

Încărcarea cu utilaje agricole este optimă și suficientă pentru lucrările agricole care trebuie efectuate, dar multe utilaje agricole sunt depășite tehnologic.

Există riscul ca utilizarea pesticidelor și a îngrășămintelor chimice să fie utilizate necorespunzător, însă nu s-au semnalat incidente de poluare notabile din aceste surse.

Lucrările agricole pot genera emisii de pulberi care să depășească temporar și local limitele maxim admise.

O practică răspândită este utilizarea îngrășămintelor naturale pentru ameliorarea terenurilor agricole.

Această practică este, de asemenea, aplicată individual, fără studii pedochimice.

Aplicarea dejecțiilor nefermentate poate genera o creștere locală a concentrațiilor de azot și fosfor în soluri.

Nu există studii sau analize care să confirme o eventuală poluare a terenurilor sau a apelor freactice în zona Răchiteni.

Având în vedere amploarea redusă a activităților agricole și implicit a surselor de poluare aferente acestora, se poate considera că în comuna Răchiteni, agricultura se practică în limitele de suportabilitate și regenerare a mediului, fără a genera stres ireversibil asupra factorilor de mediu.

Echiparea edilitară și gospodăria comunală

Echiparea edilitară și gospodăria comunală generează probleme pentru mediu prin variate surse.

În primul rând trebuie menționate emisiile de gaze (CO, CO₂, NO_x, SO_x), pulberi sedimentabile, fum, funingine, rezultate în urma proceselor de ardere de la încălzirea locuințelor comunei.

Altă sursă de poluare ce ține de echiparea edilitară și gospodăria comunală este generată de ineficiența colectării, transportului și depozitării deșeurilor menajere ca și de inexistența unor platforme controlate și amenajate corespunzător pentru deșeuri în localitățile comunei.

În afară de cele precizate anterior, alt factor de poluare este dat de faptul că nu toți locuitorii comunei au acces la sistemul de alimentare cu apă, iar sistemul de canalizare lipsește în totalitate.

Datorită acestor lipsuri în sistemul de echipare edilitară și gospodărire comunală, există pericolul infestării surselor locale de apă subterană (fântâni, izvoare) și a apelor de suprafață cu substanțe chimice, nutrienți, substanțe organice provenind din cultura plantelor și creșterea animalelor, infiltrațiile de la grupurile sanitare nepermealizate.

Gospodărirea comunală

În comuna Răchiteni, pentru îndeplinirea obiectivelor Directivei Europene, a Strategiei Naționale și Județene de Gestionarea Deșeurilor au fost demarate demersurile pentru realizarea platformelor pentru gunoi de grajd și demersuri pentru colectarea deșeurilor casnice în condiții de respectare a normelor în vigoare.

Calitatea Factorilor De Mediu

Factorii de mediu aer, apă, sol, vegetație și faună constituie o parte importantă a patrimoniului oricărei comunități umane.

În același timp însă, ei reprezintă resursele de mediu cele mai vulnerabile și cel mai frecvent supuse acțiunii factorilor poluanți, având consecințe directe și grave atât asupra calității mediului înconjurător cât și asupra sănătății populației și a celorlalte organisme vii.

Factorii de mediu se află în relație de interdependență unul față de celălalt, astfel încât, orice intervenție antropică asupra unei componente de mediu induce, inevitabil, consecințe și asupra celorlalte.

Diminuarea calității mediului este determinată de două categorii de acțiuni:

- **acțiuni fizice naturale** (eroziuni, alunecări de teren, exces de umiditate, sărăturări, unele fenomene climatice și hidrologice), care afectează calitatea solurilor, apelor, aerului, florei și faunei;
- **acțiuni antropice** generate de dezvoltarea economico - socială a teritoriului, care au un rol hotărâtor în procesul de transformare a mediului natural într-un mediu antropizat, inclusiv prin dinamizarea și accentuarea unor fenomene fizice.

Calitatea aerului

Nu sunt disponibile informații oficiale privind calitatea aerului în zona analizată.

În consecință se face o apreciere a calității aerului, în baza analizei surselor majore de emisie din zonă și a observațiilor directe din teren.

La macroscară, calitatea aerului în zona analizată poate fi influențată de sursele majore de emisii din regiunea N-E.

Comuna este amplasată la distanțe relativ mari față de potențiale surse majore de poluare a aerului (17 km de orașul Roman, 71 km de orașul Iași) și implicit influența acestor surse asupra calității aerului din zonă este de așteptat să fie mică.

La microscară, potențialele surse locale de afectare a calității aerului sunt:

- Activitățile agricole și zootehnice – emisii de praf, pulberi, gaze de ardere, gaze metabolice;
- Trafic rutier – emisii de pulberi, gaze de ardere;
- Încălzire – emisii de gaze de ardere;
- Incendii locale;
- Procese de fermentație naturală – emisii de gaze de fermentație.

Analizând potențialele surse de emisie, precum și poluanții emiși de acestea, este de așteptat ca aerul din zonă să aibă o **calitate bună**.

Nu au fost înregistrate la APM Iași reclamații sau sesizări privind calitatea aerului în zonă.

Calitatea apelor

Apele de suprafață - apa este esențială pentru populație și pentru desfășurarea activităților economice.

Prosperitatea și bunăstarea unei comunități sunt direct dependente de furnizarea unei cantități suficiente de apă curată.

Fiind o sursă limitată și deosebit de vulnerabilă, apa poate fi oricând deteriorată dacă populația nu intervine cu măsuri concrete de protecție.

Se impune gestionarea calității resursei de apă, astfel încât să se asigure cunoașterea, conservarea, protecția calității și cantității acesteia.

Apele subterane - principalele cauze (surse) sunt infiltrațiile de la suprafață de substanțe organice sau chimice provenite din activități umane:

- depozitări necorespunzătoare de deșeuri menajere;
- dejecții zootehnice, din substanțele fertilizante și de combatere a dăunătorilor utilizate în agricultură;
- utilizarea frecventă de closete uscate;
- lipsa rețelei de canalizare în toate satele comunei;
- surse de apă (captări, fântâni) fără perimetre de protecție.

Calitatea solurilor

Solul, ca rezultat al interacțiunii tuturor elementelor mediului și suport al întregii activități umane, este influențat puternic de acestea, atât prin acțiuni antropice, cât și ca urmare a unor fenomene naturale.

Calitatea solului este afectată într-o măsură mai mică sau mai mare de una sau mai multe restricții.

Influențele dăunătoare ale acestora se reflectă în deteriorarea caracteristicilor și funcțiilor solurilor, respectiv în capacitatea lor bioproductivă, dar, ceea ce este și mai grav, în afectarea calității produselor agricole și a securității alimentare, cu urmări serioase asupra calității vieții omului.

Degradarea solurilor

Degradarea solurilor reprezintă un proces complex, generat în timp de o multitudine de factori naturali și antropici, care determină anumite restricții în utilizarea solurilor.

Aceste restricții sunt cauzate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici edafice etc), fie de acțiuni antropice agricole; în multe cazuri factorii menționați pot acționa sinergic în sens negativ, având ca efect scăderea calității solurilor și chiar anularea funcțiilor acestora.

Din evaluarea însușirilor solurilor, precum și a unor factori privind drenajul, inundabilitatea, eroziunea și relieful (panta), rezultă o serie de factori limitativi ai terenurilor, care determină o serie de restricții în folosirea lor agricolă. Restricțiile se referă atât la condițiile existente, care diminuează recoltele, cât și la pericolul apariției, prin exploatare, a unor degradări având aceleași efecte.

Frecvența mare și abundența precipitațiilor atmosferice din ultimii 2-3 ani, au constituit cauza principală a unor fenomene distructive cum ar fi: alunecări de teren, creșteri ale nivelului apelor

subterane și de suprafață, inundații, eroziunea solurilor etc.

Pe de altă parte au fost și lungi perioade de secetă cauzate de procesele atmosferice anticiclonice și advecția aerului cald de origine tropical-continentală sărac în vapori de apă.

Influența defrișărilor asupra solului:

Prin defrișarea și destelenirea terenurilor în pantă se intensifică fenomenele de eroziune a solului și colmatare a văilor.

Pe terenurile în pantă cu roci subiacente grele, prin înlăturarea vegetației lemnoase crește foarte mult riscul apariției alunecărilor de teren, sau de reactivare a unor alunecări mai vechi stabilizate.

Influența lucrărilor solului:

Executarea corectă a lucrărilor solului are o influență pozitivă asupra porozității solului, regimului aero-hidric, activității microbiene, compactității solului etc.

Adâncirea treptată a arăturii pe solurile cu orizont eluvial însoțită de aplicarea de amendamente și îngrășăminte, duce la distrugerea acestui orizont și îmbunătățirea condițiilor de nutriție ale plantelor.

Executarea tuturor lucrărilor solului la momentul optim de umiditate evită apariția fenomenelor de tasare secundară a solului și distrugerea structurii acestuia.

Executarea incorectă a lucrărilor solului, mai ales pe terenurile în pantă și la umiditate necorespunzătoare duce la accelerarea eroziunii solului și distrugerea fertilității acestuia.

Pășunatul nerațional, cu încărcătură prea mare de animale, duce la distrugerea structurii solului și apariția fenomenelor de eroziune și alunecări de teren pe pantele mari, și a fenomenelor de tasare.

Influența structurii și rotației culturilor:

Rotația culturilor în timp, pe același teren determină folosirea deplină a tuturor elementelor nutritive existente la diferite adâncimi.

Cultivarea cerealelor păioase pe terenurile în pantă, cu introducerea în asolament a unei plante perene amelioratoare sub formă de benzi sau fâșii contribuie la oprirea fenomenelor de eroziune și conservarea fertilității.

Influența amendamentelor, îngrășămintelor și pesticidelor:

Este necesară folosirea intensivă a îngrășămintelor și amendamentelor pe o serie de soluri cu reacție puternic sau moderat acidă și cu un conținut scăzut de materie organică.

Influența lucrărilor de îmbunătățiri funciare:

Irigațiile neraționale pot determina băltirea apei, ridicarea nivelului freatic, distrugerea agregatelor structurale, tasarea solului, spălarea humusului și levigarea substanțelor ușor solubile.

De aceea la stabilirea tipului de irigație și a celorlalte elemente tehnice se va ține seama de tipul de sol și proprietățile sale.

Lucrările de desecare-drenaj contribuie la coborârea nivelului freatic și diminuarea excesului de apă de natură pluvială. În timp, aceste soluri își îmbunătățesc proprietățile hidrofizice și chimice devenind apte pentru producție.

Activitatea omului asupra solului trebuie orientată spre o exploatare rațională a acestuia, care va contribui la formarea, refacerea structurii lor, la menținerea echilibrului substanțelor

fertilizante și la combaterea spălării areolare, eliminarea excesului de umiditate, a combaterii și diminuării poluării solurilor.

Consecințele poluării și degradării solurilor se reflectă în primul rând asupra potențialului lor productiv, în sensul limitării sau anulării calităților biologice și de fertilitate.

Cele mai grave efecte asupra solurilor sunt generate de fenomenele de degradare care determină scăderea potențialului productiv, scoaterea din circuitul agricol, schimbări ale modului de folosință.

De asemenea, poluarea solurilor cu reziduuri organice și deșeuri menajere poate avea consecințe negative asupra apelor, prin spălări, scurgeri și infiltrații, asupra plantelor, animalelor și omului.

Calitatea vegetației și faunei

Vegetația naturală a comunei, constituită din pajiști și păduri, ca și biotopurile caracteristice acestora au fost modificate de-a lungul timpului de diverse activități umane: deșteleniri, defrișări, lucrări ameliorative, chimizare, pășunat intensiv, dezvoltare rurală.

Pădurea acoperă o suprafață de 86 ha, ceea ce reprezintă 5% din suprafața teritoriului administrativ al comunei.

Conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice constituie o condiție a dezvoltării durabile a societății.

Deși în multe locuri nivelul poluării a scăzut și protecția naturii a fost din ce în ce mai mult integrată în planurile de dezvoltare, biodiversitatea rămâne totuși sub amenințarea unui mare număr de factori perturbatori.

Priorități în intervenție

Prioritățile în domeniul mediului se referă, în principal, la acele măsuri necesare pentru asigurarea unei tendințe crescătoare a calității factorilor de mediu în orizontul de timp considerat (10 – 15 ani).

În acest sens se impun:

- asigurarea potabilității prin instituirea și delimitarea zonelor de protecție sanitară a captărilor de apă din subteran, respectarea distanțelor sanitare între acestea și eventualele surse de impurificare (closețe, gospodării);
- Extinderea și modernizarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă pentru ca toate gospodăriile să se poată racorda;
- înființarea rețelei de canalizare;
- controlul strict al depozitării deșeurilor zootehnice, cu respectarea normelor în vigoare;
- recuperarea terenurilor afectate de depuneri de deșeuri zootehnice;
- recuperarea terenurilor degradate de inundații prin lucrări de combatere a degradării solurilor;
- aplicarea de fertilizanți și utilizarea rațională a pajiștilor, prin evitarea suprapășunatului, pășunatul alternativ pe parcele;
- protejarea ariilor naturale și a speciilor rare;

Legat de organizarea antierozională a terenurilor ar trebui acordată o mare atenție creării unităților teritoriale de lucru și drumurilor de exploatare.

Acest lucru este necesar pentru a asigura condițiile cele mai favorabile aplicării mecanizării lucrărilor agricole pe linia curbei de nivel și a transporturilor, în concordanță cu cerințele de atenuare a procedeeleor de degradare a solurilor.

Lucrările de nivelare și modelare a terenurilor alunecate sunt indispensabile pentru eliminarea excesului de apă de pe versanți și deci, asigurarea unui drenaj natural-extern.

Crăpăturile mari și adânci trebuie astupate corespunzător înaintea executării modelării.

Prin modelare trebuie să se asigure condițiile de evacuare a surplusului de apă prin crearea unor debușee în genul celor naturale.

Toate drumurile de exploatare al căror trasee intersectează normal sau oblic linia de scurgere, pe terenurile cu alunecări și procese de eroziune puternică, trebuie să fie prevăzute cu canal înclinat marginal.

Toate canalele înclinate de pe terenurile cu alunecări trebuie să fie impermeabilizate, iar consolidarea să fie făcută cu un strat de balast.

DISFUNȚIONALITĂȚI

Din analizele făcute precum și din cele semnalate de către conducerea comunei Răchiteni, au rezultat o serie de disfuncționalități cu relevanță în contextul socio - economic actual.

În urma analizei acestor probleme, cauze și obstacole, prezentăm următoarele disfuncționalități pe domenii:

Tabelul 9.1

Disfuncționalități identificate în comuna Răchiteni 2021

DOMENII	DISFUNCȚIONALITĂȚI
AGRICULTURĂ	• Practicarea unei agriculturi pe bază de tehnologii învechite care nu duce la obținerea de producții ridicate și favorizează degradarea solurilor; • Nu există un service de reparare a utilajelor agricole; • Nu există nici o formă de asociere în comună; • Folosirea unor tehnologii agricole vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută; • Nu există infrastructura de preluare și colectare a produselor agricole; • Nu există o politică sistematică de recalificare și specializare pentru o agricultură performantă.
INDUSTRIE	• Interesul redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună, datorită infrastructurii deficitare; • Insuficienta dezvoltare a unităților de prelucrare a produselor locale; • Migrația forței de muncă calificate în exteriorul comunei (în alte localități, în străinătate).
TURISMUL	• Potențialul turistic nu este valorificat suficient; • Slaba dezvoltare a infrastructurii turistice: structuri de cazare, alimentație, agrement, trasee pentru drumeții, marcaje etc; • Lipsa unor structuri de calificare profesională pentru turism; • Lipsa semnalizării turistice a obiectivelor istorice și etnografice; • Insuficienta promovare a comunei din punct de vedere al potențialului turistic existent.
SERVICII	• Domeniul serviciilor pentru persoane este slab reprezentat în localitățile comunei; • Din sectorul terțiar al economiei lipsesc o serie de servicii importante, printre care: unități de reparații și întreținere a bunurilor casnice; coafor, spălătorie auto, etc; • Existența unor servicii sub standardele acceptate.
REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	• Echipare medie; • Fenomen de dezvoltare tentaculară a vetrelor de sat.
POPULAȚIA ȘI RESURSELE DE MUNCĂ	• Rata mortalității ridicată; • Rata negativă a sporului natural în unii ani de analiză; • Bilanț real negativ; • Manifestarea unui fenomen de emigrare a populației aparținând grupelor de vârstă mai tinere și cu diminuarea natalității; • Proportia încă mare a populației active într-o agricultură de subzistență; • Populația vârstnică, care deține o pondere destul de ridicată, impune probleme referitor la investițiile pentru asistență medicală, pentru ocrotirea socială, pentru asigurarea bătrâneții etc; • Accesul redus la facilități de conversie/reconversie profesională.

LOCUIREA	• Zone cu P.O.T. și C.U.T. foarte mic; • Gradul mediu de dotare al locuințelor; • Gospodării care nu sunt racordate la rețeaua de canalizare; • Gospodării care nu sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă; • Gospodării care nu sunt racordate la rețeaua de alimentare gaze naturale; • Încălzirea populației se face cu sobe cu combustibili solizi.
DOTĂRI SOCIAL – CULTURALE	• Absența unor centre medicale dotate corespunzător pentru situații de urgență; • Infrastructura necesară furnizării serviciilor de asistență socială pentru bătrâni și copii necesită îmbunătățiri; • Ofertă redusă de agrement și petrecere a timpului liber pe plan local; • Insuficiența spațiilor pentru activități cultural-sportive; • Insuficienta implicare a societății civile în viața culturală a comunei; • Lipsa unei instituții care să pregătească forța de muncă calificată în vederea promovării meseriilor tradiționale; • Lipsa preocupărilor pentru formarea profesională a adulților.
ECHIPARE TEHNICĂ	
CIRCULAȚIE	• Drumurile care tranzitează comuna cu îmbrăcăminte nemodernizată (starea precară a drumurilor de interes local din comună); • Pe timp nefavorabil, datorită amenajării și echipării necorespunzătoare a carosabilului și a rigolelor de preluare a apelor din precipitații, pe tronsoanele neasfaltate circulația se desfășoară cu dificultate; • Poduri degradate sau insuficient dimensionate ca gabarit.
GOSPODĂRIREA APELOR	• Efecte distructive înregistrate ca urmare a curgerii apei în regim torențial;
ALIMENTARE CU APĂ	• Trebuie extinsă și dezvoltată astfel încât toți locuitorii comunei să aibă acces la rețeaua de aducțiune a apei;
CANALIZARE	• Trebuie înființată astfel încât toți locuitorii comunei să aibă acces la rețeaua de canalizare;
ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ	• Necesită extindere deoarece sistemul de iluminat este incomplet; • Rețeaua de iluminat public necesită lucrări de modernizare prin instalarea unui sistem cu telegestiune.
ALIMENTARE CU GAZE NATURALE	• Trebuie înființată astfel încât toți locuitorii comunei să aibă acces la rețeaua de gaze naturale;
TELECOMUNICAȚII	• Rețeaua de internet necesită extindere.
PROBLEME DE MEDIU	
PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI	• Degradarea terenurilor arabile prin alunecări de teren și inundații; • Gospodăriile nu sunt racordate la un sistem centralizat de canalizare și epurare a apelor uzate fapt care generează probleme referitor la infiltrații și poluare a stratului de apă freatică; • Insuficiența spațiilor verzi publice; • Lipsa / insuficienta atenție acordată educației de mediu în unitățile școlare, la instituțiile publice.

10. COMUNA RĂCHITENI, PARTE DIN
GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ PODIȘUL DE NORD AL BÂRLADULUI

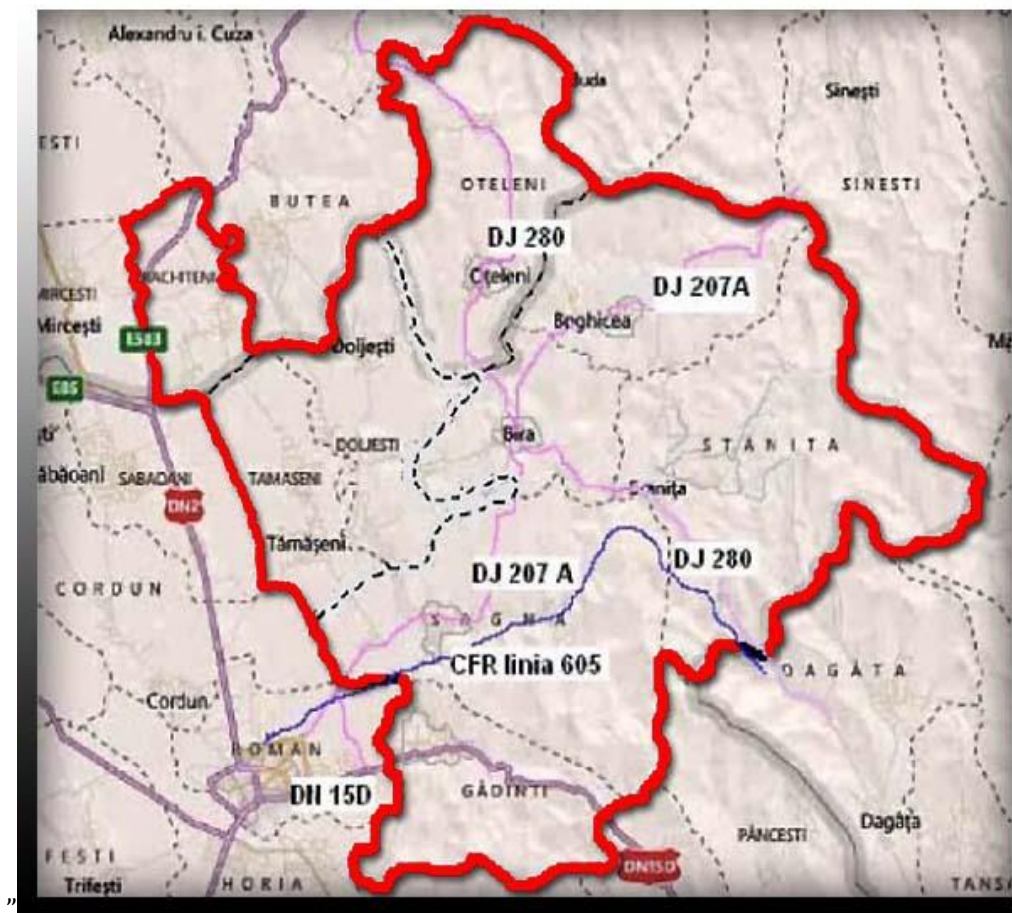

Fig. 10.1 Teritoriul de activitate a GAL Podișul de Nord al Bârladului

Teritoriul Asociației a GAL Podișul de Nord al Bârladului este situat în Regiunea de Nord Est a României și se întinde pe raza județelor Iași și Neamț.

Grupul de Acțiune Locală „GAL Podișul de Nord al Bârladului” reunește 23 de parteneri din care 9 publici și 14 din sectorul economic.

Din punct de vedere administrativ, teritoriul GAL este delimitat de limitele administrative ale comunelor Bîra, Boghicea, Doljești, Gădinti, Sagna, Stanița, Tămășeni din județul Neamț și Oțeleni și Răchiteni din județul Iași.

Comuna Răchiteni are finalizat prin intermediul GAL Podișul de Nord al Bârladului: **„Amenajare parc, locuri de joacă și spații de recreere în sat Răchiteni, județul Iași”.**

11. CONCLUZII REZULTATE DIN ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE REALIZATE LA NIVELUL COMUNEI RĂCHITENI

- Comuna Răchiteni se încadrează în categoria comunităților rurale de mărime mică, cu profil terțiar, predominant cu activitate economică în domeniul comerțului și al serviciilor, cu resurse în care se disting pădurile și solurile pentru agricultură.
- Potențialul uman are o structură care permite desfășurarea în bune condiții a tuturor activităților specifice spațiului rural, cu resurse suficiente de forță de muncă, cu un potențial ridicat și cu grad de vitalitate ridicat.
- Habitatul și echipările tehnico-ediliare sunt într-o permanentă modernizare și extindere datorită eforturilor depuse de autoritățile locale care prin accesarea diferitelor fonduri guvernamentale, fonduri structurale și fonduri de la bugetul local prin care implementează diferite proiecte pentru îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor comunei.

Sunt în atenția autorităților locale rețeaua tehnico – edilitară, instituțiile publice, instituțiile de învățământ precum și zonele de agrement și relaxare.

Sunt necesare precauții cu privire la posibilitatea producerii unor fenomene ce țin de riscurile naturale, în special alunecări de teren și inundații datorită zonei de amplasament a comunei Răchiteni.

Materiile prime de origine animală (laptele și carne) sunt prelucrate în general în gospodării, la un nivel primar și comercializate uneori pe piața orașelor Roman și Iași.

Proiecte finalizate în comuna Răchiteni:

- Reabilitare sistemului de iluminat public în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Asfaltare drumuri de exploatare agricolă în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Reabilitarea monumentului eroilor în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Modernizare prin asfaltare DC 739 și drumuri de interes local în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Reabilitare, modernizare și extindere școală, sat Răchiteni, comuna Răchiteni, județul Iași;
- Construire dispensar medical în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Reabilitarea infrastructurii rutiere afectată de viituri în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Modernizare străzi în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Amenajare parc, locuri de joacă și spații de recreere în sat Răchiteni, județul Iași.

Proiecte în implementare în comuna Răchiteni:

- Reabilitare drumuri locale afectate de inundații în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Realizare stații de încărcare pentru vehicule electrice în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Achiziție de tablete școlare și alte echipamente necesare desfășurării activității didactice on-line în comuna Răchiteni, Județul Iași;
- Dotarea unităților de învățământ din comuna Răchiteni, județul Iași cu echipamente specifice pentru gestionarea crizei sanitare cauzate de SARS-COV-2;
- Înființare sistem de canalizare în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Construire centru cultural în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în Școala Gimnazială Răchiteni, județul Iași;
- Construire alei pietonale în comuna Răchiteni, județul Iași;
- Construire piste pentru biciclete în comuna Răchiteni, județul Iași.

12. NECESITĂȚI ALE POPULAȚIEI

În urma discuțiilor purtate cu autoritățile locale, a consultării populației precum și în urma analizelor efectuate, s-au stabilit ca posibili următorii factori care ar putea contribui la relansarea dezvoltării localităților comunei:

- Îmbunătățirea infrastructurii rurale a localității, cu dezvoltarea unui nucleu urban în centrul de comună (centru civic).
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport rutier de pe teritoriul comunei - asfaltare.
- Modernizarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă astfel încât toți locuitorii comunei să aibă acces la rețeaua de distribuție a apei.
- Înființarea rețelei de canalizare astfel încât toți locuitorii comunei să aibă acces la rețeaua de distribuție a apei menajere.
- Înființarea rețelei de gaze naturale astfel încât toți locuitorii comunei să aibă acces la rețeaua de gaze naturale.
- Rețeaua de iluminat public necesită lucrări de modernizare prin montarea unui sistem de telegestiune și extindere unde este cazul.
- Rețeaua de internet necesită extindere și modernizare.
- Modernizarea spațiilor destinate activităților socio-culturale și sportive, care să creeze condiții optime de recreere a locuitorilor comunei.
- Definitivarea / reabilitarea clădirilor - sedii de instituții publice, învățământ și sănătate.
- Dezvoltarea serviciilor de asistență socială a persoanelor aflate în dificultate.
- Îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală.
- Organizarea de cursuri de calificare/recalificare a adulților.
- Valorificarea producției agricole vegetale și animale locale.
- Creșterea gradului de mecanizare în agricultură.
- Amenajarea de zone de agrement și sportive.
- Colectarea selectivă, preluarea și transportul deșeurilor menajere la depozitul zonal, în cadrul unui sistem integrat de management al deșeurilor.
- Crearea de legături corespunzătoare cu localitățile învecinate.
- Dezvoltarea turismului local, prin valorificarea potențialului existent al cadrului natural.
- Dezvoltarea unor ramuri economice care să ocupe forța de muncă disponibilă (industrie mică, artizanat și activități meșteșugărești, unități de procesare a laptelui și a cărnii, turism etc.).
- Funcțiuni de interes public și servicii care lipsesc (bănci, sedii partide, sindicate, organizații obștești, comerț).
- Asigurarea spațiilor special destinate investițiilor industriale.
- Dotările de gospodărie comunală strict necesare (cimitire, platformă de compostare a deșeurilor zootehnice, instalații apă-canal, etc.).

CAPITOLUL II

ANALIZA SWOT

COMUNA RĂCHITENI, JUDEȚUL IAȘI

1. ASPECTE TEORETICE

Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect.

Numele este descriptiv:

- **Strengths** (puncte tari),
- **Weaknesses** (puncte slabe),
- **Opportunities** (oportunități),
- **Threats** (riscuri).

Analiza SWOT permite concentrarea atenției asupra zonelor cheie și realizarea de prezumții (presupuneri) în zonele asupra cărora există cunoștințe mai puțin detaliate. În urma acestei analize se poate decide dacă zona își poate îndeplini planul, și în ce condiții.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor apărea din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunei.

Amenințările pot fi concrete sau potențiale. Analiza SWOT scoate în evidență elemente de potențial intern și extern, cum ar fi resursele, competențele, tendințele unor procese conexe;

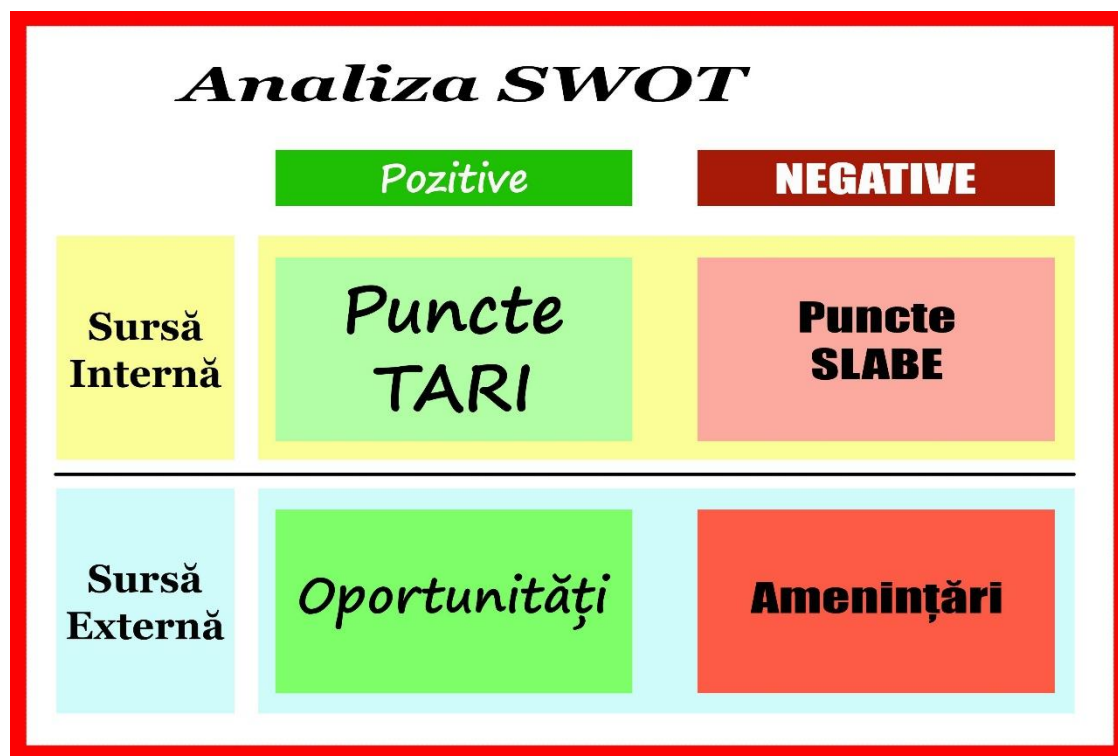
Analiza SWOT implică:

- a. identificarea elementelor interne și externe organizației sau ale temei strategice,*
- b. sortarea lor pe cele 4 puncte,*
- c. ordonarea și reținerea celor care pot avea impact decisiv asupra realizării acțiunilor.*

Punctele tari și slabe sunt elemente interne, de orice natură, în primul rând de resurse, care pot contribui decisiv la realizarea unor acțiuni decise și a efectelor lor. O acțiune se poate realiza numai sprijinindu-se pe anumite elemente care sunt punctele tari și se poate compromite din cauza unor puncte slabe.

Din multitudinea de elemente externe existente la un moment dat, care au fost identificate, cele care pot influența hotărâtor efectele unor acțiuni se rețin și formează așa numitele oportunități, șanse, ocazii și respectiv amenințări, riscuri, pericole.

2. REPERE ÎN ANALIZA SWOT COMUNA RĂCHITENI

Tabelul 2.1

Analiza SWOT

Elemente interne	Elemente externe
<u>Puncte tari (Strengths)</u> - Care sunt avantajele noastre? - Ce facem bine? - Ce caracteristici favorabile avem?	<u>Oportunități /ocazii (Opportunities)</u> - Care sunt schimbările externe pozitive si favorabile pentru noi? - Unde avem șanse favorabile?
<u>Puncte slabe (Weaknesses)</u> - Ce nu facem bine? - Ce fac alții mai bine? - Care sunt dezavantajele noastre?	<u>Amenințări /Pericole (Threats)</u> - Care sunt cerințele ce sunt greu realizabile? - Care sunt schimbările cu care nu putem concura si care ne dezavantajează?

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

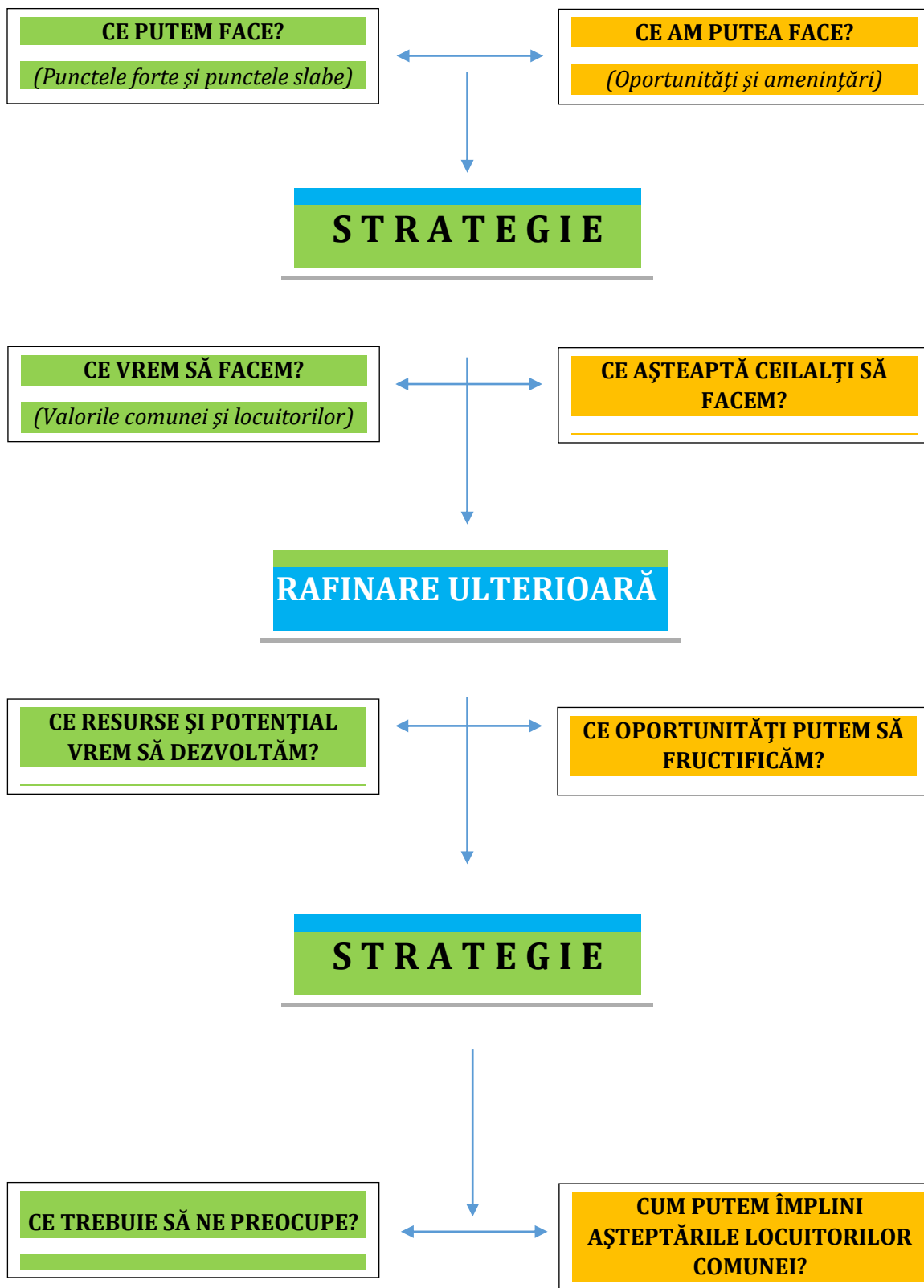

Fig. 2.1. Prezentare analiza strategică

3. ANALIZA SWOT PE DOMENII DE ACTIVITATE

SECTORUL PRIMAR

AGRICULTURA

PUNCTE FORTE

- Teritoriul comunei Răchiteni prezintă un profil economic cu activități dezvoltate în domeniul agriculturii.
- Activitatea economică secundară este reprezentată de agricultură.
- Teritoriul administrativ al comunei Răchiteni se întinde pe o suprafață însemnată și dispune de o ofertă naturală favorabilă pentru dezvoltarea agriculturii.
- Cu 1.215 de hectare de teren agricol din care 981 hectare teren arabil, cultivarea pământului a fost și a rămas o îndeletnicire a oamenilor locului.
- O suprafață însemnată este ocupată cu pășuni, adică 218 de hectare.
- Rețeaua hidrografică ocupă o suprafață de 103 hectare.
- Viile și pepinierele viticole însumează 14 hectare.
- Pădurile și vegetația forestieră din comună se întind pe 86 hectare.
- Potențialul agricol al comunei, determinat de prezența terenului arabil, a terenurilor ocupate de pășuni, fânețe, vii și pepiniere viticole care reprezintă premisele care favorizează activitățile bazate pe cultura plantelor și creșterea animalelor.
- Suprafața mare a terenului arabil adică 81% din terenul agricol și a pajiștilor care reprezintă 18% din terenul agricol.

PUNCTE SLABE

- Sporul natural înregistrează valori negative în toți anii analizați 2016-2020.
- Lipsa calificării și instruirii agriculturilor.
- Populația este afectată de procesul de îmbătrânire demografică.
- Scăderea populației rurale pe parcursul unei perioade de cinci ani 2017-2021.
- Rata mortalității din comună (11,40‰) este superioară ratei regionale (10,33‰).
- Produsele agricole au un preț mic.
- Nu există infrastructura suficientă de preluare și colectare a produselor agricole.
- Folosirea unor tehnologii agricole învechite, cu productivitate și eficiență economică scăzută.
- Insuficienta dezvoltare a drumurilor de exploatare agricolă.
- Nepracticarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare.
- Din punct de vedere a protecției mediului ar trebui acordată o atenție mai mare gestionării gunoierului de grajd.
- Deși comuna dispune de un potențial agricol însemnat, acesta nu este exploatat suficient.
- În perioada 2019-2021 efectivele de animale înregistrează o evoluție negativă.
- Lipsa echipamentelor adecvate și moderne în agricultură, majoritatea celor existente fiind uzate fizic și moral.

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
• La nivelul anului 2021, gradul de încărcare pentru un tractor este de aproximativ 21 ha/tractor fizic, mult mai mic decât media județeană care este de 59 ha/tractor fizic și decât media pe țară care este de 44 ha teren arabil/tractor. • Creșterea bovinelor, ovinelor și caprinelor în sistem tradițional, extensiv, permite obținerea unor produse ecologice. • Există potențial pentru susținerea dezvoltării sectorului agricol și zootehnic. • Funcționarea mai multor societăți având ca profil creșterea animalelor și cultivarea plantelor. • Un cabinet veterinar deservit de un medic veterinar.	• Nivelul mecanizării în agricultură nu este adecvat gradului de utilizare a terenului. • Utilajele agricole nu sunt suficiente și sunt depășite tehnologic. • Nu există un atelier de reparații pentru utilajele agricole, foarte necesar dacă luăm în considerare suprafața de teren arabil. • Nu există suprafețe irigate în comună. • Lipsa facilităților/ infrastructurii conform normelor europene pentru vânzarea animalelor vii. • Lipsa resurselor financiare în rândul micilor fermieri pentru realizarea studiilor pedologice și agrochimice. • Slaba valorificare a potențialului legumicol, viticol și pomicol existent la nivel comunal. • Îmbătrânirea culturilor viticole și pomicole. • Lipsa culturii asociative și antreprenoriale în rândul micilor fermieri. În comună nu există nici o asociație agricolă. • Lipsa fondurilor bănești pentru înnoirea parcului auto în rândul micilor fermieri. • Gradul scăzut de utilizare al compostului în agricultură din cauza lipsei de informare și încredere al populației în utilizarea acestui produs. • Degradarea stratului vegetal ierbos al pășunilor prin pășunat excesiv. • Agricultură se practică pe suprafețe mici de teren, acest lucru scăzând productivitatea culturilor.

OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Cadrul natural generos, cu dealuri înierbate și cu păduri, câmpuri largi de podiș și terasele mai joase prezintă condiții foarte bune și pentru creșterea animalelor. • Stimularea asocierii terenurilor agricole, stimularea pieței de arendă și informarea populației privind renta viageră. • Dezvoltarea programelor de înființare de asociații ale crescătorilor de animale. • Crearea de locuri de muncă stabile în agricultură prin dezvoltarea de microferme și ferme de creștere a bovinelor, caprinelor și ovinelor moderne și adaptate la standardele tehnologice europene. • Orientarea agriculturii către ferme ecologice cu activități de producție cu un lanț de prelucrare la nivel local cât mai lung. • Disponibilitatea pentru accesare a Fondului European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală. • Potențial pentru dezvoltarea sectorului agricol, cu accent pe dezvoltarea de produse “biologice” sau “organice”, conform cerințelor Uniunii Europene. • Acordarea subvențiilor pentru agricultori. • Dezvoltarea managementului terenului agricol. • Stimularea înființării de organizații de producători specializați: cereale, legume, fructe, lapte, carne.	• Existența unor suprafețe cu destinație agricolă necultivate – insuficiența resurselor financiare ale populației locale. • Dezvoltarea zonelor rezidențiale poate conduce la scăderea suprafeței agricole totale ca urmare a procesului de scoatere din circuit agricol a suprafețelor în vederea construcției de locuințe. • Cadrul legislativ instabil și lipsa cunoașterii acestuia în rândul populației. • Circulația redusă a informațiilor în domeniul agricol. • Lipsa/reducerea subvențiilor pentru agricultură. • Cadrul legislativ național care încurajează nemunca și dependența de ajutoare sociale. • Existența unor suprafețe afectate de alunecări de teren și eroziune. • Microrelieful de eroziune este reprezentat prin ravene. • Frecvența ridicată a perioadelor secetoase care afectează agricultura. • Degradarea solurilor care diminuează fertilitatea și rata de regenerare. • Degradarea pășunilor datorită pășunatului excesiv. • Exigențe în elaborarea documentației de accesare a fondurilor structurale sau guvernamentale. • Slaba informare a agriculturilor cu privire la normele europene, metodologiile de aplicare a tehnologiilor agricole moderne care ajută la sporirea producțiilor și a randamentului agricol. • Riscul depășirii capacității de suport a pășunilor în condițiile creșterii numărului de animale.

OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Fertilizarea suprafețelor existente, utilizarea îngrășămintelor naturale, utilizarea de soiuri productive pentru culturile agricole. • Creșterea de rase ameliorate de bovine și ovine, folosirea pe scară mai mare a furajelor concentrate, exploatarea rațională a pășunilor și fânețelor. • Utilizarea adecvată a planurilor de vaccinare, respectarea planurilor de administrare a antibioticelor elaborate de medicul veterinar. • Utilizarea planului de comercializare a cărnii care ajută fermierii la crearea unor proiecții pe termen mediu și scurt. • Utilizarea corespunzătoare a solurilor de către populație conform recomandărilor oficiale și specificului solurilor. • Crearea facilităților/ infrastructurii conform normelor europene pentru vânzarea animalelor vii. • Creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene destinate dezvoltării și diversificării economiei rurale, precum și creșterii calității vieții la sate (momentan informarea este insuficientă, procedurile sunt greoaie, resursele financiare sunt limitate). • Crearea unui brand local care să stea la baza dezvoltării și promovării turismului. Crearea facilităților de promovare și valorificare a produselor de artizanat și artă populară.	• Concurența produselor agricole din import care au prețuri mult mai scăzute datorită costurilor de producție care sunt mai mici. • Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fonduri Structurale. • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale. • Degradarea calității mediului prin poluarea solului, apei și aerului. • Variabilitatea intra și inter-anuală a parametrilor meteorologici din ultimii ani induce un risc mare a producției vegetale. • Risc de distrugere a culturilor agricole datorită inundațiilor și a secetei totodată. • Risc de pierdere a producțiilor datorită dăunătorilor în cazul producțiilor agricole vegetale datorită neaplicării tratamentelor fitosanitare corespunzătoare. • Risc de îmbolnăvire a efectivelor de animale datorită neaplicării schemei de vaccinare, și a tratamentelor antibiotice recomandate de medical veterinar. • Risc de degradare a terenurilor și degradarea calității mediului datorită aplicării dejecțiilor nefermentate suficient care provoacă creșterea concentrațiilor de azot și fosfor.

SECTORUL SECUNDAR	
INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența societății S.C. MARCEL S.R.L. în comună care are ca obiect de activitate prelucrarea și conservarea cărnii. - Societatea are un număr de 286 de angajați, majoritatea fiind angajați din comuna Răchiteni, de unde și numărul redus de șomeri din comună. - Există materii prime agricole și animale cu potențial de valorificare în industrie. - Existența pieței de desfacere pentru produsele fabricate atât pe plan local cât și în orașele apropiate care absorb surplusul de produse agricole. - Existența în comună a unor agenți economici cu activități în zootehnie, care își procesează singuri produsele obținute și le comercializează apoi ca și producători locali. - Locuri de muncă create ca urmare a desfășurării activității acestor agenți economici.	- Slaba diversificare a activităților de producție. - Insuficienta dezvoltare a activităților de producție existente. - Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor finanțate prin fonduri structurale și fonduri guvernamentale. - Resurse financiare insuficiente pentru modernizarea activităților de prelucrare a diferitelor tipuri de produse. - Lipsa forței de muncă calificată în domeniile dezvoltate pe teritoriul comunei. - Implementarea slabă a sistemului de asigurare a calității producției și produselor. - Resursele financiare provenind din străinătate nu sunt destinate investițiilor în activități de producție.
OPORTUNITĂȚI	RISURI
- Diversificarea activităților productive în concordanță cu materiile prime locale: valorificarea produselor agricole, valorificarea produselor forestiere. - Achiziționarea unor tehnologii mai performante și mai ecologice. - Extinderea infrastructurii edilitare care să permită atragerea investitorilor. - Dezvoltarea micii industrii meșteșugărești deoarece politicile naționale și europene încurajează dezvoltarea industriei rurale. - Disponibilitatea pentru accesare a Fondului European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală.	- Invadarea pieței cu produse din import mai ieftine și mai accesibile. - Dezvoltarea mai rapidă a unor industrii similare în localitățile învecinate. - Menținerea unei capacități scăzute de adaptare a sistemelor de producție la cerințele economiei de piață. - Interesul redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună, datorită infrastructurii deficitare. - Înăsprirea normelor și politicilor de desfășurare a activităților de producție.

SECTORUL TERȚIAR	
CONSTRUCȚII	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Construcțiile se realizează în totalitate din fondurile populației. • În comună își desfășoară activitatea 3 agenți economici în domeniul construcțiilor. • Creșterea resurselor financiare destinate construcțiilor datorită veniturilor din străinătate. • Sistematizarea teritorială a localităților comunei. • Locuri de muncă create ca urmare a desfășurării activității societăților de construcții care realizează investițiile din comună.	• Nu toate construcțiile existente corespund exigențelor de locuit. • Unele dintre construcțiile noi sunt realizate fără proiect tehnic, autorizație de construcție și avizele necesare. • Activitatea de construcții, un debușeu pentru munca „la negru”, de cele mai multe ori numărul de salariați aflați în evidențe fiind mai mic decât cel real. • Grad slab de dotare a echipării edilitare. • Nu există rețea de canalizare în comună. • Nu au acces la rețeaua de alimentare cu gaz toate gospodăriile din comună. • Nu au acces la rețeaua de alimentare cu apă toate gospodăriile din comună. • Insuficiența personalului calificat în construcții, pe fondul migrării acestuia în alte zone pentru o salarizare motivantă.
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Acces la materiale și tehnici moderne, mai eficiente. • Alocare de fonduri sociale și pentru tineri. • Posibilități de accesare a diferitelor fonduri structurale sau guvernamentale pentru îmbunătățirea infrastructurii tehnico – edilitare. • Modernizarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă; • Înființarea sistemului de canalizare; • Extinderea sistemului de gaze naturale;	• Riscul construirii haotice, fără a respecta sistematizarea și amenajarea teritorială. • Adaptare dificilă la restricțiile ecologice a structurilor tradiționale de gospodărie. • Riscul emigrării populației datorită gradului scăzut de echipare edilitară. • Birocrație crescută și imposibilitatea accesării diferitelor programe de modernizare a infrastructurii edilitare. • Durata mare de implementare a investițiilor propuse de autoritățile locale datorită birocrăției și lipsei fondurilor privind echiparea edilitară.

SECTORUL TERȚIAR	
SERVICIILE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Prima activitate economică din comună este reprezentată de comerț. • Existența unei strategii unitare județene a serviciilor sociale. • Interesul autorităților publice locale pentru rezolvarea problemelor de servicii sociale prin alocarea unui procent semnificativ din buget. • Locuri de muncă create ca urmare a desfășurării activității acestor servicii. • Locuitorii comunei își pot satisface o mare parte a necesităților privind bunurile pentru consum pe plan local.	• Lipsa unor servicii pentru populație (reparații încălțăminte, reparații electrocasnice, coafor, spălătorie auto, etc.). • Preferința antreprenoriatului local pentru activitățile de comercializare a bunurilor. • Insuficienta coordonare între cererea și oferta de servicii prestate. • Nu există atelier de reparații pentru utilajele agricole, foarte necesar dacă luăm în considerare suprafața de teren arabil. • Serviciile sunt foarte slab dezvoltate pe teritoriul comunei, nevoile locuitorilor fiind satisfăcute în mare parte în mediul urban din orașul Iași.
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Dezvoltarea serviciilor din domeniul protecției mediului (ecologice). • Organizarea și modernizarea spațiilor comerciale pentru respectarea standardelor actuale de siguranță și igienă. • Dezvoltarea serviciilor în domeniul agrementului și alimentației publice. • Dezvoltarea serviciilor de telecomunicații. • Dezvoltarea serviciilor pentru populație (reparații aparate casnice, reparații încălțăminte, coafor, spălătorie auto etc.).	• Pragul de rentabilitate în activitățile terțiare nu poate fi atins rapid. • Creșterea numărului de unități care comercializează bunuri stimulează un consum nefundamentat. • Susținere disproporționată în raport cu oportunitățile și cererea. • Înnăsprirea normelor și politicilor de desfășurare a activităților de comerț. • Creșterea taxelor și impozitelor. • Migrarea locuitorilor în alte localități în care serviciile sunt mai dezvoltate, pentru satisfacerea nevoilor.

ÎNVĂȚĂMÂNT

PUNCTE TARI

- Existența în comună a 2 școli (Școala gimnazială Răchiteni, com. Răchiteni, jud. Iași și Școala gimnazială Izvoarele, com. Răchiteni, jud. Iași) și a grădinițelor;
- Școlile sunt modernizate și asigură desfășurarea unui proces de învățământ optim. Școlile dețin teren de sport.
- Grădinițele au terenuri de joacă.
- Existența bibliotecii comunale, bibliotecilor școlare.
- Numărul de săli de clasă este corect dimensionat față de numărul de elevi.
- Resurse de dezvoltare personală și profesională prin deținerea bibliotecilor școlare și comunale.
- Per total, unui cadru didactic îi revin 9 elevi în anul 2020 în comuna Răchiteni ceea ce indică faptul că activitatea didactică este corect dimensionată.
- Numărul de săli de clasă este corect dimensionat față de numărul de elevi (7 elevi/1 sală de clasă).
- **Elevii sunt implicați în multe activități educative:**
 - Ziua limbilor europene;
 - Ziua mondială a Educației;
 - Ziua națională a României;
 - Serbare de Crăciun;
 - Ziua internațională a femeii;
 - Ziua mondială a Pământului;
 - Ziua mondială a sănătății;
 - Ziua mondială a sportului;
 - Ziua Eroilor;
 - 1 iunie – Ziua copilului;
 - Festivitatea de închidere a anului școlar.

PUNCTE SLABE

- Populația școlarizată este în scădere, generată de scăderea natalității.
- Mijloacele moderne de informare și educare sunt slab reprezentate.
- Școlile din comună nu dețin o bază sportivă.
- Numărul mic de organizații civice, în special ONG-uri, cu care colaborează școala.
- Lipsa conceptului de voluntariat și, implicit, a unei educații în acest sens.
- Slaba implicare în realizarea unor proiecte de finanțare la nivel instituțional.
- Slaba dotare a laboratoarelor și sălilor de curs din învățământul primar și gimnazial.
- Dotare medie a grădinițelor cu program normal din comună.
- Numărul elevilor ce părăsesc sistemul de educație, ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate.
- Slaba corelare a ofertei de formare profesională cu cererea de pe piața muncii, pe fondul lipsei informațiilor reale de pe piața forței de muncă.
- Infrastructură preșcolară slab dezvoltată la nivel comunal.

OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Realizarea de proiecte pentru finanțarea unităților școlare din fonduri europene, guvernamentale (finanțarea lucrărilor de canalizare, a rețelei de gaz, de realizare a unei săli de sport, etc). • Posibilitatea accesării Fondurilor structurale pentru modernizare, activități de formare/ dotare cu aparatură IT a unităților școlare. • Posibilitatea accesării fondurilor structurale/guvernamentale pentru înființarea unui centru after school. • Posibilitatea accesării fondurilor structurale/guvernamentale pentru modernizarea unităților de învățământ. • Construirea de bază sportivă cu sală și teren de sport; • Organizarea în cadrul școlilor de activități extracuriculare (atelier meșteșugărești, cercuri cultural - artistice, activități sportive). • Elaborarea Planului Regional de Dezvoltare Nord - Est 2021 - 2027 în care se pune un accent semnificativ pe dezvoltarea învățământului. • Existența politicilor de stimulare a profesorilor de a practica în mediul rural, precum Programul Renașterea satului Românesc ce asigură locuințe de serviciu pentru personalul didactic.	• Instabilitatea legislației din domeniul învățământului. • Viteza de adaptare redusă, ceea ce conduce la apariția "generațiilor de sacrificiu"; • Birocrație greoaie în accesarea și derularea fondurilor guvernamentale. • Necesitatea consilierii copiilor ai căror părinți sunt plecați pentru muncă în străinătate. • Neconcordanțe între nivelul informațional și materialul didactic, aparatura din dotare și cartea bibliografică. • Desfășurarea greoaie a accesării programelor de înființare și modernizare a infrastructurii educaționale. • Durata mare de timp a realizării investițiilor finanțate din fonduri structurale și guvernamentale. • Migrarea populației datorită procesului educațional care nu se ridică la standardele europene. • Politica de salarizare existentă în domeniul educațional, cu influențe negative asupra calității actului educațional. • Fonduri structurale limitate (fiind insuficiente la nivelul necesităților). • Neconcordanța la nivel educațional între programele aplicate pe cicluri de învățământ. • Lipsa unei programe școlare axată pe aptitudinile și talentul copiilor.

SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

PUNCTE TARI

- Prezența dispensarelor medicale umane în care regăsim câte un cabinet medical în care își desfășoară activitatea câte un medic de familie și un cabinet stomatologic deservit de un medic dentist.
- Existența unei farmacii de unde locuitorii comunei își pot procura medicamentele necesare.
- Existența unei strategii unitare județene a serviciilor sociale.
- Interesul autorităților publice locale pentru rezolvarea problemelor de servicii sociale prin alocarea unui procent semnificativ din buget.
- Locuri de muncă create ca urmare a desfășurării activității acestor servicii.
- Existența Serviciilor/ Compartimentelor Publice de Asistență Socială la nivelul comunei.
- Acordarea de ajutoare sociale la familiile cu probleme financiare.
- Acordarea de sprijin și consiliere persoanelor care au nevoie, pe diferite probleme sociale. Aplicarea programului național de evaluare a stării de sănătate a populației.
- Cadru legislativ care stimulează implicarea sectorului privat în furnizarea de servicii sociale.

PUNCTE SLABE

- Subfinanțarea serviciilor medicale - buget insuficient.
- Personal medical insuficient pe teritoriul comunei.
- Lipsesc dotări medicale moderne.
- Servicii de urgență slab dezvoltate și dotate.
- Lipsa de locuințe de serviciu în profil teritorial pentru medicii specialiști.
- Existența unei presiuni din partea segmentelor sociale asupra sistemelor medicale (mai ales în sezonul rece).

OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Construirea de noi puncte sanitare. • Existența politicilor de stimulare a medicilor de a practica în mediul rural; • Existența fondurilor europene pentru reabilitarea structurilor sanitare și medico - sociale și dotarea corespunzătoare. • Existența proiectelor de finanțare pentru reabilitarea/ modernizarea și dotarea structurilor sanitare și medico-sociale. • Existența programelor naționale profilactice ce oferă la nivel județean posibilitatea alocării resurselor financiare de la o secție la alta. • Existența programului REMMSy pentru segmentul de medicină de urgență. • Existența fondurilor europene și a proiectelor aflate în diverse faze, pentru dotarea structurilor SMURD din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est. • Promovarea unui stil de viață sănătos, a unei nutriții echilibrate, de combatere a consumului de tutun și alcool.	• Lipsa experienței în accesarea și derularea Fondurilor structurale destinate domeniului social. • Nu se pot acorda servicii medicale specializate datorită slabei dotări medicale din comună. • Reacție nefavorabilă la sistemul de norme sanitare impuse. • Costurile ridicate pot conduce la renunțarea la dotări. • Pragul de rentabilitate depinde de numărul de persoane active asistate. • Politici de specializare zonală a centrelor de asistență sanitară. • Politica de salarizare în domeniul sănătății slab motivantă pentru specialiști. • Efectele negative ale accentuării fenomenului de îmbătrânire și îmbolnăvire a populației. • Nerezolvarea problemelor de infrastructură și de dotare ale tuturor unităților medico-sanitare. • Lipsa susținerii rețelei de asistență comunitară a căror eficiență este recunoscută la nivel local.

TRANSPORTURILE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Din punct de vedere administrativ, comuna este situată în partea de sud a județului Iași, la o distanță de 17 km de orașul Roman și la 71 km de orașul Iași. - Satul Răchiteni se află în partea central – estică a comunei pe drumul județean DJ 201 C, la 4 km distanță de drumul național DN 28 Tg. Frumos – Săbăoani. - Accesul către celelalte sate componente se face pe drumurile comunale DC 739 spre Izvoarele și DC 85 spre Ursărești. - Satul Izvoarele se află în partea de sud a teritoriului comunei, în imediata vecinătate a satului Răchiteni. - Satul Ursărești se află în partea de nord vest a comunei la o distanță de aproximativ 1,5 km de satul Răchiteni. - Comuna este tranzitată de curse regulate de autobuze, asigurate de firme private de transport.	- Starea drumurilor comunale, pe porțiuni și a majorității drumurilor satești este nesatisfăcătoare datorită lipsei îmbrăcăminții asfaltice. - În perioadele ploioase, torenții de pe versanți traversează drumurile comunale și satești, degradându-le și colmatând rigolele laterale de scurgere (acolo unde acestea există). - Numeroase poduri și podețe necesită lucrări de reabilitare, modernizare și mărire a capacității portante. - Insuficiența surselor de finanțare pentru lucrările de reparații și modernizare a drumurilor. - Comuna nu beneficiază de acces direct la transport feroviar.
OPORTUNITĂȚI	RISURI
- Modernizarea infrastructurii rutiere prin accesarea fondurilor structurale sau guvernamentale. - Creșterea gradului de confort în transporturile publice de călători. - Construirea de noi poduri și podețe, realizarea de alei pietonale. - Modernizarea infrastructurii rutiere prin fonduri structurale și guvernamentale alocate prin diferite programe.	- Desfășurarea greoaie a accesării programelor de înființare și modernizare a infrastructurii rutiere. - Durata mare de timp a realizării investițiilor finanțate de la bugetul de stat. - Migrarea populației datorită infrastructurii care face dificilă deplasarea între localități. - Schimbarea legislației din domeniu.

CULTURĂ, TRADIȚIE, MEȘTEȘUGURI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- Existența căminului cultural din comună unde au loc diferite manifestări culturale artistice. Evenimente locale: - Hramul Bisericii romano-catolice "Sfântul Anton de Padova" din localitatea Răchiteni – 13 iunie; - Hramul Bisericii romano-catolice "Sfânta schimbare la față" din Izvoarele, com. Răchiteni – 6 august; - Hramul Bisericii ortodexe "Sfânta Fecioara Maria" din Ursărești, com. Răchiteni – 8 septembrie. Evenimente naționale și internaționale: - Ziua Culturii – 15 Ianuarie; - Ziua Unirii – 24 Ianuarie; - Ziua Internațională a Femeii – 8 Martie; - Ziua Eroilor; - Înălțarea; - Ziua Internațională a Copilului – 1 Iunie; - Ziua Profesorilor – 5 Octombrie; - Ziua Națională a României – 1 Decembrie; - Pomul de Iarnă – ajunul Crăciunului; - Anul Nou – 31 Decembrie.	- Valoarea meșteșugurilor populare nu este suficient recunoscută și prețuită. - Migrarea tinerilor spre zonele urbane/muncă în alte țări, periclitează continuitatea practicării meșteșugurilor și transmiterea de la o generație la alta. - Promovare insuficientă a talentelor artistice locale.

OPORTUNITĂȚI	RISURI
• Dotarea căminului cultural cu aparatură pentru video-proiectări, costume populare, instrumente muzicale, mobilier pentru sala de adunări, etc.. • Achiziționarea de dotări necesare organizării de evenimente în aer liber: scenă acoperită, sistem sonorizare, sisteme de lumini, pavilioane, bănci, etc. • Reabilitarea, modernizarea și dotarea bibliotecii comunale: înnoirea fondului de carte, introducerea metodelor moderne de evidență - calculatoare, amenajarea sălii de lectură, etc.. • Revitalizarea meșteșugurilor și a tradițiilor prin crearea în școli a unor ateliere meșteșugărești. • Crearea infrastructurii specifice serviciilor și programelor pentru tineret, destinate practicării meșteșugurilor. • Stimularea accesului tinerilor la activități economice și sociale în zona natală, prin informarea în legătură cu posibilitățile de finanțare a programelor culturale și a programelor de finanțare. • Înființarea Clubului Pensionarilor, în care să se desfășoare activități precum: șezători, meșteșuguri diverse tradiționale (țesut, cusut, cioplit etc.).	• Activitățile meșteșugărești nu depășesc pragul de rentabilitate. • Standardele europene aplicate și interpretate greșit afectează tradițiile locale. • Mediul concurențial afectează viabilitatea activităților meșteșugărești. • Pierderea autenticității datorită influențelor exterioare (mass - media, emigrare, Internet). • Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale și guvernamentale. • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor finanțate prin fonduri structurale și guvernamentale.

TURISMUL	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Cadru natural de excepție în lunca Siretului și de-a lungul iazurilor. • Existența unui număr însemnat de monumente istorice și rezervații naturale: • Situl 2000 “Râul Siret între Pașcani și Roman”; • Situl Natura 2000 “Lunca Siretului Mijlociu”; • Comuna are o infrastructură bună, asigurând o accesibilitate medie. • Existența condițiilor dezvoltării turismului rural, cultural-istoric și de agrement. • Potențial de dezvoltare a agroturismului. • Existența resurselor suplimentare pentru turism: cadrul natural, tradițiile, peisajul, aerul curat, liniștea. • Ospitalitatea locuitorilor. • Posibilitatea practicării diferitelor tipuri de turism netradițional, de la cel religios la cel cultural-științific.	• Nu există inițiative în domeniul turismului în comună. • Potențialul turistic nu este valorificat suficient. • Slaba dezvoltare a infrastructurii turistice: structuri de cazare, alimentație, agrement, trasee pentru drumeții, marcaje etc.. • Lipsa unor structuri de calificare profesională pentru turism. • În comuna Răchiteni spațiile verzi și zonele de agrement nu sunt puse în valoare suficient. • Inexistența unor forme de promovare a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia.
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
• Posibilitatea valorificării surplusului de produse alimentare din gospodăriile populației în agroturism - sursă suplimentară de venituri. • Modernizarea locuințelor în vederea valorificării surplusului de camere de locuit prin agroturism.	• Atragerea turiștilor către alte comune din județul Iași, mai bine promovate din punct de vedere turistic. • Pierderea autenticității comunei, prin reducerea interesului pentru dezvoltarea meșteșugurilor tradiționale, a obiceiurilor. • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor finanțate prin fonduri structurale și guvernamentale.

4. CONCLUZII ANALIZA SWOT

Viața economică a comunei Răchiteni, trebuie revigorată și dezvoltată în toate domeniile sale: agricultură, zootehnie, industrie, comerț și turism.

Dintre aceste domenii, o atenție deosebită ar trebui îndreptată spre serviciile sociale și serviciile turistice care sunt foarte slab reprezentate în comună.

Revitalizarea vieții economice a comunei trebuie să fie prioritatea numărul unu, deoarece produce cele mai mari efecte benefice, iar consiliul local trebuie să facă demersuri în acest sens.

Localizarea în comuna Răchiteni a unor investiții noi constituie un obiectiv principal al autorităților locale și o nevoie evidentă, identificată la nivelul percepției publice.

Ar trebui pus un accent deosebit pe educația antreprenorială, încă de la nivelul școlii și formării inițiale care este un factor important pentru realizarea performanței domeniului economic.

De asemenea un factor important îl constituie și forța de muncă profesionalizată și infrastructura modernă care sunt elemente care pot genera o valoare adăugată și o creștere economică reală.

Infrastructura necesită îmbunătățiri, de aceea investițiile trebuie făcute după anumite criterii economice astfel încât să producă beneficii:

- ✓ Siguranța și securitatea locuitorilor comunei împotriva calamităților;

- ✓ Raportul valoarea investiției/efecte economico - financiare produse;

- ✓ Raportul valoarea investiției/numărul beneficiarilor.

- ✓ Reducerea disparităților de dezvoltare între diferitele zone ale comunei, în special în zonele limitrofe comunei.

Conex factorului **economic**, un alt punct important pentru creșterea atractivității comunei îl constituie **facilitățile culturale și de turism și agrement** pe care ar putea să le ofere comuna Răchiteni, astfel încât, confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit.

Complementar acestui lucru va crește și atractivitatea turistică a comunei, iar calitatea vieții va fi îmbunătățită prin aportul financiar adus de dezvoltarea infrastructurii turistice.

CAPITOLUL III

PLANIFICARE STRATEGICĂ

COMUNA RĂCHITENI, JUDEȚUL IAȘI

1. TIPURI DE STRATEGII

Principalele tipuri de strategii promovate de instituțiile publice sunt:

✓ **Strategii de dezvoltare** sunt acele documente realizate la nivel local, județean, regional sau național prin care sunt stabilite anumite priorități, prevăzute acțiuni pentru îndeplinirea lor și alocate resurse.

✓ **Strategii de transformare** sunt acele documente care apar ca o necesitate firească care decurge din noile condiții existente într-un domeniu distinct de activitate. Strategia de transformare va sta la baza elaborării tuturor celorlalte strategii, concepții, planuri de acțiune și de implementare dintr-un domeniu de activitate.

Astfel de strategii apar cu precădere în domeniul militar. De exemplu, Strategia de transformare a Armatei din România.

✓ **Strategii de protecție** sunt acele documente care apar din dorința de a fi protejat cu privire la anumite evoluții neprevăzute ale domeniului de activitate. Putem vorbi de Strategia de protecție a drepturilor de autor, Strategia Națională de Protecție Civilă, etc.

✓ **Strategii politice.** Termenul de „strateg politic” a fost inventat în Statele Unite ca parte a unui proces prin care tehnici de analiză și cercetare sociologică și de manipulare mediatică utilizate în marketingul comercial au fost transferate în zona campaniilor electorale.

Orice partid politic are o strategie, în care în mod obligatoriu apare scopul său: cucerirea puterii.

Conceptul de dezvoltare durabilă (sustenabilă) s-a cristalizat în timp, pe parcursul mai multor decenii, în cadrul unor dezbateri științifice aprofundate pe plan internațional și a căpătat valențe politice precise în contextul globalizării.

În istoria recentă, prima semnalare a faptului că evoluțiile economice și sociale ale statelor lumii și ale omenirii în ansamblu nu mai pot fi separate de consecințele activității umane asupra cadrului natural s-a făcut în raportul din 1972 al Clubului de la Roma intitulat *Limitele creșterii (Raportul Meadows)*.

Documentul sintetizează datele privind evoluția a cinci parametri (creșterea populației, impactul industrializării, efectele poluării, producția de alimente și tendințele de epuizare a resurselor naturale), sugerând concluzia că modelul de dezvoltare practicat în acea perioadă nu poate fi susținut pe termen lung.

Problematica raporturilor dintre om și mediul natural a intrat în preocupările comunității internaționale începând cu prima Conferință a ONU asupra Mediului (Stockholm, 1972) și s-a concretizat în lucrările Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare, instituite în 1985.

Raportul acestei Comisii, prezentat în 1987 de G. H. Brundtland și intitulat "Viitorul nostru comun" a oferit prima definiție acceptată a dezvoltării durabile ca fiind **„o dezvoltare care satisface nevoile generației actuale fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi”**.

Conceptul de dezvoltare durabilă reprezintă rezultatul unei abordări integrate a factorilor politici și decizionali, în care protecția mediului și creșterea economică pe termen lung sunt considerate complementare și reciproc dependente.

De la acest punct, problemele complexe ale dezvoltării durabile au căpătat o dimensiune politică globală, fiind abordate la cel mai înalt nivel la Conferința Mondială pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă de la Rio de Janeiro (1992), la Sesiunea Specială a Adunării Generale ONU și adoptarea Obiectivelor Mileniului (2000) și la Conferința Mondială pentru Dezvoltare Durabilă de la Johannesburg (2002).

S-au conturat, astfel, programe concrete de acțiune la nivel global și local (Agenda 21 Locală) conform dictonului **„să gândim global și să acționăm local”**.

În cadrul acestui proces au fost adoptate o seamă de convenții internaționale care stabilesc obligații precise din partea statelor și termene stricte de implementare.

Acestea urmăresc schimbările climatice, conservarea biodiversității, protejarea fondului forestier și zonelor umede, limitarea folosirii anumitor produse chimice, accesul la informații privind starea mediului și altele, care conturează un spațiu juridic internațional pentru aplicarea în practică a preceptelor dezvoltării durabile.

Se recunoaște, astfel, că Terra are o capacitate limitată de a satisface cererea crescândă de resurse naturale din partea sistemului socio-economic și de a absorbi efectele distructive ale folosirii lor.

Schimbările climatice, fenomenele de eroziune și deșertificare, poluarea solului, apei și aerului, reducerea suprafeței sistemelor forestiere tropicale și a zonelor umede, dispariția sau periclitarea existenței unui număr mare de specii de plante și animale terestre sau acvatice, epuizarea accelerată a resurselor naturale neregenerabile au început să aibă efecte negative, măsurabile, asupra dezvoltării socio-economice și calității vieții oamenilor în zone vaste ale planetei.

Conceptul de dezvoltare durabilă are ca premisă constatarea că civilizația umană este un subsistem al ecosferei, dependent de fluxurile de materie și energie din cadrul acesteia, de stabilitatea și capacitatea ei de autoreglare.

Politicile publice care se elaborează pe această bază, precum prezenta Strategie Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, urmăresc restabilirea și menținerea unui echilibru rațional, pe termen lung, între dezvoltarea economică și integritatea mediului natural în forme înțelese și acceptate de societate.

Pentru România, ca stat membru al Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă nu este una dintre opțiunile posibile, ci singura perspectivă rațională a devenirii naționale, având ca rezultat statornicirea unei noi paradigme de dezvoltare prin confluința factorilor economici, sociali și de mediu.

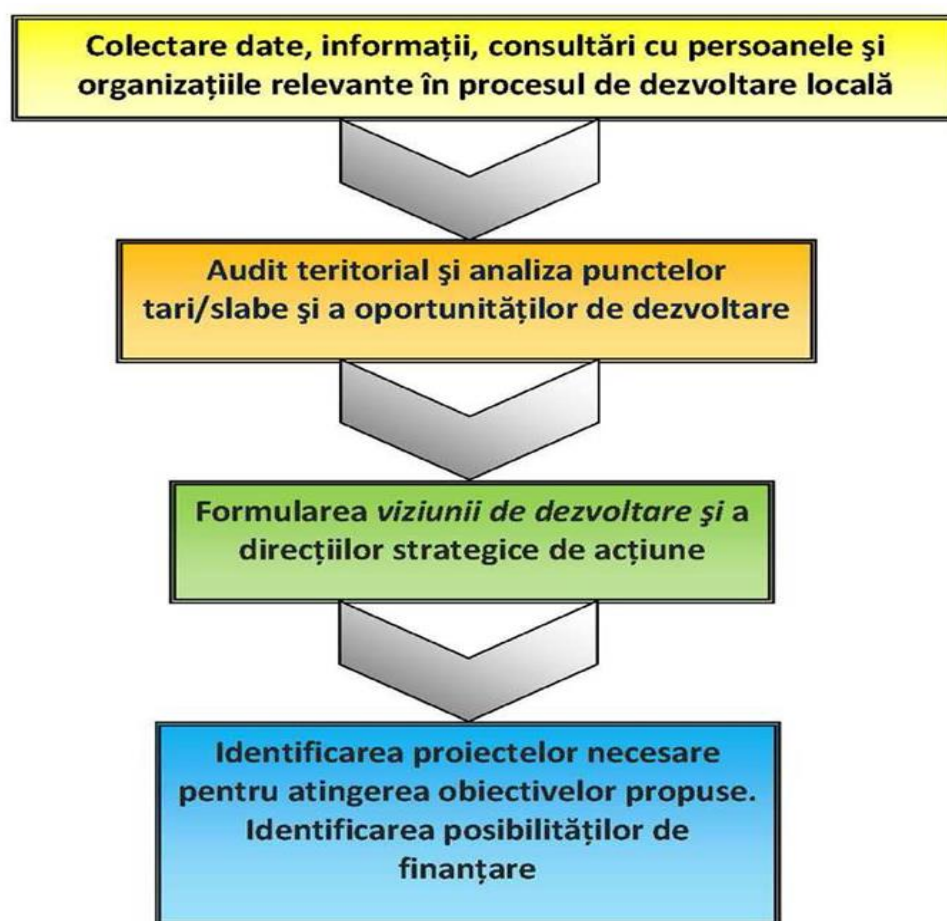

Fig 1.1 Reprezentare grafică a întocmirii SDL

2. CONCEPTE

Planificarea este o activitate orientată spre viitor prin care sunt stabilite o serie de obiective și a ceea ce trebuie făcut pentru a atinge aceste obiective.

În urma planificării se pot lua decizii cu privire la *ce trebuie făcut, când trebuie făcut, cum trebuie făcut și cine trebuie să o facă*.

Planificarea este un proces care nu se încheie odată cu crearea unui plan, ci continuă cu implementarea acestuia, ținându-se cont de faptul că, în etapa de

implementare și control, planul poate necesita îmbunătățiri sau modificări menite să îl facă mai eficient. Planificarea și controlul se află în permanentă legătură.

Fără control, planificarea nu ar putea fi implementată cu succes, în timp ce fără planificare, activitățile de control ar fi lipsite de direcție.

Controlul furnizează informații în legătură cu eficiența planurilor de acțiune și asigură date de intrare în noul proces de planificare.

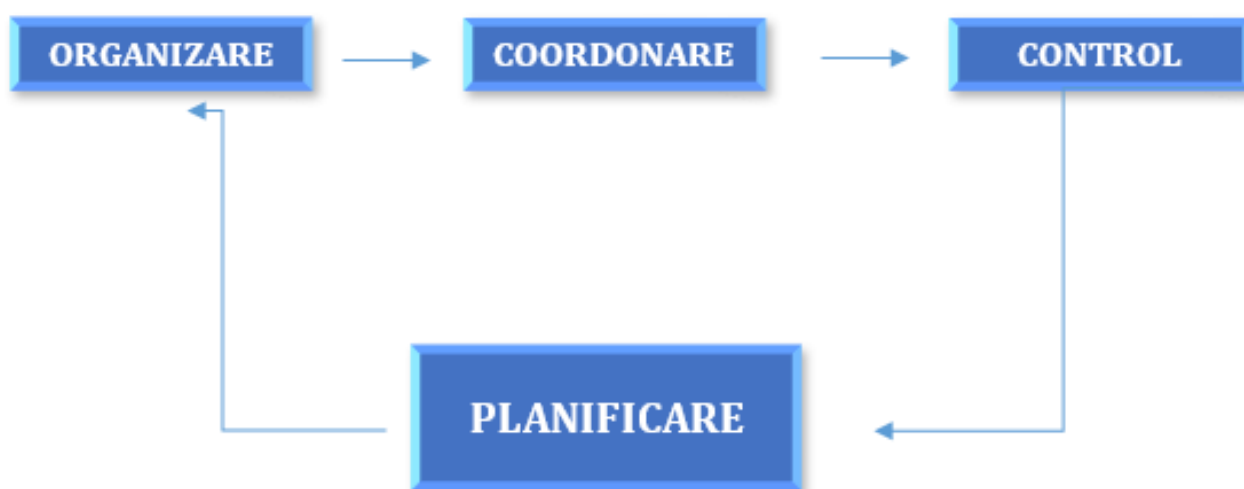

Fig 2.1 Relația planificării cu alte procese decizionale

Dacă o comunitate nu are o strategie bine definită, va fi obligată să facă față evenimentelor zilnice pe măsură ce acestea apar. Orice modificare va reprezenta o provocare majoră.

Pe de altă parte, în condițiile existenței unei strategii, liderii comunității și comunitatea în ansamblul ei au posibilitatea de a se concentra asupra obiectivelor urmărite și asupra acțiunilor care trebuie făcute pentru atingerea acestor obiective.

Astfel, prin urmărirea unor obiective planificate inițial, resursele din cadrul unei comunități pot fi coordonate și orientate în mod eficient.

Pe parcurs pot apărea modificări, ajută să însoțească

acestea nu modifică substanțial obiectivele și acțiunile prevăzute anterior.

Planificarea trebuie văzută ca fiind un proces ciclic, repetitiv.

Orice proces de planificare constă în stabilirea obiectivelor, planificarea propriu zisă pentru atingerea acestora, un proces de autocontrol și un sistem periodic de revizuire, urmat de o evaluare a rezultatelor și de decizia de a reîncepe exercițiul de programare.

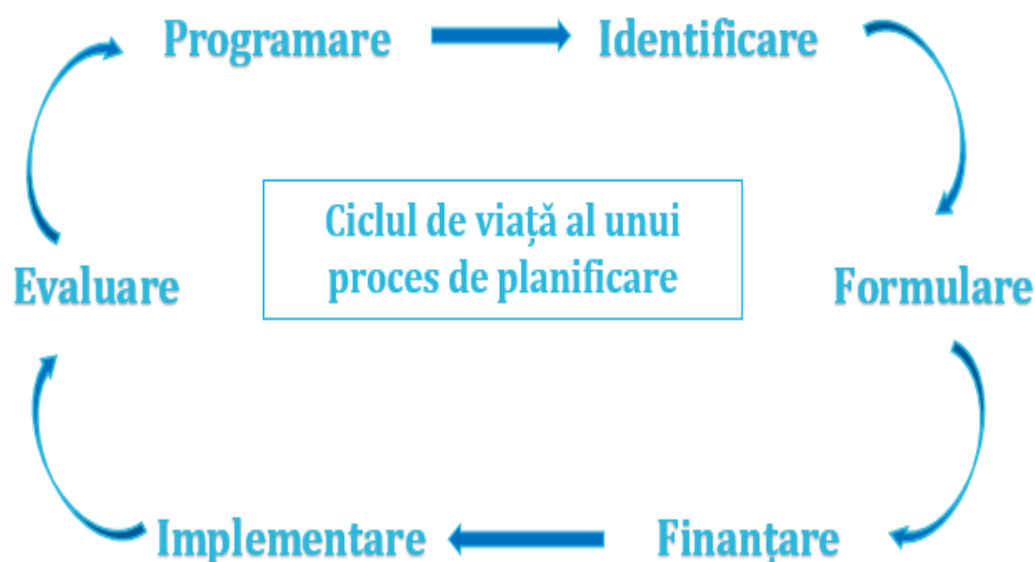

Fig 2.2. Ciclul de viață al unui proces de planificare

3. DIMENSIUNILE PLANIFICĂRII

Orizontul temporal pentru care este conceput un plan strategic este foarte important, comunitățile putând opta pentru planuri concepute pentru cel mult un an (planuri pe termen scurt) până la planuri concepute pentru cel puțin cinci ani (planuri pe termen lung).

Dimensiunile planificării

- Pe termen scurt
- Pe termen lung
- Pe termen mediu
- De sus în jos
- De jos în sus

✓ **Planificarea pe termen lung** -

Planurile pe termen lung sunt cele care acoperă aspect complex din viața unei comunități și care implică alocarea unor resurse importante.

✓ **Planificarea pe termen mediu** -

Planurile pe termen mediu sunt concepute de obicei pe unul până la trei ani. În timp ce planurile pe termen lung servesc drept îndrumare generală derivate din procesul planificării strategice, planurile pe termen mediu sunt de obicei mai detaliate. Datorită faptului că planurile pe termen lung trebuie să ia în calcul un mare număr de variabile, accentul cade în cadrul multor comunități pe planurile pe termen mediu.

✓ **Planificarea pe termen scurt** -

Planurile pe termen scurt, la fel ca și cele pe termen mediu, derivă din cele pe termen lung.

Au un orizont temporal de cel mult un an și au un impact mai mare asupra activității zilnice a comunității decât planurile pe termen mediu sau lung.

În funcție de autorul demersului de planificare avem de-a face cu planificare de sus în jos și planificare de jos în sus, după cum urmează:

✓ **Planificarea de sus în jos (top down)** - intervine atunci când ideea de a planifica și acțiunile cuprinse în planul strategic provin de la nivele ierarhice superioare și se realizează pentru planificarea la toate nivelele comunității. Acest tip de planificare are anumite carențe deoarece chiar acțiunile care par a fi cele mai reușite pot eșua, datorită faptului că nivelul ierarhic de vârf care programează nu reușește singur să țină cont de toate aspectele importante pentru comunitate.

Planificarea de sus în jos asigură unitate și comunică viziunea unui anumit nivel ierarhic, dar nu asigură întotdeauna implicarea celor care trebuie să implementeze ulterior acțiunile cuprinse în planul de acțiuni.

Pentru a evita aceste probleme, experții recomandă implementarea unui proces de planificare de jos în sus (bottom-up).

În această viziune, nivelul ierarhic superior exprimă ideile de care este interesat (este cel care dă viziunea), iar planificarea propriu-zisă este realizată de responsabilii de sector sau liderii unui grup de lucru tematic.

Un avantaj al planificării de jos în sus îl constituie creșterea sentimentului de apartenență și implicare al celor responsabili cu planificarea.

Dezavantajul constă în faptul că, dus la extreme, acest procedeu determină o lipsă a coerenței și pierderea viziunii unitare la nivelul comunității.

Procesul planificării strategice solicită o atitudine pro-activă, dinamică și capacitate de adaptare la schimbări.

Despre acest proces putem spune că:

- este strategic pentru că presupune alegerea celei mai optime căi de a răspunde evoluțiilor unui mediu dinamic;
- este sistematic deoarece presupune urmarea unui proces care este în același timp centrat și productiv;
- implică alegerea unor priorități – decizii asupra scopului și mijloacelor atât pe termen scurt, cât și pe termen lung;
- presupune construirea unei înțelegeri comune și atragerea persoanelor interesate în atingerea misiunii.

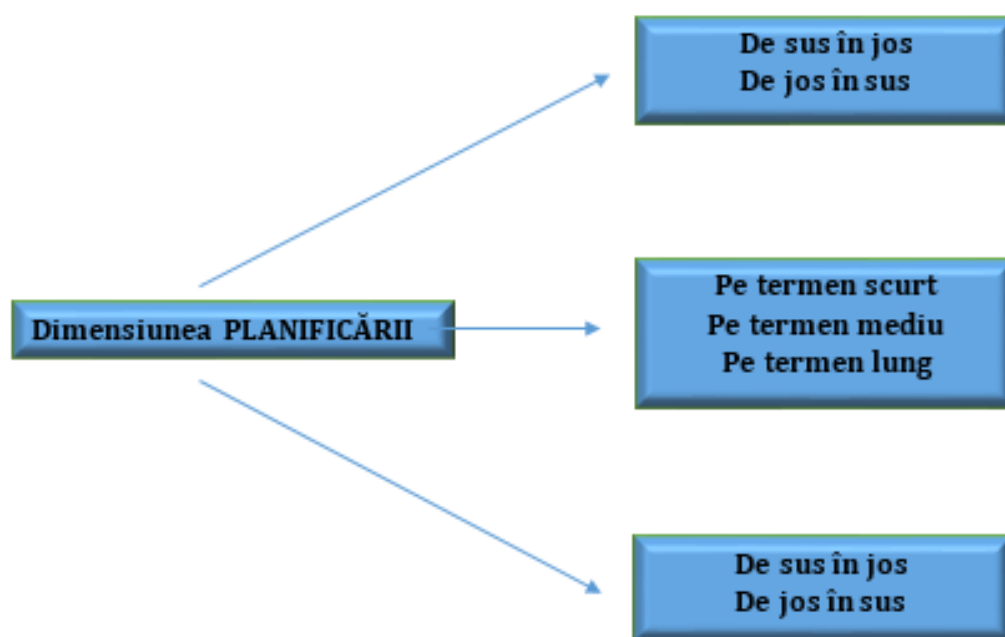

Fig. 3.1. Dimensiunea planificării – reprezentare grafică

4. UTILIZAREA PLANIFICĂRII STRATEGICIE

În plan intern, planificarea strategică este un **proces de reflecție și introspecție** care ne permite să:

- anticipăm schimbările în mediul înconjurător;
- identificăm amenințările și oportunitățile existente în jurul comunității;
- dezvoltăm strategii care să folosească oportunitățile și să evite amenințările;
- identificăm resursele pe care le putem utiliza, acțiunile ce vor fi întreprinse și să determinăm impactul lor în comunitate;
- alocăm resurse proporțional cu importanța prevăzută în planul de acțiune.

Tot pe plan intern planificarea strategică poate fi gândită ca **instrument de coordonare**, dar și ca un **mijloc de comunicare și motivare**.

Planificarea internă este un **instrument de coordonare** care ne poate ajuta să:

- definim orientările și obiectivele strategice ale comunității;
- determinăm prioritățile și cele mai potrivite acțiuni pe care le vom face pe termen scurt și mediu.

În ceea ce privește utilizarea procesului de planificare strategică ca un mijloc de **comunicare și motivare internă** aceasta ne permite să:

- informăm membrii comunității despre problemele cu care aceasta se confruntă, dincolo de problemele personale ale fiecăruia;
- stabilim împreună cu membrii comunității calea optimă de utilizare a resurselor umane, materiale și de altă natură.

În plan extern, planificarea strategică este atât un **proces de interogare sistematică** a mediului extern, cât și un **instrument de dialog**.

Este un **proces de interogare** pentru că ne ajută să:

- înțelegem tendințele ce au impact asupra comunității;
- identificăm factorii care conduc aceste tendințe;
- evaluăm modul în care aceste tendințe influențează dinamica oportunităților și amenințărilor pentru comunitatea noastră.

Planificarea este un instrument de dialog dintre diferiți factori de interes și comunitate pentru că ne ajută la:

- informarea asupra alegerilor strategice, proiecte și priorități;
- ajungerea la un consens în problema perspectivelor de dezvoltare ale comunității și prioritățile acesteia;
- demonstrarea că orice membru al comunității poate avea un rol efectiv în dezvoltarea acesteia;
- stabilirea unor relații de parteneriat în urma unor analize a competențelor și necesităților.

Planificarea *Strategiei de dezvoltare locală a comunei Răchiteni, județul Iași* este în corelare cu **Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României și cu Planul de dezvoltare regională Nord – Est**.

5. STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018, a fost elaborată sub directa coordonare a Departamentului pentru dezvoltare durabilă, cu aportul Comitetului de redactare, Secretariatului general al guvernului, ministerelor și altor instituții publice centrale, autorităților locale, agențiilor de dezvoltare regională, forurilor academice și universitare, institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, asociațiilor patronale și sindicatelor, sectorului privat, organizațiilor neguvernamentale și altor formațiuni ale societății civile și a cetățenilor interesați.

Strategia recomandă mecanisme specifice la nivelul autorităților centrale, locale dar și la nivelul societății civile, sub egida Academiei Române, pentru monitorizarea implementării obiectivelor stabilite.

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adevărată la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015.

Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru

susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD.

Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu.

Strategia este orientată către cetățean și se centrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat România, alături de alte 192 de state, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă și Agenda de Acțiune de la Addis-Abeba.

Planul de acțiune global, pe care România alege să-l susțină în următorii ani, se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, injustiției sociale și protejării planetei până în anul 2030.

Cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se structurează au fost definiți în Raportul Comisiei Brundtland(1987):

1. ECHITATEA SOCIALĂ – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

2. CREȘTEREA ECONOMICĂ – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

3. MEDIUL – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Perspectiva României asupra dezvoltării durabile

Pornind de la ideea că beneficiile dezvoltării economice trebuie să fie mai mari decât costurile, inclusiv cele legate de conservarea și îmbunătățirea mediului, prima strategie de Dezvoltare Durabilă a României din 1999 a avut ca obiectiv îmbunătățirea progresivă și menținerea bunăstării populației în corelare cu cerințele folosirii raționale a resurselor naturale și ale conservării ecosistemelor.

Aderarea la Uniunea Europeană în 2007 a ajustat prioritățile naționale, prin Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă.

Orizonturi 2013-2020-2030 (SNDD), aprobată de Guvernul României la 12 noiembrie 2008, vizând reducerea decalajului socio-economic față de cel al statelor membre ale Uniunii Europene.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România și, prin urmare Agenda 2030, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare.

Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definite prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică.

Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

Pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României.

Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei într-una durabilă și competitive necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor.

O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenoriatului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

Sub aspect social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți.

E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă.

În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii.

OBIECTIVE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Orizont 2020

- Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile.

- Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune social prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori.

- Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială”.

Ținte 2030

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii.

- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă.

- Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Orizont 2020

- Dezvoltarea unor programe pentru promovarea consumului de alimente sănătoase.
- Continuarea Programului Național de Reabilitare a Infrastructurii Principale de Irigații.
- Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusive prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar.
- Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional / atestate ca rețete consacrate.
- Susținerea și atragerea tinerilor fermieri.
- Creșterea numărului de fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică și creșterea suprafeței agricole certificate ecologic.
- Creșterea numărului de grupuri aplicante/operatori economici înregistrați pe scheme de calitate naționale și europene
- Promovarea bunelor practici Agricole pentru prevenirea și combaterea poluării solului.

Ținte 2030

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014.
- Finalizarea cadastrului agricol.
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018.
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite.
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone.
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției Agricole.
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană.
- Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Orizont 2020

- Promovarea educației în sănătate, a prevenției și a unui mod de viață sănătos.

- Inițierea unui program național pentru susținerea serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice sau cu dizabilități.

- Modernizarea și reabilitarea infrastructurii sănătății publice la media standardelor UE, cu accent și pe zona rurală, inclusive susținerea cercetării în medicină.

- Implementarea unui sistem transparent și fiabil de pătrundere și gestionare a medicamentelor, dispozitivelor, aparaturii și tehnicii medicale pe piața din România, pentru creșterea accesului populației la tehnologii de diagnostic și tratament cât mai noi și performante.

- Ameliorarea capacității de diagnostic și tratament prin implementarea serviciilor de E-sănătate; dezvoltarea operațiunilor de screening și diagnosticare precoce pentru boli netransmisibile cu impact asupra sănătății publice (diferite forme de cancer, diabet, afecțiuni cardiovasculare și respiratorii), screening pre-concepțional, prenatal și neonatal; screening pentru boli infecțioase, inclusiv cele cu transmisie sexuală (hepatită, HIV/SIDA, tuberculoză).

- Dezvoltarea legislației în domeniul sănătății psihice (mentale).

- Reglementarea prin lege a controlului asupra producerii, importului și comercializării suplimentelor alimentare.

Ținte 2030

- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri.

- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor.

- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate.

- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE.

- Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați.

- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor.

- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile.

- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale.

- Reducerea mortalității cauzate de boli cornice.

- Reducerea consumului de substanțe nocive.

4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Orizont 2020

- Creșterea accesului la o educație incluzivă și de calitate, inclusiv prin îmbunătățirea confortului elevului și a curriculumului bazat pe competențe, implementarea pachetului social garantat, crearea cadrului normative pentru serviciile de educație timpurie.

- Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local.

- Extinderea societăților antreprenoriale studentești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial.

- Modernizarea infrastructurii în domeniul educației și formării profesionale conform standardelor UE pentru întregul ciclu educațional, de la educația timpurie antepreșcolară la studiile post-doctorale și învățarea pe tot parcursul vieții pentru dobândirea de cunoștințe și deprinderi relevante pe piața muncii și asigurarea egalității de șanse indiferent de statut social, sex, religie, etnie sau capacități psihomotorii, îmbunătățirea coeficienților din formula de finanțare astfel încât să sprijine mai mult școlile dezavantajate.

- Stabilirea cadrului normativ pentru desfășurarea programelor de formare continuă și stimularea participării la asemenea programe; înființarea centrelor comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; cointeressarea companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe.

- Susținerea procesului de învățământ prin programe educaționale extrașcolare și extra-curriculare care să asigure educația pentru sănătate, educația civică, cultural-artistică, științifică, ecologică și educația prin sport.

Ținte 2030

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional.

- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale.

- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă.

- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli.

- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional.

- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri.

- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE.

- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeressării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe.

- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.

- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Orizont 2020

- Organizarea de campanii de informare și sensibilizare privind partajarea echitabilă a responsabilităților în cadrul gospodăriei și familiei, îmbunătățirea serviciilor sociale relevante și concilierea obligațiilor profesionale cu viața personală și de familie având ca obiect creșterea implicării bărbaților în viața de familie și frecventarea cursurilor pentru tineri părinți.

- Reglementarea funcției de expert în egalitate de șanse între femei și bărbați și a posibilității desemnării persoanelor cu aceste atribuții în toate instituțiile și autoritățile publice, precum și în companiile private cu peste 50 de angajați.

- Crearea unui sistem integrat de monitorizare și raportare privind cazurile de violență domestică.

- Includerea perspectivei de gen în programa școlară și în manuale; organizarea unor campanii de informare și sensibilizare pentru combaterea stereotipurilor de gen în rândul tinerilor.

- Monitorizarea implementării dispozițiilor legale privind sănătatea sexuală și reproductivă și organizarea de campanii de informare pentru prevenirea și combaterea abuzurilor sexuale și respectarea drepturilor la nediscriminare și identitate.

Ținte 2030

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe.

- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatarea sexuale și a altor tipuri de exploatare.

- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

6. Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Orizont 2020

- Promovarea și valorificarea durabilă a resurselor considerabile ale României de ape minerale (plate sau natural carbogazoase) pentru consum, precum și în scopuri terapeutice; folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa).

- Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați.

- Asigurarea accesului la apă potabilă și la canalizare în zonele periferice ale orașelor; sprijinirea racordării unui număr sporit de gospodării la aceste rețele prin grija autorităților locale.

Ținte 2030

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare.

- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă.

- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.

- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură.

- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile.

7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Orizont 2020

- Revizuirea și completarea cadrului legal, inclusiv în privința legislației fiscale în domeniul petrolului și gazelor; monitorizarea contractelor negociate și asigurarea transparenței procedurilor; întărirea puterii de decizie și independenței autorităților de reglementare și control.

- Liberalizarea și extinderea pieței de energie și interconectarea sistemelor energetice la nivel național și regional în vederea realizării unei rețele complementare și interactive de servicii (contorizare și rețele inteligente) și reducerii costurilor suportate de consumator.

- Menținerea unui mix energetic optim prin valorificarea resurselor proprii, diversificarea surselor de import și a destinațiilor de export, modernizarea și eficientizarea instalațiilor existente viabile, promovarea surselor regenerabile de energie și a tehnologiilor de conversie cu emisii reduse de carbon.

- Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor.

- Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară.

Ținte 2030

- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vedea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile.

- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale.

- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile.

- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.

- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor.

- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură.

8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Orizont 2020

- Continuarea creării premiselor pentru aderarea la Zona Euro prin politici monetare prudente și măsuri de sprijinire a productivității și competitivității economiei românești.

- Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor.

- Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației.

- Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau telemuncă/teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere.

- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program coerent pentru dezvoltarea turismului, inclusiv a agroturismului, generator de locuri de muncă și venituri considerabile, prin îmbunătățirea infrastructurii și căilor de acces la obiectivele turistice, profesionalizarea personalului și valorificare înțeleaptă a tradițiilor culturale și specificului național.

- Valorificarea potențialului piețelor de capital și altor instrumente de finanțare, inclusiv a parteneriatelor public-privat.

Ținte 2030

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației.

- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă.

- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică.

- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.

9. Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Orizont 2020

- Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39,4% în 2016).

- Încurajarea și sprijinirea, în condiții de egalitate, a investițiilor străine directe ca și a eforturilor investiționale proprii ale capitalului autohton cu accent pe sectoarele de înaltă și medie tehnicitate, creatoare de valoare adăugată sporită și care înglobează realizările de ultimă ora ale cercetării și dezvoltării tehnologice modern inclusiv în domeniul industriei de apărare.

- Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere.

- Dezvoltarea programelor sectoriale de finanțare a cercetării aplicative atât din bugetul de stat, cât și prin stimularea investițiilor private și prin dezvoltare de parteneriate în acest sector.

Ținte 2030

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusive infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți.

- Îmbunătățirea siguranței rutiere.

- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.

- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare.

- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare.

- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.

10. Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Orizont 2020

- Reducerea polarizării sociale prin asigurarea creșterii constante, pe bază anuală, a veniturilor mici, alocațiilor pentru copii, tineri, vârstnici și persoane cu dizabilități, pensiilor, ajutoarelor sociale pentru alte grupuri vulnerabile sau defavorizate într-un quantum superior celui mediu pe economie.

- Sprijinirea dezvoltării activităților economice productive în mediul rural, pe lângă cele agricole, prin încurajarea antreprenoriatului, asigurarea accesului la internet pentru munca de la distanță, accesul sporit la serviciile de microfinanțare.

- Creșterea intermedierei financiare în mod durabil cu asigurarea stabilității și credibilității sectorului bancar.

- Promovarea fermă și monitorizarea permanentă a aplicării legislației existente în materie de incluziune socială pentru toate categoriile de cetățeni, inclusiv persoanele aparținând minorităților etnice sau de altă natură, în toate domeniile vieții politice, economice, sociale și culturale.

Ținte 2030

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate.

- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile

- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului.

11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Orizont 2020

- Creșterea procentului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului.

- Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc).

- Pregătirea din vreme a unor planuri de contingență pentru prevenirea și limitarea efectelor previzibile ale schimbărilor climatice

- Îmbunătățirea calității aerului.

- Creșterea capacității instituționale a autorităților cu responsabilități în domeniul calității aerului de adaptare la cerințele de respectare a obiectivelor de calitate a aerului.

- Valorificarea resurselor culturale specifice pe plan local prin protejarea patrimoniului cultural, identității culturale și îndeletnicirilor tradiționale (artizanale, artistice, culinare); încurajarea dezvoltării în continuare a agroturismului.

- Promovarea unui set de măsuri teritoriale pentru zonele urbane în vederea dezvoltării acelor funcții și echipamente care pot asigura creșterea competitivității orașelor la nivel european și internațional.

Ținte 2030

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii.

- Reducerea semnificativă a pierderilor economice și a impactului provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului.

- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități.

- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială.

- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.

- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului.

- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului.

- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural.

- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului.

12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Orizont 2020

- Continuarea eforturilor pe plan național pentru ameliorarea productivității utilizării resurselor prin includerea unor ținte precise, riguros monitorizate, în toate strategiile sectoriale și de dezvoltare în profil teritorial în vederea alinierii la standardele europene și pregătirii trecerii la modelul economiei circulare.

- Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție.

- Reducerea risipei de alimente pe întregul traseu producție – transport/procesare - comercializare - consum, de la recoltarea în fermă la eliminarea finală a deșeurilor.

- Popularizarea și promovarea unor modele de producție și consum durabile prin campanii de informare pentru publicul larg și demersuri pentru extinderea acestor bune practici în programele educaționale.

- Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare.

- Promovarea instrumentelor care conduc la îmbunătățirea performanțelor de mediu, prin campanii de informare și conștientizare privind avantajele obținerii etichetei UE ecologice pentru produse și servicii.

- Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi.

- Ameliorarea procesului de urmărire statistico-economică și socială a modelelor de consum și de producție durabilă la nivel național, regional și local.

- Creșterea gradului de pregătire a societății pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor.

- Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile.

Ținte 2030

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs.

- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.

- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030.

- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%).

- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024.

- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene.

13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Orizont 2020

- Integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială.
- Conștientizarea iminenței schimbărilor climatice atât la nivelul politic al instituțiilor statului, cât și în rândul tuturor cetățenilor, indiferent de vârstă.

Ținte 2030

- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale.
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate.
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE.

14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Orizont 2020

- Dezvoltarea colaborării internaționale cu statele dunărene pentru îmbunătățirea stării ecologice a apelor Dunării și reducerea impactului negativ al afluenților asupra ecosistemelor marine la vărsarea în Marea Neagră.

- Gestionarea durabilă a resurselor acvatice vii printr-o abordare ecosistemică a activităților de pescuit.

- Întărirea capacității României de combatere a pescuitului INN.

- Susținerea programelor de cercetare pentru protecția și conservarea ariilor protejate și a resurselor acvatice vii.

Ținte 2030

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți.

- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile.

- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement.

- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii.

15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Orizont 2020

- Păstrarea poziției României ca țară cu cea mai mare diversitate biogeografică din Europa atât prin integrarea în continuare a politicilor de mediu în toate strategiile naționale și sectoriale relevante, cât și prin îmbunătățirea infrastructurii de mediu, conform standardelor și practicilor UE și prevederilor convențiilor internaționale asumate de România.

- Refacerea și completarea băncilor de date genetice, în special pentru speciile autohtone sau endemice, precum și sprijinirea activităților de cercetare științifică în acest domeniu.

- Asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, zone umede, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale.

- Atragerea și cointeresarea comunităților locale și a organizațiilor neguvernamentale, inclusiv a asociațiilor de vânătoare și pescuit sportiv, în acțiunile de combatere eficientă a braconajului, precum și de conservare a habitatelor sensibile și a biodiversității; compensarea pierderilor de venit ale proprietarilor de păduri sau de terenuri agricole situate în ariile naturale protejate.

Ținte 2030

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede.

- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și Mondial.

- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă.

- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare dezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural.

- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatic.

- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului.

- Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații.

16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Orizont 2020

- Aplicarea riguroasă a prevederilor legale existente privind combaterea și condamnarea oricăror acte de violență, abuz, exploatare, trafic de persoane sau discriminare de orice fel, îndeosebi în privința copiilor, femeilor sau persoanelor cu dizabilități, indiferent de rasă, religie, gen sau orientare sexuală.

- Reforma regimului de executare a pedepselor prin modernizarea instituțiilor de detenție, consolidarea sistemului de probațiune și aplicarea dispozițiilor legale privind reintegrarea socială a persoanelor față de care s-au dispus sancțiuni privative sau neprivative de libertate.

- Măsuri pentru identificarea unor posibilități de continuare a colaborării interinstituționale, în scopul facilitării reintegrării sociale a persoanelor care au fost sancționate penal.

- Redactarea și începerea implementării unei strategii naționale pentru încurajarea creșterii demografice.

- Asigurarea unui tratament corect și nediscriminatoriu pentru cetățenii români aflați temporar la muncă în străinătate prin intervenții oficiale de susținere a intereselor acestora pe lângă autoritățile statelor respective.

- Utilizarea extinsă a tehnicilor digitale avansate în elaborarea și modelarea integratoare a programelor și proiectelor de dezvoltare în vederea optimizării deciziilor privind stabilirea priorităților și alocarea rațională a resurselor financiare pe criterii de rentabilitate și competitivitate.

- Identificarea și implementarea soluțiilor de stimulare a digitalizării economiei României prin introducerea tehnologiilor digitale în administrația publică și în sfera serviciilor financiar bancare.

- Combaterea corupției prin toate mijloacele legale disponibile indiferent de poziția socială sau economică a persoanelor vizate.

- Promovarea și consolidarea valorilor multiculturalismului prin includerea perspectivei și contribuției minorităților la istoria și cultura română, conservarea tradițiilor care contribuie la bogăția culturală și combaterea oricărei forme de discriminare, rasism și antisemitism, prin aplicarea legii, prin educație în spiritul multiculturalismului și prin conștientizarea problematicei discriminării minorităților autohtone, în prezent și în trecut.

Ținte 2030

- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție.

- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice.

- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe.

- Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor.

- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată.

- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile.

- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile.

- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Orizont 2020

- Sprijinirea unor soluții realiste, favorabile țărilor în curs de dezvoltare în cadrul dezbaterilor interguvernamentale din cadrul UE, a ONU, precum și a instituțiilor sale specializate pe tema dezvoltării durabile.

- Încurajarea investițiilor și altor activități economice ale unor întreprinzători din România, precum și a proiectelor bazate pe voluntariat, în special la inițiativa tinerilor, care au ca obiect promovarea principiilor și practicilor dezvoltării sustenabile în țări mai puțin dezvoltate.

- Sprijinirea comunităților de români din străinătate prin asigurarea accesului la cursuri de limbă și cultură românească și dezvoltarea lectoratelor de limbă și literatură română în cadrul universităților din Europa și din lume.

Ținte 2030

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030.

- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate.

- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică.

- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional.

6. PRINCIPII ȘI OBIECTIVE – STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

Conceptul de „dezvoltare durabilă”, a luat naștere din necesitatea găsirii răspunsurilor la întrebări precum:

- ✓ Cum putem concilia progresul economic și social fără a pune în pericol echilibrul natural al planetei?
- ✓ Cum putem repartiza bogăția între țările dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate?
- ✓ Cum putem asigura un trai decent unui număr însemnat de milioane oameni aflați în pericol, în regiunile în care planeta suferă în urma exploatărilor excesive a resurselor naturale?
- ✓ Cum putem acționa în vederea asigurării generațiilor viitoare unui biosistem sănătos?”

Principiile Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene:

- ✓ Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- ✓ Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- ✓ Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- ✓ Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- ✓ Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- ✓ Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;

✓ Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați;

✓ Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;

✓ Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;

✓ Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

Obiective ale Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene:

✓ Protecția mediului, prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;

✓ Echitatea și coeziunea socială, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;

✓ Prosperitatea economică, prin promovarea cunoașterii, inovării și competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite;

✓ Îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

7. PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD - EST

Planul de dezvoltare regională (PDR) este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective.

Documentul poate reprezenta baza strategică pentru fundamentarea proiectelor inițiate la nivelul regiunii și poate să fie luat în considerare de autoritățile naționale pentru fundamentarea programelor de finanțare pentru următoarea perioadă de programare.

Planificarea are în vedere atât fondurile externe (europene) cât și interne (naționale/guvernamentale, regionale, locale).

Realizarea are în vedere prevederile principalelor documente strategice și de planificare de la nivel european, național, macroregional, regional și sub-regional.

Planul de dezvoltare regională Nord - est are în vedere temele orizontale:

1. Dezvoltare durabilă

Investițiile propuse în cadrul acțiunilor indicative vizează opțiunile cele mai economice din punctul de vedere al utilizării resurselor, urmărindu-se evitarea celor care ar putea avea un impact negativ semnificativ asupra mediului sau climatului.

Sunt sprijinite investițiile care vizează prevenirea, diminuarea și combaterea efectelor negative ale schimbărilor climatice și dezastrelor naturale.

Totodată, sunt încurajate investițiile care acordă atenție deosebită utilizării eficiente a resurselor.

2. Promovarea egalității între bărbați și femei și nediscriminarea

Măsurile înscrise urmăresc asigurarea egalității dintre bărbați și femei, precum și prevenirea discriminării.

OBIECTIVELE STRATEGICE DE DEZVOLTARE REGIONALĂ

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU – Context strategic european

- Agenda 2030 reprezintă un angajament față de eradicarea sărăciei și obținerea de rezultate în direcția dezvoltării durabile la nivel mondial până în 2030. A fost adoptată în toamna anului 2015, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la înființarea Organizației Națiunilor Unite de 193 de lideri ai lumii.
- Agenda prezintă 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD), generale, dar interconectate și integrează într-o manieră echilibrată cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economică, socială și de mediu.

Direcții de acțiune/obiective

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. **Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente.
9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

16. Pace, justiție și instituții eficiente – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor – Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Abordarea strategică a Parlamentului European și a Consiliului privind politica agrară comună

- Pentru perioada 2021-2027, se vor grupa operațiunile în cadrul unui instrument unic de programare – Planul strategic privind politica agricolă comună.
- Comisia Europeană a propus Parlamentului European și Consiliului îmbunătățirea în continuare a dezvoltării sustenabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale.

Direcții de acțiune/obiective

- Promovarea unui sector agricol inteligent și robust.
- Intensificarea atenției acordate mediului și acțiunilor climatice și participarea la realizarea obiectivelor UE în domeniul mediului și al climei.
- Consolidarea structurii socio-economice a zonelor rurale.

Abordarea strategică a Parlamentului European și a Consiliului privind politica de coeziune

(OP1) Europă mai inteligentă – o transformare economică inovatoare și inteligentă

Direcții de acțiune/obiective

- Încurajarea cercetării aplicate prin intermediul centrelor de inovare și al investițiilor naționale și transnaționale comune.
- Validarea timpurie a produselor, comercializare, brevetare, formarea de start-upuri și transferul de tehnologie.
- Sprijinirea proceselor de descoperire antreprenorială și laboratoarelor de dezvoltare de proiecte la nivel național și regional.
- Consolidarea performanțelor cercetării și inovării și promovarea creșterii productivității prin identificarea domeniilor de specializare inteligentă în funcție de potențialul și nevoile naționale și regionale.
- Preluarea tehnologiei informației și comunicațiilor de către întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv investițiile în infrastructuri, promovarea competențelor și serviciilor digitale.
- Crearea de noi societăți comerciale (de tip start-up, scale-up) și majorarea ratelor de supraviețuire a acestora.
- Sporirea capacităților de inovare ale societăților comerciale, prin introducerea de inovări la nivel de produse, organizare sau comercializare.
- Sprijinirea dezvoltării clusterelor industriale și integrarea în rețele de cooperare bazate pe cercetarea în industrie.
- Facilitarea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin încurajarea finanțării de pornire și consolidarea start-upurilor inovatoare cu potențial ridicat.

(OP2)O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon

Direcții de acțiune/obiective

- Renovarea clădirilor publice și rezidențiale în vederea asigurării eficienței energetice.
- Sprijinirea măsurilor de eficiență energetică a încălzirii centralizate, alături de promovarea energiei din surse regenerabile pentru încălzirea și răcirea centralizată.
- Promovarea energiei din surse regenerabile la scară mică în paralel cu renovarea clădirilor în vederea asigurării eficienței energetice.
- Sprijinirea măsurilor care vizează reducerea emisiilor de carbon, eliminarea (schimbarea) surselor de energie pentru încălzirea centralizată.
- Punerea în aplicare a strategiilor de prevenire a riscurilor și abordarea riscurilor legate de schimbările climatice și riscurile naturale (inundații, secetă, incendii forestiere, alunecări de teren, cutremure).
- Promovarea sistemelor regionale de gospodărire a apelor.
- Sprijinirea schemele care abordează problema poluării apei (sursele de apă dispersate) și menținerea/ameliorarea stării corpurilor de apă.
- Tranziția la economia circulară și promovarea conceptului de economie circulară în rândul întreprinderile mici și mijlocii.
- Extinderea sistemelor de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea creșterii gradului de reutilizare și reciclare.
- Sprijinirea măsurilor de gestionare și conservare în zonele protejate.
- Refacerea ecologică și crearea de noi spații municipale verzi în contextul obiectivelor de reducere a emisiilor.

(OP3)O Europă mai conectată – mobilitate și conectivitate TIC regională

Direcții de acțiune/obiective

- Dezvoltarea rețelelor transeuropene de transport rutier și feroviar.
- Punerea în aplicare a strategiei adoptată privind siguranța traficului și luarea de măsuri de siguranță rutieră care să contribuie la reducerea ratei fatalității ridicate a accidentelor rutiere.
 - Crearea de conexiuni transfrontaliere pentru rețelele transeuropene de transport.
 - Crearea de conexiuni suburbane feroviare și multimodale în centrele urbane mai mari și în jurul acestora.
 - Promovarea modurilor de transport durabile și accesibile, ca de exemplu transportul public colectiv cu emisii scăzute de dioxid de carbon.
 - Dezvoltarea sistemelor de transport urban în regiunile mai puțin dezvoltate, cum ar fi transportul feroviar ușor, liniile de metrou și tramvai și infrastructura care favorizează ciclismul.
- Sprijinirea „punctelor albe” în zonele dens populate sau în jurul zonelor urbane și în zonele rurale.

(OP4) O Europă mai socială – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Direcții de acțiune/obiective

- Îmbunătățirea procesului de elaborare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, printr-o mai bună integrare cu educația și serviciile sociale; consolidarea și sprijinirea antreprenoriatul social și economia socială.
- Îmbunătățirea condițiilor de muncă, oferirea de programe de lucru flexibile, pentru a asigura capacitatea de inserție profesională a persoanelor cu dizabilități și a lucrătorilor în vârstă.
- Crearea unor sisteme solide de anticipare a competențelor și punerea în aplicare a măsurilor bine definite de perfecționare și reconversie profesională care să răspundă necesităților pieței forței de muncă.
- Îmbunătățirea accesibilității, calității, din punct de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente.
- Prevenirea abandonului școlar timpuriu, prin introducerea unei abordări centrate pe elev pentru copiii expuși riscului.
- Îmbunătățirea accesului la educație favorabilă incluziunii de calitate, în unități mixte, în special pentru romi, elevii cu handicap și în zonele rurale.
- Ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze la evoluțiile de pe piața forței de muncă.

Dezvoltarea unor metode și tehnologii de predare inovatoare și eficiente.

(OP5) O Europă mai aproape de cetățeni – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale

Direcții de acțiune/obiective

- Investiții în zonele metropolitane (poli de creștere) caracterizate prin creștere puternică și suburbanizare în curs, îndreptate spre stimularea creșterii, inovării și productivității.
- Dezvoltarea urbană durabilă a reședințelor de județ, astfel încât să se asigure accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază.
- Sprijinirea strategiilor teritoriale integrate în zonele dezavantajate din punct de vedere structural.
- Sprijinirea inițiativelor teritoriale specifice care vizează reconversia economiei în regiunile afectate de declin industrial și de minerit.
- Sprijinirea zonelor sensibile cu o importanță deosebită pentru mediu.

Alte programe de finanțare

- **Mecanismul pentru interconectarea Europei pentru perioada 2021-2027** vizează dezvoltarea unei infrastructuri inteligente, durabile, inclusive, sigure și securizate în sectorul transporturilor, în cel al energiei și în sectorul digital, cu un buget propus de 42,3 miliarde euro. Cel puțin 60 % din finanțarea acordată de Mecanismul pentru interconectarea Europei va contribui la combaterea schimbărilor climatice.

- **Programul „Orizont Europa”** – este cel mai ambițios program de finanțare a cercetării și inovării de până acum, care are la bază realizările și succesul programului pentru cercetare și inovare anterior (Orizont 2020).

Acest program este așteptat să genereze cunoștințe și tehnologii noi, să promoveze excelența științifică și să aibă efecte pozitive asupra creșterii economice, a schimburilor comerciale și a investițiilor, precum și un impact social și de mediu semnificativ, contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă prevăzute în Agenda 2030 și asumate de către Uniunea Europeană și țările membre.

- **Programul „COSME”** – stimulează competitivitatea în afaceri și a IMM-urilor, pentru promovarea accesului la finanțare și încurajarea unei culturi antreprenoriale, inclusiv crearea de noi întreprinderi.

- **Programul „Europa Creativă”** – urmărește protejarea, dezvoltarea și promovarea diversității și a patrimoniului european în domeniul cultural și lingvistic, precum și creșterea competitivității sectoarelor culturale și creative, în special competitivitatea sectorului audiovizual.

- **Programul InvestEU** - va reuni multitudinea de instrumente financiare disponibile în prezent pentru sprijinirea investițiilor și a creării de locuri de muncă în UE și va extinde modelul de succes al Planului de investiții pentru Europa, așa-numitul „Plan Juncker”.

Prin InvestEU, Comisia va continua să stimuleze investițiile, inovarea și crearea de locuri de muncă, mobilizând o sumă estimată de 650 de miliarde euro pentru investiții suplimentare.

- **Programul Europa Digitală** - se va concentra asupra consolidării capacităților Europei în ceea ce privește calculul de înaltă performanță, inteligența artificială, securitatea cibernetică și competențele digitale avansate și asupra asigurării utilizării acestora pe scară largă în întreaga economie și societate.

- **Instrumentul „Next Generation EU”** - este un instrument pentru redresare în situații de urgență care va conduce la consolidarea temporară a bugetului UE cu noi fonduri colectate pe piețele financiare. Fondurile colectate vor fi canalizate prin intermediul programelor UE în direcția susținerii măsurilor urgente necesare pentru a proteja mijloacele de subzistență, a repune economia pe picioare și a încuraja o creștere durabilă și rezilientă. Acesta va fi un instrument de urgență punctual, disponibil pe o perioadă limitată (31.12.2024) și utilizat exclusiv pentru măsurile de răspuns și de redresare în situații de criză.

- **Instrumentul REACT-UE** – creat cu scopul de a spori sprijinul pentru coeziune acordat statelor membre, astfel încât economiile lor să devină mai reziliente și mai sustenabile în faza de remediere a consecințelor crizei cauzate de pandemia de COVID-19.

Astfel, în perioada 2020-2022 vor fi alocate 55 miliarde euro fonduri suplimentare pentru actualele programe de coeziune pentru investiții destinate remedierii consecințelor crizei asupra piețelor forței de muncă, inclusiv prin subvenții pentru angajare, scheme de șomaj tehnic și măsuri de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor, sprijinirea sistemelor de sănătate și furnizarea de capital circulant pentru întreprinderile mici și mijlocii.

- **Mecanismul pentru o tranziție justă** - va oferi sprijin pentru a pregăti tranziția către o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și circulară.

Suma totală alocată acestui mecanism va fi de 40 de miliarde EUR, iar această finanțare va fi utilizată în regiunile cele mai afectate pentru a atenua impactul socioeconomic al tranziției către neutralitatea climatică, de exemplu sprijinind recalificarea lucrătorilor, ajutând IMM-urile să creeze noi oportunități economice și efectuând investiții în tranziția către o energie curată și în economia circulară.

- **Programul EU4Health** - un nou program pentru consolidarea securității și cooperării în domeniul sănătății creat cu scopul de a furniza un sprijin specific pentru răspunsul la viitoarele provocări din domeniul sănătății.

Noul program va dispune de o finanțare de 9,4 miliarde EUR și va avea ca principal obiectiv crearea unui cadru cuprinzător pentru activitățile desfășurate de UE în vederea prevenirii, pregătirii și răspunsului în ceea ce privește situațiile de criză în domeniul sănătății, completând și întărind eforturile depuse la nivel național și sprijinul regional acordat sistemelor de sănătate în cadrul politicii de coeziune.

Prioritățile tematice ale Strategiei de Dezvoltare Regională NORD EST		
Dezvoltarea unei economii competitive		
Obiectiv specific	Măsura	Corelarea cu politicile comunitare și obiectivele de politică aferente 2021-2027
1.1 Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	1.1.1 Dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
	1.1.2 Sprijinirea cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
1.2 Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional	1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii noi, de calitate	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
1.3 Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată	1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, sistemelor productive integrate și internaționalizarea acestora	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
1.4 Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor	1.4.1 Folosirea avantajelor tehnologiei informației și comunicațiilor în economie	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
1.5 Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative	1.5.1 Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative	Politica de Coeziune OP 1 „O Europă mai inteligentă – transformare industrială inovativă și inteligentă”
1.6 Creșterea competitivității economice în mediul rural	1.6.1 Sprijinirea și dezvoltarea activităților economice alternative în mediul rural	Politica agricolă comună

1.7 Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	1.7.1 Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferentă, promovarea potențialului turistic	Politica de coeziune OP 5 „O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale”
Dezvoltarea capitalului uman		
2.1 Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor	2.1.1 Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”
2.2 Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate	2.2.1 Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieței muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”
2.3 Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern	2.3.1 Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”
2.4 Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	2.4.1 Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii	Politica de coeziune OP 4 „O Europă mai socială – Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale”
Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor		
3.1 Sprijinirea și promovarea eficienței energetice	3.1.1 Creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei din resurse regenerabile în sectorul rezidențial, infrastructura publică și firme	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică” – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
3.2 Promovarea managementului durabil al apei	3.2.1 Dezvoltarea integrată a sistemelor de apă și apă uzată	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică”
3.3 Promovarea tranziției către economia circulară	3.3.1 Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică”

3.4 Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor	3.4.1 Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor legate de climă și reducerea poluării	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică”
3.5 Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării	3.5.1 Prezervarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică”
Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile		
4.1 Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	4.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviară, aeriană și rutieră	Politica de coeziune OP 3 „O Europă mai conectată” – Mobilitate și conectivitatea regională a tehnologiei informației și comunicațiilor”
4.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză	4.2.1 Dezvoltarea infrastructurii de comunicații, în special în zonele rurale și comunitățile izolate	Politica de coeziune OP 3 „O Europă mai conectată” – Mobilitate și conectivitatea regională a tehnologiei informației și comunicațiilor”
4.3 Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană	4.3.1 Mobilitate urbană durabilă	Politica de coeziune OP 2 „O Europă cu emisii scăzute de carbon și mai ecologică” – Tranziția către o energie nepoluantă și echitabilă, investiții verzi și albastre, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
4.4 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.4.1 Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane funcționale 4.4.2 Sprijin pentru revitalizarea și regenerarea orașelor mici și mijlocii cu funcțiuni socio-economice reduse	OP1+OP2+OP3+OP4+OP5
4.5 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.5.1 Dezvoltarea spațiului rural, inclusiv integrarea funcțională cu zonele urbane	Politica agricolă comună

OBIECTIV	
1.1: Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	
Măsuri	Operațiuni vizate
1.1.1: Dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic	✓ Realizarea de investiții pentru inovare în companii, inclusiv brevetare, pe toate fazele de la idee până la lansare produs în piață. ✓ Promovarea și asigurarea accesului în rețele de inovare europene pentru IMM sau alte organizații. ✓ Cooperarea interregională în domenii ale Strategiei de cercetare și inovare prin specializare inteligentă RIS3 Nord-Est (informare, promovare, parteneriate și proiectele aferente). ✓ Crearea one-stop-shop-ului regional pentru promotori de proiecte internaționale de cercetare, dezvoltare, inovare, inclusiv pe programul Horizon Europe. ✓ Dezvoltarea de proiecte cercetare, dezvoltare, inovare aferente specializării inteligente la nivel regional (abordare integrată pe lanțul valoric al inovării - activități cercetare, dezvoltare, inovare, valorizare produse/servicii). ✓ Crearea, dezvoltarea infrastructurilor de inovare (incubatoare de inovare, platforme tehnologice, open data, parcuri științifice, tehnologice, hub-uri de inovare). ✓ Sprijinirea creării de noi clustere și managementul acestora, în domenii care pot conduce la creșterea competitivității regionale și care se încadrează în domeniile Strategiei de cercetare și inovare prin specializare inteligentă RIS3 Nord-Est. ✓ Sprijinirea dezvoltării clusterelor existente prin activități de: cercetare-dezvoltare, internaționalizare a firmelor din cadrul clusterului, dezvoltare a capitalului uman din firmele care compun clusterul, atragere de noi firme în cadrul clusterului, încurajarea colaborării dintre firme, integrarea acestora în lanțurile valorice europene. ✓ Crearea, dezvoltarea entităților de inovare și transfer tehnologic la nivelul universităților, instituțiilor de cercetare, camerelor de comerț și industrie, administrației publice, firmelor, etc. pentru diversificarea ofertei de servicii de transfer tehnologic și comercializarea rezultatelor. ✓ Realizarea unei rețele regionale a centrelor de transfer tehnologic; ✓ Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în implementarea, monitorizarea, revizuirea Strategiei de cercetare și inovare prin specializare inteligentă RIS3 Nord-Est și a mecanismului/sistemului de descoperire antreprenorială: ADR Nord-Est, Consorțiul Regional pentru Inovare. ✓ Realizarea unui observator teritorial pentru inovare.

**1.1.2: Sprijinirea
cercetării private și
publice pentru
dezvoltarea și
fructificarea de
soluții integrate**

- ✓ Sprijin pentru reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de cercetare-dezvoltare din institute de cercetare, universități, întreprinderi, etc..
- ✓ Sprijin pentru crearea de noi centre de cercetare, laboratoare în unitățile de cercetare-dezvoltare și în întreprinderi.
- ✓ Sprijin pentru achiziționarea de aparatură, echipamente și instrumente de specialitate necesare derulării activităților de cercetare și dezvoltare, dotarea laboratoarelor, inclusiv cu echipamente IT.
- ✓ Dezvoltarea serviciilor de consultanță aferente activităților de cercetare-dezvoltare-inovare, inclusiv pentru valorificarea rezultatelor obținute.
- ✓ Susținerea serviciilor de cercetare, dezvoltare, inovare de tip experiment desfășurate de către o organizație de cercetare, dezvoltare, inovare/întreprindere.
- ✓ Servicii suport pentru activitatea de cercetare-dezvoltare.
- ✓ Sprijin pentru participarea la programele de colaborare transfrontalieră și internaționale a instituțiilor, centrelor, unităților de cercetare-dezvoltare existente.
- ✓ Dezvoltarea resurselor umane din instituțiile, centrele, departamentele de cercetare, inclusiv prin participarea personalului la programe doctorale și post doctorale.
- ✓ Dezvoltarea de proiecte realizate de consorții de cercetare, dezvoltare și inovare pe teme majore definite de industrie (IMM-uri, întreprinderi mari), inclusiv pe teme de specializare inteligentă.
- ✓ Dezvoltarea de proiecte de cercetare, dezvoltare, inovare orientate către economia circulară, reducerea emisiilor de carbon și adaptarea la schimbările climatice.
- ✓ Crearea, dezvoltarea de centre de transfer tehnologic la nivelul universităților, instituțiilor de cercetare, altor entități interesate care să asigure interfața dintre mediul de afaceri și cel academic.
- ✓ Schimburi de informații, exemple de bune practică între unitățile de cercetare, mediul de afaceri, universități, clusterelor prin derularea de evenimente: conferințe, seminarii, mese rotunde și alte acțiuni parteneriale.
- ✓ Dezvoltarea de rețele și platforme de colaborare cu instituții/firme de profil din alte state membre.

OBIECTIV

1.2: Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional

Măsuri	Operațiuni vizate
1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii noi, de calitate	✓ Sprijin acordat pentru înființarea de firme noi sub forma schemelor de granturi, în special în domeniile cerute de economia locală sau regională. ✓ Servicii de consultanță, orientare pentru înființarea de start-up-uri, în special pentru tinerii antreprenori, persoanele care intenționează să dezvolte o afacere în mediul rural, persoanele care aparțin grupurilor dezavantajate, persoanele care se reîntorc din străinătate, etc..
	✓ Sprijin pentru trecerea de la proof of concept până la produs minim valabil (MVP). ✓ Scalarea întreprinderilor cu potențial mare de creștere (rata de creștere a cifrei de afaceri de peste 10% anual în ultimii doi ani). ✓ Sprijin acordat pentru modernizarea, dezvoltarea, extinderea, refuncționalizarea structurilor de sprijin a afacerilor existente. ✓ Sprijin pentru crearea de noi structuri de sprijin a afacerilor (incubatoare de afaceri, acceleratoare de afaceri, parcuri industriale, parcuri tehnologice, parcuri științifice, etc.) orientate către acordarea de sprijin firmelor noi care contribuie la dezvoltarea economiilor locale și/sau creșterea competitivității. ✓ Dezvoltarea serviciilor de consultanță, proiectare și auditare adresate firmelor noi cu activități orientate către creșterea eficienței energetice, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice. ✓ Furnizarea de servicii de consultanță pentru realizarea de planuri de afaceri, studii de piață, planuri de marketing, studii de fezabilitate, analize economice și financiare, documentații tehnice, etc.. ✓ Derularea de campanii de informare și promovare a identității firmei și produselor, respectiv pachetelor de servicii și a brandurilor locale sau regionale. ✓ Sprijin pentru internaționalizare, participare la târguri, evenimente de profil, interne și internaționale.

OBIECTIV

1.3: Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată

Măsuri	Operațiuni vizate
1.3.1: Dezvoltarea domeniilor competitive, a sistemelor productive integrate și internaționalizarea acestora	✓ Dezvoltarea de scheme de grant pentru achiziționarea de linii de producție, echipamente și tehnologii moderne, care să permită obținerea de produse noi, servicii noi sau care să dezvolte un proces tehnologic nou. ✓ Dezvoltarea unei scheme de grant pentru achiziționarea și valorificarea echipamentelor IT, aplicații TIC de către firme. ✓ Investiții în active corporale și necorporale în legătură cu modernizarea industrială, pentru sectoarele de specializare inteligentă. ✓ Scalarea întreprinderilor cu potențial mare de creștere (rata de creștere a cifrei de afaceri de peste 10% anual în ultimii doi ani). ✓ Sprijin pentru achiziționarea de linii tehnologice și tehnologii care folosesc și energiile regenerabile. ✓ Sprijin pentru întreprinderile care dezvoltă produse favorabile mediului, cât și a celor care pot fi utilizate pentru creșterea eficienței energetice: produse obținute prin reciclarea deșeurilor, realizarea de panouri solare, materiale hidro-izolatoare, produse destinate monitorizării calității aerului și apei. ✓ Facilitarea investițiilor în noi tehnologii: investiții corporale și necorporale, linii pilot, testare prototipuri, audit energetic, eficiență energetică, certificare produse/servicii - noi tehnologii (IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială), design industrial, customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă). ✓ Investiții în implementarea și certificarea sistemelor de management a calității, sistemelor de management integrate calitate-mediu. ✓ Investiții care vizează obținerea de energie din sursele regenerabile existente. ✓ Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea și monitorizarea strategiei regionale de export. Construcție/dezvoltare parteneriate orientate către creșterea competitivității la export. ✓ Elaborarea Strategiei Regionale de export Nord-Est. ✓ Organizarea de evenimente de promovare a producătorilor locali: expoziții, târguri, congrese, forumuri. ✓ Stimularea participării grupurilor de exportatori la evenimentele externe: conferințe, târguri, expoziții de profil.

OBIECTIV

1.4: Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor

Măsuri	Operațiuni vizate
1.4.1: Folosirea avantajelor tehnologiei informației și comunicațiilor în economie	✓ Dezvoltarea de produse, servicii și aplicații digitale de către firme. ✓ Implementarea digitalizării la nivelul proceselor de producție. ✓ Dezvoltarea măsurilor de securitate cibernetică. ✓ Dezvoltarea serviciilor tip e-commerce, inclusiv platforme care să ofere gratuit accesul celor din mediul rural (de exemplu) interesați de deschiderea unei afaceri online. ✓ Digitalizarea întreprinderilor incluzând aplicații tip e-afaceri, e-comerț, dezvoltarea hub-urilor de inovare digitală, antreprenori „web”, start-up-uri în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, platforme digitale pentru firme, etc.. ✓ Dezvoltarea sistemelor de localizare specializate pentru activitatea firmelor.

OBIECTIV

1.5: Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative

Măsuri	Operațiuni vizate
1.5.1: Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative	✓ Derularea de scheme de grant pentru sprijinirea antreprenorilor care activează în industriile culturale și creative: arte performative, audio-vizual, arhitectură, publicitate, IT (dezvoltare media digitală și jocuri). ✓ Realizarea de hub-uri creative și conectarea în rețeaua europeană a hub-urilor creative. ✓ Derularea de programe orientate pe schimbul de experiențe, de bune practici: ateliere, conferințe, vizite de studiu.

OBIECTIV

1.6: Creșterea competitivității economice în mediul rural

Măsuri	Operațiuni vizate
1.6.1: Sprijinirea și dezvoltarea activităților economice alternative în mediul rural	✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri destinată colectării, depozitării, procesării și marketingului fructelor de pădure, plantelor medicinale și aromatice, ciupercilor de pădure, produselor agricole bio. ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri destinată zootehniei bio.

- ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în domeniul creșterii albinelor.
- ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în acvacultură.
- ✓ Investiții în procesarea și marketingul produselor obținute din apicultură, acvacultură.
- ✓ Investiții în sprijinirea, încurajarea activităților meșteșugărești, artisanale, inclusiv de distribuție și comercializare a acestora.
- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii de turism rural (turism montan, turism pentru pescuit sportiv, turism ecvestru, cicloturism) și a agroturismului.
- ✓ Investiții de centre teritoriale pentru colectarea și depozitarea produselor agricole, inclusiv valorificarea în piețele de gros (inclusiv transfrontaliere).
- ✓ Sprijin pentru demararea sau dezvoltarea unei afaceri ce vizează procesarea produselor agricole sau de origine animală de către tineri antreprenori, persoane care se (re)întorc din străinătate.
- ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în domeniul prelucrării superioare a lemnului.
- ✓ Sprijinirea investițiilor care valorifică energiile regenerabile.

OBIECTIV

1.7: Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent

Măsuri	Operațiuni vizate
1.7.1: Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferentă, promovarea potențialului turistic	✓ Reabilitarea, renovarea obiectivelor turistice care aparțin patrimoniului cultural, istoric, ecumenic, inclusiv a infrastructurii conexe (alei pietonale, parcuri, drumuri acces, puncte de informare etc.) și inclusiv marketingul și promovarea turistică a obiectivului. ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de turism balnear, a unităților de tratare și infrastructurii conexe: alei pietonale, piste pentru bicicliști, trotuare, spații verzi, dotări mobilier urban, wi-fi spații publice, facilități pentru agrement pe terenuri amenajate (terenuri sport, spații joacă pentru copii, teatre-cinematografe în aer liber), inclusiv a drumurilor de acces, utilităților aferente, rețelei de iluminat public, etc.. ✓ Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente. ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea spațiilor de cazare, inclusiv a infrastructurii de agrement conexe. ✓ Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică, inclusiv crearea, modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică. ✓ Dezvoltarea sistemului de semnalizare a atracțiilor turistice: panouri, hărți turistice pe drumurile naționale și județene, gări, autogări, aerogări.

- ✓ Dezvoltarea de aplicații tip e-turism: promovarea produselor și serviciilor turistice; Dezvoltarea infrastructurii de agrement asociate sporturilor de iarnă.
- ✓ Realizarea/modernizarea traseelor montane, a rețelei de cabane și refugii montane, locuri de popas, punctelor de observare/filmare, posturilor salvamont.
- ✓ Dezvoltarea și diversificarea infrastructurii fizice de agrement necesară petrecerii timpului liber.
- ✓ Dezvoltarea de infrastructuri publice la scară mică pentru valorificarea atracțiilor turistice; Crearea, modernizarea centrelor și oficiilor de informare și promovare turistică în zonele cu potențial turistic.
- ✓ Dezvoltarea de parteneriate transnaționale/transregionale între centrele de informare și promovare turistică, integrarea standardizată a acestora prin interconectare.
- ✓ Sprijin pentru organizarea și derularea de târguri, expoziții, manifestări culturale, festivaluri.
- ✓ Sprijin pentru derularea de campanii de promovare integrată a produsului turistic local și regional la târguri de profil, interne și internaționale.
- ✓ Promovarea turismului ecologic.
- ✓ Dezvoltarea de observatoare pentru promovarea imaginii turistice a regiunii (sistemul integrat de management și marketing al destinației).

OBIECTIV

2.1. Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor

Măsuri	Operațiuni vizate
2.1.1 Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's	A. Acțiuni indicative pentru tineri:
	✓ Derularea de activități pentru identificarea și monitorizarea tinerilor NEET's.
	✓ Sprijinirea participării tinerilor din grupul țintă vizat la programe de formare profesională care vizează dobândirea competențelor pentru ocupații cerute de către piața muncii (inclusiv de competențe digitale).
	✓ Sprijinirea participării tinerilor din grupul țintă vizat la programe de formare profesională care vizează dobândirea competențelor antreprenoriale.
	✓ Dezvoltarea și furnizarea de pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET: consiliere, mediere, prime de ocupare, acordarea de subvenții, formare profesională/ucenicii/stagii, evaluare de competențe, programe tip a doua șansă, prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii (transport, masă), stagii scurte la diferiți angajatori, familiarizarea cu domeniile de activitate, stimularea angajatori post-ucenicie.

- ✓ Crearea, dezvoltarea de centre de/pentru tineret care să ofere activități specifice de consiliere, ateliere de lucru, de creativitate, de dezvoltare a competențelor cheie (inclusiv digitale), antreprenoriale, sociale, civice.
- ✓ Realizarea și activarea unei rețele de lucrători de tineret, identificați/activați și selectați din rândul NEET's și instruiți, pentru furnizarea de servicii de suport și activare a tinerilor, inclusiv NEET's.
- ✓ Derularea de campanii de informare și conștientizare dedicate tinerilor din categoria NEETs.
- ✓ Dezvoltarea unei scheme de grant pentru înființarea de start-up-uri de către tinerii din grupul țintă vizat, care au urmat în prealabil un program de formare profesională pentru dezvoltarea antreprenoriatului.
- ✓ Dezvoltarea de programe integrate pentru tineri, care să asigure tranziția către piața muncii: furnizarea de informații, orientare profesională, asistare în găsirea unui loc de muncă, dezvoltarea de planuri personalizate de orientare și formare, dobândirea de experiență prin participarea la programe de ucenicie și internship-uri.
- ✓ Dezvoltarea de scheme de grant dedicate programelor de internship, coaching, ucenicie, practică asistată pentru tineri în cadrul firmelor și ONG-urilor în vederea dobândirii de competențe și experiență pentru inserția pe piața muncii;
- ✓ Sprijinirea angajatorilor prin subvenționarea cheltuielilor pentru a facilita sprijinirea participării tinerilor la programe de formare.
- ✓ Accesibilizarea spațiilor în care se asigură educația și formarea tinerilor cu dizabilități/cerințe educaționale speciale.

Acțiuni indicative pentru grupuri dezavantajate:

- ✓ Activități de identificare, îndrumare și sprijin pentru persoanele dezavantajate, acțiuni privind evaluarea multidisciplinară a nevoilor și problemelor persoanelor dezavantajate, oferirea de soluții personalizate.
- ✓ Dezvoltarea de servicii personalizate în vederea facilitării accesului persoanelor defavorizate la servicii de ocupare (anchetă socială, elaborarea planului individual de intervenție, însoțirea beneficiarului, elaborarea și furnizarea de pachete de servicii personalizate persoanelor greu angajabile în căutarea unui loc de muncă).
- ✓ Dezvoltarea de programe de evaluare a competențelor persoanelor cu dizabilități (în special cu dizabilități intelectuale) în vederea integrării lor în muncă.
- ✓ Servicii personalizate de informare, consiliere și orientare (management de caz), sprijin în găsirea unui loc de muncă/mediere/plasare pe piața muncii, monitorizarea integrării socio-profesionale a persoanelor vulnerabile pe piața muncii.
- ✓ Sprijin pentru participarea grupurilor vulnerabile la programe de formare personalizate, care vizează dobândirea competențelor pentru ocupații cerute de către piața muncii (inclusiv motivarea participării la un program de formare).

- ✓ Programe de formare profesională/ucenicie la locul de muncă/stagii/alte programe de pregătire (A doua șansă, alfabetizare, etc.) în vederea îmbunătățirii nivelului de competențe.
- ✓ Dezvoltarea și furnizarea de servicii integrate de ocupare, adaptate nevoilor grupurilor dezavantajate pe piața muncii (persoane cu dizabilități, șomeri de lungă durată, persoane reîntoarse în țară, persoane cu vârsta peste 54 ani, persoane de etnie romă, etc.).
- ✓ Dezvoltarea unei scheme de grant dedicată înființării de noi întreprinderi sociale, dezvoltării celor existente, în care să fie angajate o parte dintre persoanele din grupul țintă vizat, care au participat la un program de formare profesională.
- ✓ Dezvoltarea de către comunitatea locală, în parteneriat, de pachete integrate dedicate zonelor cu deficit de forță de muncă calificată și/sau migrație economică sezonieră: estimarea deficitului de forță de muncă și de ocupații, realizarea de planuri de acțiune, acordarea de sprijin financiar pentru relocare și dezvoltarea unei afaceri.
- ✓ Dezvoltarea de programe pentru angajatori, întreprinderi, ONG-uri privind accesibilizarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități.
- ✓ Derularea de campanii de conștientizare a dreptului la muncă pentru persoanele cu dizabilități.
- ✓ Consolidarea capacității instituționale a organizațiilor economiei sociale prin acces la formare, consultanță și finanțare.

OBIECTIV

2.2: Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate

Măsuri	Operațiuni vizate
2.2.1 Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieții muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	✓ Elaborarea și implementarea la nivel local și regional a unui sistem de monitorizare a fenomenului de părăsire timpurie a școlii (urmărire pe baza unui identificator unic), identificarea cauzelor și motivelor. ✓ Dezvoltarea unui program de stimulare a participării la educație a copiilor cu părinții plecați la muncă în străinătate constând în pachete integrate de servicii, asigurare consiliere școlară și servicii de educație parentală, dezvoltarea de parteneriate între școală – administrația publică comunitate. ✓ Derularea de programe care să încurajeze participarea activă a elevilor și părinților în luarea deciziilor la nivelul unității de învățământ. ✓ Crearea unui mecanism de monitorizare și evaluare a calității formării profesionale, inclusiv prin colectarea opiniei factorilor interesați (elevi, părinți, unitate de învățământ, firme, etc.) prin utilizarea platformelor digitale. ✓ Crearea unui mecanism de asigurare a calității certificării rezultatelor învățării din formarea profesională inițială, relevant pentru piața muncii, prin implicarea activă și sustenabilă a mediului de afaceri.

- ✓ Elaborarea și implementarea de programe personalizate de reintegrare în procesul educațional a tinerilor care doresc să își continue studiile – extinderea și creșterea flexibilității (din punctul de vedere a curriculei) pentru programele de tipul a doua șansă.
- ✓ Derularea de acțiuni pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară.
- ✓ Dezvoltarea de programe care vizează sprijinirea elevilor cu cerințe educaționale speciale (cadre didactice de sprijin, itinerante).
- ✓ Derularea unei scheme de grant pentru ONG-uri, școli, grădinițe în vederea derulării de programe tip „Școala de spital” pentru copiii cu boli cronice sau alte categorii de boli care necesită o perioadă de spitalizare mai mare de patru săptămâni.
- ✓ Diversificarea și flexibilizarea de servicii suport socio-educative pentru educația timpurie, în special pentru copiii care provin din mediul rural, familii defavorizate, copii cu părinți plecați în străinătate: elaborarea de planuri de acțiune locale, scheme de vouchere pentru sprijin material educațional (îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, materiale educaționale), elaborarea și diseminarea unui ghid de bune practici.
- ✓ Derularea unui program cu acțiuni proactive care să reducă discrepanțele dintre copii din mediul rural și urban privind accesul la procesul educațional post-gimnazial: facilități de mobilitate educațională, perfecționarea cadrelor didactice din mediul rural, programe pilot de învățare în licee, susținerea copiilor supradotați.
- ✓ Asigurarea transportului gratuit al elevilor spre/dinspre școala, inclusiv transport dotat cu accesibilități pentru copiii cu nevoi speciale.
- ✓ Dezvoltarea unui sistem de acordare de vouchere pentru activitățile din timpul liber ale copiilor legate de cultură, sport, creație, artă.
- ✓ Elaborarea de studii la nivel regional, județean, local privind identificarea nevoilor de competențe și calificări cerute pe piața forței de muncă, precum și previzionarea acestora pe termen mediu.
- ✓ Realizarea, actualizarea, implementarea și monitorizarea planului regional de acțiune pentru învățământ, planurilor locale de acțiune pentru învățământ și planurilor de școlarizare în conformitate cu rezultatele studiilor realizate.
- ✓ Crearea, dezvoltarea parteneriatelor între agenții economici și unitățile școlare.
- ✓ Realizarea observatorului regional pentru educație.
- ✓ Monitorizarea inserției pe piața muncii a absolvenților unităților de învățământ.
- ✓ Sprijin pentru crearea de parteneriate între patronate, camerele de comerț și industrie, furnizorii de formare inițială și continuă, universități, ONG-uri în vederea corelării programelor educaționale cu necesarul de forță de muncă existent, respectiv cu tendințele de dezvoltare a mediului economic.

- ✓ Promovarea parteneriatelor între instituțiile de învățământ și firmele inovatoare (sectoare smart) pentru adaptarea ofertei educaționale la nivelul actual al inovării.
- ✓ Realizarea de studii de evaluare la nivel regional privind măsurarea competențelor de inovare în rândul tinerilor.
- ✓ Creșterea gradului de asociere între universități, administrația publică și sectorul privat – parteneriate pentru realizarea stagiilor de practică, furnizarea de inovație și implementarea în mediul economic a rezultatelor cercetării, derularea de proiecte comune de dezvoltare.
- ✓ Promovarea de măsuri directe și stimulative pentru calificarea la locul de muncă.
- ✓ Monitorizarea rezultatelor programelor de practică, atât pentru învățământul liceal cât și cel superior.
- ✓ Dezvoltarea resurselor umane din unitățile de învățământ, prin derularea de programe de formare (inclusiv pentru personalul auxiliar), dezvoltarea de mentorat didactic (lucru cu copii cu dizabilități, cerințe educaționale speciale, tratare diferențiată, prevenire și combatere segregare).
- ✓ Actualizarea și dezvoltarea de noi standarde ocupaționale conform cerințelor curente și viitoare ale pieței muncii.
- ✓ Crearea unui mecanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare profesională.
- ✓ Dezvoltarea parteneriatelor între furnizorii de formare profesională publici, privați și partenerii sociali (sindicate, asociații patronale, ONG-uri) cu scopul de a culege cerințele curente de instruire, de a oferi informații asupra ofertei de formare existente.
- ✓ Crearea, respectiv dezvoltarea de parteneriate între Camerele de Comerț și Industrie, patronate, ONG-uri și furnizorii de formare inițială și continuă în vederea corelării programelor educaționale cu necesarul de forță de muncă existent și tendințele de dezvoltare a mediului economic.
- ✓ Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru angajați, și în special a celor care vizează instruirea la locul de muncă și cele de tip online (e_educație).
- ✓ Dezvoltarea unei scheme de grant pentru sprijinirea centrelor comunitare de învățare permanentă.
- ✓ Crearea de noi instrumente on-line și dezvoltarea celor existente cu scopul de promova/prezenta ofertele de formare profesională existente.
- ✓ Derularea de campanii de conștientizare privind beneficiile aduse de formarea profesională a adulților.
- ✓ Dezvoltarea de instrumente care să permită schimbul de experiențe și prezentarea de exemple de bună practică privind formarea profesională a adulților - organizarea de conferințe, seminarii, mese rotunde, derularea de vizite de studiu.

- ✓ Consolidarea capacității administrative a autorităților locale în vederea accesării fondurilor comunitare (realizarea de planuri de dezvoltare, strategii, proiecte, studii și analize, implementarea și monitorizarea acestora).
- ✓ Promovarea programelor care conduc la creșterea spiritului civic – implicarea cetățenilor în realizarea și implementarea de strategii, planuri și proiecte de dezvoltare locală.
- ✓ Finalizarea lucrărilor de investiții privind crearea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii educaționale demarate anterior și care sunt în prezent sistate, nefinalizate.
- ✓ Construirea, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea creșelor.
- ✓ Construcția de noi grădinițe (în special în zonele rurale, zonele izolate, zonele urbane dezavantajate sau marginalizate), modernizarea, extinderea și dotarea grădinițelor existente.
- ✓ Reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea unităților de învățământ (inclusiv săli de sport), inclusiv realizarea de lucrări de creștere a eficienței energetice (reabilitare termică, sisteme de încălzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de producere a energiei electrice și sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice).
- ✓ Accesibilizarea spațiilor în care se asigură educația copiilor, elevilor, tinerilor cu dizabilități/cerințe educaționale speciale.
- ✓ Asigurarea sistemului de canalizare și de aducțiune a apei potabile în unitățile școlare.
- ✓ Construirea, modernizarea grupurilor sanitare în interiorul unităților școlare/grădinițelor.
- ✓ Modernizarea sistemelor de încălzire proprii pentru unitățile școlare din mediul rural.
- ✓ Construirea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea și dotarea internatelor și cantinelor școlare.
- ✓ Amenajarea de baze sportive pentru școlile din mediul rural și urban, cât și pentru sportul de performanță.
- ✓ Dotarea unităților de învățământ cu mobilier, elemente de birotică, calculatoare.
- ✓ Dotarea laboratoarelor și atelierelor cu echipamente de specialitate.
- ✓ Dotarea atelierelor și spațiilor unde se efectuează practică productivă (licei tehnologice, școli profesionale, colegii economice).
- ✓ Digitalizarea învățământul preuniversitar prin crearea, dezvoltarea platformelor de învățare online, asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informatice din educație și cultură.
- ✓ Achiziționarea de mijloacele de transport pentru transportul elevilor ce domiciliază în mediul rural și zonele izolate.
- ✓ Construirea de spații modulare destinate activităților de școlarizare din penitenciare.

OBIECTIV

2.3. Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern

Măsuri	Operațiuni vizate
2.3.1. Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	✓ Construcția, dotarea, digitalizarea și formarea personalului medical Spitalului Regional Iași. ✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea spitalelor județene de urgență, spitalelor municipale și orășenești, ambulatoriilor de specialitate, inclusiv lucrări de creștere a eficienței energetice (reabilitare termică, sisteme de încălzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de producere a energiei electrice și sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice), dotarea cu aparatură de specialitate, sisteme și echipamente informatice, echipamente care asigură buna funcționare (bucătării, spălătorii). ✓ Dezvoltarea de investiții în digitalizarea sectorului medical: registre electronice, raportare date statistice, programare intervenții chirurgicale, etc.; ✓ Modernizarea unităților de primire urgențe, a stațiilor de ambulanță, achiziționarea de ambulanțe. ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea cabinetelor medicilor de familie, a centrelor de permanență, centrelor unde se desfășoară activități de asistență medicală comunitară (centre comunitare integrate), centre de sănătate mintală (structuri ambulatorii care oferă servicii de sănătate mintală ambulatori și în comunitate); ✓ Dezvoltarea rețelei de medicină școlară, prin realizarea de investiții care să vizeze modernizarea și dotarea cabinetelor medicale, în special în școlile din zona rurală și din comunitățile defavorizate, marginalizate; ✓ Modernizarea, extinderea, dotarea infrastructurii medicale care asigură servicii de recuperare, de paliativ, de îngrijire pe termen lung; ✓ Dezvoltarea competențelor furnizorilor din asistența medicală primară și medicală comunitară în raport cu noile cunoștințe și tehnologii în domeniul medical, în special în mediul rural și comunitățile dezavantajate sau marginalizate; ✓ Dezvoltarea resurselor umane implicate în managementul unităților medicale, a personalului medical, a personalului non-medical prin derularea de programe de formare, inclusiv metode specifice de abordare a copiilor și tinerilor cu dizabilități intelectuale, cu tulburări din spectrul autist; ✓ Dezvoltarea continuă a competențelor furnizorilor din asistența medicală primară și asistența medicală comunitară;

- ✓ Derularea de programe pentru creșterea nivelului de educație în rândul populației pentru menținerea și îngrijirea sănătății, cât și adoptarea unor comportamente sănătoase în scopul prevenirii îmbolnăvirilor;
- ✓ Sprijinirea extinderii și diversificării serviciilor medicale destinate prevenirii și controlului bolilor cu impact major asupra stării de sănătate a populației;
- ✓ Derularea de programe pentru prevenirea complicațiilor, decesului prematur și creșterea calității vieții la pacienții cu afecțiuni cronice prin accesul la servicii medicale de calitate;
- ✓ Creșterea accesului la servicii de îngrijire medicală de calitate a persoanelor vulnerabile sau dezavantajate social;
- ✓ Sprijinirea creșterii rolului medicului de familie ca și consilier de sănătate;
- ✓ Diversificarea și creșterea calității serviciilor medicale destinate mamei și copilului;
- ✓ Sprijinirea dezvoltării și implementării de sisteme informatice integrate de tip e-sănătate având ca scop accesul populației la o paletă largă de informații din domeniul medical;
- ✓ Formarea personalului medical și non-medical pentru a putea interacționa cu persoanele cu dizabilități;
- ✓ Dezvoltarea de programe de prevenire, screening, monitorizare socio-medicală în mediul rural.

OBIECTIV

2.4 Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin

Măsuri	Operațiuni vizate
2.4.1. Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii	✓ Crearea, reabilitarea, accesibilizarea, modernizarea, digitalizarea centrelor comunitare integrate care acordă servicii medico-sociale integrate (educație, sănătate, ocupare și dezvoltare comunitară). ✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea infrastructurii de servicii sociale, dotarea cu echipamente de specialitate, echipamente informatice, echipamente care asigură buna funcționare a unităților (cantine, spălătorii etc.), digitalizarea acestora. ✓ Transformarea, refuncționalizarea clădirilor abandonate/neutilizate în centre de servicii multifuncționale. ✓ Construcția de locuințe sociale, reabilitarea, accesibilizarea, modernizarea celor existente (inclusiv racordarea la utilități) pentru grupurile defavorizate, vulnerabile care locuiesc în locuințe informale, în condiții improprii – nu au alimentare cu apă potabilă, canalizare, posibilități de încălzire a locuinței pe perioada iernii. ✓ Identificarea și monitorizarea zonelor cu locuințe informale, dezvoltarea de planuri de acțiune aferente.

- ✓ Dezvoltarea unui program de stimulare a participării la educație a copiilor cu părinții plecați la muncă în străinătate constând în pachete integrate de servicii, asigurare, consiliere școlară și servicii de educație parentală, dezvoltarea de parteneriate între școală-administrația publică – comunitate.
- ✓ Derularea de programe pentru promovarea educației incluzive prin eliminarea segregării și combaterea discriminării (programe tip „școala după școală”, „a doua șansă”).
- ✓ Derularea de acțiuni pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară.
- ✓ Organizarea și derularea de cursuri de formare pentru mediatorii școlari, mediatorii sanitari, cadrele didactice din domeniul educației incluzive, educației interculturale care susține principiile non-discriminării.
- ✓ Dezvoltarea unui sistem de acordare de vouchere pentru activitățile din timpul liber ale copiilor și tinerilor (până la împlinirea vârstei de 30 ani) în domeniile: cultură, sport, creație, artă.
- ✓ Dezvoltarea unei linii de intervenție prin care să se asigure elevilor care locuiesc în comunități defavorizate sau marginalizate, în special din mediul rural, sprijin material sub formă de rechizite, cărți, îmbrăcăminte și încălțăminte.
- ✓ Dezvoltarea unui program de tip „Masa pe roți” care să asigure persoanelor vârstnice singure, fără posibilități, imobilizate, accesul la o masă caldă zilnică, la servicii de asistență socială, la servicii de monitorizare.
- ✓ Sprijinirea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială și a celor care au părăsit sistemul de protecție specială prin furnizarea de servicii și intervenții integrate de consiliere, orientare, consiliere și formare profesională pentru găsirea unui loc de muncă, mediere, dezvoltare personală și a abilităților de viață independentă, monitorizare post intervenție, asigurarea unei locuințe sociale.
- ✓ Dezvoltarea de soluții telematice de tip social-medical pentru persoanele vârstnice și cu dizabilități, inclusiv de alertare, dotare cu echipamente de tehnologie asistivă.
- ✓ Dezvoltarea unui program, linii de intervenție pentru încurajarea participării vârstnicilor la viața socială, prevenirea și combaterea izolării.
- ✓ Sprijinirea facilitării accesului persoanelor dezavantajate la servicii de informare, consiliere, formare profesională și mediere pe piața muncii (inclusiv organizarea de campanii de informare, consiliere, orientare profesională).
- ✓ Sprijinirea inițiativelor locale pentru dezvoltarea capacității antreprenoriale a persoanelor ce aparțin grupurilor dezavantajate.
- ✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de educație, dotarea cu echipamente de specialitate, cu echipamente informatice, cu echipamente ce asigură buna funcționare a unităților

(inclusiv construcția de noi grădinițe), digitalizarea acestora.

- ✓ Organizarea de tabere pentru copiii proveniți din grupuri dezavantajate (familii cu venituri reduse, monoparentale, risc de separare, romi, etc., pentru a le da posibilitatea să experimenteze învățarea prin activități culturale, sportive, recreative, să fie autonomi și să socializeze.

- ✓ Construirea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea și dotarea internatelor și cantinelor școlare.

- ✓ Sprijinirea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială și a celor care au părăsit sistemul, prin furnizarea de servicii integrate: consiliere, orientare în carieră, dezvoltare personală și de abilități de viață independentă, monitorizare post-intervenție în vederea asigurării sustenabilității măsurilor, asigurarea unei locuințe.

- ✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de sănătate, dotarea cu echipamente medicale de specialitate, cu echipamente informatice, cu echipamente ce asigură buna funcționare a unităților (spălătorii, cantine).

- ✓ Derularea de programe pentru creșterea nivelului de educație privind menținerea și îngrijirea sănătății, cat si adoptarea unor comportamente sănătoase în scopul prevenirii îmbolnăvirilor.

- ✓ Sprijin pentru extinderea și diversificarea serviciilor medicale destinate prevenirii și controlului bolilor cu impact major asupra stării de sănătate a populației (derularea de campanii de evaluare a stării de sănătate).

- ✓ Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, pe termen lung și de îngrijire comunitară, în special pentru persoanele în vârstă și cele cu dizabilități - cu sisteme de telemetrie.

- ✓ Dezvoltarea unei scheme de vouchere pentru încurajarea participării vârstnicilor la viață socială și prevenirea izolării sociale (spectacole de teatru, expoziții, etc.).

- ✓ Crearea de servicii medicale mobile, care să asigure consultații la domiciliu.

- ✓ Formarea profesională a personalului (asistenți sociali, medicali, consilieri sociali, etc) implicați în domeniul acordării de servicii sociale.

- ✓ Derularea de scheme de grant care vizează crearea, dezvoltarea întreprinderilor sociale.

- ✓ Promovarea conceptului de economie socială, derularea de campanii de informare și promovare a produselor realizate în întreprinderile sociale.

- ✓ Dezvoltarea de scheme de grant care să stimuleze dezvoltarea de piețe de desfacere pentru serviciile sociale și de ocupare - externalizarea/cumpărarea de servicii sociale de la furnizorii privați din cadrul economiei și experimentarea unor noi relații de tip contractual cu aceștia sau de vouchere pentru beneficiarii de servicii sociale și de ocupare.

- ✓ Derularea de activități culturale de reconstrucție și afirmare identitară a romilor, în special în rândul copiilor și tinerilor, de promovare a culturii și elitelor

- ✓ Amplasarea de sisteme de supraveghere video, cu rol preventiv în punctele și zonele cu o infracționalitate ridicată.
- ✓ Accesibilizarea spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități.
- ✓ Crearea de instrumente de culegere a datelor privind contribuția adusă de acest sector (locuri de muncă create, cifra de afaceri etc.).
- ✓ Înființarea centrelor de depistare și intervenție timpurie pentru copii cu dizabilități (0-3 ani), dezvoltarea centrelor de abilitare pentru copii (3-8 ani).
- ✓ Dezvoltarea de servicii de îngrijire de zi destinate copilului cu dizabilități, în cadrul cărora să fie oferite servicii de abilitare, reabilitare, specializate pe tip de dizabilitate; asistență, formare pentru părinții care au copii cu dizabilități, creare servicii de respiro.
- ✓ Dezvoltarea de pachete de intervenții integrate pentru victimele violenței domestice: cazare în centre temporare, locuințe protejate, vouchere de chirie diferențiate în funcție de nivelul veniturilor, consiliere/evaluare psihologică, profesională, juridică, suport material (îmbrăcăminte, hrană, etc.).
- ✓ Dezvoltarea de pachete de intervenții personalizate pentru persoanele fără adăpost: asigurarea de asistență medicală primară, medicamente, consiliere/evaluare psihologică, hrană și îmbrăcăminte, cazare, asistență pentru obținerea actelor de identitate, servicii de consiliere juridică pentru situații civile sau penale.
- ✓ Construirea de centre de tranzit pentru persoanele care se liberează din penitenciare.
- ✓ Asigurarea reinserției familiale și socio-profesională a persoanelor private de libertate prin construirea de noi penitenciare în județele care nu dispun de unitate de deținere, precum și înființarea și construcția de centre județene de arest preventiv.
- ✓ Dezvoltarea de pachete de intervenții integrate pentru sprijinirea persoanelor eliberate din sistemul penitenciar, precum informare, consiliere ocupațională, formare profesională, reinserție socială, etc.

OBIECTIV

3.1. Sprijinirea și promovarea eficienței energetice

Măsuri	Operațiuni vizate
3.1.1 Creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei din resurse regenerabile în sectorul rezidențial, infrastructura publică și firme	✓ Îmbunătățirea izolației termice și hidro a anvelopei clădirii, acoperișurilor, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirilor. ✓ Modernizarea lifturilor, a circuitelor electrice în părțile comune (scări de bloc, subsol, etc.). ✓ Reabilitarea, modernizarea sistemelor, instalațiilor pentru producerea și distribuția agentului termic, apei calde menajere. ✓ Reabilitarea, modernizarea sistemelor inteligente de ventilare și climatizare, inclusiv a sistemelor de răcire pasivă.

- ✓ Utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde menajere (amplasarea de panouri solare, sisteme de utilizare a energiei geotermale, biomasei, energiei eoliene etc.).
- ✓ Implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice.
- ✓ Realizarea de terase verzi pe blocurile de locuințe, infrastructura publică, firme care vizează reducerea efectului de seră, îmbunătățirea coeficientului termic, barieră împotriva intemperiei climatice și contribuind la îmbunătățirea esteticii clădirilor.
- ✓ Alte investiții care conduc la creșterea performanței energetice a clădirilor (sisteme de monitorizare, sisteme de automatizare etc.).
- ✓ Reabilitarea, modernizarea sistemelor de iluminat public, înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață.
- ✓ Elaborarea și implementarea unui plan regional de acțiune privind energia și clima.
- ✓ Elaborarea și implementarea de strategii pentru creșterea eficienței energetice, a reducerii emisiilor de CO².
- ✓ Derularea de campanii de promovare, informare și conștientizare privind efectele benefice ale creșterii eficienței energetice.

OBIECTIV

3.2. Promovarea managementului durabil al apei

Măsuri	Operațiuni vizate
3.2.1 Dezvoltarea integrată a sistemelor de apă și apă uzată	✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea, extinderea rețelelor de transport și distribuție a apei potabile și de apă uzată. ✓ Construirea, re tehnologizarea, reabilitarea, modernizarea stațiilor de epurare a apelor uzate menajere care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile. ✓ Sprijinirea proiectelor de investiții, sistemelor individuale, cu dimensiuni mai mici și care adresează în proporție mai mare apa uzată. ✓ Realizarea de investiții în managementul nămolurilor provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate.

OBIECTIV

3.3 Promovarea tranziției către economia circulară

Măsuri	Operațiuni vizate
3.3.1 Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare	✓ Investiții în sistemele de management integrat al deșeurilor (menajere, industriale, periculoase) construcția, reabilitarea, modernizarea stațiilor de sortare, tratare achiziționarea de echipamente pentru realizarea colectării selective a deșeurilor, construcția de depozite ecologice. ✓ Investiții în extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile și biodeșeurilor. ✓ Investiții în îmbunătățirea sistemelor de management integrat al deșeurilor care să conducă la creșterea gradului de reutilizare și reciclare a deșeurilor, de prevenire a generării deșeurilor. ✓ Dezvoltarea și implementarea planurilor județene de gestionare a deșeurilor. ✓ Dezvoltarea de campanii de informare și conștientizare privind prevenirea deșeurilor, colectarea separată, economia circulară, etc.. ✓ Dezvoltarea unei scheme de vouchere pentru întreprinderile care doresc să își schimbe modelul de afaceri și să facă tranziția către economia circulară, să implementeze principiile economiei circulare – asistență pentru identificare și dezvoltarea de soluții, servicii de mentorat, etc.. ✓ Dezvoltarea unei scheme de granturi pentru întreprinderile care vizează/se angajează să aibă rate înalte de reciclare și refolosire în procesele de producție.

OBIECTIV

3.4 Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor

Măsuri	Operațiuni vizate
3.4.1 Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor legate de climă și reducerea poluării	✓ Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor meteorologice severe. ✓ Investiții în amenajarea cursurilor de apă și realizarea unor sisteme de avertizare-alarmare sonoră a populației și a obiectivelor din zonele potențial afectate. ✓ Managementul inundațiilor și reducerea impactului acestora și ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice asupra populației, proprietății și mediului. ✓ Reducerea impactului manifestării secetei și furtunilor asupra populației, proprietății și mediului.

- ✓ Realizarea de perdele de protecție atmosferice și fonice de-a lungul arterelor rutiere intens circulate, magistralelor feroviare, aeroporturilor.
- ✓ Investiții pentru stabilizarea versanților din apropierea căilor de acces – infrastructura feroviară și rutieră afectată de alunecări de teren.
- ✓ Derularea de programe de împădurire a zonelor deșertificate (cu un grad ridicat de eroziune), de creare de perdele forestiere de protecție a terenurilor agricole.
- ✓ Sprijin pentru extinderea, modernizarea și re tehnologizarea sistemelor de irigații care au în vedere reducerea incidenței fenomenelor meteorologice extreme (secetă, eroziune).
- ✓ Realizarea de planuri de protecție a mediului cu regiunile învecinate, inclusiv cu cele din Republica Moldova și Ucraina, realizarea de proiecte și monitorizarea în comun a factorilor poluatori.
- ✓ Sprijin pentru identificarea riscurilor asociate siturilor potențial contaminate sau contaminate.
- ✓ Sprijin pentru realizarea și implementarea planurilor de acțiune privind reabilitarea siturilor potențial contaminate sau contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității factorilor de mediu.
- ✓ Investiții pentru pregătirea siturilor reabilite în vederea intrării în circuitul economic și/sau social.
- ✓ Implementarea sistemelor de monitorizare a calității factorilor de mediu (aer, apă, sol), a poluării fonice în zonele urbane.
- ✓ Investiții ce urmăresc stoparea poluării, respectiv depoluarea râurilor și lacurilor, inclusiv acțiuni de repopularea a acestora.
- ✓ Dezvoltarea de tehnologii și cercetări/metode pentru reducerea riscului la geohazarde și implicit a riscului seismic (dezvoltarea sistemelor de blocare a instalațiilor periculoase la cutremur, scenarii la cutremur pentru căile ferate, rețelele de transport petrol și gaz, managementul la cutremur a clădirii și orașului inteligent, etc.) proceduri de evacuare în cazul producerii unui cutremur, dezvoltarea de tehnologii sau pachete de prim ajutor, dezvoltarea sistemelor de alarmă la cutremur.
- ✓ Educația și instruirea populației privind comportarea și protecția la cutremur, inundații, alunecări de teren, etc., ca o componentă principală a prevenției în vederea reducerii numărului de victime la apariția unor evenimente majore (activități și centre pentru educație și instruire, dotări, spații/zone special amenajate pentru simulări seismice, realitate virtuală, echipamente, materiale didactice educaționale și de diseminare, activități de introducere în curricula școlară a orelor de pregătire la cutremur, etc.).

OBIECTIV

3.5 Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării

Măsuri	Operațiuni vizate
3.5.1 Prezerarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi	✓ Elaborarea de studii pentru monitorizarea și evaluarea stării de conservare a habitatelor și speciilor din ariile naturale protejate, pentru fundamentarea planurilor de management. ✓ Elaborarea, actualizarea planurilor, strategiilor de management a ariilor naturale protejate, a planurilor de acțiune aferente. ✓ Acțiuni de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate. ✓ Investiții în infrastructura de uz public orientată spre protecția și gestionarea mediului în ariile naturale protejate. ✓ Organizarea și derularea de campanii de informare și conștientizare publică, dedicate educației și creșterii gradului de conștientizare cu privire la conservarea și îmbunătățirea stării de conservare a ariilor naturale. ✓ Crearea, dezvoltarea sistemelor informatice, achiziționarea de echipamente și instrumentarul necesar structurii responsabile pentru administrarea/ asigurarea managementului ariei protejate în vederea îndeplinirii obiectivelor de protecție și conservare a speciilor și habitatelor și monitorizării stării de conservare favorabilă a habitatelor. ✓ Derularea de activități care vizează creșterea capacității administrative a structurilor responsabile pentru administrarea, managementului ariei naturale protejate. ✓ Reconversia funcțională și/sau refuncționalizarea unor terenuri și suprafețe abandonate și neutilizate din interiorul orașelor și transformarea în spații verzi. ✓ Demolarea clădirilor situate pe terenurile supuse intervențiilor aflate într-o stare avansată de degradare, care nu aparțin patrimoniului național cultural. ✓ Amenajare spații verzi (defrișarea vegetației existente; modelarea terenului; plantarea cu plante perene /gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori și arbuști). ✓ Crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate (zone speciale amenajate pentru sport, locuri de joacă pentru copii, etc.).

OBIECTIV

4.1 Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport

Măsuri	Operațiuni vizate
4.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviară, aeriană și rutieră	✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelei feroviare, în special dublarea și electrificarea liniilor existente, inclusiv consolidări pe traseele afectate de fenomene de pantă (alunecări de teren, fenomene de eroziune, inundații etc.). ✓ Dezvoltarea de terminale intermodale cu impact major asupra valorificării transportului feroviar pe rețeaua TEN-T. ✓ Modernizarea gărilor, inclusiv a utilităților aferente, dotarea cu automate de eliberare a legitimațiilor de călătorie (inclusiv sistem informatic aferent), elemente de semnalizare a mijloacelor de transport în comun, accesului către obiectivele turistice. ✓ Extinderea, modernizarea pistelor de decolare-aterizare și a pistelor de rulaj. ✓ Extinderea, modernizarea terminalelor de pasageri. ✓ Modernizarea platformelor de îmbarcare și debarcare. ✓ Modernizarea și dotarea cu echipamente de navigație aferente turnurilor de control. ✓ Achiziționarea și instalarea de sisteme de navigație instrumentală. ✓ Extinderea platformelor în vederea asigurării spațiilor de parcare și operare la sol a aeronavelor. ✓ Amenajarea de parări. ✓ Extinderea, modernizarea drumurilor de acces spre și dinspre aeroport. ✓ Reabilitarea, modernizarea drumurilor publice județene, comunale, în special a celor care asigură o creștere a accesibilității între zonele rurale, comunitățile izolate și centrele urbane limitrofe, între orașele mici și mijlocii și zonele funcționale urbane, a conectivității și accesibilității transnaționale cu Republica Moldova și Ucraina. ✓ Construcția, modernizarea variantelor ocolitoare, în special pentru zonele urbane aglomerate, congestionate care se confruntă cu probleme de poluare atmosferică și fonică. ✓ Modernizarea străzilor orășenești, în special cele care asigură o creștere a accesibilității și conectivității cu variantele ocolitoare existente/viitoare. ✓ Reabilitare, modernizare drumuri de acces către aeroporturi, zonele de interes turistic și infrastructurile de sprijin a afacerilor. ✓ Consolidări, terasamente, refacere și reabilitare a drumurilor de acces afectate de calamități naturale, a trecerilor de cale ferată.

OBIECTIV

4.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză

Măsuri	Operațiuni vizate
4.2.1 Dezvoltarea infrastructurii de comunicații, în special în zonele rurale și comunitățile izolate	✓ În cadrul acestei măsuri acțiunile vor viza crearea, modernizarea, extinderea rețelei de internet tip broadband, în special în zonele rurale și în comunitățile izolate care nu au în prezent rețele de internet fix.

OBIECTIV

4.3 Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană

Măsuri	Operațiuni vizate
4.3.1 Mobilitate urbană durabilă	✓ Elaborarea, actualizarea, implementarea și monitorizarea planurilor de mobilitate urbană, strategiilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. ✓ Crearea, modernizarea și extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public în comun de călători, inclusiv prin configurarea și reconfigurarea infrastructurii rutiere. ✓ Dezvoltarea infrastructurii de ciclism - crearea, extinderea pistelor pentru bicicliști, inclusiv de spații de parcare publice pentru biciclete. ✓ Configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe străzile urbane deservite de transportul public de călători, pentru prioritizarea transportului public de călători, cu bicicleta și pietonal, crearea de spații tip "share space". ✓ Accesibilizarea infrastructurii de transport în comun pasageri pentru toate categoriile de persoane. ✓ Crearea, extinderea de trotuare și spații dedicate transportului nemotorizat și amenajări urbane pentru pietoni. ✓ Realizarea, modernizarea infrastructurii aferente de rulare, inclusiv linii de cale tramvai inierbată, a stațiilor de transport, spațiilor publice, zonelor pietonale și a celor verzi, amenajare depouri și hale de garare, spații de mentenanță, etc.. ✓ Achiziționarea, modernizarea de material rulant electric. ✓ Crearea, modernizarea infrastructurii pentru combustibili alternativi. ✓ Investiții în realizarea de rețele de transport integrate, interoperabile.

- ✓ Dezvoltarea de sisteme inteligente de monitorizare a traficului.
- ✓ Amenajarea de parcuri în punctele terminus ale liniilor de transport în comun pentru a încuraja continuarea călătoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport în comun.
- ✓ Sisteme informaționale smart pentru transportul public în comun - furnizarea de informații privind timpii de sosire și de plecare, hărți de transport și grafice orare, alternativele și legăturile cu alte linii de transport prin afișare digitală și mesaje vocale, posibilități de intermodalitate, aplicații pentru planificarea călătoriilor.
- ✓ Adaptarea sistemelor informaționale la nevoile persoanelor cu nevoi speciale, vârstnicilor, persoanelor cu dizabilități.
- ✓ Asigurarea accesibilității în stațiile și mijloacele de transport în comun pentru persoanele cu dizabilități.
- ✓ Introducerea de automate pentru eliberarea electronică a biletelor de călătorie, a sistemelor de eliberare de carduri inteligente care să permită atât accesul la mijloacele de transport în comun cât și la obiectivele turistice, dezvoltarea de aplicații pentru plata instant a biletelor de calatorie in mijloacele de transport.
- ✓ Derularea de campanii de informare, promovare și conștientizare a beneficiilor și avantajelor aduse de mobilitatea urbană durabilă.

OBIECTIV

4.4 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală

Măsur	Operațiuni vizate
4.4.1 Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane funcționale	✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea străzilor orașenești, amenajarea, modernizarea de parcuri. ✓ Amenajarea, modernizarea spațiilor pietonale, centrelor civice. ✓ Modernizarea, extinderea iluminatului public, introducerea soluțiilor pentru valorificarea energiilor regenerabile. ✓ Crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate, zone amenajate pentru sport, locuri de joacă pentru copii. ✓ Montarea elementelor constructive de tipul scene în aer liber, foisoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, etc.. ✓ Instalare sisteme Wi-Fi în zonele publice. ✓ Instalare sisteme de supraveghere video a spațiilor publice. ✓ Dotare cu mobilier urban (bănci, cosuri de gunoi, toalete ecologice, etc.. ✓ Înlocuirea și/sau racordarea la utilitățile publice. ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea caselor de cultură, căminelor culturale, bibliotecilor, muzeelor, echiparea acestora. ✓ Construcția și/sau transformarea unor clădiri abandonate în centre comunitare integrate. ✓ Reabilitarea, amenajarea lacurilor, cursurilor de apă din (apropierea) mediului urban și crearea de spații de agrement. ✓ Crearea de spații de agrement în apropierea zonelor urbane.
4.4.2 Sprijin pentru revitalizarea și regenerarea orașelor	

OBIECTIV	
4.5 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	
Măsurile	Operațiuni vizate
4.5.1 Dezvoltarea spațiului rural, inclusiv integrarea funcțională cu zonele urbane	✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea drumurilor comunale, inclusiv marcarea și dotarea lor cu panouri de orientare și semnalizare. ✓ Îmbunătățirea conexiunilor de transport dintre mediul urban și rural. ✓ Crearea, modernizarea, reabilitarea rețelei de drumuri interioare, inclusiv a trotuarelor, a parcurilor. ✓ Crearea, modernizarea, extinderea rețelelor de iluminat public. ✓ Crearea, amenajarea și/sau modernizarea spațiilor verzi și locurilor de joacă pentru copii. ✓ Realizarea de alei pietonale, piste pentru bicicliști, crearea de trotuare, inclusiv suporturi pentru biciclete. ✓ Crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate, zone amenajate pentru sport, locuri de joacă pentru copii. ✓ Instalare sisteme Wi-Fi în zonele publice. ✓ Instalare sisteme de supraveghere video a spațiilor publice. ✓ Dotare cu mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, toalete, etc.). ✓ Construirea, modernizarea și extinderea infrastructurii de utilități (apă, canalizare) din mediul rural. ✓ Extinderea rețelelor de alimentare cu energie electrică și celor cu gaze naturale. ✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii de educație, sănătate, servicii sociale, inclusiv dotarea și echiparea cu echipamente de specialitate, digitalizarea și accesibilizarea acestora. ✓ Conservarea, protejarea, renovarea monumentelor și siturilor istorice și culturale, inclusiv a muzeelor. ✓ Construirea, reabilitarea, modernizarea și dotarea, informatizarea și digitalizarea caminilor culturale. ✓ Reabilitarea, amenajarea lacurilor, cursurilor de apă din mediul rural și crearea de spații de agrement. ✓ Reamenajarea terenurilor, clădirilor, siturilor dezafectate, abandonate și pregătirea pentru noi activități economice și/sau sociale, inclusiv de centre comunitare integrate. ✓ Conservarea, protejarea mediului înconjurător asociată cu conservarea terenurilor, pădurilor și peisajului. ✓ Realizarea lucrărilor de prevenire și combatere a fenomenelor de pantă: reîmpăduriri, reabilitări cursuri de apă afectate de calamități, amenajări torențiale, lucrări de stabilizare și protecție a terenurilor împotriva alunecărilor, alte lucrări de combatere a eroziunii solului. ✓ Crearea, dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii asociate dezvoltării agriculturii (infrastructura de irigații, silozuri, etc.).

8. MONITORIZARE ȘI IMPLEMENTARE

Etapa de implementare, monitorizare și control reprezintă sistemul de realizare a proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în strategie și de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor și asupra succesului și impactului acestora relative la dezvoltarea comunității.

Scopul monitorizării și evaluării implementării strategiei:

- ✓ evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul alocat;
- ✓ constatarea durabilității proiectelor implementate.

Succesul realizării unei strategii depinde în mare măsură de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia.

În procesul implementării prezentei strategii vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând responsabilități bine determinate, îndeplinind rolul de implementator sau de control al proiectelor planificate.

În plan instituțional principalii actori locali ai implementării strategiei vor fi:

- ✓ administrația locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria);
- ✓ agenții economici;
- ✓ societatea civilă;
- ✓ locuitorii comunei;
- ✓ structuri externe (instituții județene).

Etapa de implementare, monitorizare și control cuprinde în principal 5 etape:

A. Adoptarea

În cadrul acestei etape strategia va fi supusă dezbaterilor publice. În urma dezbaterilor se vor opera recomandările primite și strategia va fi înaintată Consiliului Local în vederea aprobării.

B. Implementarea

În cadrul acestei etape se vor realiza acțiunile, activitățile, măsurile și proiectele concrete de implementare. Fiecare proiect va conține obiective stricte, planul activităților necesare, perioada de desfășurare, persoanele responsabile în proiect și partenerii implicați în realizarea proiectului, sursele de finanțare.

C. Monitorizare

Echipa de implementare va evalua aspecte, precum: activități, rezultate, buget, patrimoniu, performanțele personalului angajat și implicit a autorității locale (organizația în sine), ipotezele formulate inițial.

Monitorizarea se va efectua pe categorii: activitatea, informația necesară, colectarea informației, modul în care a fost folosită informația, ritmicitatea folosirii informației, persoana care a cules informația.

Monitorizarea implementării proiectelor se va efectua prin intermediul indicatorilor stabiliți inițial.

În cazul înregistrării unor devieri în procesul de implementare se vor lua măsuri de corectare.

Monitorizarea implementării se va realiza de o structură de evaluare care va avea în componență reprezentanții tuturor factorilor implicați în dezvoltare. Structura aparatului de monitorizare va fi următoarea:

- ✓ comitet de coordonare pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei;
- ✓ comisii organizate pe direcții de dezvoltare;
- ✓ secretariat.

Responsabilitățile de bază sunt:

- ✓ planificarea implementării acțiunilor;
- ✓ elaborarea și promovarea deciziilor privind acțiunile de implementare;
- ✓ coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor;
- ✓ coordonarea activităților de atragere a surselor financiare în scopul realizării problemelor identificate;
- ✓ monitorizarea implementării;
- ✓ elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către consiliul local;
- ✓ acordarea consultanței tehnice și consultative în toate domeniile;
- ✓ elaborarea și dezbaterile proiectelor prioritare;
- ✓ analiza deciziilor privind problemele comunității locale;
- ✓ elaborarea și inițierea modificărilor în strategie;
- ✓ elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare.

D. Evaluarea implementării strategiei

Se vor analiza indicatorii de implementare. Fiecare proiect stabilit va avea anumiți indicatori de implementare și, funcție de complexitatea unui proiect, se vor efectua evaluări intermediare, pe faze de implementare.

E. Analiza impactului

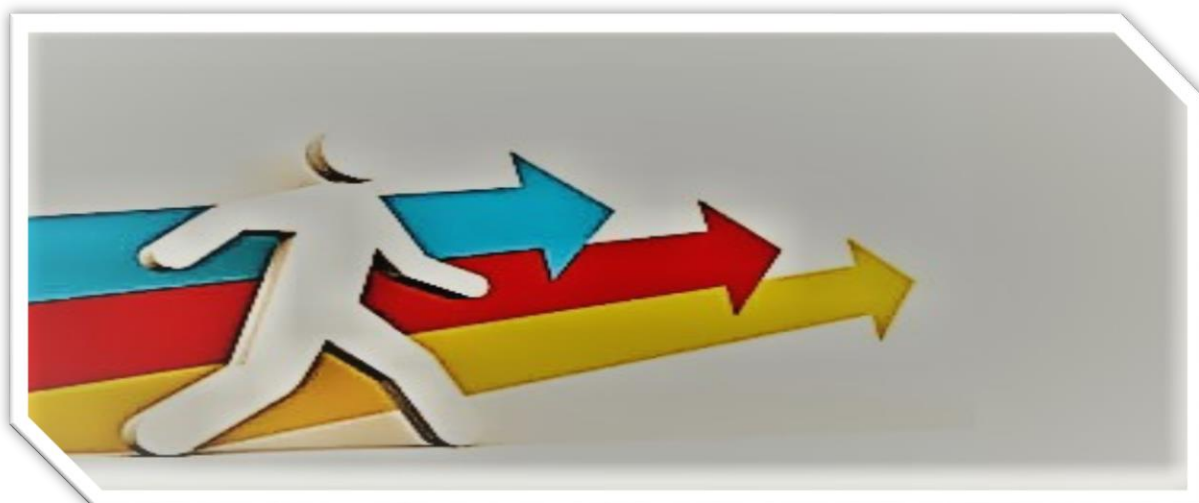
Această analiză apreciază dacă proiectul răspunde politicilor formulate, modul cum influențează criteriile de performanță privind dezvoltarea eficientă a comunei.

Se vor efectua studii de impact de specialitate înaintea începerii unui proiect sau la o anumită perioadă de timp după finalizarea proiectului.

Etapa de implementare, monitorizare și evaluare oferă atât permanent, cât și periodic un raport asupra stadiului de implementare a proiectelor.

Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național.

Strategia susține ca România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat.

CAPITOLUL IV

DIRECȚII DE ACȚIUNE

COMUNA RĂCHITENI, JUDEȚUL IAȘI

VIZIUNEA COMUNITARĂ

Operaționalizarea direcțiilor de acțiune a dus la formularea unor măsuri care urmează să fie implementate atât de administrația publică locală, acolo unde are competență, dar și de către orice organizație publică sau privată al cărei domeniu de competență se intersectează cu măsurile propuse.

Măsurile propuse vor fi implementate printr-o serie de proiecte finanțate din surse diverse (resursele proprii ale localității, finanțări de la bugetul județean/național sau programe comunitare), precum și în funcție de caracteristicile fiecărei surse în parte, poate aborda printr-o cerere de finanțare una sau mai multe măsuri.

Nevoile cetățenilor comunei Răchiteni au fost analizate în vederea dezvoltării zonei din punct de vedere economic și social, prin mai buna valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor și investitorilor, revigorarea tradițiilor, reabilitarea și extinderea infrastructurii și punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Obiectivele propuse, precum și direcțiile de acțiune destinate a genera atingerea acestor obiective au făcut subiectul unui proces consistent de consultare publică deoarece **Strategia de Dezvoltare Locală** reprezintă un instrument participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice.

În vederea realizării unui nivel cât mai ridicat de consens în cadrul procesului de consultare s-a urmărit obținerea unui feed - back din partea instituțiilor publice/private de pe teritoriul comunei.

Atât Strategia de Dezvoltare Locală, cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare trebuie să țină cont de interesele comunității, care au fost exprimate prin intermediul sondajului de opinie și se regăsesc în portofoliul de proiecte prioritare ale comunei.

Prin intermediul sondajului de opinie au fost aplicate de chestionare cetățenilor comunei Răchiteni din județul Iași pentru a afla părerea locuitorilor cu privire la prioritățile de dezvoltare ale comunei pe următorii 6 ani.

Majoritatea respondenților chestionarului privind Strategia de dezvoltare locală:

- doresc să participe la cursuri de specializare și perfecționare;
- consideră ca fiind prioritare măsurile pentru sprijinirea tinerilor din comună;
- doresc să fie implicați și informați cu privire la proiectele dezvoltate în comună;
- consideră prioritare investițiile care vizează îmbunătățirea infrastructurii edilitare, infrastructurii medicale și sociale, crearea locurilor de muncă.

1. DIRECȚII DE ACȚIUNE COMUNA RĂCHITENI PERIOADA 2021-2027

OBIECTIV

1. Dezvoltarea infrastructurii și a echipării tehnico - edilitare

Direcții de acțiuni	Proiecte/Măsur
Modernizarea/ Reabilitarea și extinderea infrastructurii existente, eficientizarea rețelei de transport	✓ Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de drumuri comunale, sătești și de exploatație agricolă. ✓ Marcarea și dotarea drumurilor comunale, sătești și de exploatație agricolă cu panouri de orientare și semnalizare. ✓ Crearea, modernizarea, reabilitarea rețelei de drumuri interioare, inclusiv a trotuarelor, a parcărilor. ✓ Crearea, modernizarea, reabilitarea rețelei stații de autobuz, inclusiv a alveolelor. ✓ Reabilitare și construire poduri, podețe și punți pietonale în satele componente ale comunei. ✓ Înființarea și refacerea șanțurilor de scurgere și a trotuarelor de-a lungul drumurilor aferente comune. ✓ Amenajarea canalelor colectoare de ape pluviale pe teritoriul comunei pentru prevenirea inundațiilor. ✓ Realizarea de alei pietonale, piste pentru bicicliști, crearea de trotuare, inclusiv suporturi pentru biciclete.
Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public și telecomunicații	✓ Crearea, amenajarea și/sau modernizarea spațiilor verzi și locurilor de joacă pentru copii. ✓ Instalare sisteme de supraveghere video a spațiilor publice. ✓ Modernizarea sistemului public de iluminat și extinderea acestuia unde este cazul.
Construirea și modernizarea/extinderea infrastructurii de utilități	✓ Crearea, modernizarea, extinderea rețelelor de iluminat public. ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea rețelelor de transport și distribuire a apei potabile. ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea rețelelor de transport și distribuire a apei uzate. ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea rețelei de alimentare cu gaz a comunei. ✓ Îmbunătățirea conexiunilor de transport dintre mediul urban și rural.

OBIECTIV

2. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de educație

Direcții de acțiuni

Reabilitarea, modernizarea infrastructurii de educație, în scopul asigurării accesului populației la unități modernizate și dotate conform standardelor;

Proiecte/Măsur

- ✓ Reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale și asigurarea unui proces de învățare modern, adaptat conform standardelor.
- ✓ Reabilitare, modernizare și construire instituții școlare în comună.
- ✓ Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice pentru fiecare nivel educațional.
- ✓ Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specifice.
- ✓ Modernizarea și îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă educațională.
- ✓ Amenajare baza sportivă, terenuri de sport.
- ✓ Îmbunătățirea/dotarea bazei materiale a unităților de învățământ din comună.
- ✓ Eficientizarea energetică a clădirilor instituțiilor de învățământ din comună.
- ✓ Sprijinirea demersurilor de formare continuă ale cadrelor didactice.
- ✓ Achiziție mijloc de transport specializat pentru transportul școlarilor și preșcolarilor din satele aparținătoare comunei.
- ✓ Susținerea participării elevilor la competiții.
- ✓ Susținerea elevilor cu rezultate școlare deosebite pentru continuarea studiilor.
- ✓ Acordarea de burse de sprijin pentru elevii care provin din medii defavorizate.
- ✓ Sprijinirea activităților extracuriculare, sportive și culturale.
- ✓ Susținerea înființării unor forme de învățământ profesional - școli de arte și meserii.
- ✓ Implementarea unor programe de tip “after school”.

OBIECTIV
3. Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

Direcții de acțiuni	Proiecte/Măsur
Crearea și dezvoltarea de noi servicii sanitare și îmbunătățirea serviciilor sanitare existente	✓ Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate. ✓ Dezvoltarea rețelei de medicină școlară, prin realizarea de investiții care să vizeze modernizarea și dotarea cabinetelor medicale. ✓ Creșterea accesului la servicii de îngrijire medicală de calitate a persoanelor vulnerabile sau dezavantajate social. ✓ Sprijinirea creșterii rolului medicului de familie ca și consilier de sănătate. ✓ Diversificarea și creșterea calității serviciilor medicale destinate mamei și copilului. ✓ Creșterea accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate. ✓ Diminuarea efectelor negative ale îmbătrânirii demografice (ex. programe de îngrijire la domiciliu, cabinete medicale mobile). ✓ Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sociale (centre de zi, centre rezidențiale, centre multifuncționale). ✓ Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare. ✓ Asigurarea condițiilor de locuire temporară pentru persoanele vulnerabile. ✓ Susținerea formării profesionale a personalului din domeniul asistenței sociale. ✓ Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate. ✓ Înființarea unor servicii sociale specializate (centru de zi pentru persoane vârstnice, centre de zi pentru copiii aflați în dificultate) în satele comunei. ✓ Implementarea unor programe de consiliere, orientare și reorientare a carierei pentru tineri și adulți. ✓ Sprijinirea acțiunilor de promovare a sănătății și educației pentru sănătate. ✓ Facilitarea integrării socio-economice a persoanelor vulnerabile și a comunităților marginalizate. ✓ Creșterea accesului la serviciile de educație și formare profesională pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile.
Crearea și dezvoltarea de noi servicii și îmbunătățirea calității serviciilor sociale existente, care să răspundă nevoilor în creștere a populației;	

OBIECTIV

4. Dezvoltarea serviciilor publice – creșterea capacității instituționale

Direcții de acțiuni

Proiecte/Măsur

Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice pentru cetățeni

Dezvoltarea spiritului civic și participarea activă a cetățenilor la viața comunității;

- ✓ Crearea și dezvoltarea de noi servicii și îmbunătățirea calității serviciilor sociale existente, care să răspundă nevoilor în creștere a populației.
- ✓ Modernizarea administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice.
- ✓ Promovarea unui mod de lucru transparent, pozitiv și participativ al guvernării locale pentru îndeplinirea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală a comunei.
- ✓ Creșterea eficienței activității administrației publice locale.
- ✓ Dezvoltarea serviciilor de e-administrație/ Digitalizarea serviciilor publice la nivel local.
- ✓ Creearea unei strategii Smart Village.
- ✓ Dezvoltarea spiritului civic și participarea activă a cetățenilor la viața comunității.
- ✓ Extinderea rețelei informatice, dotarea cu programe de specialitate și dezvoltarea sistemului de comunicare.
- ✓ Realizarea unor schimburi de experiență cu alte comunități rurale din județ, țară și străinătate.
- ✓ Înfățișare între cetățenii din comuna Răchiteni cu alte comune din Uniunea Europeană.
- ✓ Organizare programe de reconversie profesională, recalificare și perfecționare.
- ✓ Informarea și consultarea cetățenilor cu privire la viața comunității.
- ✓ Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciul public de gospodărire comunală și pentru situații de urgență.
- ✓ Înființarea unui birou special de accesare programe cu finanțare externă.
- ✓ Organizarea și promovarea unor activități culturale de interes pentru comunitate.
- ✓ Crearea, modernizarea, extinderea rețelei de internet tip broadband, în special în zonele izolate care nu au în prezent rețele de internet fix.

OBIECTIV

5. Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice

Directii de actiuni

Proiecte/Măsur

Elaborarea și implementarea de strategii pentru creșterea eficienței energetice, a reducerii emisiilor de CO²

Crearea și dezvoltarea unui sistem integrat eficient de management al deșeurilor la nivelul comunității

- ✓ Investiții ce promovează infrastructura verde, creșterea suprafeței spațiilor verzi.
- ✓ Investiții în asigurarea/îmbunătățirea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic.
- ✓ Eficientizarea energetică a sistemului de iluminat public prin valorificarea resurselor regenerabile și implementarea de soluții care asigură reducerea consumului de energie;
- ✓ Îmbunătățirea izolației termice și hidro a anvelopei clădirii, acoperișurilor, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirilor.
- ✓ Reducerea emisiilor de carbon prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor.
- ✓ Reabilitarea termică și creșterea gradului de independență energetică a clădirilor publice.
- ✓ Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.
- ✓ Alte investiții care conduc la creșterea performanței energetice a clădirilor (sisteme de monitorizare, sisteme de automatizare etc.).
- ✓ Derularea de campanii de promovare, informare și conștientizare privind efectele benefice ale creșterii eficienței energetice.
- ✓ Modernizarea și dezvoltarea unui sistem integrat eficient de management al deșeurilor la nivelul comunității.
- ✓ Investiții în îmbunătățirea sistemelor de management integrat al deșeurilor care să conducă la creșterea gradului de reutilizare și reciclare a deșeurilor, de prevenire a generării deșeurilor.
- ✓ Dezvoltarea de campanii de informare și conștientizare privind prevenirea deșeurilor, colectarea separată, economia circulară, etc..
- ✓ Atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor naturale.
- ✓ Investiții în producerea energiei regenerabile solare și eoliene.
- ✓ Managementul inundațiilor și reducerea impactului acestora și ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice asupra populației, proprietății și mediului;

✓ Educația și instruirea populației privind comportarea și protecția la cutremur, inundații, alunecări de teren, etc., ca o componentă principală a prevenției în vederea reducerii numărului de victime la apariția unor evenimente majore (activități și centre pentru educație și instruire, dotări, spații/zone special amenajate pentru simulări seismice, realitate virtuală, echipamente, materiale didactice educaționale și de diseminare, activități de introducere în curricula școlară a orelor de pregătire la cutremur, etc.).

OBIECTIV 5. Dezvoltare economică

Direcții de acțiuni	Proiecte/Măsur
Constituirea unui mediu favorabil dezvoltării economice - agriculturii, întreprinderilor mici și mijlocii	✓ Valorificarea durabilă a resurselor naturale ale comunei în vederea creșterii atractivității și competitivității sectoarelor economice principale. ✓ Modernizarea și extinderea infrastructurii agricole. ✓ Susținerea modernizării sectorului agricol. ✓ Sprijin pentru dezvoltarea formelor asociative cu scop economic.
Facilitarea accesului agenților economici la informații și consultanță de specialitate în vederea dezvoltării unei afaceri	✓ Înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale. ✓ Sprijin pentru desfacerea produselor locale. ✓ Încurajarea și promovarea parteneriatului public-privat. ✓ Încurajarea schimburilor de experiență și bune practici. ✓ Promovarea competențelor digitale în afara sistemelor de învățământ oficiale, în rândul agricultorilor, al administratorilor silvici și al întreprinderilor rurale.
Constituirea unui mediu favorabil dezvoltării asociațiilor agricole	✓ Dezvoltarea rețelei de colectare a produselor animaliere și agricole (lapte, fructe, legume, miere, etc.). ✓ Realizare piață de desfacere agroalimentară. ✓ Dezvoltare sector IMM care să valorifice resurse locale. ✓ Acordarea de facilități, conform legilor în vigoare, investitorilor.
Susținerea de activități de informare și instruire în vederea dezvoltării unei culturi antreprenoriale în rândul agenților economici locali	✓ Sprijinirea dezvoltării micilor producători locali. ✓ Susținerea parteneriatelor de tip public privat. ✓ Susținerea activităților de promovare a produselor și serviciilor agenților economici locali. ✓ Sprijinirea tinerilor fermieri. ✓ Stimularea procesului de asociere a producătorilor agricoli și crescătorilor de animale pentru creșterea competitivității acestor activități economice. ✓ Susținerea implementării unor forme de agricultură ecologică.

- ✓ Înființarea de unități de prelucrare a produselor agricole de bază.
- ✓ Dezvoltarea facilităților de depozitare și desfacere a produselor agro-alimentare.
- ✓ Stimularea modernizării exploatațiilor agricole prin achiziționarea de utilaje și echipamente performante.
- ✓ Crearea infrastructurii pentru dezvoltarea afacerilor.
- ✓ Măsuri pentru suținerea și dezvoltarea activităților economice/ atragerea de noi investitori.
- ✓ Servicii de consultanță, orientare pentru înființarea de start-up-uri, în special pentru tinerii antreprenori, persoanele care intenționează să dezvolte o afacere în mediul rural, persoanele care aparțin grupurilor dezavantajate, persoanele care se reîntorc din străinătate, etc..
- ✓ Dezvoltarea serviciilor de consultanță, proiectare și auditare adresate firmelor noi cu activități orientate către creșterea eficienței energetice, economia circulară, adaptarea la schimbările climatice.
- ✓ Dezvoltarea de scheme de grant pentru achiziționarea de linii de producție, echipamente și tehnologii moderne, care să permită obținerea de produse noi, servicii noi sau care să dezvolte un proces tehnologic nou.
- ✓ Dezvoltarea unei scheme de grant pentru achiziționarea și valorificarea echipamentelor IT, aplicații TIC de către firme.
- ✓ Investiții în active corporale și necorporale în legătură cu modernizarea industrială, pentru sectoarele de specializare inteligentă.
- ✓ Investiții în implementarea și certificarea sistemelor de management a calității, sistemelor de management integrate calitate-mediu.
- ✓ Investiții care vizează obținerea de energie din sursele regenerabile existente.
- ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri destinată colectării, depozitării, procesării și marketingului fructelor de pădure, plantelor medicinale și aromatice, ciupercilor de pădure, produselor agricole bio.
- ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri destinată zootehniei bio.
- ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în domeniul creșterii albinelor.
- ✓ Investiții în demararea sau dezvoltarea unei afaceri în acvacultură.
- ✓ Investiții în procesarea și marketingul produselor obținute din apicultură, acvacultură.
- ✓ Investiții în sprijinirea, încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale, inclusiv de distribuție și comercializare a acestora.

- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii de turism rural și a agroturismului.
- ✓ Sprijin pentru demararea sau dezvoltarea unei afaceri ce vizează procesarea produselor agricole sau de origine animală de către tineri antreprenori, persoane care se (re)întorc din străinătate.

OBIECTIV

5. Valorificarea patrimoniului cultural – istoric și natural în vederea valorificării potențialului turistic.

Direcții de acțiuni

Proiecte/Măsur

Reabilitarea și conservarea patrimoniului cultural – istoric în vederea creșterii gradului de atractivitate al acestuia;

Valorificarea potențialului turistic natural al comunei și dezvoltarea de servicii specifice

- ✓ Reabilitarea și conservarea patrimoniului cultural – istoric în vederea creșterii gradului de atractivitate al acestuia.
- ✓ Valorificarea potențialului turistic natural al comunei și dezvoltarea de servicii specifice.
- ✓ Creșterea capacității administrației publice locale de management integrat al resurselor culturale și naturale ale comunei, inclusiv prin implementarea de soluții inovative.
- ✓ Conținut electronic relevant pentru dezvoltarea turismului rural.
- ✓ Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare.
- ✓ Punerea în valoare a identității culturale locale prin acțiuni specifice de promovare, informare și cooperare.
- ✓ Îmbunătățirea infrastructurii de turism.
- ✓ Dezvoltarea de infrastructuri rurale, regenerare spații publice.
- ✓ Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente.
- ✓ Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică, inclusiv crearea, modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică.
- ✓ Sprijin pentru organizarea și derularea de târguri, expoziții, manifestări culturale, festivaluri.
- ✓ Reabilitarea, renovarea obiectivelor turistice care aparțin patrimoniului cultural, istoric, ecumenic, inclusiv a infrastructurii conexe (alei pietonale, parcuri, drumuri acces, puncte de informare etc.) și inclusiv marketingul și promovarea turistică a obiectivului.
- ✓ Dezvoltarea de infrastructurii de agrement.
- ✓ Sprijinirea inițiativelor sportive.
- ✓ Promovarea activităților sportive prin dezvoltarea/reabilitarea/dotarea infrastructurilor sportive.

- ✓ Reabilitarea/restaurarea clădirilor cu valoare istorică din comună.
- ✓ Stimularea dezvoltării sectorului de servicii turistice și de agrement.
- ✓ Încurajarea și atragerea întreprinzătorilor în turism și agroturism.
- ✓ Promovarea formelor de turism cultural, ecologic și a agroturismului.
- ✓ Promovarea imaginii comunei Răchiteni.
- ✓ Organizarea de evenimente cultural-artistice și sportive cu impact regional, național și internațional.
- ✓ Susținerea inițiativelor de afaceri vizând accesul la modalități alternative de agrement și petrecere a timpului liber.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2021-2027

COMUNA RĂCHITENI, JUDEȚUL IAȘI

Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Beneficiază de servicii sociale toți cetățenii români care se află pe teritoriul României, au domiciliul sau reședința în România, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene, precum și străinii și apatrizii care au domiciliul sau reședința în România, aflați în situații de dificultate.

După categoriile de beneficiari, serviciile sociale pot fi clasificate în:

- servicii sociale destinate copilului și/sau familiei,
- servicii sociale destinate persoanelor cu dizabilități,
- servicii sociale destinate persoanelor vârstnice,
- servicii sociale destinate victimelor violenței în familie,
- servicii sociale destinate persoanelor fără adăpost,
- servicii sociale destinate persoanelor cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc.,
- servicii sociale destinate victimelor traficului de persoane,
- servicii sociale destinate persoanelor private de libertate, persoanelor sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune etc..

Cine furnizează servicii sociale

Principalul furnizor public de servicii sociale este autoritatea administrației publice locale prin serviciul public de asistență socială.

Furnizorii privați pot fi: organizații neguvernamentale, culte recunoscute de lege, persoane fizice autorizate, operatori economici cu scop lucrativ.

Pentru a acorda servicii sociale pe teritoriul României, furnizorii de servicii sociale, indiferent de forma lor juridică, trebuie acreditați în condițiile legii.

Principiile care stau la baza serviciilor sociale:

Solidaritatea socială: întreaga comunitate participă la sprijinirea persoanelor care nu își pot asigura singure nevoile sociale.

Centrarea pe familie și comunitate având ca obiectiv întărirea și dezvoltarea mediilor naturale de viață ale persoanelor (familia și comunitatea). Din această perspectivă, finalitatea serviciilor sociale este dezvoltarea capacităților individuale de funcționare și o mai bună integrare socială a individului cât și realizarea unui mediu social suportiv.

Abordarea globală - pornind de la premiza că problemele unei persoane, familii sau comunități sunt interdependente și nu se pot trata separat.

Din acest motiv, intervenția lucrătorului social va porni de la diagnoza bazată pe o înțelegere globală a tuturor problemelor existente și, acolo unde este nevoie, intervenția lui va fi completată de servicii de asistență socială de tip specializat.

Organizarea comunitară - necesitatea de eficientizare a serviciilor sociale prin organizarea lor la nivelul județului și comunităților locale, prin preluarea lor de către autoritățile publice locale sau la nivel zonal iar, acolo unde nu se poate, prin realizarea unui parteneriat între mai multe comunități.

Parteneriatul activând o largă participare a mai multor instituții, organizații, autorități, prieteni, vecini, colegi, familie, alți reprezentanți ai societății civile, a tuturor actorilor comunitari în vederea realizării obiectivelor propuse.

Complementaritatea realizată între sistemul public și cel neguvernamental. Sistemul public garantează acoperirea drepturilor sociale, dezvoltă și organizează serviciile prevăzute de lege și susține financiar acțiunile organizațiilor neguvernamentale.

Astfel, atât sistemul public de servicii sociale, cât și cel non-guvernamental, se poate înscrie într-o politică socială unitară, coerentă, de sprijin eficient a celor aflați în nevoie.

Lucrul în echipă bazat pe acțiunea comună a mai multor specialiști din domenii diferite care pot da răspuns problemelor complexe ale beneficiarilor. Resursele importante ale activității eficiente în echipă sunt suportul reciproc profesional și uman, consultarea, luarea împreună a deciziilor cu privire la abordarea fiecărui caz.

Diversificarea activităților pe măsura creșterii resurselor sistemului de servicii sociale reprezintă un cadru instituțional structurat în care activitățile se diversifică pe măsura apariției de noi resurse sau de noi probleme; diversificarea problematicei necesită crearea unui management eficient și eficace de sistem și nu trebuie să conducă la înființarea de noi instituții noi, axate doar pe o anume nevoie sau categorie de beneficiar.

Tipuri de servicii sociale

Serviciile sociale pot fi servicii sociale cu caracter primar și servicii sociale specializate, ambele categorii având un caracter proactiv.

Serviciile sociale cu caracter primar sunt serviciile sociale care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune socială.

Serviciile sociale specializate au drept scop menținerea, refacerea sau dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de nevoie socială.

Serviciile de îngrijire social medicală sunt servicii sociale specializate și se adresează persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, bolnavilor cronici, persoanelor care suferă de boli incurabile, copiilor cu nevoi speciale, persoanelor victime ale violenței în familie.

Serviciile de îngrijire social-medicală sunt:

- a) servicii sociale,
- b) servicii medicale și
- c) servicii conexe acestora.

Compartimentul de asistență socială, organizat la nivel local, are responsabilitatea creării, menținerii și dezvoltării serviciilor sociale cu caracter primar, în funcție de nevoile sociale identificate, cu scopul prioritar de susținere a funcționalității sociale a persoanei în mediul propriu de viață, familial și comunitar.

2. ASPECTE SOCIALE GENERALE - COMUNA RĂCHITENI

Resursele umane în comuna Răchiteni

Conform datelor statistice furnizate de către Institutul Național de Statistică, la 01 ianuarie 2021, populația stabilă a comunei era de 3.245 persoane din care 1.640 bărbați și 1.605 femei.

În anul 2019, sporul natural a fost de -6,30 și a fost calculat în urma diferenței dintre rata natalității care a fost 5,10 și rata mortalității care a fost 11,40.

Concluziile studiului demografic arată faptul ca UAT Răchiteni este o comună cu o populație tânără, deși datele arată că tot mai persoane sunt plecate în străinătate și zeci de familii au lăsat copiii în grija bunicilor ori persoanelor din afara familiei.

Tabelul 4.2.1

Analiza demografică - 2020

Schimbări de domiciliu		
Stabiliri domiciliu	Plecări cu domiciliul	Soldul schimbărilor de domiciliu
19	41	-22
Schimbări de reședință		
Stabiliri reședință	Plecări cu reședința	Soldul schimbărilor de reședință
3	83	-80

Sursa: Prelucrarea datelor furnizate de INSSE

Conform autorităților locale, persoanele care nu au loc de muncă în comună, lucrează în localitățile apropiate, comuna fiind situată la o distanță de 17 km de orașul Roman și 71 km de orașul Iași.

Comercializarea produselor agricole obținute în gospodării și construcții sunt domenii de activitate ce antrenează locuitorii comunei în mișcări de navetism.

Salariații din sectorul bugetar sunt antrenați în acest tip de mișcare și în sens invers, dinspre localitățile apropiate înspre comuna Răchiteni.

Nivelul șomajului

Potrivit INSSE, în anul 2020 numărul de șomeri înregistrați la nivelul comunei era de 24 persoane.

Măsurile care se impun pentru ca în comună toată populația activă să fie și ocupată vizează în principal:

- creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în domenii non-agricole/zootehnice prin atragerea de investitori;
- reconversia profesională a unor categorii de șomeri prin efectuarea unor cursuri de re-calificare;
- servicii de consiliere și reorientare profesională pentru persoanele cu vârsta între 18 și 45 de ani;
- creșterea mobilității, flexibilității și adaptabilității forței de muncă prin programe de formare profesională continuă.

Lipsa cererii pentru forța de muncă determină o parte a forței de muncă tinere și adulte fie să migreze spre alte orașe, fie să plece în străinătate temporar (sezonier) pentru muncă în țări ca Italia, Spania, Grecia, etc.

Atât capitolul privind potențialul economic al comunei, cât și profilul ocupațional au relevat faptul că teritoriul comunei Răchiteni prezintă un profil economic primar cu activități predominante în domeniul agriculturii.

Activitățile din domeniul industriei sunt reduse în comună.

Se remarcă tendințele de dezvoltare a inițiativei private, în domeniul comerțului, însă nu se valorifică suficient resursele umane de care dispune comuna.

Putem aprecia în baza celor de mai sus, că resursele umane din comună sunt utilizate insuficient, fapt care determină un anumit grad de repulsivitate a comunei generată de lipsa locurilor de muncă și are drept consecință de cele mai multe ori emigrarea.

Cea mai mare parte a populației active este ocupată în comerț, agricultură și activități conexe.

Numărul persoanelor salariate în industrie este destul de mare, din cei 357 de angajați înregistrați în 2020, majoritatea sunt angajați ai societății S.C. MARCEL S.R.L..

Creșterea animalelor este, la rândul său, o ocupație cu potențial în comună, fiind practică atât în sistem individual, cât și în ferme funcționale în teritoriu.

În concluzie, se poate spune că populația comunei Răchiteni, deși afectată de procesul de emigrație, precum și de insuficiența locurilor de muncă, dispune totuși de resurse umane încă numeroase și cu vitalitate ridicată, ce trebuie valorificate, în relație cu potențialul natural și economic, în vederea dezvoltării durabile a teritoriului.

De subliniat este faptul că există o pondere scăzută a populației care este ocupată în alte meserii sau domenii decât cele menționate și a caror obiect de activitate se înscrie în aria celor de nișă în comparație cu cei ocupați în agricultură.

Comuna dispune de un potențial de forță de muncă nevalorificat și în acest sens trebuie făcute demersuri pentru stimularea altor activități economice în care să se antreneze toată această forță de muncă locală, creșterea veniturilor în cadrul acestor activități precum și scăderea taxelor și impozitelor plătite către primărie.

Cea mai mare parte din populația aptă de muncă și neocupată, deci nesalarizată, își câștigă existența din creșterea animalelor, silvicultură și agricultură – activități de subzistență, care de cele mai multe ori irosesc resurse umane valoroase tocmai pentru că par domenii de activitate sigure și, oarecum, la îndemână.

Autoritățile locale au datoria de a căuta investitori care să-și localizeze afacerile pe raza comunei, în condițiile în care există forță de muncă.

Pe lângă activitățile deja existente, comuna Răchiteni trebuie să valorifice potențialul turistic al comunei prin evenimente menite să pună în valoare comuna din punct de vedere geografic, istoric, cultural și care să așeze comuna Răchiteni pe harta destinațiilor turistice.

Activitatea școlară în comuna Răchiteni

În comuna Răchiteni procesul de învățământ se desfășoară în următoarele unități de învățământ:

- Școala gimnazială Răchiteni, com. Răchiteni, jud. Iași;
- Școala gimnazială Izvoarele, com. Răchiteni, jud. Iași;

Educația este un factor important în promovarea dezvoltării economice, modernizarea economică presupune achiziționarea de capital uman înalt calificat. Un nivel de educație scăzut, la nivelul comunității, înseamnă un număr mare de adulți cu un nivel de instruire și calificare scăzut.

Cum nivelul educațional este corelat cu nivelul veniturilor, rezultă că în comună o parte importantă a locuitorilor sunt săraci, cu atât mai mult cu cât în mediul rural nivelul de instruire este redus și asociat cu vârsta înaintată și ocuparea în agricultură.

Economiile moderne se bazează mai mult pe educație decât pe materii prime sau muncă fizică.

Pentru aceasta este necesar să se investească atât în educație și știință, precum și în politicile privind ocuparea forței de muncă, astfel încât să se țină pasul cu schimbările tehnologice.

Infrastructura și facilitățile aferente educației și formării profesionale constituie instrumente importante pentru conversia forței de muncă în vederea diversificării economiei rurale.

Unitățile de învățământ din comună sunt mediu dotate în ceea ce privește materialul tehnic și didactic.

Școlile sunt insuficient dotate din punctul de vedere al tehnologiei IT. De asemenea o altă problemă importantă o constituie dificultatea de a atrage personal calificat în zonele rurale.

Situația actuală a învățământului, în comună, se datorează unor factori interni și externi mediului rural cum ar fi:

- mentalitatea oamenilor (folosirea copiilor la muncile agricole în detrimentul școlii);
- lipsa instituțiilor de nivel liceal în zona rurală;
- suplinirea lipsei de cadre didactice prin înlocuirea acestora cu profesori cu o slabă pregătire;
- lipsa mijloacelor materiale ale familiilor care nu își permit întreținerea în școală a copiilor;
- nealocarea de către guvern a unor fonduri suficiente pentru educație și a subvențiilor pentru familiile din zonele rurale cu venituri mici;
- starea infrastructurii educaționale și lipsa dotării corespunzătoare.

3. DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA SERVICIILOR SOCIALE ÎN COMUNA RĂCHITENI PERIOADA 2021-2027

OBIECTIV

1. Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate

Direcții de acțiuni	Proiecte/Măsur
Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieții	✓ Elaborarea și implementarea la nivel local a unui sistem de monitorizare a fenomenului de părăsire timpurie a școlii, identificarea cauzelor și motivelor.
	✓ Dezvoltarea unui program de stimulare a participării la educație a copiilor cu părinții plecați la muncă în străinătate constând în pachete integrate de servicii, asigurare consiliere școlară și servicii de educație parentală, dezvoltarea de parteneriate între școală – administrația publică comunitate.
	✓ Derularea de programe care să încurajeze participarea activă a elevilor și părinților în luarea deciziilor la nivelul unității de învățământ.
	✓ Derularea de acțiuni pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară.
	✓ Dezvoltarea de programe care vizează sprijinirea elevilor cu cerințe educaționale speciale (cadre didactice de sprijin, itinerante).
	✓ Asigurarea transportului gratuit al elevilor spre/dinspre școală, inclusiv transport dotat cu accesibilități pentru copiii cu nevoi speciale.
	✓ Dezvoltarea unui sistem de acordare de vouchere pentru activitățile din timpul liber ale copiilor legate de cultură, sport, creație, artă.
	✓ Dezvoltarea resurselor umane din unitățile de învățământ, prin derularea de programe de formare (inclusiv pentru personalul auxiliar), dezvoltarea de mentorat didactic (lucru cu copii cu dizabilități, cerințe educaționale speciale, tratare diferențiată, prevenire și combatere segregare).
	✓ Derularea de campanii de conștientizare privind beneficiile aduse de formarea profesională a adulților.
	✓ Dezvoltarea de instrumente care să permită schimbul de experiențe și prezentarea de exemple de bună practică privind formarea profesională a adulților - organizarea de conferințe, seminarii, mese rotunde, derularea de vizite de studiu.
	✓ Consolidarea capacității administrative a autorităților locale în vederea accesării fondurilor comunitare (realizarea de planuri de dezvoltare, strategii, proiecte, studii și analize, implementarea și monitorizarea acestora).

- ✓ Promovarea programelor care conduc la creșterea spiritului civic – implicarea cetățenilor în realizarea și implementarea de strategii, planuri și proiecte de dezvoltare locală.
- ✓ Finalizarea lucrărilor de investiții privind crearea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii educaționale demarate anterior și care sunt în prezent sistate, nefinalizate.
- ✓ Construirea, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea creșelor.
- ✓ Reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea unităților de învățământ (inclusiv săli de sport), inclusiv realizarea de lucrări de creștere a eficienței energetice (reabilitare termică, sisteme de încălzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de producere a energiei electrice și sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice).
- ✓ Accesibilizarea spațiilor în care se asigură educația copiilor, elevilor, tinerilor cu dizabilități/cerințe educaționale speciale.
- ✓ Modernizarea sistemelor de încălzire proprii pentru unitățile școlare din comună.
- ✓ Amenajarea de baze sportive pentru școlile din comună.
- ✓ Dotarea unităților de învățământ cu mobilier, elemente de birotică, calculatoare.
- ✓ Dotarea laboratoarelor și atelierelor cu echipamente de specialitate.
- ✓ Digitalizarea învățământul preuniversitar prin crearea, dezvoltarea platformelor de învățare online, asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informatice din educație și cultură.
- ✓ Achiziționarea de mijloace de transport pentru transportul elevilor ce domiciliază în mediul rural și zonele izolate.

OBIECTIV
2. Creșterea ocupării în rândul tinerilor

Direcții de acțiuni

Proiecte/Măsur

**Sprijinirea integrării
pe piața muncii a
tinerilor**

- ✓ Derularea de activități și de campanii de informare și conștientizare pentru sprijinirea tinerilor NEET's.
- ✓ Sprijinirea participării tinerilor din grupul țintă vizat la programe de formare profesională care vizează dobândirea competențelor pentru ocupații cerute de către piața muncii (inclusiv de competențe digitale).
- ✓ Sprijinirea participării tinerilor din grupul țintă vizat la programe de formare profesională care vizează dobândirea competențelor antreprenoriale.
- ✓ Dezvoltarea de programe integrate pentru tineri, care să asigure tranziția către piața muncii: furnizarea de informații, orientare profesională, asistare în găsirea unui loc de muncă, dezvoltarea de planuri personalizate de orientare și formare, dobândirea de experiență prin participarea la programe de ucenicie și internship-uri.
- ✓ Accesibilizarea spațiilor în care se asigură educația și formarea tinerilor cu dizabilități/cerințe educaționale speciale.

OBIECTIV

3. Creșterea ocupării în rândul grupurilor dezavantajate

Direcții de acțiuni

Proiecte/Măsur

Sprijinirea integrării pe
piața muncii a
grupurilor
dezavantajate;

✓ Dezvoltarea de servicii personalizate în vederea facilitării accesului persoanelor defavorizate la servicii de ocupare (anchetă socială, elaborarea planului individual de intervenție, însoțirea beneficiarului, elaborarea și furnizarea de pachete de servicii personalizate persoanelor greu angajabile în căutarea unui loc de muncă).

✓ Sprijin pentru participarea grupurilor vulnerabile la programe de formare personalizate, care vizează dobândirea competențelor pentru ocupații cerute de către piața muncii (inclusiv motivarea participării la un program de formare).

✓ Dezvoltarea și furnizarea de servicii integrate de ocupare, adaptate nevoilor grupurilor dezavantajate pe piața muncii (persoane cu dizabilități, șomeri de lungă durată, persoane reîntoarse în țară, persoane cu vârsta peste 54 ani, persoane de etnie romă, etc.);

✓ Dezvoltarea unei scheme de grant dedicată înființării de noi întreprinderi sociale, dezvoltării celor existente, în care să fie angajate o parte dintre persoanele din grupul țintă vizat, care au participat la un program de formare profesională.

✓ Dezvoltarea de către comunitatea locală, în parteneriat, de pachete integrate dedicate zonelor cu deficit de forță de muncă calificată și/sau migrație economică sezonieră: estimarea deficitului de forță de muncă și de ocupații, realizarea de planuri de acțiune, acordarea de sprijin financiar pentru relocare și dezvoltarea unei afaceri.

✓ Derularea de campanii de conștientizare a dreptului la muncă pentru persoanele cu dizabilități.

✓ Consolidarea capacității instituționale a organizațiilor economiei sociale prin acces la formare, consultanță și finanțare.

OBIECTIV

4. Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor aflate în declin

Direcții de acțiuni	Proiecte/Măsur
Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii	✓ Dezvoltarea unui program de stimulare a participării la educație a copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate constând în pachete integrate de servicii, asigurare, consiliere școlară și servicii de educație parentală, dezvoltarea de parteneriate între școală-administrația publică – comunitate. ✓ Derularea de programe pentru promovarea educației incluzive prin eliminarea segregării și combaterea discriminării (programe tip „școala după școală”, „a doua șansă”). ✓ Derularea de acțiuni pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară. ✓ Dezvoltarea unui sistem de acordare de vouchere pentru activitățile din timpul liber ale copiilor și tinerilor (până la împlinirea vârstei de 30 ani) în domeniile: cultură, sport, creație, artă. ✓ Dezvoltarea unui program, linii de intervenție pentru încurajarea participării vârstnicilor la viața socială, prevenirea și combaterea izolării. ✓ Sprijinirea facilitării accesului persoanelor dezavantajate la servicii de informare, consiliere, formare profesională și mediere pe piața muncii (inclusiv organizarea de campanii de informare, consiliere, orientare profesională). ✓ Sprijinirea inițiativelor locale pentru dezvoltarea capacității antreprenoriale a persoanelor ce aparțin grupurilor dezavantajate. ✓ Crearea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de educație, dotarea cu echipamente de specialitate, cu echipamente informatice, cu echipamente ce asigură buna funcționare a unităților (inclusiv construcția de noi grădinițe), digitalizarea acestora. ✓ Organizarea de tabere pentru copiii proveniți din grupuri dezavantajate (familii cu venituri reduse, monoparentale, risc de separare, romi, etc., pentru a le da posibilitatea să experimenteze învățarea prin activități culturale, sportive, recreative, să fie autonomi și să socializeze. ✓ Construirea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea și dotarea internatelor și cantinelor școlare. ✓ Derularea de programe pentru creșterea nivelului de educație privind menținerea și îngrijirea sănătății, cat si adoptarea unor comportamente sănătoase în scopul prevenirii îmbolnăvirilor. ✓ Sprijin pentru extinderea și diversificarea serviciilor medicale destinate prevenirii și controlului bolilor cu impact major asupra stării de sănătate a populației (derularea de campanii de evaluare a stării de sănătate).

- ✓ Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, pe termen lung și de îngrijire comunitară, în special pentru persoanele în vârstă și cele cu dizabilități - cu sisteme de telemetrie.
- ✓ Dezvoltarea unei scheme de vouchere pentru încurajarea participării vârstnicilor la viață socială și prevenirea izolării sociale (spectacole de teatru, expoziții, etc.).
- ✓ Crearea de servicii medicale mobile, care să asigure consultații la domiciliu.
- ✓ Derularea de activități culturale de reconstrucție și afirmare identitară a romilor, în special în rândul copiilor și tinerilor, de promovare a culturii și elitelor.
- ✓ Amplasarea de sisteme de supraveghere video, cu rol preventiv în punctele și zonele cu o infraționalitate ridicată;
- ✓ Accesibilizarea spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități.

Direcțiile de acțiune au avut în vedere valorile și principiile legii 292/2011 art. 5

- **solidaritatea socială**, potrivit căreia întreaga comunitate se implică și sprijină persoanele vulnerabile care necesită suport și măsuri de protecție socială pentru depășirea sau limitarea unor situații de dificultate, în scopul asigurării incluziunii sociale și al unei vieți normale;
- **subsidiaritatea**, potrivit căreia, colectivitatea locală, structurile ei asociative și, complementar, statul intervin în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale;
- **universalitatea**, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul la asistență socială, în condițiile prevăzute de lege;
- **respectarea demnității umane**, potrivit căreia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității, îi sunt respectate statutul individual și social și dreptul la intimitate și protecție împotriva oricărui abuz fizic, psihic, intelectual, politic sau economic;
- **abordarea individuală**, potrivit căreia măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației unice de viață a fiecărui individ; acest principiu se centrează pe caracterul și cauza unor situații de urgență care pot afecta abilitățile individuale, condiția fizică și mentală, precum și nivelul de integrare socială a persoanei; suportul adresat situației de dificultate individuală constă inclusiv în măsuri de susținere adresate membrilor familiei beneficiarului;

- **parteneriatul**, potrivit căruia toți factorii și actorii sociali (autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și private, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității stabilesc obiective comune), conlucrează și pun laolaltă toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoanele vulnerabile;
- **participarea beneficiarilor**, potrivit căreia beneficiarii decid împreună cu organele abilitate care este drumul de parcurs, formulează și implementează împreună cu aceștia politicile cu impact direct asupra lor, realizează programe individualizate de suport social și se implică activ în viața comunității, prin intermediul formelor de asociere sau direct, prin activități voluntare desfășurate în folosul persoanelor vulnerabile;
- **transparența** asigură creșterea gradului de responsabilitate a administrației publice centrale și locale față de beneficiari, precum și stimularea participării active a acestora la procesul de luare a deciziilor;
- **nediscriminarea**, se asigura de faptul că persoanele vulnerabile beneficiază de măsuri și acțiuni de protecție socială fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată;

- **eficacitatea**, potrivit căreia îndeplinirea obiectivelor programate pentru fiecare dintre activități se va face utilizând resursele publice în așa manieră încât să se obțină cel mai bun rezultat în raport cu efectul proiectat;
- **eficiența**, potrivit căreia utilizarea resurselor publice are la bază respectarea celui mai bun raport cost-beneficiu;
- **respectarea dreptului la autodeterminare**, înseamnă respectarea dreptului de a face propriile alegeri, indiferent de valorile sociale, asigurându-se că aceasta nu amenință drepturile sau interesele legitime ale celorlalți;
- **activizarea**, potrivit căreia obiectivele măsurilor de asistență socială au ca finalitate încurajarea ocupării, în scopul integrării/reintegrării sociale și creșterii calității vieții persoanei, și întărirea nucleului familial;
- **proximitatea**, potrivit căreia serviciile sunt organizate în apropierea beneficiarului, pentru a-i înlesni acestuia accesul și pentru a menține persoana în cauză cât mai mult posibil în propriul mediu de viață;
- **complementaritatea și abordarea integrată**, potrivit căreia, pentru asigurarea întregului potențial de funcționare socială a persoanei ca membru a comunității și societății, serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și acordate integrat cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural etc.;
- **concurența și competitivitatea**, potrivit căreia furnizorii de servicii sociale publici și privați trebuie să se preocupe permanent de creșterea calității serviciilor acordate și să beneficieze de tratament egal pe piața serviciilor sociale;
- **egalitatea de șanse**, potrivit căreia beneficiarii, fără niciun fel de discriminare, au acces în mod egal la oportunitățile de împlinire și dezvoltare personală, dar și la măsurile și acțiunile de protecție socială;
- **confidențialitatea**, potrivit căreia, pentru respectarea vieții private, beneficiarii au dreptul la păstrarea confidențialității asupra datelor personale și informațiilor referitoare la viața privată și situația de dificultate în care se află;
- **echitatea**, potrivit căreia toate persoanele care dispun de resurse socio-economice similare, pentru aceleași tipuri de nevoi, beneficiază de drepturi sociale egale;
- **focalizarea**, potrivit căreia beneficiile de asistență socială și serviciile sociale se adresează celor mai vulnerabile categorii de persoane și se acordă în funcție de veniturile și bunurile acestora;
- **dreptul la libera alegere a furnizorului de servicii**, potrivit căruia beneficiarul sau reprezentantul legal al acestuia are dreptul de a alege liber dintre furnizorii acreditați.

4. PORTOFOLIUL DE PROIECTE – COMUNA RĂCHITENI 2021-2027

Denumire proiect	Obiective	Surse de finanțare	Perioada
1. Modernizare/ Reabilitare drumuri comunale și sătești în comuna Răchiteni	- creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor pe drumurile locale; - reabilitare și modernizare drumuri locale; - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei; - amenajarea trotuarelor aferente drumului modernizat/reabilitat; - reabilitarea/amenajarea șanțurilor și podețelor; - reabilitarea/amenajarea/ modernizarea stațiilor de autobuz și a alveolelor; - montare parapeti de siguranță; - montare indicatoare rutiere; - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
2. Modernizare/ Reabilitare străzi în comuna Răchiteni	- creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor; - reabilitare și modernizare străzi; - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei; - amenajarea trotuarelor aferente străzilor modernizate/reabilitate; - reabilitarea/amenajarea/ modernizarea stațiilor de autobuz și a alveolelor; - reabilitarea/amenajarea șanțurilor și podețelor; - montare parapeti de siguranță; - montare indicatoare rutiere; - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
3. Modernizare/ Reabilitare drumuri de exploatație agricolă în comuna Răchiteni	- îmbunătățirea gradului de acces la terenurile agricole; - dezvoltarea agriculturii; - reabilitare și modernizare/ asfaltare drumuri agricole; - amenajare șanțuri pe lungimea drumurilor; - semnalizare corespunzătoare cu indicatoare; - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
4. Modernizare/ Reabilitare/ Înființare șanțuri de scurgere și trotuare de-a lungul drumurilor	- creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor pe drumurile locale; - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei; - decolmatarea șanțurilor; - reabilitare/refacere trotuare unde este cazul; - execuții de șanțuri noi unde este cazul; - execuții de trotuare noi unde este cazul; - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
5. Regularizare cursuri de apă din comuna Răchiteni și îndiguiri	- combaterea inundațiilor în comuna Răchiteni; - realizarea lucrărilor necesare pentru regularizare/ decolmate și /sau îndiguri ale cursurilor de apă ce tranzitează comuna; - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

6. Modernizare și construire alei pietonale și treceri de pietoni	- creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor pe drumurile locale; - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei. - reabilitare și asfaltare alei pietonale și treceri de pietoni; - amenajarea trotuarelor; - montare parapeți de siguranță; - montare indicatoare rutiere; - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
7. Construire piste pentru bicicliști în satele comunei Răchiteni	- amenajare piste pentru bicicliști; - semnalizare corespunzătoare cu indicatoare; - promovarea transportului nemotorizat; - acțiuni de informare și promovare.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
8. Construire/ Modernizare poduri, podețe și punți pietonale în satele componente ale comunei	- creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor pe drumurile locale; - îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; - dezvoltarea economico-socială a comunei; - reabilitare și asfaltare; - amenajarea podurilor, podețelor și a punților pietonale; - montare parapeți de siguranță; - montare indicatoare rutiere; - alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
9. Extinderea rețelei de gaz în satele comunei	- realizarea sistemului de alimentare cu gaz pe domeniul public din comuna Răchiteni; - îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația din comuna Răchiteni; - facilitarea accesului tuturor locuitorilor din comună la utilități; - asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la rețeaua de gaz.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
10. Modernizarea / Extinderea rețelei de canalizare în satele componente ale comunei	- îmbunătățirea calității apei; - îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația comunei Răchiteni; - facilitarea accesului tuturor locuitorilor din comună la utilități; - asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la rețeaua de canalizare; - realizarea sistemului de canalizare pe domeniul public din comuna Răchiteni.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
11. Modernizare/ Extinderea rețelei de alimentare cu apă în satele comunei	- îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația comunei Răchiteni; - facilitarea accesului tuturor locuitorilor din comuna Răchiteni la utilități; - asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la rețeaua de alimentare cu apă; - realizarea sistemului de alimentare cu apă potabilă pe domeniul public al comunei;	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

12. Modernizarea sistemului de iluminat public și extinderea unde este cazul	- reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public; - montare corpuri noi de iluminat; - înlocuirea sistemelor de iluminat public cu lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice; - extinderea sistemului public de iluminat.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
13. Construire sediu pentru Serviciul Public pentru Situații de Urgență/ Serviciul Public pentru Gospodărire Comunală	- îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală; - îmbunătățirea infrastructurii publice; - amenajare spațiu pentru serviciile publice din subordinea UAT comuna Răchiteni pentru organizarea și desfășurarea optimă a acestora și pentru protejarea dotărilor din cadrul acestor dotări;	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
14. Dotarea Serviciul Public pentru Situații de Urgență	- îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală; - achiziționarea de utilaje și echipamente pentru Serviciul Public pentru Situații de Urgență.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
15. Dotarea Serviciului Public pentru Gospodărire Comunală	- îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală; - achiziționarea de utilaje și echipamente pentru Serviciul Public de gospodărire comunală.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
16. Construire/ Extindere/ Modernizare Reabilitare și dotare școli în satele componente ale comunei	- reducerea abandonului școlar; - îmbunătățirea procesului educațional prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii aferente din comuna Răchiteni; - lucrări de construire/modernizare și reabilitare conform expertizei tehnice și a proiectului tehnic; - achiziționarea și punerea în funcțiune a dotărilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
17. Amenajare săli de sport în școlile din satele comunei	- promovarea sportului în rândul tinerilor; - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - construire săli de sport; - achiziționarea și punerea în funcțiune a dotărilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
18. Construire/ Dotare centru sportiv	- îmbunătățirea infrastructurii recreative; - diversificarea activităților sportive din comună; - crearea unui punct de atracție modern pentru locuitorii comunei; - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări; - construcție vestiare și alte anexe.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
19. Construirea unui teren sintetic multisport cu nocturnă	- îmbunătățirea infrastructurii sportive; - diversificarea activităților sportive din comună; - crearea unui punct de atracție modern pentru locuitorii comunei; - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări;	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

20. Construire/ Extindere/ Reabilitare/ Modernizare/ Dotare grădinițe în satele componente ale comunei	- îmbunătățirea accesului la infrastructura educațională; - asigurarea unui sistem educațional calitativ pentru reducerea discrepanțelor între rural și urban; - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări; - construirea/ extinderea/ modernizarea noii infrastructuri; - achiziționarea și punerea în funcțiune a dotărilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021- 2027
21. Construire/ Dotare centru de zi(after school) pentru copii	- îmbunătățirea accesului la infrastructura educațională; - asigurarea unui sistem educațional calitativ pentru reducerea discrepanțelor între mediul rural și mediul urban; - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări; - construirea/ extinderea/ modernizarea noii infrastructuri; - achiziționarea și punerea în funcțiune a dotărilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021- 2027
22. Transport specializat pentru școlari și preșcolari	- îmbunătățirea accesului la infrastructura școlară și preșcolară și reducerea abandonului școlar; - achiziție mijloc de transport specializat pentru transportul școlarilor și preșcolarilor din satele aparținătoare comunei.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021- 2027
23. Înființarea/ Dezvoltarea infrastructurii pentru educația non - formală	- realizarea unui proces educațional optim dezvoltării armonioase a personalității copiilor; - achiziționarea de dotări specifice pentru educația non-formală; - susținerea programelor de învățare prin acțiune, învățarea de la egal și activități de voluntariat.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021- 2027
24. Înființarea unui centru comunitar pentru învățare permanentă	- îmbunătățirea accesului la educație pentru adulții dezavantajați; - achiziționarea de dotări specifice; - realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări; - susținerea programelor de învățare pentru învățare permanentă.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021- 2027
25. Înființarea, dezvoltarea/ modernizarea serviciilor suport destinate persoanelor din grupuri vulnerabile	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - identificarea grupului țintă; - lucrări specifice pentru înființarea, dezvoltarea sau extinderea/ diversificarea/ modernizarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021- 2027
26. Sprijinirea dezvoltării/furnizării de servicii sociale	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - identificarea grupului țintă; - lucrări specifice pentru înființarea, dezvoltarea furnizării de servicii sociale/furnizarea de servicii, inclusiv în cadrul centrelor comunitare integrate (medico-sociale).	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021- 2027

27. Sprijinirea și dezvoltarea întreprinderilor sociale	- îmbunătățirea serviciilor sociale; - implementarea unor măsuri de sprijin în conformitate cu prevederile Legii administrației publice locale; - atribuirea unor spații și/sau terenuri aflate în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale, în scopul desfășurării activităților pentru care le-a fost acordată marca socială; - sprijin, în promovarea produselor realizate și/sau furnizate, serviciilor prestate ori lucrărilor executate în comunitate, precum și în identificarea unor piețe de desfacere a acestora; - sprijin în promovarea turismului și activităților conexe acestuia, prin valorificarea patrimoniului istoric și cultural local; - scutiri de taxe acordate în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
28. Înființarea/modernizarea/dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale - centre de zi	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - lucrări specifice pentru înființarea/modernizarea/dotarea unui centru de zi.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
29. Înființarea/dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale de tip rezidențial	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - lucrări specifice pentru înființarea/modernizarea/dotarea unui centru rezidențial.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
30. Înființarea/dotare centre de preparare și distribuie a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - lucrări specifice pentru înființare/modernizare/dotare centre de preparare și distribuie a hranei pentru persoane în risc de sărăcie.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
31. Înființarea/dotarea unui centru multifuncțional	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - lucrări specifice pentru înființarea/modernizarea/dotarea centrului multifuncțional.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
32. Construire/Reabilitare/Extindere / Dotare sediu primărie	- îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală; - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări; - lucrări de modernizare și reabilitare sediu administrativ Primăria Răchiteni; - achiziționarea și punerea în funcțiune a dotărilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
33. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație	- susținerea digitalizării în beneficiul cetățenilor; - implementarea serviciilor on-line; - digitalizarea unor noi servicii.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

34. Dezvoltarea resurselor umane din cadrul aparatului de specialitate al UAT	- creșterea performanței la locul de muncă; - creșterea gradului de mulțumire al cetățenilor privind interacțiunea cu funcționarii publici; - participarea personalului la cursuri de formare și perfecționare a resurselor umane din administrația publică; - încurajarea schimburilor de experiență; - încurajarea utilizării bunelor practici din domeniu.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
35. Digitalizare locală	- creșterea gradului de utilizare al tehnologiei, informațiilor și comunicațiilor; - susținerea conectivității; - implementare de măsuri pentru stimularea dezvoltării tehnologiei informațiilor și comunicațiilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
36. Modernizarea și extinderea sistemului de siguranță și supraveghere video	- creșterea nivelului de siguranță al populației; - modernizarea și extinderea sistemului de siguranță și supraveghere video în scopul asigurării ordinii și liniștii publice și a prevenirii și sancționării furturilor și a altor ilegalități; - campanii de promovare privind măsurile de siguranță ale cetățenilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
37. Acces gratuit la WI-FI în spațiile publice din comuna	- promovarea accesului gratuit la Wi-Fi în spații publice precum parcurile, piețele și clădirile publice; - achiziționarea, montajul și punerea în funcțiune a sistemului WI-FI.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
38. Creerea unei strategii Smart Village	- dezvoltarea potențialului local, uman, de mediu și economic; - revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază; - îmbunătățirea condițiilor de viață; - dezvoltarea competențelor digitale și sprijinirea educației la distanță; - realizarea strategiei Smart Village.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
39. Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice	- îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală; - cursuri pentru angajații compartimentelor de specialitate pentru îmbunătățirea activității; - participarea la conferințe și seminarii, schimburi de experiență etc.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
40. Inițierea unui parteneriat între ONG și UAT pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale	- creșterea gradului de cooperare; - consolidarea relațiilor public - private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor; - inițierea unui parteneriat între ONG și UAT pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
41. Schimburi culturale și acțiuni de colaborare cu alte localități	- creșterea gradului de cooperare; - îmbunătățirea procesului administrativ local; - inițierea demersurilor de înfrățire cu localități; - schimburi de experiență pe diverse teme cu localități din alte state.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

42. Centru comunitar	- susținerea cooperării și asocierii; - consolidarea relațiilor public-private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor; - Construire/ amenajare/ dotare centru comunitar sau de resurse pentru necesitățile locale care vor fi indentificate.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
43. Lucrări de cadastru și Carte funciară	- extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară; - înregistrări gratuite a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară; - eliberarea certificatelor pentru înscrierea în cartea funciară a posesorilor ca proprietate și, după caz, a dezbaterilor succesorale.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
44. Construire/ Reabilitare/Extindere / Dotare Cămin Cultural	- îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală; - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări; - lucrări de modernizare și reabilitare cămin cultural; - crearea unui centru local mai atractiv pentru cetățeni și oferirea unor servicii de calitate cetățenilor; - reducerea discrepanțelor între mediul rural și cel urban; - achiziționarea și punerea în funcțiune a unor dotări specifice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
45. Promovarea valorilor etno - folclorice în comunitatea locală prin achiziționarea de dotări specifice	- creșterea calității vieții; - conservarea și promovarea tradițiilor locale - realizarea documentațiilor tehnico-economice; - actiziționarea de dotări specifice pentru organizațiile locale care au ca scop principal promovarea valorilor etno – folclorice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
46. Dezvoltarea activităților culturale și artistice din comună	- îmbunătățirea serviciilor culturale; - diversificarea activităților recreaționale și culturale pentru populația rurală; - reducerea discrepanțelor rural-urban; - realizarea de parteneriate UAT-ONG; - sprjin pentru organizarea evenimentelor/ activităților culturale.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
47. Amenajare centru comunal și zone de promenadă	- crearea unui centru local mai atractiv pentru cetățeni și oferirea unor servicii de calitate cetățenilor; - îmbunătățirea aspectului zonei rurale din centrul localității; - reducerea discrepanțelor între mediul rural și cel urban; - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări; - amenajare zonă de promenadă; - amenajare parcare pentru autobuze, toalete; - amenajare spații verzi.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI RĂCHIIETENI, JUDEȚUL IAȘI
PERIOADA DE REFERINȚĂ: 2021 – 2027

48. Dezvoltarea infrastructurii de recreere și agrement	- îmbunătățirea gradului de atracție a mediului rural; - oferirea unor servicii de calitate cetățenilor; - reducerea disrepanțelor între rural și urban; - realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări; - amenajare parcuri și locuri de joacă în comună; - dotarea cu mobilier stradal: bănci, coșuri de gunoi; - plantarea de pomi la aliniamentele stradale etc..	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
49. Punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial local	- conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural; - punerea în valoare a identității culturale locale; - elaborarea de studii și cercetări despre patrimoniul imaterial local; - reconstituirea unor tradiții și obiceiurilor locale.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
50. Sprijinirea întreprinzătorilor privați în deschiderea de afaceri în domeniul turistic	- dezvoltarea economică a comunității locale; - creșterea calității vieții; - dezvoltarea turistică a comunei; - sprijin pentru întreprinzătorii privați în deschiderea de afaceri în domeniul turistic/agroturistic.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
51. Construire/ Extindere/ Reabilitare/ Dotare dispensar medical	- creșterea gradului de acces la servicii medicale moderne și performante; - lucrări de construire, modernizare și reparații conform expertizei tehnice; - dotarea dispensarului cu echipamente specifice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
52. Înființare/ Dotare centru medical de permanență	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - identificarea grupului țintă; - lucrări specifice pentru înființare/dotare centru medical de permanență.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
53. Înființare/ Dotare centru de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice	- creșterea accesului la infrastructura socială; - îmbunătățirea serviciilor sociale; - lucrări specifice pentru înființarea/dotarea centre de îngrijire la domiciliu.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
54. Înființare stație de colectare selectivă a deșeurilor	- reducerea poluării și creșterea calității vieții; - înființare stație de colectare selectivă a deșeurilor; - campanii de informare și promovare privind colectarea selectivă a deșeurilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
55. Îmbunătățirea sistemului de colectare al deșeurilor	- reducerea poluării și creșterea calității vieții; - implementarea unui sistem de colectare a deșeurilor comunitare prin montarea unor containere de gunoi selective; - montare coșuri de gunoi stradale; - campanii de informare și promovare privind colectarea selectivă a deșeurilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
56. Construire/ Reabilitare/ Dotare lăcașe de cult	- îmbunătățirea relației dintre biserică și comunitate; - execuție lucrări construire, reabilitare lăcașe de cult; - dotarea corespunzătoare a lăcașelor de cult;	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

57. Construire capelă mortuară	- respectarea de către locuitorii comunei a normelor europene ce interzic păstrarea decedatului în locuință pe perioada celor trei zile de la deces la înmormântare; - respectarea normelor de igienă, ecologice și de sănătate publică; - îmbunătățirea relației dintre biserică și comunitate. - execuția lucrării (construcție de capelă mortuară în satele comunei Răchiteni) - racordarea capelelor mortuare la utilitățile de bază; - dotarea corespunzătoare a capelelor mortuare;	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
58. Amenajare piață de desfacere agroalimentară și târguri de profil agrare și zootehnice	- creșterea gradului de consum al produselor locale; - creșterea pieței de desfacere prin sprijinul operatorilor economici; - execuția de lucrări privind amenajarea pieței; - stimularea economiei locale; - măsuri pentru înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
59. Încurajarea înființării și funcționării grupurilor de producători și a altor forme asociative	- adaptarea producției și a produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței; - introducerea în comun a produselor pe piață; - stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității; - realizarea unor activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători și a altor forme asociative cu scop economic; - campanii de informare privind importanța înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători; - alte măsuri specifice pentru susținerea asocierii și funcționării grupurilor de producători.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
60. Intervenții asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate	- revitalizarea mediului rural; - reducerea gradului de poluare; - regenerarea terenurilor dezafectate; - identificarea celor mai bune măsuri privind regenerarea terenurilor dezafectate; - implementarea măsurilor privind regenerarea terenurilor dezafectate.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
61. Infrastructură de alimentare verde	- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic; - achiziționare și montare stații de reîncărcare pentru vehicule electrice.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

62. Creșterea eficienței energetice în clădirile publice	- creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari; - îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a acesteia; - înlocuirea corpurilor de iluminat; - implementarea sistemelor de management al funcționarii consumurilor energetice; - alte măsuri conform expertizei.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
63. Creșterea eficienței energetice în unitățile de învățământ de pe teritoriul comunei	- creșterea eficienței energetice în unitățile de învățământ, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari; - îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a acesteia; - înlocuirea corpurilor de iluminat; - implementarea sistemelor de management al funcționarii consumurilor energetice; - alte măsuri conform expertizei.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
64. Promovarea comunei în mediul de afaceri	- îmbunătățirea nivelului de trai din comună; - facilitarea accesului la utilități pentru operatorii economici; - dezvoltarea economiei locale; - campanii de informare și promovare a programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor; - diversificarea activităților economice; - promovarea antreprenoriatului prin înființare, dezvoltare și operaționalizare incubatoare și acceleratoare de afaceri; - susținerea culturii antreprenoriale în rândul populației; - competitivitate prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică; - fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor și al companiilor.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
65. Amenajarea/ Modernizarea spațiilor verzi	- Amenajarea de spații verzi; - Plantare arbori și arbuști, plantare plante/ gazon; - Amenajare alei; - Dotare cu mobilier, foișoare.	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027
66. Achiziționare de mijloace de transport pentru elevi	- Achiziționare de microbuze/autobuze/autocare școlare pentru transportul elevilor în localitățile limitrofe comunei (orice tip de mijloc de transport cu ardere internă, hibrid, electric).	Buget local Buget de stat Fonduri europene Alte surse	2021-2027

5. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROCESULUI DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Pentru a urmări eficiența obiectivelor stabilite în cadrul Direcțiilor de Acțiune este nevoie de o monitorizare permanentă și de evaluarea rezultatelor activităților întreprinse.

Întrucât direcțiile de acțiune și portofoliul de proiecte sunt concepute pe o perioadă de șase ani obiectivele stabilite vor fi atinse treptat, în funcție de priorități, pe baza unui Plan de acțiune anual.

Evaluarea se va face prin intermediul unor indicatori, iar monitorizarea prin întocmirea de rapoarte.

Strategia de dezvoltare locală va fi implementată prin intermediul unui plan de acțiune întocmit anual.

- ✓ Fiecare activitate, care a fost planificată pentru anul în curs, este împărțită în mai multe acțiuni;

- ✓ La fiecare acțiune se va specifica rezultatul așteptat;

- ✓ Vor fi precizați indicatori pentru îndeplinirea acțiunii;

- ✓ Se va specifica cine va fi responsabil de aducerea la îndeplinire a acțiunii;

- ✓ Se va specifica timpul estimat pentru aducerea la îndeplinire a acțiunii;

- ✓ Se va specifica sursa de finanțare.

Strategia va fi monitorizată prin intermediul unor rapoarte întocmite de către angajații Administrației Publice Locale.

În raport se va preciza:

- ✓ stadiul în care se află diversele acțiuni programate pentru perioada pe care se face raportarea;

- ✓ problemele/piedicile întâmpinate;

- ✓ revizuirea acțiunilor, acolo unde este cazul;

- ✓ timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor;

- ✓ alte aspecte.

Pe baza rapoartelor întocmite, la sfârșitul anului se va întocmi un raport anual privind Direcțiile de Acțiune.

Strategia va fi evaluată anual prin intermediul:

- ✓ rapoartelor de monitorizare;

- ✓ unui raport privind gradul de atingere a obiectivelor stabilite în Direcțiile de Acțiune, raport întocmit de către un angajat al compartimentului;

- ✓ organizarea unei întâlniri anuale, la care va participa personalul, partenerii, reprezentanți ai beneficiarilor și ai comunității, unde vor fi comunicate și evaluate rezultatele implementării Strategiei de Dezvoltare.

- ✓ Implementarea se va face cu participarea tuturor serviciilor și compartimentelor instituției, a personalului, a partenerilor, a beneficiarilor și a altor factori interesați din comunitate.

Monitorizarea și evaluarea Strategiei de dezvoltare locală se face de către conducerea instituției (primar, viceprimar, secretar). În funcție de rezultatele evaluării și monitorizării și în acord cu modificările legislative direcțiile de acțiune și portofoliul de proiecte se poate modifica/actualiza.

Implementarea strategiei de dezvoltare este în strânsă legătură cu zonele învecinate și respectiv cu teritoriul administrativ al comunităților învecinate.

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Răchiteni va fi monitorizată prin intermediul unor rapoarte anuale elaborate de către personalul administrației publice locale.

Raportul de monitorizare va include:

- ✓ Stadiul de implementare al proiecte incluse în direcțiile de acțiune pentru îndeplinirea Strategiei de Dezvoltare Locală.

- ✓ Problemele identificate pe componente din portofoliul de acțiuni incluse în Strategia de Dezvoltare.

Monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare sunt procese care se derulează continuu, în vederea asigurării unei corelări cât mai puternice între documentul de planificare strategică și realitățile existente în comunitate.

O modalitate complementară de monitorizare și evaluare a strategiei de dezvoltare durabilă o reprezintă introducerea în regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Local Răchiteni a unei proceduri de asigurare a conformității între Hotărârile de Consiliu Local și Strategia de Dezvoltare Durabilă.

Astfel, în cadrul referatului de specialitate/expunerii de motive necesare pentru orice hotărâre de Consiliu Local poate fi introdusă obligativitatea de a menționa căror obiective sau măsuri din strategia de dezvoltare se subscrie proiectul de hotărâre de consiliu local. O astfel de relație nu trebuie să impiețeze asupra votului consilierilor locali.

De cealaltă parte, o astfel de procedură ar avea, printre altele, următoarele consecințe:

- ✓ Ar permite consilierilor locali să evalueze proiectele de hotărâre de consiliu local și din punctul de vedere al corelării cu strategia de dezvoltare durabilă.

- ✓ Ar facilita în mare măsură elaborarea raportului anual de monitorizare de către personalul primăriei.

În cazul unui număr mare de hotărâri de consiliu local care nu se subscriu obiectivelor strategiei, este evidentă nevoia reconsiderării obiectivelor sau a măsurilor incluse în documentul de planificare.

6. POTENȚIALE SURSE DE FINANȚARE NERAMBURSABILĂ

Pentru a putea atinge obiectivele strategice identificate mai sus este necesară îndeplinirea următoarelor condiții:

- ✓ cunoașterea oportunităților de finanțare nerambursabile active, destinate mediului rural;
- ✓ cunoașterea legislației din domenii orizontale, precum ajutorul de stat, achizițiile publice, protecția mediului;
- ✓ implementarea de proiecte care corespund direcțiilor și obiectivelor propuse în strategie;
- ✓ evaluarea periodică și actualizarea tendințelor de dezvoltare locale, regionale, naționale sau chiar europene.

Obiectivele de dezvoltare a comunei Răchiteni, stabilite în strategie, pot fi îndeplinite atât prin finanțare disponibilă la nivel local, cât și prin accesarea de finanțări nerambursabile naționale și europene, pe baza unor proiecte concrete.

Fondurile structurale și de coeziune sunt instrumente financiare ale Uniunii Europene (UE), gestionate de Comisia Europeană și care acționează în scopul diminuării disparităților de ordin economic și social existente între regiunile Uniunii.

Sunt sprijinite investițiile în educație, cercetare, agricultură, infrastructură de bază, dezvoltarea IMM-urilor și dezvoltarea zonelor rurale.

Fondurile structurale ale Uniunii Europene sunt:

- ✓ Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR);
- ✓ Fondul Social European (FSE);

În România, Fondurile structurale pot fi accesate prin intermediul Programelor Operaționale.

Conform viziunii de dezvoltare, direcțiilor de acțiune și obiectivelor propuse în Strategie, principala sursă de finanțare pentru proiectele din comuna Răchiteni poate fi Programul Național de Dezvoltare Rurală și programele guvernamentale.

Obiectivul general al **PNDR** este creșterea competitivității sectoarelor agro-alimentar și forestier, îmbunătățirea mediului și a spațiului rural, îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, diversificarea economiei rurale, demararea și funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală.

Programe finanțate de la bugetul de stat: Pe lângă fondurile europene, de la bugetul de stat se finanțează sau se co-finanțează, prin diverse programe finanțate de guvernul României prin ministerele adecvate.

Programele existente de la bugetul de stat sunt continuu adaptate și modificate în funcție de nevoile societății.

De asemenea, permanent sunt analizate noi programe care ar trebui implementate astfel încât România să își poată îndeplini obiectivele asumate prin Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă.

Surse de finanțare - fonduri europene

1. Fondul European pentru Dezvoltare Regională	✓ Programul Operațional Regional POR
	✓ Programul Operațional Capital Uman POCU
	✓ Programul Operațional Competitivitate POC
	✓ Programul Operațional Infrastructura Mare POIM
	✓ Programul Operațional Asistență Tehnică POAT
	✓ Programul Operațional Capacitate Administrativă POCA
	✓ Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate POAD
	✓ Programul Național de Dezvoltare Rurală PNDR
	✓ Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime POP
	✓ Programe de Cooperare Transfrontalieră, Interregională, Transnațională
2. Fondul Social European	✓ Programul european pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI)
	✓ Fondul european de ajustare la globalizare (FEG)
	✓ Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane (FEAD)

Surse de finanțare - fonduri guvernamentale

3. Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației	✓ Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL)
	✓ Programul de Construcții de Locuințe
	✓ Programul Național de Construcții de interes Public sau Social
	✓ Programe de reabilitare termină
	✓ Programul Termoficare
	✓ Programul Microbuze
	✓ Programul Lucrări în primă urgență
	✓ Programul Săli de Sport
	✓ Programul Așezăminte Culturale
	✓ Programul Bazine de Înot
4. Compania Națională de Investiții	✓ Programul Complexuri sportive
	✓ Programul Sistem Integrat Apă și Canalizare
	✓ Programul Alte Obiective
	✓ Programul Instituții de Învățământ Superior de Stat
	✓ Programul Săli de Cinema
	✓ Programul Patinoare Artificiale
	✓ Programul Reabilitare Termică pentru Clădiri din domeniul public
	✓ Programul pilot drumuri experimentale
	✓ Programul Infrastructura de alimentare verde
	✓ Programul Casa Verde
5. Administrația Fondului de Mediu	✓ Programul Spații Verzi
	✓ Programul Împăduri
	✓ Programul Alimentare cu Apă și Canalizare
	✓ Programul Transport Public Nepoluat
	✓ Programul Conștientizarea Publicului privind Gestionarea Deșeurilor
	✓ Programul privind Gestionarea Deșeurilor
	✓ Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ
	✓ Programul Stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în localități
	✓ Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public

7. CONCLUZII

Dezvoltarea comunei Răchiteni este în strânsă legătură cu capacitatea comunității locale de a se implica activ și constant în realizarea obiectivelor strategice.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Răchiteni pentru perioada 2021 - 2027 va folosi drept suport în dezvoltarea durabilă a comunei prin realizarea priorităților stabilite vizând creșterea calității vieții în comunitatea locală, un element indispensabil pentru existența viitoare a comunei.

Așa cum a fost menționat anterior, măsurile rezultate din operaționalizarea direcțiilor strategice de acțiune și a obiectivelor specifice pot fi implementate prin intermediul unor proiecte locale asumate de administrația publică (ex. Hotărâri de Consiliu Local), de mediul privat (prin intermediul unor demersuri individuale sau în parteneriat care au impact pozitiv la nivelul comunității locale) sau prin intermediul unor proiecte implementate de alte instituțiile publice sau organizații private.

Realizarea obiectivelor propuse este în strânsă dependență de sursele de finanțare nerambursabilă care pot fi atrase deoarece bugetul local nu are capacitatea de a susține realizarea tuturor obiectivelor propuse.

Provocarea la care trebuie să răspundă administrația publică și întreaga comunitate este aceea de a genera un ritm constant de dezvoltare economică, care să servească bunăstării locuitorilor comunei.

Din acest motiv rețeaua tehnico – edilitară, instituțiile publice, instituțiile de învățământ precum și zonele de agrement și relaxare trebuie să rămână o prioritate pentru comuna Răchiteni.

În același timp, creșterea competitivității sectorului agricol și zootehnic, susținerea sustenabilă a economiei, dezvoltarea sectorului antreprenorial, revitalizarea tradițiilor locale, promovarea patrimoniului cultural, revitalizarea comunității și dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitate sunt importante direcții de dezvoltare locală.

Comuna Răchiteni se încadrează în categoria comunităților rurale de mărime mare, cu profil terțiar, predominant cu activitate economică în domeniul comerțului, cu resurse în care se disting pădurile, solurile pentru agricultură, cu potențial demografic ridicat.

Comuna Răchiteni va asigura în continuare funcția de locuire a populației, intravilanul propus satisface pe termen scurt și mediu necesitățile pentru construcția de locuințe și funcțiuni complementare.

Potențialul uman are o structură care permite desfășurarea în bune condiții a tuturor activităților specifice spațiului rural, cu resurse mari de forță de muncă, dar cu un potențial ridicat al resurselor umane cu grad de vitalitate ridicat.

Habitatul și echipările tehnico-ediliare sunt într-o permanentă modernizare și extindere datorită eforturilor depuse de autoritățile locale care prin accesarea diferitelor fonduri guvernamentale, fonduri structurale și fonduri de la bugetul local prin care implementează diferite proiecte pentru îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor comunei.

Sunt necesare precauții privitoare la posibilitatea producerii unor fenomene ce țin de riscurile naturale, în special alunecări de teren și inundații datorită zonei Prutului.

Activitățile industriale productive sunt relativ slab reprezentate în structura activităților economice ale comunei.

Diversificarea activităților în teritoriu rămâne o problemă care trebuie rezolvată prin crearea de noi locuri de muncă în cadrul economiei rurale neagricole. Aceasta este indispensabil legată de stimularea spiritului antreprenorial și inovativ al locuitorilor, de instruirea corespunzătoare și de existența unor rețele comerciale adecvate.

Economia locală, este slab diversificată, serviciile fiind slab reprezentate de întreprinderile din sectorul terțiar, fiind necesară sprijinirea și diversificarea acestora.

În zonă s-au păstrat foarte multe de tipuri de meșteșuguri până în prezent, însă sunt practicate în gospodării la scară mică și nu creează venituri suficiente.

Patrimoniul cultural etnografic este bogat, iar obiceiurile și tradițiile străvechi pot fi păstrate și promovate în rândul tinerilor prin cooperarea organizațiilor culturale din teritoriu în parteneriate cu instituțiile publice, cu ajutorul populației vârstnice.

Protejarea moștenirii rurale este extrem de importantă, fiind necesare modalități inovative de promovare a satelor, cu un efect pozitiv asupra atragerii turiștilor și cu beneficii pentru populație.

Se impune diversificarea activităților în direcția activităților pentru sănătate, integrare socială, agricultură sprijinită de comunitate și educație cu privire la mediu și alimentație, activități care să implice diferiți actori locali preocupați de realizarea obiectivelor și priorităților politicii de dezvoltare rurală.

În vederea evitării depopulării și ridicării nivelului de trai, sunt necesare investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructură la scară mică, investițiilor în domeniul energiei din surse regenerabile și al economiei de energie, îmbunătățirea și extinderea serviciilor locale de bază destinate populație rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale și a infrastructurii aferente, îmbunătățindu-se astfel facilitarea accesului populației la serviciile de sănătate, educație, sociale, culturale și de recreere.

Conex factorului economic, un alt punct important pentru creșterea atractivității comunei îl constituie facilitățile culturale și de turism și agrement pe care ar putea să le ofere comuna Răchiteni, astfel încât, confortul social al locuitorilor să fie îmbunătățit.

De asemenea restructurarea sectorului agricol poate avea un impact important asupra economiei teritoriului, având în vedere că agricultura este una dintre cele mai importante activități și o sursă esențială de venit pentru gospodăriile de pe teritoriul comunei Răchiteni.

Realizarea obiectivelor propuse prin programul propriu al Consiliului Local va trebui susținută de fondurile bugetului local, dar și de către bugetul de stat, sau prin atragerea de finanțări nerambursabile prin fonduri de dezvoltare regională (FEDER, FADR, PNRR) și fonduri structurale.

Obiectivul principal este modernizarea și extinderea infrastructurii de drumuri, apă-canal și atragerea investitorilor și crearea locurilor de muncă, fapt prevăzut de administrația locală și susținut cu fermitate de comunitatea locală.

Un **alt obiectiv important** este finalizarea unor investiții, aducând comuna la un standard ridicat, cât și dezvoltarea zonei agricole, susținerea sectorului zootehnic, a activităților private în vederea dezvoltării potențialului economic al zonei.

BIBLIOGRAFIE

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020
Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027
Planul Național de Redresare și Reziliență 2021-2027
Strategia de comunicare pentru instrumente structurale 2014 – 2020
Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020
Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020
Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România
Strategia de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome 2015-2020
Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020
Strategia Națională de Sănătate 2014-2020
Planul Regional de acțiune pentru învățământ, 2016 – 2025,
Plan general regional de servicii sanitare 2021-2027, Regiunea Nord Est
Strategia de dezvoltare economico-socială a județului Iași cu orizontul de timp 2013 – 2020
Planul Național Strategic PAC post 2020

Site-uri web

<https://primariarachiteni.ro>
<https://galpnb.ro/>
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>
<https://insse.ro/cms/>
<http://apmvs.anpm.ro/>
<https://mfe.gov.ro/>
<https://ec.europa.eu/eurostat/home>
<https://www.europarl.europa.eu/portal/ro>
<https://www.mae.ro/>
<http://mmuncii.ro/j33/index.php/ro/>
<https://www.cni.ro/>
<https://www.mlpda.ro/>
<https://www.afm.ro/>
<https://www.fonduri-ue.ro/>
<https://www.edu.ro/>
<https://mecc.gov.md/>
<http://www.ms.ro/>
<https://vaslui.insse.ro/produse-si-servicii/statistici-judetene/>
<https://www.adr Nordest.ro/>

ANEXA 1

Chestionar realizat în cadrul activității de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Răchiteni, județul Iași

Stimați cetățeni,

Vă invităm să ne sprijiniți în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Răchiteni, județul Iași prin completarea acestui chestionar.

Strategia de dezvoltare locală este un document prin care se stabilesc necesitățile, activitățile și resursele locale specifice pentru dezvoltarea comunității locale. În esență, strategia reprezintă baza coordonării investițiilor multianuale și a pregătirii Administrației publice locale pentru absorbția fondurilor europene planificate pentru perioada 2021-2027.

Vă mulțumim pentru sprijin!

1. Gen

- ☐ Masculin
- ☐ Feminin

2. Nivel de studii

- ☐ Gimnaziale
- ☐ Liceale
- ☐ Profesionale
- ☐ Postliceale
- ☐ Superioare

3. Vârsta

- ☐ 14 – 24 ani
- ☐ 25 – 35 ani
- ☐ 36 – 46 ani
- ☐ 46 - 60 ani
- ☐ Peste 60 de ani

4. Aveți domiciliul/reședința în comuna Răchiteni?

- ☐ DA
- ☐ NU

5. Ce perioadă de timp locuiți efectiv în comuna Răchiteni?

- ☐ Toată perioada anului
- ☐ 6 - 12 luni
- ☐ 3 - 6 luni
- ☐ 1 - 3 luni
- ☐ Locuiesc în străinătate

6. Domeniul principal de activitate

- ☐ Agricultură
- ☐ Educație
- ☐ Cultural
- ☐ Social
- ☐ Servicii
- ☐ Industrie
- ☐ Construcții
- ☐ Administrație publică
- ☐ Întreprinderi mici și mijlocii (fără activitate agricolă)
- ☐ Dezvoltare comunitară
- ☐ Sunt în proces de formare profesională (cursant, elev, student etc)
- ☐ Pensionar(ă)
- ☐ Nu lucrez
- ☐ Altele: _____

7. Numiți 3 lucruri care vă plac cel mai mult în această comună.

8. Numiți 3 lucruri care nu vă plac în această comună.

9. Cât de mulțumit(ă) sunteți de starea drumurilor din comună?

Deloc mulțumit(ă) ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte mulțumit(ă)

10. Cât de mulțumit(ă) sunteți de școlile/grădinițele din comună?

Deloc mulțumit(ă) ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte mulțumit(ă)

11. Cât de mulțumit(ă) sunteți de Primăria Comunei Răchiteni?

Deloc mulțumit(ă) ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte mulțumit(ă)

12. Cât de mulțumit(ă) sunteți de curățenia din comună?

Deloc mulțumit(ă) ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte mulțumit(ă)

13. Cât de mulțumit(ă) sunteți de mijloacele de transport în comun?

Deloc mulțumit(ă) ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte mulțumit(ă)

14. Cât de mulțumit(ă) sunteți de posibilitatea de a face cumpărături în comună?

Deloc mulțumit(ă) ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte mulțumit(ă)

15. Sunteți mulțumit(ă) de nivelul de dumneavoastră de trai?

Deloc mulțumit(ă) ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte mulțumit(ă)

16. Considerați că nivelul de trai al locuitorilor comunei (asigurat de venituri, utilități, servicii) este satisfăcător?

☐ NU ☐ În mică măsură ☐ Într-o măsură limitată ☐ DA

17. În comună se păstrează datinile și obiceiurile?

☐ NU ☐ În mică măsură ☐ Într-o măsură limitată ☐ DA

18. Cum considerați dezvoltarea economică a comunei?

☐ Precară ☐ Satisfăcătoare ☐ Bună ☐ Foarte bună

19. Ce activități considerați că ar trebui încurajate în zonă? (Vă rugăm să bifați 2)

- ☐ Dezvoltarea de oportunități pentru tineri
- ☐ Integrarea minorităților locale (în special a minorităților rome)
- ☐ Investiții în infrastructura de bandă largă (internet, wifi etc)
- ☐ Forme asociative (cooperative, asociații etc)
- ☐ Infrastructura social
- ☐ Mediu și climă
- ☐ Altele: _____

20. Câtă încredere aveți în Primar?

- ☐ Nu am încredere deloc
- ☐ Nu prea am încredere
- ☐ Am încredere parțial
- ☐ Am deplină încredere

21. Câtă încredere aveți în Consilierii locali?

- ☐ Nu am încredere deloc
- ☐ Nu prea am încredere
- ☐ Am încredere parțial
- ☐ Am deplină încredere

22. Câtă încredere aveți în profesori și învățători?

- ☐ Nu am încredere deloc
- ☐ Nu prea am încredere
- ☐ Am încredere parțial
- ☐ Am deplină încredere

23. Câtă încredere aveți în poliția din localitate?

- ☐ Nu am încredere deloc
- ☐ Nu prea am încredere
- ☐ Am încredere parțial
- ☐ Am deplină încredere

24. Câtă încredere aveți în agenții economici privați?

- ☐ Nu am încredere deloc
- ☐ Nu prea am încredere
- ☐ Am încredere parțial
- ☐ Am deplină încredere

25. Câtă încredere aveți în serviciile medicale din comună?

- ☐ Nu am încredere deloc
- ☐ Nu prea am încredere
- ☐ Am încredere parțial
- ☐ Am deplină încredere

26. Care considerați că este caracteristica cea mai relevantă pentru Comuna Răchiteni?

27. Ce reprezintă cel mai bine zona? (un obiect, un loc, un produs, un obicei, o activitate etc)

28. Sunteți interesat(ă) de participarea la cursuri de specializare/perfecționare?

- ☐ DA
- ☐ NU

29. Care ar fi domeniul de care sunteți interesat(ă) pentru participarea la cursuri de specializare/ perfecționare?

30. Care probleme ar trebui rezolvate în regim de urgență?

31. Ce așteptați, în mod special, de la administrația locală?

- ☐ Să discute mai des cu cetățenii problemele locale
- ☐ Să-și comunice planurile și intențiile de a face ceva în localitate
- ☐ Să mobilizeze comunitatea în soluționarea problemelor locale
- ☐ Să ofere oportunități pentru tineri
- ☐ Să fie corectă și responsabilă
- ☐ Altele: _____

32. Considerați că implicarea dvs. în luarea deciziilor la nivel local este:

- ☐ Nu știu
- ☐ Mai puțin importantă
- ☐ Importantă
- ☐ Foarte importantă

33. Sunteți implicat în activitățile desfășurate de școală, biserica, primărie sau alte instituții si organizații?

- ☐ Deloc
- ☐ În mică măsură
- ☐ Ocazional
- ☐ În mare măsură

34. Care considerați că sunt principalele probleme la nivelul comunei?

- ☐ Migrația tinerilor
- ☐ Resurse financiare insuficiente
- ☐ Îmbătrânirea populației
- ☐ Lipsa de implicare a cetățenilor
- ☐ Lipsa spațiilor de recreere
- ☐ Dotarea precară a instituțiilor
- ☐ Starea infrastructurii
- ☐ Lipsa locurilor de munca
- ☐ Conectarea la utilități
- ☐ Altele:

35. Cunoașteți proiectele pe care Primăria le realizează/dorește să le realizeze la nivelul comunei?

- ☐ DA
- ☐ NU

36. Doriți să fiți informat cu privire la proiectele pregătite pentru comună?

- ☐ DA
- ☐ NU

37. Considerați că în comunitatea dvs. există persoane (copii, familii, vârstnici, persoane cu dizabilități) marginalizate sau în risc de marginalizare/excluziune socială?

- ☐ DA
- ☐ NU

38. Cum apreciați, pe o scală de la 1 la 5, nevoia de creare/dezvoltare în comunitatea dvs. a unui serviciu/spațiu destinat tinerilor?

Deloc necesar ☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 Foarte necesar

39. Sunteți dispus(ă) să vă implicați în proiecte și activități derulate pe raza comunei?

- ☐ DA
- ☐ Nu știu
- ☐ NU

40. Recomandări și sugestii
